

ANALECTA HYMNICA

MEDII AEVI.

Herausgegeben

von

Clemens Blume und Guido M. Dreves.

XLI a.

CHRISTANUS CAMPOLILIENSIS.

Christans von Lilienfeld

Religiöse Dichtungen.

Leipzig.

O. R. Re i s l a n d.

1903.

CHRISTANUS CAMPOLILIENSIS.

Christans von Lilienfeld

Hymnen, Officien, Sequenzen

und

Reimgebete

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves

S. J.

Leipzig.

O. R. Re i s l a n d.

1903.

JUN - 8 1938

1 6 8 2 1

EINLEITUNG.

Im dritten Bande dieser *Analecta* S. 171 ff. befindet sich eine, wie sich leicht erkennen liefs, unvollständige Reihe von Reimgebeten, die sich sozusagen auf den ersten Blick als das Werk eines Verfassers darstellen. Einige wenige Eigentümlichkeiten, welche sich in diesen Liedern finden und in denen des Ulrich von Wessobrunn wiederkehren, liefsen mich in ihm den Verfasser auch dieser Reimgebete vermuten. Ein glücklicher Zufall hat es seither ermöglicht, nicht nur jene Folge von Liedern zu vervollständigen, sondern auch wie für diese Reimgebete so gleichzeitig für eine nicht unbedeutende Anzahl von Hymnen, Sequenzen und Reimofficien den wahren Verfasser zu ermitteln. Derselbe ist Christan von Lilienfeld.

Das Stift Lilienfeld hat aus seinem einstigen Handschriftenbestande nur einen kleinen Teil bis in die Gegenwart zu behaupten vermocht. Unter den behaupteten Schätzen nehmen nicht die letzte Stelle vier Handschriften ein, welche von einem Mönche des Stiftes Namens Christanus herrühren, ja zu einem grofsen Teile von seiner eigenen Hand geschrieben sind. Es sind dies die Handschriften 137, 143, 144 und 145, die im Verlaufe Kürze halber mit den Buchstaben C, D, A und B bezeichnet werden sollen. Alle vier Codices sind sogen. Miscellan-Handschriften (*Receuls*), welche Werke verschiedener Verfasser und verschiedener Disciplinen enthalten, unter ihnen bald mehr bald weniger opuscula des Christanus selbst, wenigere in C und D, mehrere in A und B.

Während sich Christanus in C gar nicht nennt, bezeichnet er sich in D (fol. 70 a) als den Erwerber der Handschrift: „Hoc

volumen frater Christianus de paupertate sua comparavit conventui Campoliliorum. Quicumque hoc a conventu alienaverit vel volenter vitiaverit, anathema sit. Memento fratris Christiani in bonum, qui comparavit hoc volumen. Amen. Amen. Amen.“ — In A und B bezeichnet sich Christan auch als einen der Schreiber der Handschriften, in B (fol. 213 a) mit den Worten: „Memento fratris Christiani in bonum, qui hunc pro parte scripsit et pro parte, ut scriberetur, comparavit librum. Quem qui volenter vitiaverit vel a Lilienfelde, cuius est, alienaverit, anathema sit. Amen.“ Ähnlich lautet die Schlußnotiz in A (fol. 216 a):

Hoc volumē frat̃ Christiani monachus
de lylinueto scdm̃ p̃re scripsit scdm̃ p̃re
ut scriberet̃ copavit de sua paupertate hoc
qui adomo q̃ dicit lylinueto cuius ē aut
alienavit aut volent̃ viciavit anathema
sit. Am̃. Memento fr̃s christani in bonū.

In A nennt sich aber Christan nicht nur am Schlusse der Handschrift als einen der Mitarbeiter an derselben, sondern er bezeichnet ausdrücklich verschiedene Abschnitte als Ausflüsse seiner Feder. So zuerst fol. 47 b: „Memento fratris Christiani in bonum, qui scripsit haec.“

Memento fr̃s christani in bonū q̃ scripsit̃.

Ähnlich wieder fol. 69 b am Schlusse der Meditationes Anselmi: „Memento fratris Christiani in bonum, qui scripsit hunc librum.“ Ebenso fol. 71 b: „Memento fratris Christiani, qui hunc scripsit librum.“ Noch dreimal fol. 124 a, 141 b, 150 a wiederholen sich ähnliche Formeln. Wir kennen somit die Handschrift Christaus, können sie unschwer von anderen Schriften unterscheiden und feststellen, was in den vier Sammelbänden von ihm, was von anderen Schreibern herrührt. Es entsteht die

Frage: für welche von diesen Werken läßt sich Christan nicht bloß als Schreiber, sondern auch als Verfasser nachweisen? Wir beschränken uns bei Beantwortung dieser Frage begreiflicherweise auf diejenigen Werke, welche für die Zwecke dieser *Analecta* von unmittelbarem oder mittelbarem Interesse sind; von mittelbarem, insoweit sie nämlich zur Lösung der uns beschäftigenden Verfasserfrage beitragen können.

Fassen wir das Ergebnis der Untersuchung klarheitshalber schon hier zusammen. In den vier Handschriften finden sich unter anderen Werken zerstreut:

1. Eine Reihe von Hymnen, Sequenzen und Reimofficien (B fol. 162a—173b).

2. Eine Folge von Reimgebeten, „*Salutationes*“ genannt (A fol. 0b—2b; fol. 11b—14a; fol. 78a—80b; C fol. 28a und 248a).

3. Zwei metrische Traktate, die verschiedenen Spielarten des gereimten Hexameters behandelnd (A fol. 8a—10a; B fol. 159b—161b).

4. Ein langes episch-didaktisches Gedicht über den heiligen Jakobus den Älteren, Zebedides betitelt (B 196b—203b¹⁾).

Diese Werke haben Christan von Lilienfeld zum Verfasser.

I.

Das erste, was in die Augen springt, ist, daß die unter 1 und 2 genannten Dichtungen von ein und demselben Verfasser herrühren.

a) Daß die ganze unter 1 genannte Reihe von Reimofficien, Hymnen und Sequenzen von einem Verfasser herrührt und nicht bloß eine Sammlung von Dichtungen verschiedener Autoren ist, bedarf kaum eines Nachweises, da ganze Parteen einer

¹⁾ Es sind noch einige andere poetische Werke in den uns beschäftigenden Handschriften vorhanden, welche aller Wahrscheinlichkeit nach Christanus zum Verfasser haben; so die *Versus differentiales secundum ordinem Alphabeti*, A fol. 3b—8a; das *Speculum de sex generibus irrationabilium animalium*, A fol. 205a—208a; *De generibus vegetabilium, arborum et herbarum*, A fol. 209a—212a u. a. Da dieselben jedoch unserem Vorwurf fernliegen, wird von näherem Eingehen auf dieselben Umgang genommen. Einige kleinere, da und dort zerstreute Gedichte Christans, von denen im Verlaufe noch die Rede sein wird, findet man im Anhange mitgeteilt.

Dichtung sich in einer andern wiederholen. So sind z. B. die Sequenzen auf Altman und Leonhard bis auf wenige Strophen völlig gleichlautend. Ein auffallendes Responsorium, zum Teil in Reimprosa abgefaßt, kehrt wortgetreu wieder in den Officien der hl. Dorothea und Martha. Die Antiphon, die im Officium des hl. Achatius zur Sext steht, kehrt in dem des hl. Erasmus wieder zur Prim; die zweite Antiphon der 3. Nokturn im Officium der hl. Dorothea erscheint abermals in dem der hl. Gertrud als 2. Antiphon der 1. Nokturn. Da ist es kaum mehr nötig, auf Ähnlichkeiten zu verweisen. Man vgl. beispielsweise die Antiphon zum Magnificat der 1. Vesper in den Officien auf Achatius, Altmann, Coloman, Dorothea, und man wird die Identität des Verfassers mit Händen greifen. Man vergleiche ferner z. B. den Ausdruck *Dulcis Iesu Domine* in den Officien auf Bartholomaeus (1. Vesp. ad Magn.), auf Erasmus (In Laud. ad Bened.), auf Leonhard (1. Noct., 6. Antiph.), auf Ulrich (1. Noct., 3. Antiph.), oder man vergleiche mit den Versen der Sequenz des hl. Altmann:

Die cum Martha laboras,
Nocte cum Maria oras
Uniens te superis,

die Stelle im Responsorium des Ulrich-Officium:

In die fidelibus
Cum Martha laborat,
Cum Maria noctibus
Legit, psallit, orat.

Oder man beachte in dem Officium auf Achatius (Noct. 1, Ant. 2) Verse wie diese:

De luto consurgunt stellae,
Violae de pulvere,

und in dem Officium auf den hl. Georg (1. Vesp. Ant. 2):

Ex fimo consurgit stella,
Lilium de cinere.

Solche Parallelen sind zahlreiche. Diese wenigen mögen genügen, das Behauptete außer Zweifel zu setzen.

b) Dafs die unter 2 aufgeführten Reingebete als das Werk eines Verfassers sich darstellen, wurde schon Band III dieser

Analecta, der einen Teil derselben bieten konnte, erkannt und ausgesprochen. Die Begründung findet sich Anal. VI, S. 5 u. f. Die 46, schon äußerlich durch die Fünzfahl der Strophen auffallenden Lieder in Anal. III finden sich nicht nur fast sämtlich hier in A wieder, sondern es kommen 40 weitere hinzu, die abermals — eine einzige Ausnahme abgerechnet — aus je fünf Strophen bestehen, welche ausnahmslos mit dem Grußworte Ave beginnen.

c) Von dem Verfasser der Reimgebete rühren aber auch die Hymnen, Sequenzen und Officien her; der Dichter der Lieder unter 1 ist gleichzeitig Verfasser der Gedichte unter 2; denn dieselben charakteristischen Eigentümlichkeiten, welche die 46 Lieder Anal. III, 171 ff. aufweisen, finden sich unterschiedslos sowohl in den unter 1 wie in den unter 2 aufgeführten Dichtungen wieder, ja es finden sich deren einige andere, kaum minder auffällige haben wie drüben.

1. Der Ausdruck *Iebusaeus* als Metonymie für Satan, der Anal. III l. c. zweimal (Nr. 1 Str. 5, Nr. 3 Str. 4) sich findet, kehrt hier noch einmal wieder in Nr. 83 Str. 4:

Ut non per ignobilem fallar *Iebusaeum*.

2. Das Adjektiv *iubilaeus* im Sinne von *iubilans*, dessen Vorkommen Anal. III. l. c. viermal (Nr. 17 Str. 2, Nr. 19 Str. 3, Nr. 23 Str. 1, Nr. 26 Str. 2) festgestellt werden konnte, wiederholt sich in den Reimgebeten noch dreimal: Nr. 1 Str. 5, Nr. 46 Str. 3, Nr. 86 Str. 1, in den Reimofficien sogar siebenmal: Nr. 4 im Invitorium: *Adoremus in gaudio Deum iubila ei*; Nr. 5 zum Benedictus: *Caeli nos collegiis iunge iubila eis*; Nr. 7 in Laud. 5, 1 sq.: *Choreis caelestibus fruens iubila ea*; ebenda in 2. Vesp. 1, 2: *Mentes iubila eae*; Nr. 9 in 2. Noct A 1, 3 sq.: *Qui pro Deo studuit patri iubila eus*; Nr. 13 in 2 Vesp. 5, 4: *Corde iubila eo*; Nr. 14 in 3. Noct. R 1, 5 sq.: *Lumine ditant iubila eo*. Ebenso in den Sequenzen Nr. 9, 2b 1: *Corde tandem iubila eo* und Nr. 13, 1a 1: *Plausu cordis iubila eo*.

3. Die Beifügung von *ocius*, *velocius*, *propere* u. dergl. vor allem bei einer Bitte, Anal. III l. c. fünfmal beobachtet (Nr. 5 Str. 2, Nr. 10 Str. 9, Nr. 12 Str. 1, Nr. 15 Str. 3, Nr. 17

BQ
5253
.A5
v.41

Str. 3¹⁾, kehrt hier wieder in den Reimgebeten sechsmal:
Nr. 25 Str. 2:

Festina velocius,
Fugans a me ocius
Languorem maeroris,
Veni, veni propere,
Salva me a Venere,
O gemma pudoris:

Nr. 45 Str. 1: Mala mea dirime cum velocitate und Str. 3: Peccati velociter me duc de profundo; Nr. 75 Str. 4: Peto, cor velociter mihi redde meum; Nr. 83 Str. 2: Effice per studia tua cito sanum, und Str. 3: Assis velox ideo mei miseratus. Hiermit vergleiche man in den Reimofficien: Nr. 7 in 1. Noct. A 1, 1 Tribunali ocius suo sistit eam; Nr. 8 in 2. Noct. R 2, 5 Solvebatur propere angelo praestante; Nr. 9 in 1. Noct. A 1, 2 Fugit currens ocius semitas iustorum; Nr. 12 in 2 Noct. R 4, 8 Festinat praepropere Martha suscitare.

4. Unser Dichter hat eine ersichtliche Vorliebe für den Ausdruck *sabbata sabbatorum*, mit dem er die ewige Sabbatruhe der himmlischen Friedensstadt bezeichnet. So braucht er denselben in den Officien: Nr. 5 in 1. Vesp. ad Magn: Colamus ut sabbata tecum sabbatorum; Nr. 6 ad Nonam: Gaudenter ad sabbata migrat sabbatorum; Nr. 7 in 2. Vesp. 4, 3: Sabbatiza sabbatum laeta sabbatorum; Nr. 14 in 1. Vesp. ad Magn: Sabbatum da, Domine, nobis sabbatorum. Ebenso in den Sequenzen: Nr. 6 Str. 6b:

Et ad sabbatorum
Sabbata polorum
Prece perduc
Colomanni.

Der Ausdruck findet sich aber auch in den Reimgebeten, Nr. 61 Str. 5, 7: Sabbato me socia tecum sabbatorum. Zu vergleichen ist die verwandte Wendung *gaudia gaudiorum*. In den Reimgebeten: Nr. 28 Str. 5: Et gaudens ad gaudia vadam gaudiorum; Nr. 56 Str. 5: Ave, qui iam gaudia tenes gaudiorum; Nr. 85 Str. 5: Ave, qui ad gaudium

¹⁾ Hinzuzufügen: Anal. III Nr. 22 Str. 4: Et festine me compelle ad cuncta felicia.

transis gaudiorum. In den Officien: Nr. 6 Invitat: Colomanno gaudia dantem gaudiorum und wieder wörtlich ebenda in 2. Noct. A 5; Nr. 8 in 2. Noct. A 5, 3: Erasmo qui gaudia confers gaudiorum. Der Verfasser der Reimgebete ist augenscheinlich auch der Verfasser der Officien.

5. In den Reimgebeten Nr. 1 Str. 1 wird Gott Fontale principium genannt, in den Officien Nr. 1 in 2. Vesp. ad Magn. der Sohn Gottes felicitas fontalis.

6. Der Ausdruck passibus amoris, der sich in dem Reimgebete Nr. 19 Str. 5, 5 sq. einmal findet: Da, ut ipsum passibus sequamur amoris, kehrt in den Reimofficien dreimal wieder: Nr. 10 in 3. Noct. A 2, 3: Secum caelos passibus amoris intravit; Nr. 13 in 3. Noct. R 2, 1: Amoris haec passibus virgo manicavit; Nr. 15 in 1. Noct. R 2: Amoris dum passibus scalam Iacob partibus in summis tangebatur.

7. Das gewiss seltene Wort transgutturare findet sich in dem Reimgebete Nr. 27, Str. 3, 4: Ave, quod transgutturata et cruore laureata; es findet sich aber auch wieder in der Sequenz auf Agnes, Nr. 1 Str. 7b: Gaude, dum transgutturaris, Agna agno complantaris. Reimgebet und Sequenz flossen ersichtlich aus einer Feder.

8. Noch eigentümlicher ist zweifelsohne der Ausdruck Mille-artifex, Tausend-Künstler, der sich in dem Reimgebete auf Gregor, Nr. 44, Str. 4, 5 findet: Ne me mille-artifex fraudet, dux malorum. Dasselbe Wort findet sich aber wieder in dem Hymnus auf den hl. Ulrich, Nr. 14 Str. 5: Agebat pontifex, ne mille-artifex plaga mortis hunc feriat, und nochmals in dem Officium auf Erasmus, Nr. 8 in 1. Vesp. A 4, 3: Ne nos mille-artifex culpae fuscet faece. — Ex ungue leonem.

9. Das Adjektiv leteus von letum (wie letheus von Lethe) beobachten wir mehrfach in den Reimgebeten. So Nr. 29, Str. 1, 5: Assiste mihi letea ut evadam otia; Nr. 33, Str. 1, 7: Ne derideant leteae me inferni bestiae; ferner Nr. 68 Str. 1, 8: Ut non fiam bestiae socius leteae. Ganz so wieder in den Officien: Nr. 7 in 2. Vesp. A 3, 3: Precatu nos libera a culpa letea; ganz so in den Sequenzen, Nr. 4 in nota: Bestiae ne nos leteae Orci tradant ignibus.

10. Auffallend ist die Vorliebe des Verfassers der Reimgebete für das Wort *spurius*. Nr. 34, Str. 3, 4: *Hostis praesta temptamenta vincere me spuria*; Nr. 63 Str. 3, 1: *Ave tu, quae spuria huius mundi gaudia*. Der Verfasser der Reimofficien teilt diese Vorliebe: Nr. 3 in 2. Noct. R 2, 7: *Herbas iubet spurias urticasque noxias statim extirpari*; Nr. 8 in 2. Vesp. A 3, 1: *Blandimenta spuria Erasmus spernendo*; Nr. 10 in 1. Noct. R 2, 5: *Iurat, quod ad spuria carnis non trahatur*.

11. Ebenso auffallend ist der Ausdruck „der himmlische Konvent“, *divinus* oder *caelicus conventus*. Wir finden denselben in den Reimofficien: Nr. 15 in 3. Noct. R 1, 8: *Audivit et caelicum intravit conventum*; wir finden denselben ebenfalls in den Reimgebeten: Nr. 59 Str. 5, 8: *Ut intrem, quo frueris, divinum conventum*; Nr. 81 Str. 5, 8: *Subeam cum gaudio caelicum conventum*.

Nach dem Gesagten kann es, glaube ich, einem Zweifel nicht wohl unterliegen, daß die unter 1. und 2. aufgeführten liturgischen und außerliturgischen Dichtungen von einem und demselben Verfasser herrühren. Es erübrigt nachzuweisen, daß dieser Verfasser Christan von Lilienfeld ist.

II.

1. Die Lilienfelder Handschriften überliefern uns ein Gedicht, als dessen Verfasser sich Christan selbst bekannt hat, indem er die Anfangsbuchstaben der Strophen seinen Namen bilden liefs. Da Akrostichen leicht übersehen werden, unterliefs er nicht, der Unaufmerksamkeit seiner Leser durch die beigefügte Note zu Hilfe zu kommen: „*Compone literas capitales huius rhythmici et invenies nomen editoris.*“ Es ist dies Gedicht Nr. 87 der Reimgebete. Der Verfasser der Reimofficien hat eine nicht zu verkennende Vorliebe für ein Wort, dessen einzelntes Vorkommen nicht auffallen würde, dessen häufige Wiederkehr indes der Beobachtung sich nicht entziehen kann. Es ist das Wort *gastrimargia* (in Christans sich gleichbleibender Schreibung: *castrimargia*). Man vergleiche Nr. 3 in 2. Noct. R 1, 4: *Spreta castrimargia*; Nr. 10 in 2. Noct. A 1, 3: *Spreta castrimargia*; Nr. 11 in 3. Noct. R 1, 9:

Sine castrimargia Domino vacare; Nr. 12 in 2. Noct. R 3, 7: Vitans castrimargiam; Nr. 13 in 1. Noct. R 3, 9 wieder: Sine castrimargia Domino vacare. Das Wort hat auch den Weg in dies eine mit Christans Akrostichon geschmückte Gedicht gefunden und uns dadurch einen nicht zu übersehenden Fingerzeig gegeben; es heißt hier nämlich Str. 6, 1 u. f.: *Ardor castrimargiae a cunctis amatur.*

Wir erhalten aber einen noch deutlicheren Wink. Es heißt nämlich in dem uns beschäftigenden Gedichte Str. 8, 7 u. f:

*Huius ad supplicium
Poena nunquam stertit,*

wo für das Wort schlafen — noch dazu schlafen im übertragenen, bildlichen Sinne — das energischere *schnarchen* gesetzt ist. Dieses gewiß sehr auffallende „*quid pro quo*“ findet sich aber merkwürdigerweise auch in einem der Reimgebete, Nr. 8 Str. 2, 11 wieder:

O cor durum, iam non sterte.

Heißt es zu viel schliefen, wenn ich jetzt schon folgere: Der Verfasser des Akrostichons ist auch Verfasser der Reimgebete, also auch der Officien; der Verfasser der Dichtungen unter 1. und 2. ist Christan von Lilienfeld?

2. Christan ist der Verfasser des Zebedides¹⁾. Christan hat nachweislich gedichtet und zwar rhythmisch sowohl als metrisch; rhythmisch den eben erwähnten akrostichischen Threnus,

¹⁾ Der Zebedides findet sich nur in B fol. 196 b—203 b. Derselbe kann inhaltlich als ein Gemisch aller Dichtungsarten, die dramatische ausgenommen, formell als eine Beispielsammlung zu den unter 4 erwähnten und sogleich ins Auge zu fassenden metrischen Traktaten bezeichnet werden. Er zählt 1367 Verse und zerfällt in verschiedene Abschnitte, deren jeder in einer andern Sorte von Hexametern oder Distichen geschrieben ist und mittelst vier *versus retrogradi* abgeschlossen wird. Das Prooemium besteht aus einer Einleitung von 18 *versus inflexi*: „*Incipit Zebedides. Prohemium Zebedides in versibus inflexis.*“ Das Gedicht beginnt:

*Otia dant vitia, nos quis satagunt maculare
Retia, pernicia mihi quae voluere parare.
Est opus illud opus, mihi quo suescam vigilare,
Ne queat aut habeat daemon me labe notare.
Ordior et gradior sancto Iacobo metra fari,
Me Deus ergo meus Christus iuvet haec operari etc.*

metrisch ein längeres Gedicht über die Wunder des hl. Iacobus (Append. Nr. 12)¹⁾, das mit den Versen beginnt:

Si Iacobi laudes maioris pingere gaudes
Metro, Christane, dabit hic pretium tibi plane.

Da nun der Zebedides, der gleichfalls Iacobus den Älteren verherrlicht, von der Hand des Dichters Christanus geschrieben und einem Abte von Lilienfeld gewidmet ist, so wird man wohl nicht umhin können, die Lilienfelder Tradition, welche in Christan den Verfasser des Zebedides sah und sieht, als zu Recht bestehend anerkennen.

Ist aber Christan der Dichter des Zebedides, dann ist er auch Verfasser zweier Traktate über mittelalterliche Reim-Metrik (vgl. oben S. 7 unter 3) und der diesen Traktaten eingefügten Beispiele, die zum Teile dem Zebedides entlehnt sind. Der Traktat in A beginnt nämlich mit der Bemerkung: *Quicumque delectatur in diversis versuum generibus, inspiciat non neglegenter formam plurimorum versuum, secundum quam versus edidi subnotatos.* Die Beispiele dieses Traktates sind also vom Urheber desselben verfaßt. Da dieselben zum Teile dem Zebedides entlehnt sind, rührt auch dieser vom Verfasser der Traktate her,

Hierauf folgt eine Widmung des Werkes an Abt Konrad in 13 versibus ventrosis mit dem Akrostichon „Me Chunrade bea“, und schließt sodann das Prohemium mit den obligaten vier versus retrogradi:

Quae tibi composui, veluti pater ista benigne
Sume, tibi placeat hoc, precor, obsequium.
Natum pectore dat metrum gratum liber iste,
Ergo datus Domino placeat placido liber iste.

Der erste Abschnitt behandelt in 108 versibus crucifixis und 4 retrogradis das Leben des Heiligen bis zur Himmelfahrt Christi, der zweite führt dies Thema in 404 „versibus solum caudatis“ und 4 retrogradis zu Ende, worauf in ebensovielen Abschnitten 13 Wunder des Heiligen behandelt werden versibus simpliciter catenatis, leoninis, paractericis, reciprocis, parilibus sive briacis, gradientibus, trudentibus, reflexis, concatenatis, saltantibus, differentialibus, dependentibus, clausis. Hierauf folgt ein Abschnitt mit der Überschrift „Laudes beati Iacobi cum recapitulatione omnium praedictorum in diversis coloribus“, d. h. unter Anwendung verschiedener rhetorischer Figuren, woran sich der Epilogus, wieder in den buntesten Versarten als caudatis, catenatis, leoninis, paractericis etc. etc., anschließt. Diese kunstreichste Dichtung Christans ist zugleich seine schlechteste. Um die Spielereien erträglich zu finden, ist das Gedicht zu lang.

¹⁾ Das Gedicht ist im Anhange beigelegt, weil es mit IV Nr. 87 das einzige ist, als dessen Verfasser Christan selbst sich bezeichnet.

mit andern Worten: ist Christan der Autor des einen Werkes, so ist er auch der Urheber des andern.

Wir haben somit bereits eine nicht unansehnliche Zahl von Versen Christans vor uns und können prüfen, ob der Verfasser des Zebedides sich nicht vielleicht als Autor auch der Reimgedichte und Reimofficien unter 1. und 2. verrate. Allerdings dürfen wir unsere Erwartungen nicht allzuhoch spannen, wo es sich um zwei so verschiedenartige Gattungen wie metrische und rhythmische Dichtung handelt, die gleichsam zwei verschiedene Idiome sind, in denen derselbe Dichter zu uns redet. Dennoch ergeben sich einige Analogien, die das bereits gewonnene Resultat bestätigen.

a) Der Verfasser des Zebedides zeigt eine nicht zu verkennende Vorliebe für gebrochene Reime, womit ich solche Reime bezeichnen möchte, in denen die beiden Reimsilben auf der einen Seite einem Worte, auf der andern zwei Worten angehören. Solche Reime finden sich einzeln bei mittelalterlichen Autoren oft genug und sind dann nichts Auffallendes. Auffallend wird beim Verfasser des Zebedides nur die Vorliebe. Ich notiere aus dem Zebedides:

rade	qua de[lent]	clares	par es
posset	os sed	prodo	metro do
iuste	scelus te	ovare	data re
aedes	animae des	scire	ibi re
iussit	Iacobus sit	fecisset	ibi sed
poscit	os scit	equitantes	parant res
liquit	ubi quit	mensae	mens se
astat	mas stat	penset	rediens sed
pascit	quas scit	mite	frui te
iste	facis te	agnoscit	nos scit.

Dieselbe Vorliebe zeigt nun auch der Verfasser der uns beschäftigenden rhythmischen Dichtungen, aus denen ich notiere:

immolare	servata re	credo	me do
virginitate	a te	certe	per te
paupertate	a te	nisi	mihi si
sanctitate	a te	vitae	vi te
salute	tu te	rete	laudare te
grate	da te	quies	qui es.

Ähnlich in den erwähnten „Exempla de sancto Iacobo“, als deren Verfasser sich ausdrücklich Christan bekennt:

navi. propria vi
iuste. Iacobus te
Moabitis . . vi tis

b) Das Wort *agalma* kommt zwar auch bei anderen mittelalterlichen Dichtern vereinzelt vor; so braucht es einmal Konrad von Gaming: *Me de mundo transfer isto caeli ad agalmata* (Anal. III, 96). In den Lilienfelder Reimofficien fällt aber die Häufigkeit dieses Gebrauches auf: Nr. 3, in 2. Noct. **A** 6, 3: *Dei ergo meruit subire agalma*; Nr. 5, in 3. Noct. **R** 4, 4: *Mira palma ad agalma transmigrat caelestium*; Nr. 7 in 2. Vesp. 4, 1: *In loco agalmatum cum Deo deorum*; Nr. 8 in 2. Vesp. 4, 3: *Migrat ad agalmata aeternae salutis*; Nr. 11 in 2. Noct. **A** 6, 3: *Provehi promeruit ex hoc ad agalma*; ebenda in 3. Noct. **R** 4, 9: *Locat ad agalmata aeternae salutis*. Dasselbe Wort findet sich aber auch wieder in den Beispielen Christans zu seinem metrischen Traktate in **A**:

Huius mens alma caeleste frequentat agalma.

c) Im Zebedides fallen Worte auf wie *documen*, *tegumen*, *solumen*, *alimen*, *nocumen*. Ebenso heisst es in dem *Officium* auf Petronella, Nr. 13 in 3. Noct. **R** 3, 3:

*O apis melliflua
Cordis pascens frumen,*

mit welcher Stelle wieder aus dem Traktat in **A** die *versus catenati* zusammenzubringen:

In nostri frumen cordis vitae plue flumen.

d) In den Reimgebeten fällt der Gebrauch von *dare* im Sinne von *reddere* (*facere*) auf: *Me det laetum bonitas veri Salomonis*, Nr. 1, Str. 4, 7; *Da in caeli curia me cum Christo tutum*, Nr. 52, Str. 5, 7; *Ave, qui operibus te piis das gratum*, Nr. 78, Str. 2, 3. Hiermit ist zu vergleichen aus dem Zebedides:

*Illico saccus, lancea, burbo; me bene tutum
Dat Iacobus.*

*Cum baculo preno super bos dat quando timentes,
Quoslibet et, qui me cruciarunt, dat fugientes;*

aus den zweifellos von Christan herrührenden *Exempla de sancto Iacobo*:

Hermogenem laetum Iacobus dedit atque Philetum¹⁾.

Eine Bestätigung der, wie mir scheint, erwiesenen Identität des Verfassers der Reimgebete und des Zebedides wird man vielleicht auch finden, wenn man Reimgebet Nr. 29 Str. 1, 5 ff.

Assiste mihi, letea
Ut evadam otia,
Et flagret semper mens mea
Ad devota studia,

mit dem Prooemium des Zebedides zusammenhält:

Otia dant vitia, nos quis satagunt maculare,
Retia pernicia mihi quae voluere parare.
Est opus illud opus, mihi quo suescam vigilare.

Ähnlich motiviert Christan auch die Abfassung seines „Speculum metricum“ mit dem Bestreben, den Müßiggang zu meiden: *Ecce ergo, quia multa mala docuit otiositas, . . . cum muliere de Sarepta Sidoniorum, ut dicitur 3. Reg. 17. duo colligo ligna, hoc est hoc speculum de naturis duorum generum vegetabilium.*“

III.

Nachdem wir den Verfasser der in diesem Halbbande vereinigten rhythmischen Dichtungen nachgewiesen, erübrigt uns die Zeit desselben zu bestimmen.

Den ersten Ausgangspunkt giebt uns hierbei wieder der Zebedides. Das Prooemium desselben enthält nämlich, wie schon bemerkt, eine Widmung an einen Abt Konrad in 13 Versen. Am Rande dazu die Note: „Hic loquitur abbati, cui scribit hunc librum, versibus ventrosis.“ Die dreizehn bauchigen Verse bilden zugleich das Akrostichon „Me, Chunrade, bea“.

Mitis es et caris faris bona, sic ope praesto
Et mihi ditaris gnarisque mihi pater esto.
Cunctis, Chunrade, suade sacra poscere caeli,
His rabiem rade, qua delent lumina zeli.
Vis taceam laude; gaude, quia laus tua scitur.
Non vis laudari; fari caveo, quod emitur [sic].
Robur virtutum, tutum quibus ipse facis te
A vitiis, quas scit pascitque chorus tuus iste.
Dicere dulcisonus²⁾, bonus es, quod transeo fari,
Ecce, genus clares, par es, quis vis sociari.
Botrus honestatis gratis es, te neque prodo,
Es speculum morum, quorum bona non populo do,
Ac tibi non notum totum, me sponte metro do.

¹⁾ Vgl. auch Append. Nr. 3 Vers 8: *Pectora ventosa nutantia das animosa.* — ²⁾ *dulcisonusque bonus quod.* Hs. 3

Nun hat aber Lilienfeld drei Äbte des Namens Konrad gehabt, Konrad I., 1277—1281, Konrad II. Premingarius, 1286—1294, und Konrad III., 1398—1408. Welcher aus den dreien ist der vom Dichter des Zebedides gefeierte?

Die Antwort auf diese Frage geben uns Schrift und Inhalt der Miscellanea Christans. Die Schrift schließt zunächst Konrad III. aus. Diese ist in der That so beschaffen, daß man mit ihr nicht wohl unter die Mitte des 14. Jahrhunderts hinabsteigen, nach oben aber nicht wohl höher als in das ausgehende 13. Jahrhundert hinaufrücken darf.

Diese Schätzung bestätigt der Inhalt namentlich von A. Die Handschrift enthält fol. 15 ff. einen Kalender. Da derselbe das Fest der Heimsuchung Mariä nicht kennt — dies ist von späterer Hand hinzugefügt — so ergibt sich als Altersgrenze für den Kalender nach unten das Jahr 1389; nach oben legt das zum 16. November verzeichnete Fest des hl. Edmund diese Grenze auf das Jahr 1247, in welchem die Kanonisation des Heiligen durch Innocenz IV. vollzogen wurde.

Dem Kalender vorauf gehen fol. 14 b, von Christans Hand geschrieben, Kalenderregeln, in Versen die einen, die andern in Prosa. Diese Kalenderregeln waren jedenfalls 1346 schon geschrieben, da eine spätere zierliche Hand folgende Notiz hinzugefügt: „En lan 1346 efstiens on quart cicle et on fiexieme don quart. Crifies les ans de notre sign. par 76 demoroient sexante et trois.“ Aller Wahrscheinlichkeit nach waren diese Kalenderregeln aber schon 1319 geschrieben. Neben den versificierten Regeln zur Auffindung der goldenen Zahl etc. hat nämlich am Rande jemand — wie es scheint Christan selbst — die in den Regeln angegebenen Rechnungen ausgeführt, und zwar immer für das Jahr 1319. Höchst wahrscheinlich war also diese Partie des Codex A 1319 bereits geschrieben, da es naheliegt, zu glauben, daß der Rechner seine Operationen für das eben laufende Jahr, nicht für ein beliebiges, bereits abgelaufenes ausgeführt habe.

In derselben Handschrift A sind die Blätter 3—13 zwar auch von Christan, aber augenscheinlich in späterer Zeit geschrieben und in das bereits früher fertiggestellte eingeschoben, da sie erstlich die *Salutatio ad S. Ambrosium* (fol. 2 b) unter-

brechen, die erst fol. 13a zu Ende geführt wird¹⁾, und da zweitens fol. 10a ein (jedenfalls von Christan verfaßtes) „Epitaphium domini Diterici, marchalei Austriae“ sich befindet. Nun war aber der einzige österreichische Marschall des Namens Dietrich der Pilichsdorfer, welcher am 25. Dezember 1326 starb²⁾. Dies Epitaph kann also nicht vor Ende des Jahres 1326 gedichtet und geschrieben worden sein.

Ebenso stehen fol. 8b in Christans metrischem Traktate als Beispiel die folgenden Verse:

Vivat Otacharus, et sibi tartarus haud dominetur,
Salvus in aethere caelibe munere perpetuetur.

Diese Verse beziehen sich augenscheinlich auf den Lilienfelder Abt Ottokar, der 1316—1336 regierte, weisen also auf dieselbe Zeit der Abfassung wie das Epitaph Dietrichs von Pilichsdorf.

Nach dem Gesagten kann es nicht mehr zweifelhaft sein, daß Christan zu Ende des 13. und zu Anfang des 14. Jahrhunderts gelebt, gedichtet und geschrieben hat. Welchem von den beiden älteren Konraden der Zebedides zugeeignet, vermag ich, da ihre Regierungsjahre zu nahe beieinander liegen, nicht zu entscheiden³⁾.

Aus dem Gesagten geht des weiteren hervor, daß der Dichter Christan von Lilienfeld nicht sowohl der Abt dieses Namens war, der 1358—1360 regierte, sondern der ältere Christanus, der unter Abt Paul (1302—1316) als Subprior, unter Abt Ottokar (1316—1336) im Jahre 1326 als Prior vorkommt und am 4. März, ungewiß in welchem Jahre, jedenfalls vor 1332, starb⁴⁾.

¹⁾ Doch hat Christan, als die Lage fol. 3—13 eingefügt wurde, die letzten Worte der Salutatio, die fol. 13a stehen, auch fol. 2b am untern Rande beigelegt.

²⁾ Wretsko, Das österreichische Marschallamt im Mittelalter. Wien, 1898 S. 73 Note 133, u. S. 187.

³⁾ Vgl. über die Konrade Zeisberg, das Totenbuch des Cistercienserstiftes Lilienfeld, Wien 1879 [Fontes rer. Austriac. XLI], S. 7.

⁴⁾ Vgl. über die Personalien Tobner, das Cistercienserstift Lilienfeld, Lilienfeld 1891. — Tobner hat also ganz richtig vermutet, wenn er schreibt: „Ob nicht diesem Christanus die in unserer Manuskriptensammlung vorfindlichen Codices zuzuschreiben sind? Besser würden sie der Schrift nach für diese Zeit passen als für die des Abtes Christanus (1358—1360), dem sie gewöhnlich zugeschrieben werden.“ (A. a. O. S. 6.)

Es lassen sich noch einige weitere Momente anführen, die das gewonnene Resultat zu bestätigen scheinen. So enthält Cod. C einen Tractatus de ordine iudiciario a fratre Gutolfo Ord. Cist., jedenfalls Gutolf von Heiligenkreuz, der in der zweiten Hälfte des 13. Jahrhunderts schreibt. B enthält den Tractatus de terra sancta des Burkhard de Monte Sion, der 1283 blüht. Es enthält ferner den um 1264 abgefaßten Tractatus de Corpore Christi des Thomas von Aquino. Da diesem nicht der Titel eines Heiligen gegeben wird, möchte man vermuten, der Tractat sei vor 1323 geschrieben, in welchem Jahre die Kanonisation des doctor angelicus erfolgte.

Im Anhange dieses Halbbandes sind einige kleinere Gedichte vereinigt worden, die sich gleichfalls als von Christan herrührend erkennen lassen. Drei derselben, Nr. 6, 7 und 8 enthalten am Schlusse eine Art Widmung an einen gewissen Paulus, Chalous und Rudgerus. Es ist gewiß als eine Bestätigung unseres Resultates anzusehen, daß zur Zeit Christans sich nachweislich Mönche mit diesen Namen in Lilienfeld fanden. Man sehe den Nachweis in den Noten zu den betreffenden Gedichten.

IV.

Nur noch einige wenige Bemerkungen über die Verbreitung, welche die Schöpfungen der Muse Christans gefunden haben. Dieselbe ist eine weitere nicht gewesen.

Was die Reimgebete Christans betrifft, so geht aus dem im 3. Bande der *Analecta Mitgeteilten* hervor, daß ein Teil derselben in je eine Augsburger und Tegernseer Handschrift übergingen, in erstere vermutlich auf dem Umwege über Monsee. Da drei dieser Lieder (*Anal. III* Nr. 2, 37 und 38), die zweifelsohne

Im Nekrolog heißt es von Christan zum 4. März: „Christanus sacerdos et monachus, quondam prior.“ Die Eintragung von einer Hand saec. 14. (*Zeisberg a. a. O. S. 56*). Dieses „quondam prior“ besagt wohl nicht notwendig, daß Christan bei seinem Ableben nicht mehr Prior war, da auch Konrad II. als „quondam abbas“ eingetragen; *Zeisberg S. 124*. Nehmen wir an, er sei als Prior gestorben, so werden wir spätestens das Jahr 1332 als sein Todesjahr festhalten dürfen, da sein Nachfolger im Priorate 1332 in dieser Stellung vorkommt. Von ihm, dem späteren Abte Leopold, schreibt Tobner: „Er wird unter Ottokar Prior genannt, wurde 1325 camerarius, später aber nach (dem sub 73 erwähnten) Christanus (jedenfalls vor 1332) wieder Prior.“ *A. a. O. S. 7*. Demnach war Christan Prior von 1325 bis um 1332.

auch von Christan herrühren¹⁾, in den Lilienfelder Handschriften fehlen, so können auch diese nicht als absolut lückenlos angesehen werden, wenigstens was die Reimgebete betrifft. Letztere bilden auch in den Lilienfelder Handschriften nirgends ein geschlossenes, einheitliches Ganze, stehen vielmehr in A an drei Stellen zerstreut und sind augenscheinlich mit späteren Nachträgen von der Hand Christans selbst untermischt. Der Rhythmus auf die hl. Ursula Nr. 82 ging außerdem in zwei Salzburger Handschriften, der auf Agnes (Nr. 27) in einen Codex von Kremsmünster über (vgl. Anal. XV, 32 und 234). Eine etwas weitere Verbreitung scheint der Rhythmus de s. Bernhard: Ave, pater monachorum, gefunden zu haben, da er in Handschriften von St. Emmeran, Lehnin, Hildesheim und St. Trond auftaucht. Zu bemerken ist, daß unter diesen „Salutationes“ sich solche auf Hippolyt, Georg und Koloman finden, d. h. auf die Patrone der Lilienfeld zunächst gelegenen niederösterreichischen Stifte von St. Pölten, Herzogenburg und Melk.

Was die Reimofficien angeht, so fällt zunächst auf, daß dieselben keineswegs alle für Cistercienser geschrieben, ja nicht einmal alle monastisch sind, daß vielmehr sechs derselben die kurze, nicht-monastische Form aufweisen. Dieselben waren augenscheinlich nicht für Lilienfeld, sondern für andere Kirchen und Klöster bestimmt; so das Altmann-Officium (Form des Benediktiner Breviers) wohl zweifellos für Göttweig, das Georg-Officium (kurze Form) für das benachbarte Herzogenburg. Diese Auffassung bestätigt der Umstand, daß Christan der Mehrzahl seiner Officien auch Sequenzen beifügte, deren Gebrauch in der Liturgie der Cistercienser untersagt war. Nur befremdet es, daß solche Sequenzen sich mitunter auch bei solchen Officien finden, welche die Form des Cistercienser-Breviers aufweisen (vgl. Nr. 5, 6 und 11). Ferner befremdet, daß das Officium auf Koloman, das man für Melk bestimmt ansehen möchte, zwar eine Sequenz, daneben aber den Aufbau eines Cistercienser-Officiums hat. Das Officium hat in der That in Melk keinen Eingang gefunden — man bediente sich dort des Officiums Anal. XXV Nr. 52 —, wohl aber begegnen wir der Sequenz Christans

¹⁾ Vgl. den Nachweis in diesem Bande IV Nr. 3, 26 und 27 in den Noten.

in geschriebenen Melker und gedruckten Passauer Mefsbüchern, aus welchen sie in die Acta SS. Oct. III, 35 3, Daniel, II, 192 und Kehrein S. 369 übernommen wurde. Von den Officien sind zwei auf Anna und Erasmus (Nr. 4 und 8) aus anderen Quellen und in anderer Form bereits Anal. XXV, 69 ff. u. 283 ff. veröffentlicht, während sich das Georgsofficiu in Herzogenburger Handschriften findet; von den Sequenzen ist eine Nr. 6, wie erwähnt, bei Kehrein a. a. O., zwei, Nr. 8 und 14, Anal. IX, 149 und 261 aus Göttweiger und Neuklosterer Quellen mitgeteilt.

Von den Salutationes Christans erscheint eine, Nr. 20, auch in deutscher Übertragung, wenngleich in verändertem Versmaße. Man ist umsomehr geneigt, den Dichter des Originals auch für den Verfasser der Übertragung zu halten, als diese von seiner eigenen Hand hinzugefügt ist¹⁾. Noch ein anderes deutsches Marienlied von nicht geringer poetischer Schönheit findet sich von Christans Hand geschrieben in A fol. 14 a am unteren Rande nachgetragen. Ist er auch Verfasser dieses Liedes? Man kann es glauben und möchte es wünschen. Hier das Lied:

O suezz ob aller svzzichait,
 O svezzv chaiferinne,
 O wird ob aller wirdichait,
 O zartev svnerinne,
 Maria, trösterinne,
 Wirf mir antlas meiner fhult,
 Mit rainem lebn gib mir gedult,
 O funden fwenderinne.
 Dv paradeis, dv blündes reis,
 Geblüt von chuneges chunne,
 Dv herrin spil, dv forgen zil
 Dv liechter dan div svnne,
 Maria, frevdenbrunne,
 Dv troft aller genaden vol,
 Nv tv mir an der felen wol
 Dv meines herzen wunne.
 O herzen travt, ein svzes chraut
 In meines herzen garten,
 Dv tröftes vol, ich will und fholt
 Stet deiner gnadin warten,
 O zart ob allen zarten,
 Maria, meiner felen troft,
 Behvete vor der hellen rôft
 Mit svnden mich bewarten.

¹⁾ Vgl. die Übersetzung bei Nr. 20 in den Noten.

Dv lilie blanc, dv faiten clang,
 Dv vrewdenbringerinne,
 Dv rofen var, dv lyne chlar,
 Erlevchte minev finne,
 Maria, chuneginne.
 Nv fwr(i) mich in der engel chor
 Vnd la mich nicht zelang hie vor,
 O herzinbrennerinne. Amen.

V.

Es erübrigt hier anzufügen, daß infolge der vorstehend geführten Untersuchungen aus dem poetischen Eigentume Ulrichs von Wessobrunn die Anal. III, 171 ff. mitgeteilten Verse zu streichen sind. Dieselben haben mit seinen Poesieen nur drei, allerdings frappante, Ausdrücke gemein: den Gebrauch von Iebusaens als Synonym von Satan, von iubilaens im Sinne von iubilans und die Vorliebe für ein beigefügtes ocus, propere etc. Dagegen unterscheiden sie sich wieder von den Gedichten Ulrichs durch eine diesem ganz unmögliche Kürze sowie dadurch, daß die zahlreichen anderen Kennmale Ulrichs (vgl. Anal. VI, 7—13; XXXVIII, 5—7) sich in diesen Liedern nicht finden. So bedient sich z. B. Christan in seinen rhythmischen Dichtungen nicht ein einziges Mal der Ulrich so geläufigen Formen *nis* und *tis*, während er sie doch in seinen metrischen Gedichten, wenn auch mit Maß, benutzt.

Der Verfasser dieser Rhythmen gehört selbstverständlich auch nicht unter die Nachahmer Konrads von Gerning, der jünger ist als Christan. Ob letzterer nicht nur zeitlich früher gedichtet hat als der Karthäuser, sondern auch durch seine Dichtungen Einfluß auf die Muse des Hainburger Sängers geübt hat, wage ich hauptsächlich deshalb nicht zu behaupten, weil die Lieder Christans sich nur sehr geringer Verbreitung erfreuten, während die Konrads in Deutschland wenigstens sozusagen in aller Hände kamen.

Am Schlusse angelangt, habe ich die angenehme Pflicht, dem derzeitigen Prälaten des altherwürdigen Stiftes Lilienfeld, Sr. Gnaden Abt Iustinus I. Panschab, für die ebenso großmütige als liebevolle Förderung dieser Arbeit den tiefgefühlten Dank auszusprechen. Unter den liturgischen Dichtern des Mittelalters behauptet fortan Christanus wenn nicht einen hervorragenden-

jedenfalls einen höchst ehrenvollen Platz. Daß meine schwache Kraft ihm dies kleine literarische Monument zu setzen imstande war, ist das Verdienst des hochherzigen Prälaten, den ich bitte, die Widmung dieser geringen Arbeit als ein Andenken an die mir unvergeßlichen Tage entgegenzunehmen, die ich in dem Heiligtume zubringen durfte, welches Natur und Kunst in seltenem Wetteifer gekleidet haben wie jene „Lilie des Feldes“, deren Glanz nach dem Urteile der ewigen Schönheit die Pracht eines Salomon zu verdunkeln im stande ist.

Wien, den 5. Mai 1902.

Guido Maria Dreves.

I.

H Y M N I.

1. De sancto Achatio.

1. Amator dulcis hominum
Caneris, Iesu Domine,
Usque ad terrae terminum
A solis ortus cardine.	5. Claram sic et purpuream
Numero decem palmitum
Tuam consummas vineam,
Deus tuorum militum.
2. Concilias Achatium
Tibi cum turba procerum
Militum novem milium,
Conditor alme siderum.	6. Iudicati supplicia
Crucis volenter subeunt.
Fulget crucis victoria,
Vexilla regis prodeunt.
3. Hos spernendo simulacra
Turbis unis fidelium
Sanguinea per lavacra,
Rex Christe, factor omnium.	7. Veneremur hos nobiles
Per pietatis opera,
Qui meruerunt stabiles
Aeterna Christi munera.
4. Ad Deo dignos comites
Theodori cum gaudio
Mille coniungis milites,
Iesu, nostra redemptio.	8. Sit nunc hic et in patria
Vera nobis felicitas,
Laus tibi sit et gloria,
O lux, beata trinitas.

B fol. 164 b. — Nach Str. 3 Divisio. — Der Hymnus steht bereits aus einem Lilienfelder Breviere, mitgeteilt Anal. IV, 63, Nr. 95.

2. De sancto Altmanno.

1. De mundi sentibus exsurgit rosula
Cunctorum sentibus ferens miracula,
Virtutum opifex, Altmannus pontifex;
Gaude, mater ecclesia.
2. De gente Saxonum ut sol progreditur,
In ipso consonum nil saxis proditur,
Sed totus fulgidus totusque floridus,
Totus refertus gratia.
3. Fortunae aleam sprexit industria,
Peccati lanceam fregit constantia,
Satanæ frameam totam vipeream
Virtutis vicit gladio.
4. Brachium porrigit suum ad fortia.
Deo cor erigit aspernans noxia
Floret vigiliis, instat ieiuniis,
Salutis viget studio.

5. Vineae separat fractam maceriam,
Tribulos separat, plantat iustitiam,
De culpae fovea, de mortis cavea
Animas tollens liberat.
6. Canora dramata tanto pontifici
Mundi per clinata animo supplici
Decantent populi omnes et singuli,
Laudes mens omnis referat.
7. Iuvamen porrige tuae clementiae
Precesque dirige ad patrem gloriae,
Praesul praecipue, sollerter dilue
Cuncta nostra facinora.
8. Patri piissimo honor, imperium,
Nato clarissimo decus sit regium,
Sancto spiritui solvamus cernui
Cuncta laudes per tempora.

B fol. 168 b.

3. De sancta Anna.

1. Novi ut ortu sideris
Maeror cedat et gemitus,
Paraclitus qui diceris,
Veni, creator spiritus.	4. Anna virtutum floribus
Floruit ab infantia,
Cuius da, Iesu, precibus
Beata nobis gaudia.
2. Nova quidem sollemnia
Novum ornat praeconium,
Nova da nobis gaudia,
Deus, creator omnium.	5. Solve de culpae nexibus
Amore nos propitio,
Salutem confer omnibus,
Iesu, nostra redemptio.
3. Anna, sidus aethereum,
Vivis iuncta sideribus,
Terra, pontus, empyreum
Exsultet caelum laudibus.	6. Ardorem fuga noxium,
Faeces expurga scelerum,
Pacem largire cordium,
Conditor alme siderum.
7. Sit nunc hic et in patria
Vera nobis felicitas,
Laus tibi sit et gloria,
O lux, beata trinitas.

B fol. 166 a. — Dieser Hymnus steht bereits, wenn auch mit anderem Anfang und bedeutend verändert, Anal. IV, 82, Nr. 138.

4. De sancto Bartholomaeo.

1. Bartholomaei inclitis
Da solita clementia,
Iesu, prece et meritis
Beata nobis gaudia. | 2. Verbi succidat gladio
Vepres ut idolatriae,
De gratiae das gremio,
Splendor paternae gloriae. |
|---|---|

3. Illustre semen seminat
In cordibus fidelium,
In ipsis unde germinat
Magnum salutis gaudium.	6. Stupenda patientia
Diras poenas martyrii
Tua suffert pro gloria,
Summi largitor praemii.
4. Granorum iacta palea
Tritici multum numerum
Tua defert in horrea,
Conditor alme siderum.	7. Hinc de mundo feliciter
Transmigrat super aethera.
Degustat ubi iugiter
Aeterna Christi munera.
5. Sollers ut apes pluribus
Tibi felici studio
Dat mel de mundi sentibus,
Iesu, nostra redemptio.	8. Sit nunc hic et in patria
Vera nobis felicitas,
Laus tibi sit et gloria,
O lux, beata trinitas.

B fol. 171.

5. De sancto Colomanno.

Ad Vesperas.

1. Novelli sideris exorto iubare
Mundus cum superis festo non impare
Promunt praeconia, nos enim gratia
Visit ex alto oriens.
2. Granum proicitur in terrae gremium,
Dans, quando moritur, fructum eximium,
Sic post martyrium odorem varium
Dat Colomannus moriens.
3. Ictus supplicii fortiter patiens,
Palmae martyrii ovans suscipiens,
Hinc beneficia mater ecclesia
Per eum plura suscipit.
4. Qui patientia tormenta superat,
Meriti gratia aegrotos reparat,
Effuso sanguine pro Christi nomine
Bravium viae arripit.
5. O martyr, semina culparum remove,
Virtutum germina in nobis promove,
Ut ita libere possimus currere
In mandatorum semita.
6. Implora precibus iugibus Dominum,
Nobis pauperibus amorem geminum
Libens ut tribuat atque nos instruat
Reddere vota debita.

7. Nostraque inclitis describi nomina
Procura meritis in vitae pagina,
Ut poli solium post hoc exsilium
Capiamus feliciter.

8. Patri ingenito honor et gloria,
Sit unigenito salus, victoria
Benigno flamini sit, trino numini
Laus sit nunc et perenniter.

B fol. 167 7. b. — Nach Str. 4. Divisio. — Vgl. Anal. IV 145, woselbst dieser Hymnus als „de s. Georgio“ mitgeteilt ist aus Herzogenburger Quellen, in denen er sich bei dem Georgius-Officium Christans findet.

6. De sancto Colomanno.

Ad Tertiam.

1. Gaude, o felix Austria.
Cedant adversa penitus,
Veni augere gaudia
Nunc sancte nobis spiritus.	4. Per aquam et incendium
Necis hunc amarissimae
Ducis in refrigerium,
Aeterne rex altissime.
2. Laudes conemur cantibus
Colomanno depromere
Novo in nostris partibus
Iam lucis orto sidere.	5. Odorem dat, cum frangitur,
Dulcem vas pigmentarium,
Dat martyr hic, cum moritur,
Magnum salutis gaudium.
3. Gratiae charismatibus
Colomannum egregium
Ornasti et virtutibus,
Rex Christe, factor omnium.	6. Precamur, multifariam
Ad lucem, quam inhabitas,
Post hanc nos duc militiam,
O lux, beata trinitas.

B fol. 167 b. sq.

7. De sancto Colomanno.

Ad Completorium.

1. Colomanni da precibus
Nobis laudare Dominum
Devotis, Iesu, laudibus
Te lucis ante terminum.	3. Soluta carnis sarcina
Omni deterso vitio
Nos duc ad poli limina,
Iesu, nostra redemptio.
2. Virtute solve solita
Nostrorum rete scelerum
Per huius sancti merita,
Conditor alme siderum.	4. Sit nunc hic et in patria
Vera nobis felicitas,
Laus tibi sit et gloria,
O lux, beata trinitas.

B fol. 168. a. —

8. De sancto Dorothea.

1. Caelestis patria carmen angelicum,
Mater ecclesia hymnum symphonicum,
Dulce spirantia depromant canticum
Dorotheae pro gloria.
2. De caeli patria fulget haec stellula
Mundo nobilia ferens miracula,
Laetentur omnia cuncta per saecula,
Solum, polus et maria.
3. Sole praeclarior laudis haec titulo,
Austro fulgidior virtutum speculo,
Igne activior amoris osculo,
Nostris sit votis aptior.
4. Mitis et humilis, exemplo inclita,
Ad bonum agilis, abhorrens vetita,
Tota laudabilis, virtute solita
Nobis assit placabilis.
5. Ope fortificat vallem miseriae,
Vita aedificat domum ecclesiae,
Laude magnificat principem gloriae,
Universa laetificat.
6. Nunc pernox porrigat manum labentibus,
Prolapsos erigat precibus iugibus,
Erectos corrigit pravis ab actibus
Et ad salutem dirigat.
7. Patri fortissimo laus et imperium,
Verbo doctissimo regnum sit regium,
Pneumati optimo decus eximium,
Uni trino dulcissimo.

B fol. 172 b.

9. De sancto Erasmo.

1. Erasmi de victoria
Psalmis, hymnis, dramatibus
Gratuletur ecclesia,
Exsultet caelum laudibus.	4. Signis, verbis, subsidiis
Animas infidelium
Tuis dedit imperiis,
Rex Christe, factor omnium.
2. Regis ferocis pertulit
Erasmus disterminium,
Aegrotis mente contulit
Magnum salutis gaudium.	5. Multo caesum martyrio
Martyrem hunc emeritum
Unis digne consortio,
Deus, tuorum militum.
3. Ardebat quidem reddere
Heredes tui filii
Tuo tibi ex munere,
Summi largitor praemii.	6. Valvam pandis aetheream
Sancto tanto dignissime
Post coronam pupuream,
Aeterne rex altissime.

7. Subventu nos propitio
Consolari divinitus
Cum patre et cum filio
Veni, creator spiritus.

B fol. 172 a. — 3, 3 ex fehlt. — Siehe diesen Hymnus bereits aus
anderen Quellen Anal. IV, 135, Nr. 245.

10. De sancto Leonhardo.

1. Humi de tribulis novella rosula,
Omnium oculis stuporis gerula,
Praepollens inclitis beatus meritis
Leonhardus progreditur.
2. Gerens innoxiam salubri gratia
Hic innocentiam a pueritia
Multis vigiliis atque ieiuniis
Leges carnis persequitur.
3. Ferri compedibus quos vinctos noverat,
Piis precatibus protinus liberat,
Sic adest omnibus se invocantibus
Sospitatis dans gratiam.
4. Ipsius vernula, oppressus graviter
Fera per vincula, solutus leniter
Catenae sarcinam ferrique machinam
Sancti fert ad ecclesiam.
5. Alta de fovea, qua vir infoditur,
Arcaque lignea cum superponitur,
Sanctus adveniens, captum eripiens
Dat libertati pristinae.
6. Sic multis talia virtute redolens
Dat beneficia, sincere condolens,
Verbo mirificus, ope salvificus
Salvatoris in nomine.
7. Iuvamen porrigat suae clementiae,
Precatus dirigat ad regem gloriae,
Dentur ut praemia nobis in patria
Gaudiorum cum foenore.
8. Patri ingenito eiusque filio,
Pneumati inclito sit iubilatio,
Honor, victoria, decus, laus, gloria,
Nunc et in omni tempore.

B fol. 163 a. — 6, 2 wieder redolens Hs.

11. De sancta Martha.

1. Marthae sacris sollemniis
Clerus adludat cantibus,
Plebs gratuletur gratiis,
Exsultet caelum laudibus.	4. Tuae crucis signaculo
Draconem necat impium
Salutem dans haec populo,
Rex Christe, factor omnium.
2. Alnum laudamus hospitem
Marthae, te, Iesu Domine,
Usque ad terrae limitem
A solis ortus cardine.	5. Hac in valle tam misera
Nostrarum sanas veterum
Culparum per hanc ulcera,
Conditor almesiderum.
3. Resuscitasti Lazarum
Precis huius praesidio
Depopulando tartarum,
Iesu, nostra redemptio.	6. Assit hic et in patria
Plena nobis felicitas,
Laus tibi sit et gloria,
O lux, beata trinitas.

B fol. 170 b.

12. De sancta Petronella.

1. Petronellam caelestibus
Iungis choreis hodie
Multis faustam virtutibus,
Splendor paternae gloriae.	4. Virginitate floruit
Pudoris fulta lilio,
Sponsum te digne meruit,
Iesu, nostra redemptio.
2. Invenisti mirabilem
In tui grege populi
Margaritam hanc nobilem,
Iesu, salvator saeculi.	5. In caeli per te floribus
Thronus datus floridior
Es ipsi cum virginibus,
Iesu, corona celsior.
3. Corde, ore et opere
Sibi sponsum et dominum
Quaesivit te summopere,
Iesu, corona virginum.	6. Sit nunc hic et in patria
Vera nobis felicitas,
Laus tibi sit et gloria,
O lux, beata trinitas.

B fol. 163 b.

13. De ss. Simone et Iuda.

1. Firmamentum ecclesiae
Nova produxit sidera,
Fontem miremur gratiae
Talia dantem opera.	3. Errore adhuc perfidam
Pariter suum dirigunt
Gressum ambo in Persidam,
Quam vitae verbis erigunt.
2. Iudas Mesopotamiam
Pontumque Deo dedicat,
Et per Aegypti patriam
Simon salutem praedicat.	4. Principem Babylonicum
Baptismi mundant gratia
Populumque barbaricum,
Ceu quadraginta milia.

Dreves, Christianus Campolliensis.

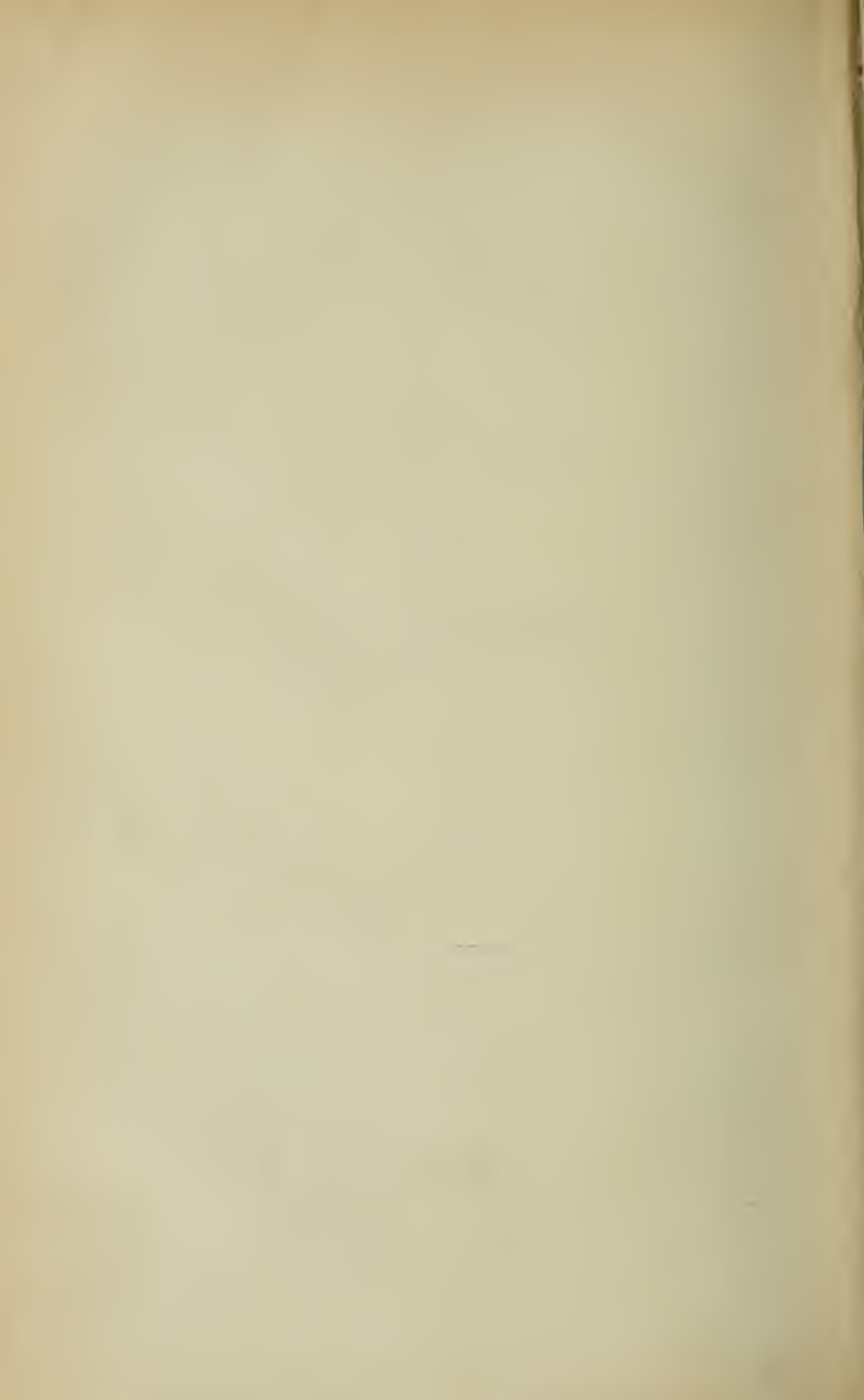
5. Idolorum pontifices
Tota permota patria
Virtutum hos opifices
Lucis torquent angustia.	7. Reatus ut a sarcina
Liberati feliciter
Caeli carpamus limina
Cum angelis perenniter.
6. Tales duces et praesules,
Talia luminaria,
Nos consolentur exsules
Hac in mundi miseria,	8. Honor patri ingenito
Eiusque unigenito,
Sit semper laus et inclito
Spiritus paraclito.
- B fol. 169 b. — Nach Str. 5 Divisio.

14. De sancto Udalrico.

1. Solarem radium luce purissimum
Terra dat gremium mundo gratissimum,
Gaudium exsulum, coronam praesulum,
Udalricum antistitem.
2. A pueritia hic innocentiam
Felici gratia tenet innoxiam,
Instans ieiuniis piisque studiis
Carnis elisit fomitem.
3. Prudenter laqueum devitat scelerum,
Virtutum clipeum contra pestiferum
Satanam protulit et ita propulit
Diras eius insidias.
4. Morum charismate notos laetificat,
Famae aromate omnes aedificat,
Verbis gratificat, ope fortificat
Contra cunctas molestias.
5. Marthae obsequia die fideliter,
Mariae studia nocte viriliter
Agebat pontifex, ne mille-artifex
Plaga mortis hunc feriat.
6. Non terrae gremio talentum creditum
Neque sudario velat absconditum,
Verum hoc variis dat nummulariis,
Multum ut lucrum faciat.
7. Superna sitiens Euge dominicum
Audit ingrediens conventum caelicum,
Stola primaria fultus et gloria
Cum gaudiorum foenore.
8. Patri ingenito eiusque filio,
Pneumati inclito sit iubilatio,
Honor, victoria, decus, laus, gloria
Nunc et in omni tempore.

II.

OFFICIA.

1. De Corpore Christi.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Hodie recolitur
Festum gratiarum,
In quo Christus sumitur,
Panis animarum.
 2. Christus panem tribuit
Se cena finali,
Comedi quem docuit
Iubilo mentali.
 3. Si quis edit dulciter
Ex hoc pane vivo,
Vivet in me iugiter
Et in eo vivo.
 4. Arae superponitur
Isaac dilectus,
Mente Christus editur
Prae cunctis electus.
- R. Angeli empyrei,
Homines cinerei
Verbum increatum
Edunt cum laetitia,
Plenum omni gratia,
Mundo toti gratum.
- V. Panis corda iugiter
Cibans angelorum
Fit misericorditer
Foenum iumentorum.
- Ad Magnificat.
- A. Ave, manna angelorum,
Iesu, vivens hostia,
Fons et arrha gaudiorum,
Mala fugans omnia,
Corda nostra, proh, exusta
Culpa per incendium

Virtutum flore venusta
Fac, o cordis gaudium.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus cum laudibus
Christum Deum et hominem,
Qui dat in escam mentibus
Suam carnem et sanguinem.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Corrigat pestiferum
Cor ut homo reus,
Fructum salutiferum
Se cordi dat Deus.
2. Fructu vivi olei,
Frumenti cibantur,
Annulo cum fidei
Iusti subarrbantur.
3. O pars mei calicis
Et hereditatis,
Iesu, mundo sufficis
Te totum dans gratis.
4. Nostrum pingue, Domine,
Fiat holocaustum,
De tuo dans sanguine
Vitae nobis haustum.
5. Mensa nobis hodie
Domini paratur,
Tribulans ut facie
Salutis frangatur.
6. In voce laetitiae
Sonus epulantis
In mensa cotidie
Dei cibum dantis.

Responsoria.

1. Deus invisibilis
Factus est visibilis
Carne et localis,
Mortalis evaderet
Ut mortem et viveret
Deo immortalis;
V. Parat in dulcedine
Deus maestro mensam
Per plenam solamine,
Gratiam immensam.
2. O beatum incendium,
Quo Deus pater filium
Nobis dat in edulium
Contra mortis imperium!
V. Faciamus candida
Nostra vestimenta
Accedentes vivida
Christi sacramenta.
3. Dulcis Deus artifex,
Verbum carnem efficit
Artem per divinam,
Dulcem pius opifex
Menti nostrae conficit
Hoc ad medicinam;
V. In carne ac sanguine
Te das, quod es, Domine.
4. Melchisedech ordine
Sacerdos, o Domine,
Nostram ad salutem
Cibi sub velamine
Tuam plenam numine
Obumbras virtutem;
V. Manna pluis ecclesiae,
Pluis coturnices,
Splendor paternae gloriae,
Gaudeant felices.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Altaris communio
Data ad salutem
Renovat in gaudio
Nostram iuventutem.

2. Nos altare, Domine,
Tuum satiavit,
Tuo cor in sanguine
Nostrum exsultavit.
3. Gloriosa civitas
Sion praedicatur,
In qua vera caritas
Deus humanatur.
4. Christus parvus, humilis
In humanitate,
Magnus et laudabilis
In divinitate.
5. Notum facis, Domine,
Tuum salutare
Volens mundum sanguine
Ipsius salvare.

Responsoria.

1. Qui meae carnis epulum
Edunt, adhuc esurient,
Sanguinis mei poculum
Qui bibunt, adhuc sitient,
Cordis vigent robore
Mystico in corpore
Nec unquam deficient.
- V. Digne dignos satiat
Gratia divina,
Cum Christus se palliat
Veste frumentina.
2. Carnis meae pinguedine
Et sanguinis dulcedine
Fideles salvantur,
Indurati malitia
Credendi pertinacia
Perversi damnantur.
- V. Qui ad corpus Domini
Indigne accedit,
Cani par non homini
Damnatus discedit.
3. Meae carnis ferculo
Sanguinisque poculo
Qui se digne cibatur,
Eius sum refectio,
Ipse mea mansio,
Nam me bene libat.

- V. Quicumque se reficit
Vivo caeli pane,
Ille nunquam deficit
Vivens in me sane.
4. Non dentem sed animum
Ad sumendum azimum
Panem praeparemus,
Istum fide credula
Atque mente sedula
Cibum ruminemus;
- V. Iste panis sensificat
Cor nostrum et vivificat.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

- A. Pane vitae alitur
Atque intellectus,
Vera fide pascitur
Cum noster affectus.

Responsoria.

1. Devotis qui mentibus
Est vitalis esus,
Accepit cenantibus
Panem illum Iesus
Porrigens discipulis,
Quisque vivis epulis
Ut fiat obesus,
- V. Et dixit: hoc facite
In mei memoriam
Offerentes debite
Salutarem hostiam.
2. Panem in meridie
Cum Ioseph comedimus
Mundi salvatore,
Sic Christum cotidie
Pura mente sumimus
Christiano more;
- V. Hic panis venit de caelo
Fru menti absconsus velo.
3. Iesu panis fortificans,
Confirmans et vivificans
Ab omni languore,
Sana nos salubriter,
Comedamus iugiter
Ut te pleno ore;

- V. Domine nos pabulo
Vitae ciba grato,
Signato in vitulo
Bene saginato.
4. Panem et carnes Eliae
Corvi portant bis in die
Sine neglegentia,
Omni die Deo gratum
Agnum sic immaculatum
Immolat ecclesia.
- V. Sumit in iudicium
Panem Christi malus,
Qui bono remedium,
Vita est et salus.

In Laudibus.

Super Psalmos.

- A. Bibite, carissimi,
Et inebriamini
Ad mensam altissimi
Assistentes Domini.

Ad Benedictus.

- A. Benedictus es oriens,
Qui ex alto progrediens
Dedisti te hominibus
Et devotis mentibus
Edere fecisti,
Largire virtutem,
Ut te comedentibus
Nobis cum caelestibus
Tribuas salutem.

Per Horas.

Ad Primam.

- A. Da nostrum cotidianum
Panem nobis hodie
Tuam per divinam manum,
Iesu, princeps gloriae.

Ad Tertiam.

- A. Cum sit eucharistia
Panis in figura,
Vitae tamen gratia
Latet ibi pura.

Ad Sextam.

4. Dulcis est memoria
 Illi super omnia,
 Qui mortem annuntiat
 Christi, donec veniat.

Ad Nonam.

- A. Sumpto digne sanguine
 Domini lavamur
 Et ab omni crimine
 Prorsurs emundamur.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. O felix convivium,
 Iesu, et conviva,
 Nobis sis edulium,
 Qui es salus viva.
2. Panem subcinericium
 Comedens Elias

Tale per edulium
 Suas complet vias.

3. Panis hordeaceus
 Madian subvertit,
 Cum panis virgineus
 Se in nos convertit.

4. Delicias dat regibus
 Pinguis Aser panis,
 Congruit iste mentibus
 Devotis non vanis.

Ad Magnificat.

- A. Iesu, nostra felicitas
 Summa et fontalis,
 Spiritualis festivitas,
 Iubilus mentalis,
 Tuae carnis et sanguinis
 Cibum das benignus,
 Ut sit beatitudinis
 Nostrae certum pignus.

B fol. 162 a sq. — In der 2. Nokturn ist in der Hs. eine Antiphon ausgefallen. — In Laud. Ad Bened. 4 fehlt vielleicht eine Silbe.

2. De sancto Achatio.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Hodie ecclesia
 Collaudans cum gaudio
 Dedit decem milia
 David, Dei filio.

2. Bethlehem propaginem
 Istam generosam
 Genuit, per sanguinem
 Deo gloriosam.

3. Candidant in sanguine
 Stolas suas agni
 Martyres certamine
 Et tropaeo magni.

4. Labiorum vitulos
 Christo obtulerunt,

Portantes manipulos
 Palmas acceperunt.

- R. Decachordum psalterium
 Martyrum decem milium
 Iubilans canit caelicum
 Deo in caelis canticum.

- V. Chorus iste gloria
 Fulgens et honore
 Fuso caeli gaudia
 Possidet cruore.

Ad Magnificat.

- A. Ararath, cum gloria
 Digne gratularis,
 Tot quia praesentia
 Martyrum ditaris,
 Gloriaris merito
 Felix hoc deposito,
 Mons o salutaris.

Ad Matutinum.

Invitorium.

Iubilemus gloriae
Regi, vero Deo,
Qui coronat hodie
Martyres tropaeo.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Samson novus, princeps fortis,
Revehendo spolia
Martyrum de fauce mortis
Decem vexit milia.
2. Res mirandae, res novellae,
Plenae Dei opere,
De luto consurgunt stellae,
Violae de pulvere.
3. Qui de terra fecit caelum,
Angelum de homine,
Sanctos hos per crucis prelum
Novo signat nomine.
4. Martyrum te candidatus
Collaudat exercitus,
Iesu, tuus cum beatus
Debriat hos spiritus.
5. Pro iugo das libertatem
His, pro lege gratiam,
Pro figura veritatem
Et pro via patriam.
6. Triumphantibus hos athletas
Tuo lotos sanguine
Ad vitae conducis metas,
Iesu, dulcis Domine.

Responsoria.

1. Romanae primicerius
Legionis, Achatius,
Augustis fugientibus
Stat et obstat milibus
Tantum cum novenis

Hostibus instantibus
Milibus centenis;

- V. Sensus fugit, cor haesitat,
Vigor et virtus cespitat.
2. Tantis in angustiis
Victimant pro hostiis
Hoedum suis deis,
Sperantes propitium
Sibi patrocinium
Ficri ab eis;
- V. Cor plus horum tabuit
Maiori defectu,
Optato cum caruit
Affectus effectu.
3. Milites cum deficerent
Desperatique fugerent
Tristes et imbelles,
Angelus: Christo credite,
Dixit, et ita caedite
Hostes et rebelles;
- V. Credentes vincunt, Domine,
Hostes in tuo nomine.
4. Veri virtus Gedeonis
Gentem fugat aquilonis
Accensis lampadibus,
Istam Dominus cohortem
Vexit fidei ad sortem
Fugatis erroribus;
- V. Tanta rei mutatio
Dextrae excelsi actio.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Aquae vini induunt
Congrue naturam,
Idolorum respuunt
Dum isti culturam.
2. Martyrum tot milia
Passibus virtutis
Currunt cum laetitia
Ad fontem salutis.

3. Martyres ad fortia
Bella animati
Felicis victoria
Gaudent decorati.
4. Blandimenta noxia
Isti contemnent
Supernorum gaudia
Merentur gaudentes.
5. Carnis per interitum
Hi quando plectuntur,
Beatorum meritum
Digne consequuntur.
6. Deus stola gloriae
Martyres decorat,
Pascit in meridie,
Praemiis coronat.

Responsoria.

1. Regina aromata
Austri et charismata
Defert Salem regi,
Dum mater ecclesia
Martyrum tot milia
Christi subdit legi,
- V. Quibus Christus vita vitam
Sua morte dat cupitam.
2. Sol caelestis patriae
Lumen spargens gratiae
Aureos in clipeos,
Dominus hos milites
Fide fecit divites
Et cruore roseos.
- V. Fortitudo gentium
Vere dissipatur,
Vertex per hos montium
Dum illuminatur.
3. Quinque reges gentium
Substrati sub pedibus
Gemunt Hebraeorum,
Gaudent Euphratensium
Victis isti regibus
Et Cadarenorum;
- V. Illos crux praedonum punit,
Hos Christo crux Christi unit.

4. Opere laudabiles,
Merito mirabiles
Isti bellatores,
Non armis sed animis
Dantes lumen proximis
Redduntur victores;
- V. In vaginam gladium
Suum ut miserunt,
Ad caeleste bravium
Fide pervenerunt.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

- A. Augetur laetitia
In regno caelorum
Istorum praesentia
Martyrum sanctorum.

Responsoria.

1. Milites principibus
Pro Christo ferocibus
Quando praesentantur,
Singuli in singulis
Suspendi patibulis
Crucis iudicantur;
- V. Gemmae dantur suibus,
Oves lupis, canibus,
Heu, sancta iactantur.
2. Sancti cum lapidabantur,
In ora revertebantur
Saxa lapidantium,
Sic, dum virgis caedebantur,
Arefactae siccabantur
Manus flagellantium;
- V. Illuc digne revertuntur
Fluctus, unde oriuntur.
3. Ista vasa aurea
In fornace ferrea
Plenius probata
Delata sunt omnia
Ad poli convivia,
Ubi sine termino
Obtinent eum Domino
Gaudia optata;

V. Horum spes est immortalis,
Nam habent Dei sub alis
Praemia beata.

4. Mari mersis hostibus
Fideles laetantur
Signatisque postibus
Sanguine salvantur,
Reddita primaria
Stola sic de alia

Stola securantur;
V. Martyres hi nobiles,
Caritate stabiles,
Angelis aequantur.

In Laudibus.

Super Psalmos.

A. Martyres de clibano
Mundi sumpti tympano
Laudant et in organo
Dominum de Libano.

Ad Benedictus.

A. Benedictus es, Domine,
Tu fidei qui lumine
Sanctos hos suo sanguine
Tibi consecrasti,
Ipsorum contuberniis
Caelicolas sollempniis,
Christicolas suffragiis
Abunde ditasti.

Per Horas.

Ad Primam.

A. Austri dulcis flamina
Germina fecundant,
Martyrum tot agmina
Caelestes secundant.

Ad Tertiam.

A. Gedeonis vellera
Rore infunduntur,
Martyres sic munera
Vitae sortiuntur.

Ad Sextam.

A. Morti se impendunt isti
Pro amore Iesu Christi,
Plus quam ad convivia
Currunt ad supplicia.

Ad Nonam.

A. Ampliavit viscera
Christus pietatis
Pro laeva sub dextera
Sanctis transmutatis.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Singuli in crucibus
Martyres adfixi
Fidei sub legibus
Stant in finem fixi.
2. Decem mutatoria
Missa Helisaeo
Signant, quod ecclesia
Mittit istos Deo.
3. Beatis coniubilant
Astra matutina,
Qui cruore rutilant
Hora vespertina.
4. Hi per patientiam,
Qua mundum vicerunt,
Supernorum gloriam
Laeti intraverunt.

Ad Magnificat.

A. Martyrum tot cunei
Passione rosei
Non tulela clipei
Sed virtute fidei
In Christo fundantur,
In caelesti curia
Vera in laetitia
Honore et gloria
Cum stola primaria
Merito ditantur.

A. Martyres vi rapiunt
Caelum Deo digni,
Sola Dei sapiunt
Tropaeo insigni.

A. Cumulantur gaudia
Per tot natalitia
Martyrum cum gloria
In caelesti patria.

B fol. 164 a sq. A. — Brev. ms. Campoliliense saec. 13. Cod. Campolilien.
7. add. saec. 15. B. — In 1. Vesp. A 2, 4 Deo fehlt B. — Ad Magn.
A, 6 Felix fehlt B. — Ibid. 7 o fehlt. B. — In 1. Noct. A 1, 2 Eruendo
B. — R 1, 4 scheint eine Silbe zu fehlen. — R 1, 8 ratio haesitat B. —
R 3, 3 imbecilles B. — R 4 und alles weitere fehlt B.

3. De sancto Altmanno.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. O mater ecclesia
Felix et fecunda,
Altmanni praeconia
Prome laetabunda.
2. Iugum sanctum teneris
Deo disponente
Portavit in umeris
Laeta quidem mente.
3. Minorat prae caeteris
Se sacer Altmannus,
Ut iungat hunc superis
Iubilaeus annus.
4. Ab hac valle lacrimarum
Iesu Christi gratia
Scandit gradus gratiarum
Ad poli fastigia.
- R. Amictus est gemino
Amore hic pontifex
In cocco bis tincto,
Conformans se Domino
Virtuosus opifex
Intexto iacintho;
- V. Huic pugnanti stadio
Cessit hostis gladio
Salutis accincto.

Ad Magnificat.

- A. Gaude, felix Patavia,
De Saxonum prosapia
Pulchre laureata,
Chotwicensis ecclesia,
De Altmanni praesentia
Laetare ditata,

Gratularis merito
Tanto quae deposito
Digna collaudaris.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus Christum regem,
Salvatorem inopum,
Dantem suum super gregem
Altmannum episcopum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Altmannus consilia
Sprevit impiorum
Vias cum laetitia
Currrens antiquorum.
2. Contra pium impie
Impii cur fremunt,
Barathri quem bestiae
Nunc et semper tremunt?
3. Invocat iustitiae
Praesul iste Deum.
In nexu maestitiae
Qui dilatat eum.
4. Verba huius percipis
Et voces clamorum,
Dum per eum diripis
Castra fortiorum.
5. Honore et gloria
Hunc, Deus, coronas,
Huic cum super omnia
Potetatem donas.

6. Confidens in Domino
Pontifex sacratus
Intrat sine termino
Caelos laureatus.

Responsoria.

1. Altmannus de Saxonum
Gente natus consonum
Saxo nil gerebat,
Stella scintillantior,
Balsamo praestantior,
Moribus fulgebat;
V. Mundus fore pectore
Pariter et corpore
Totus gestiebat.
2. Scriptis theologicis
Atque philosophicis
Vir sanctus pollebat,
Nec suo hoc nomini,
Sed divino numini
Totum ascribebat;
V. De gazophylacio
Tantae abundantiae
Pio ditat studio
Filios ecclesiae.
3. Non Altmannus sapuit
Magis, quam oportuit,
Et, quantum decebat,
Fastui scientiae
Non, sed conscientiae
Quia intendebat;
V. Non ipsum inflabat
Artium scientia
Nec mundi prudentia,
Sed plus adornabat.
4. Sicut Aaron vocatus
Assumebat praesulatus
Baculum et annulum,
Non aspirans ad honorem,
Sed ad oneris laborem
Se praebebat famulum;
V. Maior factus de minimo
Non maiorem
Sed minorem
Exhibet in maximo.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Operans iustitiam
Praesul sanctus iste
Transfertur ad gloriam
Digne tuam, Christe.
2. Decorem et gloriam
Ponis super eum,
Quem ad caeli patriam
Fers athanateum.
3. Portas vestras tollite,
Principes superni,
Praesulem suscipite
Regis sempiterni.
4. Nuntiavit opera
Miserentis Dei,
Ideo ad aethera
Fit dux Deus ei.
5. In polorum atriis
Antistes beatus
Habitabat gratiis
Multis adornatus.
6. Florens floret, floruit
Altmannus ut palma,
Dei ergo meruit
Subire agalma.

Responsoria.

1. Immolavit vitulum,
Suum cum corpusculum
Caste custodivit,
Spreta castrimargia
Sana parcimonia
Se caute nutrit;
V. Carnis suae carnifex,
Felix iste pontifex
Se mundo contrivit.
2. Movet patrem caelicum
Agellum dominicum
Urticis vastari,
Conspicatur triticum
Quando evangelicum
Passim suffocari;

- V. Herbas iubet spurias
Urticasque noxias
Statin exstirpari.
3. Impugnabant praesulem
Suae sortis exsulem
Carnalis lanistae,
Qui caudam cum hostia
Finali constantia
Offert tibi, Christe.
- V. Noluit incestui
Placere sed iussui
Tuo praesul iste.
4. Sicut David filium
Cum incursu hostium
Fugit eiulando,
Altmannus sic filiis
Cessit adversariis
Pro his lamentando;
- V. Papae petit curiam
Praesulatus gloriam
Illi resignando.
- In 3. Nocturno.
Ad Cantica.
- A. Hymnis, psalmis, canticis
Celebrare festa
Altmanni pontificis
Nobis, Iesu, praesta.

Responsoria.

1. Volatu praecipiti
Altmanni ut capiti
Columba insedit,
Viso signo gratiae
Praesulem Pataviae
Ipsam papa dedit;
- V. De Romana curia
Altmannus cum gloria
Gratiosus redit.
2. Marthae ministeria
Salubri industria
Praesul exhibebat,
Mariae convivia
Cordis cum laetitia
Iugiter habebat;

- V. Cum priore vigilat
Felici labore,
Cum secunda iubilat
Caelesti amore.
3. Aqua dum adponitur,
In vinum convertitur
Praesulis in mensa;
In stuporem vertitur
Plebs, et vox attollitur
Cum laude immensa;
- V. Ecce, mirabilia
Vetera novantur,
In vini solacia
Aquae permutantur.
4. Septena immersio
In Iordanis fluvio
Naaman mundavit,
Praesulis ablutio
Feminam a vitio
Leprae delepravit;
- V. Mirum miro iungitur:
Puella leprosa
Sospitati redditur
Sorte gratiosa.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Sanctum istum induit
Dominus decore,
Cui partem tribuit
Sedem in honore.
2. Cordis in laetitia
Domino servivit,
Cuius quidem gaud a
Laetus introivit.
3. Tua, Christe, dextera
Altmannum suscepit
Atque super aethera
Regnare praecipit.

4. Mundo praesul corpore
Quia munde vixit,
Dominum in pectore
Mundo benedixit.

5. Non est illi similis
Praesuli inventus,
Quem senectus humilis
Laudat et iuventus.

Ad Benedictus.

A. In domo ecclesiae
Luminare hodie
Magnum est incensum,
Altmannus magnificus,
Opere mirificus,
Lumen dans immensum;
Ad opus virtutis
Huius prece erige,
Iesu, nos et dirige
In viam salutis.

Per Horas.

Ad Primam.

A. De virtute iugiter
Ibat in virtutem
Altmannus feliciter
Lucrando salutem.

Ad Tertiam.

A. Non hic mercenarius
Nec lupus crudelis,
Sed fuit vicarius
Domini fidelis.

Ad Sextam.

A. Claudis gressum reparat
Et mutis loquellam,
Surdus aures reserat
Aegris dans medellam.

B fol. 168 a sq.

Ad Nonam,

A. Caecis visum praebuit,
Fugavit daemonia
Plurimisque adfuit
Plura per remedia

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Erogavit triticum
Altmannus insignis
Conservis dominicum
Et verbis et signis.
2. Sospitates corporum
Aegrotis praestabat,
A labe facinorum
Animas mundabat.
3. Digne in memoriam
Vertitur cunctorum
Praesul, qui ad gloriam
Transiit sanctorum.
4. Conregnans caelestibus
Apud regem caeli
Nobis prosit omnibus
Precatu fideli.

Ad Magnificat.

A. Coruscans meridies,
Gaudiosa requies,
Viva salus omnium,
Plenum cordis gaudium,
Iesu, pax aeterna,
Altmani antistitis
Precibus et meritis
Da cum sanctis omnibus
Nobis te colentibus
Gaudia aeterna.

4. De sancta Anna.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Gaudeat ecclesia
 Annae de natali,
 Trahentis exordia
 De stirpe regali.
 2. Viro iuncta socia
 Nexu coniugali,
 Boni tantum conscia,
 Morbo carens mali.
 3. Praeceptis legalibus
 Tota intendebat
 Nec ullis erratibus
 Ab his secedebat.
 4. Extendit ad fortia
 Felix ista manum,
 Sic in innocentia
 Mundum vicit vanum.
- R. De spina Hebraica,
 De stirpe Davidica,
 Recens surgit rosa,
 Mundo dans primordium,
 Salutis exordium,
 Anna generosa.
- V. Mariam haec genuit,
 Miserorum scutum,
 Quia semper viruit
 In donis virtutum.

Ad Magnificat.

- A. Magnificent vigiles
 Exaltantem humiles
 Deum omnes gentes,
 Ut Annae precibus
 A cunctis reatibus
 Nostras mundet mentes.

Ad Matutinum.

Invitorium.

In tam sacro sollemnio
 Matris matris Dei
 Adoremus in gaudio
 Deum iubilai.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Ex ore infantium
 Deus laudem perficit,
 Per Annae coniugium
 Satanam cum deicit.
2. Hoc in sole posuit
 Suum tabernaculum,
 Salvare dum voluit
 Suum Deus populum.
3. Deus, super maria
 Qui terram fundavit,
 Gratiam pro gratia
 Annae cummulavit.
4. Prae suis consortibus
 Oleo laetitiae
 Hanc iunctam caelestibus
 Deus unxit hodie.
5. Suum tabernaculum
 Dominus sanctificat,
 Annae cor cum lectulum
 Sibi soli dedicat.
6. Magni regis civitas,
 Anna laetabunda,
 Omnibus sterilitas
 Tua est fecunda.

Responsoria.

1. Novella lux exoritur
 Fulgore grato rutilans,
 In gaudium plebs tollitur
 Novellas laudes iubilians;
- V. Ad Annae natalitia
 Nova fulgent sollemnia.
2. Felici origine
 Sacra de propagine
 Anna sumpsit ortum,
 Vita cuius inclita
 Nobis atque merita
 Vitae praestent portum;

V. O felix nativitas,
Qua paratur,
Quae speratur,
Aeterna felicitas.

3. Annos Anna pubertatis
Dignis currens cursibus
Viro paris honestatis
Legis nubit ritibus;

V. Ioachim haec desponsata,
Purpurata et ditata
Floret aequis moribus.

4. Actus vitantes obscaenos
Caelibi coniugio
Annos simul per bis denos
Pio vivunt studio,

V. Ambo denique nobiles,
Sed ventris fructu steriles.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Divina iustitia
De caelo prospexit,
Sorte multifaria
Quae Annam protexit.

2. Sanctis sunt in montibus
Annae fundamenta,
Quae semper virtutibus
Vivebat intenta.

3. Novum Deo canticum
Conemur cantare,
Ad carmen hanc caelicum
Dignanti vocare.

4. Lux iustis exoritur
Et rectis laetitia,
Cunctis enim nascitur
Anna, Dei gratia.

5. Dominus mirabilis
Fecit mirabilia,
Anna cum laudabilis
Surgit ad caelestia.

6. Domini terribile
Nomen et beatum
Tenuit cor nobile
Annae frequentatum.

Responsoria.

1. Rei suae substantiam
Devota consuetudine
Dant partitam trifariam
Vivi Dei pro nomine:

V. Partem dant egentibus,
Partem sacerdotibus,
Partem suis usibus,

2. Horum vita fuit grata
Deo et caelestibus,
In virtute solidata
Complacens hominibus,

V. Dei placet filio
Non indigne
Sed tam digne
Rosa iuncta lilio.

3. Vovent, ipsis si daretur
Nuptiarum praemium,
Ipsum quidem offerretur
In Dei servitium;

V. Hoc tribus sollemnibus
Quaerunt sacrificiis
Et piis officiis.

4. Ioachim sacrificium
Ferens audit opprobrium
Infecunditatis
Et fugit et absconditur
Nec ad suos regreditur
Flos simplicitatis,

V. De cuius absentia
Quasi demens
Anna fremens
Maeret prae angustia.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Mundi decens orbita,
Gratulans laetare
Celebrando inclita
Festa Annae clarae.

Responsoria.

1. Angelus hos consolatur,
Eis dum vaticinatur
Nascituram filiam
Mundo dantem gratiam,
Angelis laetitiam,
Trinitati gloriam;
V. Spargit ut sol radium,
Pariet haec filium
Vitae dantem bravium.
2. Angeli pollicitis
Mutisque monitis
Dabant demum fidem,
Datis rationibus
Multis de sterilibus,
Nam nutabant pridem;
V. Pactum post angelicum
Securantur,
Praestolantur
Partum tam magnificum.
3. Anna tandem filiam
Peperit eximiam,
Maeror terminatur,
Fugatur opprobrium,
Cumulatur gaudium,
Risus frequentatur.
V. O grata sterilitas,
Quam secundat
Et fecundat
Tantae prolis dignitas!
4. O felix commercium,
O caelebs coniugium
Ioachim et Annae,
Qui de stirpe regia
Nati plenam gratia
Gignunt arcam mannae!
V. Felices hi gemini,
Deo cari,
Mundo clari,
Nulli dati crimini!

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Annam sacram induit
Dominus decore,
Semper enim viruit
In eius amore.
2. Omnis terra, mentibus
Deo iubilare
Et Annae virtutibus
Sanctis vos ornate.
3. Domini ut gloriam
Laeti videamus,
Vigiles ad latrām
Cum Anna vivamus.
4. Deo benedicere
Quia novit Anna,
Digna modo sumere
Est divinum manna.
5. Miris pro virtutibus
Annae tam fidelis
Iubilemus laudibus
Domino de caelis.

Ad Benedictus.

- A. In domo ecclesiae
Sol refulsit gratiae,
Luce radiosa
Anna gratiosa;
Iesu, cuius inclitis
Precibus et meritis
Nos ex alto visita
Cuncta delens debita
Nostra criminosa.

Per Horas.

Ad Primam.

- A. Laudibus tripudia
Coniungamus omnes
Annae natalitia
Colentes insomnes.

Ad Tertiam.

- A. Dives Anna moribus
Stirpe et virtute
Sit et dives precibus
Pro nostra salute.

Ad Sextam.

- A. Virtutum monilibus
Anna decorata
Iungitur caelestibus
Deo semper grata.

Ad Nonam.

- A. Prece tuae dulcis avae,
Annae beatissimae,
Libera nos omni a vae,
Iesu benignissime.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Annua sollemnia
Annae celebramus,
Omnem ut miseriam
Per hanc evadamus.

2. Fructum fert tricesimum,
Divinum thesaurum,
Excedentem plurimum
Argentum et aurum.

3. Floruit virtutibus
Et decore morum
Per viam in omnibus
Currrens mandatorum.

4. Nulli parens crimini,
Anna o benigna,
Mater matris Domini
Fieri es digna.

Ad Magnificat.

- A. Abraham in semine
Pepegisti, Domine,
Nos omnes salvare;
Annae ergo precibus,
Ut iurasti patribus,
Nostri memorare.

B fol. 165 b sq. — Das Officium findet sich bereits, doch mit Abweichungen, aus einem Lilienfelder Breviere mitgeteilt Anal. XXV, 69 ff.

5. De sancto Bartholomaeo.

In 1. Vesperis

Antiphonae.

1. Gaude, mater ecclesiae,
Nam Bartholomaei
Celebramus sollemnia,
Praelecti Dei.
2. Mittitur in Indiam
Summi verna regis,
Praedicet ut gratiam
Ibi novae legis.
3. Mutescunt simulacra
Eius ad ingressum,
Dirigunt ad lavacra
Christi Indi gressum.

4. Linguae suae aratro
Aegras sanat mentes,
Indorum de barathro
Multas salvans gentes.

5. Aegro curam populo
Confert sospitatis
Eique incredulo
Fidem trinitatis.

- R. Quanto plus deprimitur,
Cedrus plus erigitur
Motu naturali,
Modo quidem tali
Quem torquet diabolus,
Plus floret apostolus
Omnis expers mali.

V. Fustigatus caeditur
Et pelle exuitur
Ordine brutali.

Ad Magnificat.

1. Iesu, dulcis Domine,
Tam sancti oramine
Solvens a ligamine
Multorum errorum,
Nos tua duc plasmata
Diva ad agalmata,
Colamus ut sabbata
Tecum sabbatorum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Exsultat viriliter
Sicut gigas, Christe,
Ad currendam iugiter
Viam iustam iste.

2. Calcantem miseriae
Mundi huius lutum
Caelis dedit hodie
Dominus virtutum.

3. Principum consilia
Deus reprobavit,
Horum quando studia
Per hunc confutavit.

4. Cordis iste vocibus
Ad Deum clamavit,
Et de tribulantibus
Eum liberavit.

5. Principem constituit
Super omnem mundum
Deus, sicut voluit,
Sanctum istum mundum.

6. Deo nostro psallite,
Psallite gaudentes,
Cum hoc sancto psallite
Cuncti sapienter.

Responsoria.

1. Bartholomaeus beatus
Vexillo crucis armatus
Indiam ingreditur,
Daemones mox obmutescunt,
Hoc Indi viso stupescunt,
Nova laus attollitur;

V. Signa et prodigia
Cumulantur
Et novantur
Dei mirabilia.

2. Habebat eximiam
Vesanam rex filiam
Mirae speciei,
Quam sanam Polimio
Regi a daemonio
Reddidit vir Dei;

V. Nova surgunt gaudia,
Plebs miratur,
Gratulatur
Rex sanata filia.

3. Nobili quidem thesauro,
Argento, gemmis et auro
Honorandus quaeritur,
Quaeritur nec reperitur,
Quia, ubi sit, nescitur,
Quaerens omnis fallitur.

V. Perplures electum
Sollerter ex milibus
Votis non imparibus
Requirunt dilectum.

4. Adest mane clanculo
Sanctus in cubiculo
Solutus soli regi;
Quare, inquit, talia
Mihi das, contraria
Quae sunt Dei legi.

V. Qui terrena sapiunt,
Ista quaerunt,
Sed non erunt
Mea, quae decipiunt.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Huius tui, Domine,
Ob preces amici
Turris sis a turbine
Nobis inimici.
2. In Deo laudabitur
Digne iste iustus,
Laudum decorabitur
Floribus venustus.
3. Beatus est, Domine,
Hic, quem elegisti,
Quem in tuo sanguine
Tibi conscripsisti,
4. Peccatorum cornua,
Deus, confregisti,
Quos virtute strenua
Huius prostravisti.
5. Nuntiat iustitiam
Dominantis caeli
Viam dans ad patriam
Populo fideli.
6. Dei testimonia
Quia custodivit,
Gaudia caelestia
Laetus introivit.

Responsoria.

1. Legem evangelicam
Fidemque catholicam
Os Bartholomaei
Principi proposuit
Modum et exposuit
Incarnati Dei,
- V. Rex ab idolatria
Ut recedat,
Deo credat,
Qui creavit omnia.
2. Pontifex cum subdolo
Libas libat idolo,
Daemon vocem dabit:

Cessate, o miseri,
Ne vos ignis inferi
Sicut me invadat;

- V. Ligat infelicitate
Angelus me Dei,
Confixerunt turpiter
Quem cruci Iudaei.
3. Daemon frangit statuam,
Gentem per quam fatuam
Morbo dementavit,
Sua fracta propere
Reliquas diruere
Statuas haviat.
- V. Idolis gentilitas
Cum libavit,
Cruciavit
Magis hanc infirmitas.
4. Oculis daemonium
Dei servus omnium
Pernox praesentavit:
Ecce, inquit, comminus
Vester astat dominus,
Qui vos fascinavit;
- V. In desertum pervicax
Fugat brutum
Tam versutum,
Sit ut ad nil efficax.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

- A. Cantica laetitiae
Meritum praecelsis
Vir mirandae gratiae
Psallit in excelsis.

Responsoria.

1. Opere mirifico,
Precatu salvifico
Tunc Bartholomaeus
Sospitati credulum
Dat aegrotum populum,
Laudaturque Deus;

V. Rex cum omni populo
Christi quidem
Sumit fidem
Hoc viso miraculo.

2. Iacto diademate
Sancto doctus pneumate
Rex Bartholomaeum
Corde totus credulo
Aemulatur sedulo
Non relinquens eum;

V. Vitae quaerens bravium
Diadema
Calcat, schema
Flocci pendit regium.

3. Regis frater dyscolus,
Ut assit apostolus,
Iubet dicens sibi:
Cur fallendi vinculo
Perversum cum populo
Subdis regem tibi?

V. Sanctus ait subito:
Non perverti,
Sed converti
Verbi Dei merito.

4. Dire valde fustigatur
Et vivus excoriatur
Omni carens vitio
Tiro Dei gloriosus,
Martyr quoque pretiosus,
Caeli dignus solio;

V. Gaudiosus civium
Mira palma
Ad agalma
Transmigrat caelestium.

In Laudibus.

Super Psalmos.

A. De locis diaboli
Cedit orientis,
Adest dum apostolus
Virtutum augmentis.

Ad Benedictus.

A. Benedictus, Domine,
Es, Indos longinquos
In tuo qui nomine
Fecisti propinquos,
Populum tam dyscolum
Tuum per apostolum
Ad salutem vehis,
Cuius patrociniis
Caeli nos collegiis
Iunge iubilaes.

Per Horas.

Ad Primam.

A. Primum regnum gloriae
Prudenter quaesivit,
Gaudenter hoc hodie
Felix introivit.

Ad Tertiam.

A. Victimandus tacuit
Vir tropaei magni
Et os non aperuit
Ritu mitis agni.

Ad Sextam.

A. Privatus exuviis
Agnus sine felle
Aeternis pro praemiis
Pellem dat pro pelle.

Ad Nonam.

A. Maximum congeritur
Gaudium in caelis,
Cum comes adicitur
Illis tam fidelis.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Gaude, florens India,
Felix ac beata,
Tanti per insignia
Sancti decorata.

2. Effugat diabolum
Deus plenum sorde
Suum per apostolum
Ab Indorum corde.

3. Aegrotis remedia
Praestans potiora
Cunctis beneficia
Donat largiora.

4. Congregat in horrea
Omnia cernentis
Multos iacta palea
Fructus multae gentis.

5. Collaudant victoriam
Huius militantis,
Mirantur praesentiam
Cuius triumphantis.

Ad Magnificat.

A. Magnificemus hominum
Redemptorem et dominum
Vincentem in ligno,
Bartholomaei iugibus
Absolvat interventibus
Ut nos a maligno.

B fol. 170 b sq. — Es fehlt das Invitatorium. — Ad Prim. A, 3 Gaudenter
hoc hoc hoc Hs.

6. De sancto Colomanno.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Hodie ecclesia
Colomanni festa
Colit cum laetitia,
Cuncta cedant maesta.

2. Colomannus exsulat
De terra Scotorum,
Morte fera strangulat
Quem gens Noricorum.

3. Infamat suspicio
Falsa hunc beatum
Decernens suspensio
Reum Deo gratum.

4. En, succumbit veritas
Cedens falsitati,
Vim furens iniquitas
Facit aequitati.

R. Virtus theologicis
Tribus circulatur,
Quattuor politicis
Circulus quadratur,

Ab bis septem parvulus
Iste Dei famulus
Nunquam flectebatur;

V. Septem sancti spiritus
Donis sic ditatus,
Ut septem virtutibus
Fulget laureatus.

Ad Magnificat.

Gaude, florens Austria,
De Scotorum germin
Decenter ornata,
Beata per omnia
Colomanno sanguine
Martyris ditata;
Digne plane grularis,
Quae de tam egregiis
Et sacris reliquiis
Felix praedicaris.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus latria
Dominum caelorum,
Colomanno gaudia
Dantem gaudiorum.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Novus David impiis
Se non conformavit,
Nec se pestilentiiis
Ullis deformavit.
2. Quare fremunt impiae
Contra iustum gentes,
In eum malitiae
Dentes acuentes?
3. Dominus mirificum
Sanctum suum fecit,
Per quem, quod tabificum
Fuerat, refecit.
4. Scuto tuo, Domine,
Bonae voluntatis
Hunc in caeli culmine
Gemmis ornas gratis.
5. Omnia sub pedibus
Eius subiecisti,
Gratiis quem dulcibus,
Iesu, praevenisti.
6. Iustus qui iustitiam
Dominus dilexit,
Iustum iuste patriam
Ad iustorum vexit.

Responsoria.

1. Ardens quasi facula
Colomannus fabula
Tactus Noricorum,
Explorator proditur,
Tormentis afficitur
Verberum multorum;
V. O Iesu, cur sol fulgidus
Livore fit tam lividus?

2. Ad tribunal iudicis
Stans verbis veridicis
Sese tuebatur,
Verba suffert aspera,
Poenae plura genera,
Nec sic movebatur;
V. In flammis edacibus
Aurum depuratur,
Multis passionibus
Martyr hic probatur.
3. Flagris duris caeditur
Et saxis concutitur
Dulcis martyr iste,
Serram addunt cruribus
Cum tormentis pluribus
Brutales lanistae;
V. Quem post tot martyria
Dulci cum laetitia
Ducunt ad caelestia
Caeli citharistae.
4. Pravitatis milites,
Satanae satellites,
Clientes Averni
Appendunt ad stipitem
Colomannum, militem
Principis aeterni;
V. Victimandus tacuit
Martyr iste magnus
Et os non aperuit
Mutus velut agnus.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Colomannus proximo
Malum nullum fecit,
Sed laeto se animo
Omnibus subiecit.
2. Domine, laetabitur
In tua virtute
Iustus et ditabitur
Aeterna salute.

3. Ipse est rex gloriae,
Dominus virtutum,
Dans in caelis hodie
Isti locum tutum.

4. In Deo laudabitur
Iustus sine sorde
Simul et laudabitur
Omnis rectus corde.

5. Laus decet et gloria
Te, Deus dcorum,
Colomanno gaudia
Dantem gaudiorum.

6. Iustus iste floruit
Et floret ut palma,
Quem tenet et tenuit
Alma Dei palma.

Responsoria.

1. Aspernans opprobria
Manum dat ad fortia
Martyr gloriosus,
Cohaerens constantiae
Nec cedit iniuriae
Corde generosus,

V. Pede currit praepeti,
Vivat ut in perpeti
Vita gaudiosus.

2. Virum evangelicum
Istum sicut triticum
Satanas cribavit,
Quem cum binis impiis
Apertis pro vitiis
Cruci mancipavit;

V. Ecce, iustum quomodo
Et quali incommodo
Cum iniquis stravit.

3. Solem mundi suppressere
Fallaces et opprimere
Conantur insontem,
Mundus nequit abscondere
Iustum, quem vult extollere
Deus super montem;

V. Ad vitalem iste fontem
Venit currens iugiter
Per virtutum pontem.

4. A vesanis resteo
Suffocatur laqueo
Vir in fide fortis,
Finitur suspendio
Nullo nocens vitio
Causa carens mortis;

V. Qua suspensus fuerat,
Floreret ut restis,
Meritis acceperat
Dignus Deo testis.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Colomannus, gratia
Felix et insignis,
Fulget in ecclesia
Meritis et signis.

Responsoria.

1. Mens rimetur stupida,
De carne quod arida
Cruor calens manat,
Membra paralytica
Virtute salvifica
Qui recenter sanat;

V. Tanta mirabilia,
Domini magnalia,
Omnis lingua canat.

2. Corpus in Hungariam
Sanctum in angariam
Regni ferebatur,
Quod paulo post Norici
Ut resumant, supplici
Prece rex precatur.

V. Sequebatur siccitas
Et terrae sterilitas,
Fames et mortalitas
Dira grassabatur.

3. Fenestram fur ecclesiae
Intrans ob rapinam
Sua mutata facie
Recepit ferinam;
Omnis concurrit populus,
Omnis stupescit oculus
Faciem caninam.

V. Ad tumbam sancti ducitur
Populo orante,
Vultus humanus redditur
Deo miserante.

4. Abscondi non potuit
Virtutum lucerna,
Quam lucere voluit
Iesus, lux aeterna,
Filiis ecclesiae
Lumen ut det gratiae
De luce superna.

V. Colomannus roseo
Hunc mundum cruore
Illustrat et niveo
Resplendet candore.

In Laudibus.

Super Psalmos.

A. Per te post sinistrae grata,
Colomanne, munera
Amplexetur nos beata
Dei vivi dextera.

Ad Benedictus.

A. Colomanne, porrige
Manum et nos erige
Ad opus virtutis,
Vitam nostram corrige
Et in viam dirige
Pacis et salutis.

Per Horas.

Ad Primam.

A. Caeci, claudi, surdi, muti
Colomanni gratia
Sospitati restituti
Sunt; Deo sit gloria.

B fol. 164b sq.

Ad Tertiam.

A. Pollex pedis, latus, sura
Iusti huius hominis
Copiam sine mensura
Profudere sanguinis.

Ad Sextam.

A. Huius caro forcipe
Finditur vorante
Nec turbatur principe
Caelesti donante.

Ad Nonam.

A. Virtutum charismata
Spargens potiorum
Gaudenter ad sabbata
Migrat sabbatorum.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Colomannus in agone
Stetit indeficiens,
Spe mercedis et coronae
Ad mortem oboediens.

2. Vere dulcis hic athleta
Christi fore meruit,
Qui subire letum laeta
Mente non abhorruit.

3. Nullus sic famelicus
Festinat ad epulum,
Ut hic homo caelicus
Currit ad patibulum.

4. Inter manus hostium
Deo factus hostia
Caeli subit ostium
Rostrea per ostia.

Ad Magnificat.

A. Iesu, relaxa debita
Per Colomanni merita
Nostrae corruptelae,
Pietate inolita
Bona reforma perditae,
Fons omnis medelae.

7. De sancta Dorothea.

In 1. Vesperis.

- R. Ave, o veris primula,
Christi sponsa et filia,
Dorothea iuencula,
In te est omnis gratia,
Humilitas, sanctitas,
Castitas,
Virtus, victoria,
Fides spes et caritas,
Benignitas,
Temperantia,
Patientia,
Spiritualis disciplina
Et oboedientia.
- V. Lava nos a culpae faece,
Dulcis virgo, tua prece
Et ab omni macula.

Ad Magnificat.

- A. Gaude, Cappadocia,
Proprio de germine
Pulchre insignita,
Felix super omnia,
Dorotheae sanguine
Virginis munita,
Digne plane gloriaris,
Tantis quae reliquiis
Quam Croesi divitiis
Plus locupletaris.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus dominantem
Christum, regem gloriae,
Stola vitae coronantem
Dorotheam hodie.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Famosam Fabricius
Vocans Dorotheam

Tribunali ocius
Suo sistit eam.

2. Diis nostris te ponere
Iubeo libamen,
Ut evadas libere
Durum cruciamen.
3. Decrevi contemnere
Poenas temporales,
Queam ut effugere
Prorsus gehennales.

Responsoria.

1. Orbis monarchia, plaude,
Diem cole dignum laude
Dorotheae virginis,
De virtute in virtutem
Quae cucurrit ad salutem
Sacri ductu numinis.
- V. Nituit virtutibus
Et morum fulgore,
Devotis operibus,
Gemino amore.
2. Angue praeses nequior,
Bellua horridior,
Sisti tribunal
Hanc hortans, diis credere
Puerosque gignere
Ritu coniugali.
- V. More virginali
Horruit haec nuptias
Carnisque spurcitas,
Expers omnis mali.

3. Rosam innocentiae,
Florem pudicitiae
Lutosis peccatis
Molitur inficere,
Conatur polluere
Dux impuritatis,
- V. Passione roseam
Fastu vanitatis,
Puritate niveam
Actu voluptatis.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. In catasta sistitur,
Libet sic ut deis,
Sed nec sic convertitur
Neque libat eis.

2. Constans et intimida
Nec interrogata
Voce clamat vivida:
Mihi sunt haec grata.

3. Praeses, quod vis, facito,
Mortem sustinere
Pro Christo non dubito,
Quem quaero videre.

Responsoria.

1. En, Christetam cum Callista
Fidei reformat ista
Felici consilio,
Non, ut haec audivit praeses,
Est ad harum poenas deses,
Quas necat incendio.

- V. Hae pro te sunt geminae
Margaritae
Non invite
Passae, Iesu Domine.

2. In catastam dum levatur,
Christum laudans gloriatur
Praedulci laetitia,
Lingua proloquens diserta
Ratione docet certa
Idola daemonia:

- V. Nec vident nec audiunt,
Nec fantur nec sentiunt,
Sed sunt immobilia.

3. Ove virgo mitior,
Columba simplicior
Sed intemerata,
Poenarum innumera
Auge, inquit, genera
Mihi, praeses, grata.

- V. Auditis Fabricius
His furit ut ebrius
Mente venenata.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Viro debes nubere
Et secum laetari
Puerosque gignere
Atque convivari.

2. Aspernor spurcitas
Mariti mortalis,
Nam despondi nuptias
Sponsi immortalis.

3. Huius sponsi foedera
Nunquam irritabo,
Sed ad eius latera
Me semper aptabo.

Responsoria.

1. Haec suis lateribus
Accensis lampadibus
Praesidi insultat,
Caesa palmis facie
Laudes Christi gratiae
Canit et exsultat.

- V. In tantis suppliciis
Virgo ridet,
Praeses stridet
Poenis cordis nimis.

2. Ad mortem cum ducebatur,
Ad eam sic loquebatur
Subsannans Theophilus:
Sponsi tui de vireto
Mala, rosas mihi peto,
Sint ut mihi iubilus.

- V. Ad haec sponsa Christi:
Plane ita faciam
Neque te decipiam,
Mittam, quae petisti.

3. Puer illa decollata
 Rosas dans et mala grata
 Loquitur didascolo :
 Dorothea tibi misit
 Haec de sacro, ceu promisit,
 Sui sponsi hortulo.

V. Viso stupens xenio
 Mox hic credit, Domine,
 Et pro tuo nomine
 Plexus cadit gladio.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Dorothea virginem
 Christum imitatur,
 Aspernatur hominem,
 Ut Deo fruatur.

2. Ecce, Dei munere
 Plena, res novella,
 Consurgit de cinere
 Terrae fulgens stella.

3. Alabastrum frangitur,
 Redolet unguentum,
 Granum terra moritur,
 Multum dat frumentum.

4. Militavit dulciter
 Dorothea Deo,
 Ideo feliciter
 Regnat iam cum eo.

5. Choreis caelestibus
 Fruens iubilaeae
 Nostris pro reatibus
 Ora, Dorothea.

Ad Benedictus.

A. Benedictus gloriae
 Es palmam victoriae
 Rex qui tribuisti
 Dorotheae, stabilem
 Quam, vi quoque fragilem,
 Vincere fecisti

B fol. 172a sq.

Praesidis virtutem ;
 Cuius nobis precibus
 Confer deprecantibus
 Clementer salutem.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Colant cum laetitia
 Mentem iubilaeae
 Annua sollemnia
 Sanctae Dorotheae.

2. Laudis vulgat titulus
 Huius castitatem,
 Omnis stupet oculus
 Tantam sanctitatem.

3. Scandens super sidera
 Felix Dorothea,
 Precatu nos libera
 A culpa letea.

4. In loco agalmatum
 Cum Deo deorum
 Sabbatiza sabbatum
 Laeta sabbatorum.

5. Nos eius pro sanguine,
 Quem pro te impendit,
 Fac adire, Domine,
 Caelos, quos ascendit.

Ad Magnificat.

A. Castitatis annulo,
 Sanctitatis podere,
 Caritatis osculo,
 Pietatis opere
 Fulta, sponsa Iesu,
 Dorothea, iugibus
 Tuis nostra scelera
 Deterge precatibus
 Et in morte libera
 Daemonis ab esu.

8. De sancto Erasmo.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. O Sion eximia,
Personando plaude,
Erasmi sollemnia
Digna colens laude.
2. O Erasme, fidei
Pugil, per te gentes
Meruerunt provehi
Ad caelos gaudentes.
3. O qui pellis citharam
Das poenis plagarum;
Sic evertens Sisaram
Ducem tenebrarum!
4. O martyr et pontifex,
Obsta multa prece,
Ne nos mille-artifex
Culpae fuscet faece.
5. O decus ecclesiae,
O norma virtutis,
Duc nos via gratiae
Ad fora salutis.
- R. Gaudet Anastasius,
A morte cum filius
Suus suscitatur,
Risus frequentatur,
Deum plebs dignificat,
Erasnum magnificat,
Credit et laetatur.
- V. Baptismi tunc gratia
Restituti .
Sunt saluti
Quadraginta milia.

Ad Magnificat.

- A. O mater ecclesia,
Omni digna gloria,
Gaude iubilando,

Erasmi praeconium
Praesulis eximium
Canens exorando,
Soluti reatu
Sanctis cum christiolis
Iungamur caelicolis
Eius ut precatu.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus Dominum,
Deum, patrem luminum,
Salvemur ut meritis
Erasmi antistitis.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Fructum suo tempore
Erasmus donavit,
Talentum cum foenore
Quia reportavit.
2. Quare cum insania
Fremuerunt gentes
Verba per inania
In sanctum rigentes?
3. Dominus mirificat
Suum sanctum hodie,
Quem polo laetificat
Laureatum gloriae.
6. Domine, non habitat
Iuxta te malignus,
Sed qui se nobilitat
Ut Erasmus dignus.
7. Omnia sub pedibus
Eius subiecisti,
Iesu, caeli civibus
Eum cum iunxisti.
8. Sicut passer volitat
Erasmus ad montem,
Virtute se excitat
Vitae gustans fontem.

Responsoria.

1. Cum a Diocletiano,
Imperatore profano,
Damnatur ecclesia,
In Christi fide constantes,
Idolis non immolantes
Sufferunt supplicia;
V. Deo grates referunt
Christiani,
Mente sani
Tura cordis offerunt
2. Eremita silentia
A Deo vocatus
Expetit industria
Erasmus beatus,
V. Spretis mundi noxiis
Angelorum
Beatorum
Fungitur alloquiis.
3. Tribunali sistitur,
Iurgiis discutitur.
Minis fatigatur,
Offerat ut idolis
Tura, verbis subdolis
Praesul invitatur.
V. Cum sprevisset idola,
Multo fuste
Sed non iuste
Pravis fit parabola.
4. Erasmus, vir lepidus,
Effatur intrepidus,
Omnis expers mali,
Fideles aedificat,
Christum Iesum praedicat
Astans tribunali;
V. Vera fide rutilat
Hic athleta,
Mente laeta
Deo laudes iubilat.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Operans iustitiam
Mali fugat pestem

Erasmus in patriam
Graditur caelestem.

2. Erasmi in capite,
Deus, glorioso
Coronam de lapide
Ponis pretioso.
3. Portas vestras tollite,
Principes superni,
Militem suscipite
Iam regis aeterni.
4. Nuntiavit opera
Miserentis Dei,
Ideo ad aethera
Fit dux Deus ei.
5. Laus decet et gloria
Te, Deus deorum,
Erasmo qui gaudia
Confers gaudiorum.
6. Erasmus, qui floruit
Et floret ut palma,
Et tenet et tenuit
Alma Dei palma.

Responsoria.

1. Offero non sculptili
Neque Deo futili,
Verum Christo soli;
Auras maculantia
Spargere eloquia
Tu, rex, ergo noli;
V. Colere sculptilia
Non est aptus
Nisu captus
Caecae mentis furia.
2. Carcere includitur,
Multo ferro premitur
Rege ordinante,
A ferro et carcere
Solvebatur propere
Angelo praestante;

V. Dei transit gratia
Mox pusillam
In favillam
Ferreæ materia.

3. Satanae versutias,
Carnales nequitias
Erasmus evertit
Et signis et dogmate
Quam plures baptis-
mate
Ad Christum convertit.

V. Admirando studio
Se severae
Sternunt ferae
Ipsius vestigio.

4. Suspexit ad aethera,
Sua quando latera
Truduntur plumbatis,
Inter tot angustias
Deo refert gratias
Praeco veritatis;

V. Cum pro Christi gloria
Tormentatur,
Cumulatur
In ipso laetitia.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Transgredi cum potuit,
Nunquam est transgressus
Erasmus, ut voluit,
Caelos est ingressus.

Responsoria.

1. Erasmus cum rege Iovis
Templum intrat bellis novis,
Gemitu et precibus
Idolum mox fractum ruit
Et incineratum fuit
Gentibus stupentibus;

V. Ex quo statim proruit
Draco dirus,
Spargens virus
Viros multos necuit.

2. Infiguntur digitis
Erasmi antistitis
Subulae letales,
Quem circumdant ferrea
Tunica et ignea
Viri bestiales;

V. Tot inter martyria
Velut agnus
Praesul magnus
Stat gaudens victoria.

3. Confregere subdola
Mox gentiles idola
Miris visis tantis
Et baptismi gratia
Currunt ad praesidia
Summi dominantis;

V. Exsultet ecclesia,
Cum dementes
Volant gentes
Ad Dei obsequia.

4. Tyranni imperio
Cum Erasmus gladio
Triumphans finitur,
Omni dignus gloria
In caelesti curia
Gaudio potitur;

V. Victrix ridet veritas,
Dum confusa
Et delusa
Regis stridet feritas.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Regnans Deus induit
Erasmm decore,
Nam in mundo claruit
Praesulis honore.

2. Cum Erasmo Domino
Una iubilemus,
Caeli sine termino
Regnum ut intremus.

3. Sprevit transitoriam
Erasmus salutem,
Videret nt gloriam
Dei et virtutem.
4. Hic cum sacerdotibus
Sanctis benedicat
Deum in caelestibus,
Quia mundum vicit.
5. Erasmus divinitus
Foventem tutelis,
Omnis laudet spiritus
Dominum de caelis.

Ad Benedictus.

- A. Cordis nostri lora spasmi,
Iesu, dulcis Domine,
Sacri dissolve Erasmi
Devoto oramine,
Ne ut noctuae erremus
Mortis in caligine,
Sed ut aquilae ovemus
In te vero lumine.

Per Horas.

Ad Primam.

- A. Morti se impendit iste
Pro amore tuo, Christe,
Plus quam ad convivia
Volans ad supplicia.

Ad Tertiam.

- A. Erasmus vi rapuit
Caelum dignus Deo,
Poenarum hoc meruit
Insigni tropaeo.

Ad Sextam.

- A. De virtute iugiter
Ibat ad virtutem
Erasmus feliciter
Lucrando salutem.

Ad Nonam.

- A. Erasmi praesentia
Fructu meritorum
Cumulantur gaudia
Incolis polorum.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Erasmo coniubilant
Astra matutina,
Cuius gesta rutilant
Hora vespertina.
2. Erasmo sagacitas
Data serpentina
A Deo simplicitas
Est et columbina.
3. Blandimenta spuria
Erasmus spernendo
Superna palatia
Subit patiendo.
4. Excedens aromata
Odore virtutis
Migrat ad agalmata
Aeternae salutis.
- R. Ecce, granum moritur
Terrae clausum palea,
Erasmus occiditur
Regis quando franca,
Agalma ingreditur
Mira fulgens trabea,
- V. Vitae fretus galea
Mortis tragem
Fugans ducem
Fidei de vinea.

Ad Magnificat.

- A. Magnificent Dominum,
amatorem hominum,
Omnes mundo corde,
Erasmi supplicibus
Diluamur precibus
Ut ab omni sorde.

B fol. 171b sq. — In Laud. A 3, 4 Domini. — Aus jüngeren Quellen in der nicht-monastischen Form Anal. XXV, 283 ff.

Dreves, Christianus Campoliliensis.

9. De sancto Georgio.

In 1. Vesperis.

1. Gaude, Cappadocia,
Laudis cum tripudio
Clara de prosapia
Virente Georgio.

2. O stupor, o res novella,
Dei plena munere,
Ex imo consurgit stella,
Lilium de cinere.

3. Adolet virtutibus
Genere tribunus,
Clarior vernans moribus
Gratiae per munus.

4. Puber in militia
Prudenter agebat,
Palaestinam gratia
Domini vincebat.

5. Altiores gratiae
Gradus tunc ascendit,
Quibus metas gloriae
Felix apprehendit.

- R. Alabastrum frangitur,
Et ubique spargitur
Unguenti fragrantia;
Pro Deo egregius
Multatur Georgius
Capitis sententia;

- V. Gaudens de victoria
Martyr ridet,
Praeses stridet
Et callet vesania.

Ad Magnificat.

- A. Caelum gaude, terra plaude,
Festum adest dignum laude,
Omni plenum gaudio,
In quo, Georgi, profanum
Deiecisti Dacianum
In agonis stadio;

Nobis erge praesta precum
Tuarum praesidio,
Ut vivamus semper tecum
In caeli palatio.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Coronantem Georgium
Omnis creatura
Regem adoret omnium.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Beatus Georgius
Viam peccatorum
Fugit currens ocus
Semitas iustorum.
2. Quare fremunt impiae
Contra pium gentes
Eidem nequitiae
Vulnus inferentes?
3. Circumdantes populos
Sese non timebat,
Gratiarum titulos
Domino promebat.

Responsoria.

1. Tribunus eximius,
Cappadox Georgius
Sanctus natione
Adventat in Lybiam,
Regis ubi filiam
Salvat a dracone;
- V. Quater quinque milia
Sacrat eo
Die Deo
Baptismali gratia.

2. Terretur egregius
Ut vidit Georgius
Plures immolare,
Omnia pauperibus
Sua. dat ex omnibus
Nulla servata re;

- V. Idola gentilia
Cuncta sunt daemonia,
Proclamavit clare.

3. Daciano praeside
Ferali tyrannide
Pios persequente
Christiani cunei,
Professores fidei,
Latent aegra mente;

- V. His quidem innumera
Intentantur
Et parantur
Tormentorum genera.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Invocantem statuit
Hunc in pace Deus,
Qui pro Deo studuit
Patri iubilans.

2. Huius verba merito,
Iesu, percepisti,
Suae vitae merito
Quem benedixisti.

3. Honore et gloria
Coronatur iste,
Glorians in patria
Caeli tecum, Christe.

Responsoria.

1. Levat in eculeum
Martyrem aethereum
Livor Daciani,
Corpus cuius ungulis,
Latus torquent faculis
Tortores insani;

- V. Frendenter vulneribus
Sal intricant
Atque fricant
Sanguinem rorantibus.

2. Magus Athanasius
Stupens, cum Georgius
Ebibit venenum,
Errores mox abicit,
Fidei cor subicit
Totum fide plenum;

- V. Capitis sententia
Dat plectendum
Et perdendum
Regis hunc insania.

3. Bis acutis ensibus
Rota fabricatur,
Viri Dei talibus
Corpus ut scindatur,
Quae confracta nutibus
Dei adnullatur;

- V. Exsultat iucundius
Sanus rota
Rupta tota
Beatus Georgius.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Passer solitarius
Transmigrans in montem,
Transilit Georgius
Ad vitae sic fontem.

2. Non accepit munera
Super innocentes,
Ascendens ad sidera
Evadit nocentes.

3. Eius desiderium
Ei tribuisti,
Hunc cum super solium
Caeli posuisti.

Responsoria.

1. Ignita sartagine
Probatus examine
Plumbi Christi miles
Praesidis insaniam
Spernit et nequitiam
Tortoresque viles;
V. Signo crucis edito
Vicit trucidis
Iras ducis
Dei servus subito.
2. Templum totum frivolis
Exurit cum idolis
Iunctis sacerdotibus
De caelis adveniens
Ignis, cuncta glutuens
Viri Dei precibus;
V. Exustorum spurias
Istorum reliquias,
Se tellus aperuit
Et cuncta absorbit.
3. Regina gentilium
Ob poenas fidelium
Dure regi fatur,
Quae suspensa crinibus
Iussu regis gravibus
Flagris laceratur;
V. Orante Georgio
Regina cum gaudio
Caelis sociatur.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Dominus Georgium
Induit decore,
Paratum est solum
Cuius in honore.
2. In dulci solacio
Omnis terra iubilat
Cum sancto Georgio,
Qui velut sol rutilat.

3. Iniqua loquentium
Deus os obstruxit,
In polum Georgium
Quando introduxit.

4. Laus et benedictio
Sit Deo viventi,
Qui sancto Georgio
Astitit vincenti.

5. Pro triumpho penitus
Sancti tam fidelis
Laudet omnis spiritus
Dominum de caelis.

Ad Benedictus.

- A. Cornu nobis hodie
Salutis et gratiae,
Martyrem egregium,
Beatum Georgium,
Dominus erexit,
Qui castra ecclesiae
De mucrone Goliae
Non tutela clipei,
Sed virtute fidei
Valenter protexit;
Cuius solve meritis
Et oratione
Nos a nostris debitis,
Christe Iesu bone

Per Horas.

Ad Primam.

- A. Laudibus Georgium
Digne veneremur,
Canticis praeconium
Eius modulemur.

Ad Tertiam.

- A. Pietatis viscera
Deus dilatavit,
Istum cum sub dextera
De laeva locavit.

Ad Sextam.

A. Iste Deo placuit
Insigni tropaeo,
Vi ita arripuit
Caelum dignus Deo.

Ad Nonam.

A. Cumulavit gaudia
Incolis caelorum,
Hic cum in consortia
Transmigrat eorum.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Iustus iste floruit
Velut flos venustus
Nec aestu defloruit
Culparum robustus.

2. Stolum suam sanguine
Veri lavans agni
Triumphum solamine
Gratulatur magni.

3. Lilium hoc hodie
De terra succisum
Placens regi gloriae
Ornat paradisum.

4. In caelis hic hodie
Stola serenatur,
In terris qui gratiae
Munere ditatur.

5. Exsultans primaria
Stola laureatus
Certus est de alia
Martyr trabeatus.

Ad Magnificat.

A. O Georgi, spiritus
Tuus iam medullitis
Exsultat in Deo,
Unus enim penitus
In aeternum spiritus
Est factus cum eo.

B fol. 173 sq. — Invit. fehlt vielleicht ein Vers. — In 2. Noct. A 3, 4 tecum iste. — Dies Officium findet sich auch, wenngleich beträchtlich verändert, in: Brev. ms. Ducumburgense anni 1451. Cod. Ducumburgens. 67. — Abweichungen: In 1. Vesp. A 2, 3 En fumo. — Ad Magn. A prosaisch. — Ad Matut. Invit. prosaisch. — In 1. Noct. Nur eine A, prosaisch. — R 1, 9 Deo fehlt — R 2 und 3 umgestellt. — In 2. Noct. A 1 und 3 fehlen. — A 2, 2 Christe percepisti. — In 3. Noct. Nur eine A Iustus iste, ex Laud. 1. — R 1 Reimprosa.

R 2 Vir insignis gloriae
Eo florebat tempore,
Dum amore martyrii
Triumphabant plurimi,
V Quibus vivere Christus est et mori
lucrum.

R 3 Alme triumphator
rutilans in honore perenni,
Martyr digne Dei,
nos serva, sancte Geori,
V Qui palmam sacro
meruisti sanguine fuso.

In Laud. AA. Reimprosa. — Ad Bened. A prosaisch. — In 2. Vesp. Ad Magn. A prosaisch.

10. De sancta Gertrude.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Annua sollemnia
Gertrudis praeclarae
Frequentat ecclesia
De mari ad mare.

2. Diem hunc mirificat
Ipsius natalis,
Coetus quem dignificat
Etiam regalis.

3. Aeternam feliciter
Intrando salutem
De virtute iugiter
Ibat ad virtutem.

4. Suam laudis titulus
Vulgat bonitatem,
Omnis stupet oculus
Tantam sanctitatem.

5. Iuncta poli coetibus
Apud regem caeli
Prece nobis omnibus
Sucurrat fideli.

R. In puteum labitur
Infans et defungitur
Matre perturbata;
Ad lectum ut ponitur
Gerdrudis, regreditur
Anima sublata.

V. In tantis fit credula
Mater, vota sedula
Fert prius negata.

Ad Magnificat.

A. O lampas ecclesiae,
Sponsa regis gloriae,
Spes nostra optata,
Gerdrudis sacrata,
Cuncta mentis impia
Nostrae supplex expia
Tua prece grata.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus triumphantem
Christum super omnia,
Stola vitae purpurantem
Gerdrudem in gloria.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Iugum sanctum teneris
Deo ordinante
Portat haec in umeris
Corde gratulante.

2. Horruit spurcitas
Mariti mortalis,
Despondit nam nuptias
Sponsi immortalis.

3. Sui sponsi foedera
Christus non mutavit.
Ad cuius se vulnera
Iugiter aptavit.

Responsoria.

1. Coram matris pedibus
In Christi fit legibus

Ista gratiosa,
Deo et hominibus
Placuit in omnibus
Factis virtuosa;

V. Vultus fulget gloria,
Animi prudentia
Tota generosa.

2. Cum inter convivia
Pater ad conubia
Gerdrudem hortatur
Ira clamans obvia,
Iurat, quod ad spuria
Carnis non trabatur;

V. Iesum, Dei filium,
Sponsum et non alium
Suum protestatur.

3. Suis cum proceribus
Rex et sapientibus
Rem tantam miratur,
Talis quod iuvenula,
Annis adhuc parvula,
Tam sancte loquatur;

V. Felix hoc propositum
A cunctis laudatur,
Nec eius oppositum
Quisquam loquebatur.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Amat parcimoniam
Carnem macerando,
Fugit castrimargiam
Domino vacando.

2. Gratiae monilibus
Scintillat ornata,
Amatur ab omnibus
Virgo Deo grata.

3. Se iussis legalibus
Prudenter aptavit
Nec ullis recessibus
Ab his deviauit.

Responsoria.

1. Insurgunt iniurgiae
Et matri et filiae
Moriente rege;
A matre iuvencula
Tondetur, ne fabula
Sit in Cypris grege;

V. Tonsa dat eximias
Gaudens Deo gratias
Christiana lege.

2. Disparet discordia,
Reginam cum filia
Quae grassans deiecit,
Adventat concordia
Omni plena gratia,
Quae pacem refecit.

V. Satanae versutia
Penitus defecit,
Et Christi victoria
Dulciter profecit.

3. Suis cum sodalibus
Praefertur virginibus
Sacris sumptis velis,
Nam florebat gloria
Virtutum et fragrantia
Morum haec fidelis;

V. Vacavit vigiliis,
Precibus, ieiuniis,
Conversans in caelis.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Felix haec et inclita
Nullis fusca malis,
Virtutum per merita
Angelis aequalis.

2. Haec sumptis lampadibus
Christo obviavit,
Secum caelos passibus
Amoris intravit.

3. Suam nobis porrigat
Manum gratiosam
Et ad viam dirigat
Caeli gaudiosam.

Responsoria.

1. Vices dum per varias
Haec materfamilias
Preci incumbibat,
Sphaeram flammae inclita
Cernens ipsa territa
Suspensa pavebat;

V. Flammam secundo
Super hanc devotio
Sororum videbat.

2. Legati huius naufragi
Una ruunt in pelagi
Fluctus corde tristi,
Evadunt mox cum gaudio
Uno clamante tertio:
Assis, virgo Christi.

V. Gaude, Gertrudis regia,
Quae tanta beneficia
Dare meruisti.

3. Astantum praesentia
Spirat redolentia
Mirandi dulcoris,
Eius dum sanctissima
Regnum subit anima
Vitae et honoris;

V. Praesentes eximiam
Magnificant gloriam
Nostri redemptoris.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Dominus hanc induit
Virginem decore,
Ipsi quia congruit
Eius sponsa fore.

2. Omnis terra, cordibus
Deo iubilare,
Cum Gerdrude laudibus
Ipsum exaltate.

3. Ad te ista vigilat
De luce fidelis,
Deus, tibi rutilat
Quae ceu sol in caelis.

4. Sponsa sacra Domini
Deo benedixit,
Hostis nam temptamini
Semper contradixit.

5. Gerdrudis in tympano
Laudavit fidelis
Et chordis et organo
Dominum de caelis.

B fol. 173. — Das Officium ist unvollständig. Am Schlusse heisst es: „Require cetera in fine libri;“ dort ist aber augenblicklich nichts mehr zu finden. Was früher dort stehen mochte, ist wahrscheinlich bei Neubindung der Hs. im vorigen Jahrhundert abhanden gekommen.

11. De sancto Leonhardo.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Gaude natalitia
Leonhardi clari,
O mater ecclesia,
Digne venerari.

2. Ab adulescentia
Iugum portat Dei
Cuncta vitans noxia
Puer multae spei.

3. Disciplinae ferula
Sese castigavit
Et virtutis gerula
Deo mancipavit.

4. Exemplis aedificat
Clarior orbem totum,
Doctrina rectificat
Notum et ignotum.

R. Dominus dedit doctorem
Suis hunc fidelibus,
Inter claros clariorem
Doctrina et moribus,
Imbrem pluatur dulciorem
Ut de Dei fontibus.

V. Reportat fideliter
Cum lucro talentum,
Pro quoque feliciter
Reportavit centum.

Ad Magnificat.

A. Virgo mater ecclesia,
Perenni digna gloria.
Gaude iubilando,
Dulci plane memoria
Leonhardi insignia
Festa celebrando.
Cordis dilata gremium
Confessoris praeconium
Huius hymnizando.

Ad Matutinum.

Invitorium.

Regem regum adoremus
Dulci cordis laetitia,
Iucundantes celebremus
Leonhardi sollemnia.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Suo dat in tempore
Leonhardus fructum
Plurimo cum fœnore
Dei per conductum.

2. Qui rupisti vincula
Ferri captivorum,
Cordium piacula
Rumpe ferreorum.

3. Istum in spe, Domine,
Sistis singulari,
In tuo qui nomine
Studuit ditari.

4. Verba huius auribus
Quia percepisti,
Deus, ipsum coetibus
Sanctorum iunxisti.

5. Honore et gloria
Digne coronatur,
Bona super omnia
Dei cum locatur.

6. Confidit in nomine
Tuo tuus verna,
Dulcis Iesu Domine,
Vita pro superna.

Responsoria.

1. Lilio floridior,
Viola decentior
Sacer Leonhardus,
Exortus nobilibus
Valde de parentibus
Redolet ut nardus,

V. Qui per annos puberes
Fructus auxit uberes,
Non ad bonum tardus.

2. Accepit a Franciae
Rege tantum gratiae
Vir Dei beatus,
Visitat quos, libere
Solvat ut a carcere
Captis miseratus.

V. Derivat ad alios
Opis suae radios
Homo Dei gratus.

3. Leonhardus in doctorem
Optatus ecclesiae
Onus amat non honorem,
Gustu sapientiae
Plus ardescit in ardorem
Virtutis et gloriae;

V. Caritatis facibus,
Fructibus iustitiae
Laetatur amictibus
Redimitus gratiae.

4. Fugam rapit exsulem,
Ne surgat in praesulem
Desertum petendo,
Victitat frugaliter
Ubi et feliciter
Mundum fugiendo.

V. Captivi hunc adeunt,
Secum fractas advehunt
Catenas gaudendo.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Non accepit munera
Super innocentes
Vehens super aethera
Christum confitentes.

2. A te petit, Domine,
Vitam, Iesu Christe,
Iugi quam certamine
Merebatur, iste.

3. Deus, super maria
Istum qui fundasti,
Eius per suffragia
Captivos salvasti.

4. Hunc a malignantium
Conventu protexit
Deus et regnantium
Ad coetum provexit.

5. Habitat in atriis
Domus salvatoris,
Cuius in obsequiis
Cunctis vixit horis.

6. Leonhardus floruit
Iustus sicut palma,
Provehi promeruit
Ex hoc ad agalma.

Responsoria.

1. Angelorum munia
Sanctorumque studia
Prorsus aemulatur,
Complet ministeria,
Enodat mysteria,
Divina profatur;
V. A Deo sagacitas
Ipsi serpentina
Est atque simplicitas
Data columbina.
2. Vita floret fulgida,
Verba serit vivida,
Opis dat tutelam,
Mentes purgat sordidas,
Culpas fugat morbidas
Divam per medelam;
V. Totis studet nisibus,
Fuget ut ab omnibus
Culpae corruptelam.
3. Leonhardus mitibus
Victus regis precibus
Vocatus adcurrit,
Reginae puerperae
Precis salutiferae
Medela succurrit;
V. Haec ad beneficia
Regia familia
Gratulans concurrat.
4. Auri sprevit munera
Argentique pondera,
Quae rex offerebat;
Ista, quae decipiunt,
Mihi non expediunt,
Regi respondebat;
V. Quaerens spiritalia
Tantum saecularia
Cuncta fugiebat.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

- A. Dei vir aetherea
Fungens dignitate,

Nos absolve ferrea
Captos voluntate.

Responsoria.

1. Silvae dato spatio,
Facto monasterio
Inibi d. gebat,
Multis accurrentibus
Et secum manentibus
Manum porrigebat;
V. Carnem parcimonia
Docens castigare,
Sine castrimargia
Domino vacare.
2. Septenae familiae
Sua de progenie
Ad eum venere,
Quibus partem tribuit
Nemoris et monuit
Sibi commanere;
V. In sancto proposito
Cuncti quidem subito
Multum profecere.
3. Ob defectum aqueum
Fodi iubet puteum
Loco sicciori,
Quem precum instantia
Dei replet gratia
Aqua largiori;
V. Sanctus laudum munia
Mente laetiori
De aquae dat copia
Deo largitori.
4. In via mirabili
Cursu istum stabili
Dominus deduxit,
Constantem in latria
Digne ad palatia
Caeli introduxit;
V. Vincentem aromata
Odore virtutis
Locat ad agalmata
Aeternae salutis.

In Laudibus.

Ad Cantica.

- A. Leonhardum laudibus
Omnes veneremur,
Laudes eius cantibus
Digne modulemur.

Ad Benedictus.

- A. Benedictus oriens,
Ex alto progrediens,
Leonhardi iugibus
Meritis et precibus
Largire virtutem
Et da cum caclestibus
Nobis te colentibus
Pacem et salutem.

Per Horas.

Ad Primam.

- A. Non hic mercenarius
Nec lupus crudelis
Fuit, sed vicarius
Domini fidelis.

Ad Tertiam.

- A. Leonhardus iugiter
Lucrando salutem
De virtute fortiter
Ibat ad virtutem.

Ad Sextam.

- A. Leonhardus triticum
Erogat insignis
Conservis dominicum
Et verbis et signis.

B fol. 162 b sq.

Ad Nonam.

- A. Leonhardus, civibus
Sociatus caeli,
Nobis prosit omnibus
Precatu fideli.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Adiutor carceribus
Adest innodatis
Intercessionibus
Leonhardus gratis.
2. Verbi sacri framea
Revocatos iste
Erroris ab alea
Tibi refert, Christe.
3. Vitae reddit sobriae
Sermone carnales,
Ad vias iustitiae
Trahens bestiales.
4. Magnus est in gloria
Felix Leonhardus,
Tota in ecclesia
Redolens ut nardus.

Ad Magnificat.

- A. Ave, Iesu, salus orbis,
Cunctis nostris assis morbis
Vivax per remedium,
Leonhardi viva prece
Nos ab omni mundans faece
Peccatorum omnium
Sic, ut sit aeterna quies
Nobis in te solo, qui es
Solus cordis gaudium.

12. De sancta Martha.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. Universi iubilans
Gaude monarchia,
Fulget in te rutilans
Ut sol Martha pia.
2. Crescat nobis gaudium
Marthae de natali,
Quae sumpsit exordium
Tribu de regali.
3. Viruit virtutibus
Et fulgore morum
Per viam in omnibus
Currrens mandatorum.

4. Ista vernans moribus,
Fide et virtute
Sit recens precatibus
Nostra pro salute.

R. Solis amicta pallio,
Martha, salve, eximia,
Dei complaces filio,
In te est omnis gratia,
Humilitas, sanctitas,
Castitas,
Virtus, victoria,
Fides, spes et caritas,
Benignitas,
Temperantia,
Patientia,
Spiritualis disciplina
Et oboedientia.

V. In Iesu, quem dilexisti,
Nostra solve crimina
Tua per oramina,
Dulcis sponsa Christi.

Ad Magnificat.

A. Pietate solita,
O Martha fidelis.
Plane dulcis hospita
Domini de caelis.
Adesto tutelis,
Medelis et precibus,
Salva nos ab omnibus
Culpa corruptelis.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

Adoremus dominantem
Christum, regem gloriae,
Stola vitae laureantem
Martham sacram hodie.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Honore et gloria
Purpuratur ista
Gratulans in patria
Caeli citharista.

2. Exsultat viriliter
Currens haec ut gigas,
Iesu, quam feliciter
Rore vitae rigas.

3. Portas vestras tollite,
Principes superni,
Hospitam suscipite
Regis hanc aeterni.

4. Tuis, Martha, labiis
Gratia diffusa
Corda reddit muniis
Divinis confusa.

5. Marthae fortitudine
Conturbantur montes,
Cuius sanctitudine
Laetantur insontes.

6. Regis magna civitas.
Martha laetabunda,
Tua cunctis sanctitas
Est causa iucunda.

Responsoria.

1. Corde toto sospita,
Iesu Christi hospita,
Genere regalis.
Martha felix, inclita,
Per virtutum merita
Angelis aequalis,
V. Famae gaudet gloria,
Opum claret copia
Cunctis obstans malis.

2. Angelorum dominum,
Ad salutem hominum
Qui venit in mundum,
Recepit hospitio
Martha cum solacio
Praebens huic cor mundum,
V. Hospitem tam nobilem,
Tam desiderabilem.

3. Omnino amabilis
Hospita haec nobilis
Christo ministrabat,
Secum ad obsequia
Venire comparia
Sororem optabat,

V. Hospiti sufficere
Tanto, tali opere
Mundum non putabat.

4. Servis et militibus,
Iustis et pauperibus
Dapes praeparabat,
Tali ministerio
Dei patrocinio
Sedulo vacabat;

V. Erga plura turbida,
Mente tamen vivida
Frequenter sudabat.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Divina iustitia
De caelo prospexit,
Martham cum ad gaudia
Caelorum evexit.

2. Eius sunt in montibus
Sanctis fundamenta,
Vixit nam legalibus
Praeceptis intenta,

3. Novum Deo canticum
Ista decantavit,
Super thronum caelicum
Qui hanc exaltavit.

4. Nuntiant iustitiam
Tuam, Martha, caeli
Populique gloriam
Sermone fideli.

5. Fecit mirabilia
Dominus salutis
Plantans inter lilia
Hanc multae virtutis.

6. Dei testimonia
Haec ut custodivit,
Hinc in caeli curia
Et regnat et vivit.

Responsoria.

1. Haec ab infidelibus
Est iniecta ratibus
Pauca cum cohorte,
Remorum subsidii,
Ciborum solacii
Destituta sorte;
V. Advehunt Marsiliam
Aquis, tunc Provinciam
Fidei dant portae.

2. Dentes equo longior
Draco, bove grossior,
Ceu spata habebat,
Qui in amne latuit,
Transeuntes rapuit,
Naves submergebat;
V. Tam a saeva bestia
Dei Martha gratia
Populum solvebat.

3. Iuxta quendam fluvium
Tandem monasterium
Devote fundavit,
Ubi haec ieiuniis,
Precibus, vigiliis
Domino vacavit;
V. Vitans castrimargiam
Solam parcimoniam
Ardens amavit.

4. Iuvenis navigio
Quidam carens fluvio
Praesumpsit natare,
Fluenti vi rapitur
Et morti addicitur
Submersus amare;
V. Hunc de mortis funere
Festinat praepropere
Martha suscitare.

In 3. Nocturno.

Ad Cantica.

A. Martha, non vocaberis
Ultra derelicta,
Gloria, qua frueris
In caelis, amicta.

Responsoria.

1. Suae sacrae spiritus
Sororis divinitus
Deo operante
Receptus in patria
Est multa cum gloria
Martha conspicante,
V. Quae turbam astantium
Hortatur ad gaudium
Voce gratulante.
2. Ante mortem gravibus
Haec per annum febribus
Languens aestuavit,
Mortis videns aditum
Suum statim obitum
Palam nuntiavit,
V. Terrae carnis debitum,
Deo autem spiritum
Suum praesentavit.
3. Domine, egregias
Celebras exsequias
Cum sancto Frontone
Felici et inclitae
Marthae, tuae hospitae,
Divine colone,
V. Hanc terrae cineribus
Vestris datis manibus
Fausta unctione.
4. Chlodovaeus Franciae
Rex in regis gloriae
Fide baptizatur,
Renum pestem patitur,
Bustum Marthae petitur,
Sospitati datur;
V. Locum rex gratificat,
Opibus magnificat,
Hymnis veneratur.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Multo Martham induit
Dominus decore,
Cuius sedem posuit
Magno in honore.

2. Omnis terra, Domino
Deo iubilate,
Martham sine termino
Laudibus ornate.
3. Deus, ad te vigilat
De luce fidelis
Martha, tibi rutilat
Quae ut sol in caelis.
4. Caeli, benedicite
Domino caelorum
Et tam sanctam iungite
Choris angelorum.
5. Tantis pro virtutibus
Marthae tam fidelis
Iubilemus laudibus
Domino de caelis.

Ad Benedictus.

- A. Cornu Deus hodie
In domo ecclesiae
Salutis erexit,
Marthae patrocinium
Omne contra noxium
Dum nobis direxit.

Per Horas.

Ad Primam.

- A. Redemptoris hospita
Nostri gloriosa
Sua sit per merita
Nobis fructuosa.

Ad Tertiam.

- A. Salus mundi, Domine,
Per crucis mucronem
Tuo haec in nomine
Deiecit draconem.

Ad Sextam.

- A. Marthae prece Lazarus
Gaudet suscitatus,
Quem vorarat tartarus
Ad poenas paratus.

Ad Nonam.

- A. Martha, florens lilium
Hospitalitatis,
Dei placita filium
Nostris pro peccatis.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Annua sollemnia
Marthae recolentes
Aptemus ad gaudia
Diva nostras mentes.
2. Virtutum monilibus
Ista purpurata
Unitur caelestibus
Deo semper grata.

B fol. 170a sq. — In 2. Vesp. A 4, 4 fehlt eine Zeile.

3. Inventam rex gloriae
Ista margaritam
Coronavit hodie
Longius quaesitam.

4. A Martha congeritur
Cum virtutum schema,
Ipsi superponitur
[Splendens diadema].

Ad Magnificat.

- A. In Deo medullitus
Exsultat iam spiritus
Marthae generosae,
Mole gratiose
Solutus corporea
Migrat ad aetherea
Regna gaudiose.

13. De sancta Petronella.

In 1. Vesperis.

Super Psalmos.

- A. O mater ecclesiae,
Gaude et laetare,
Quia natalitia
Petronellae clarae
Colit cum laetitia
Caelum, terra, mare.

Ad Magnificat.

- A. In sinu ecclesiae
Nata dulcis hodie
Virgo Petronella,
Assit nobis, vivida
Prece delens livida
Mentis nostrae fella.

Ad Matutinum.

Invitatorium.

- Adoremus Dominum,
Mundi conditorem,
Christum, sponsum virginum,
Nostrum redemptorem.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Omnia sub pedibus
Petronellae ponis,
Hanc, Iesu, caelestibus
Collocans in thronis.
2. Iussa Dei lucida
Omni sine sorde
Petronella florida
Laeto complet corde.
3. Portas vestras tollite,
Principes caelorum,
Virginem hanc iungite
Choris angelorum.

Responsoria.

1. Te caelestis ierarchia,
Petronella, virgo fausta,
Dulci laudans melodia
Tua probat holocausta;

- V. Iesus, princeps gloriae,
Suam margaritam
Te coronat hodie
Diu concupitam.
2. Floribus honoris fulta,
Fructibus virtutum culta,
In mente et corpore,
Petronella, virgo casta,
Pia prece nobis asta
Nunc et omni tempore,
- V. Caritate pupurata,
Castitate laureata
Puritatis foenore.
3. Aestuabat gravibus
Petronella febribus
Annis pubertatis,
Sanitate fungitur,
Dum in Deo figitur
Gradu sanctitatis ;
- V. Corpus parcimonia
Studet castigare,
Sine castrimargia
Domino vacare.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Tuis est in labiis
Gratia diffusa,
Virgo felix, noxiis
Quae non es confusa.
2. Huius fortitudine
Montes sunt turbati,
Cuius sanctitudine
Caeli sunt laetati.
3. Virgo dulcis, civitas
Dei gloriosa,
Vitae lucet puritas
In te gratiosa.

Responsoria.

1. Hostis innocentiae,
Latro pudicitiae,
Praedo castitatis

- Conatur diruere,
Nititur polluere
Domum sanctitatis,
- V. Caritate roseam,
Castitate niveam,
Dux iniquitatis.
2. Pugnam innocentiae,
Bellum pudicitiae
Clipeo prudentiae
Victrix haec perfecit,
Omni petulantiae
Omni que lasciviae
Se prorsus obiecit ;
- V. Triumphat hic castitas,
Satanas defecit,
Superat integritas,
Deus hoc effecit.
3. Mali fugis fomitem
Cum mundi procella,
Flaccum spernis comitem,
Felix Petronella,
Petis cum laetitia
Polorum fastigia,
O dulcis puella ;
- V. Vultus vernas gloria,
Rubens plus quam rosa,
Omni plena gratia,
Tota gaudiosa.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Magnus et laudabilis
Dominus est nimis
Tollens hanc instabilis
De mundi ruinis.
2. Iusto lux exoritur,
Angelus laetatur,
Haec dum mundo tollitur
Et caelo locatur.
3. Fecit mirabilia
Dominus caelorum,
Istam inter lilia
Plantans superorum.

Responsoria.

1. Acceptis induciis
Hanc suis dum nuptiis
Comes postulavit,
Virgo morti debitum,
Deo reddit spiritum,
Qui cuncta creavit;
- V. Exactorem criminum
Felici constantia,
Sponsum vincit virginum
Cum precis instantia.
2. Amoris haec passibus
Virgo manicavit
Et Christo lampadibus
Sumptis obviavit,
Nam cum sapientibus
Vigilans cum signibus
Nunquam dormitavit;
- V. Cum sponso caelestia
Pernox ad convivia
Iubilans intravit.
3. O lampas luciflua,
Vitae spargens lumen,
O apis melliflua
Cordis pascens frumen,
Sacris ora precibus
Et nostris reatibus
Veniam implora,
- V. Fidei ut lumine
Noster intellectus,
Amoris dulcedine
Pascatur affectus.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Gaude, virgo, nobili
Quia super aurum
Fers in vase fictili
Caelestem thesaurum.
2. Fructum fers centesimum,
Dulcem et obesum,
In quo scimus plurimum
Delectare Iesum.

Dreves, Christianus Campoliensis.

3. Ita virgo virginem
Christum imitatur,
Aspernatur hominem,
Deo ut fruatur.
4. Petronella, filia
Dei o sacrata,
Inter caeli lilia
Flores transplantata.
5. Lilium convallium,
Rosa caritatis,
Dei placata filium
Nostris pro peccatis.

Ad Benedictus.

- A. O divina rosa,
Petronella, fide pretiosa,
O lampas caeli,
pro nobis voce fideli
Iugiter exora,
salvemur mortis ut hora.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Haec est sine macula
Ante Dei thronum,
Sine maliacula
Semper agens bonum.
2. Virgo felix sequitur
Agnum Dei, Christum,
Quocumque progreditur,
Mundum spernens istum.
3. Cum thronus eburneus
Haec sit Salomonis,
Nescit, quid sit aureus
Calix Babylonis.
4. Non oblita fasciae
Suae pectoralis,
Digno sponso gloriae
Digna conthoralis.
5. Domum mutans luteam
Se cunctis Deo,
Volat ad sideream
Corde iubilaeo.

Ad Magnificat.

A. Laetare in gaudio,
Petronella grata,
Caelesti tripudio

Digne sociata,
Consecrata lilio
Vallis, Dei filio,
Gaude, o sacrata.

* B fol. 163 b. — In Laud. A. 1, 1 scheint der Sinn nobilis, der Reim nobili zu fordern.

14. De ss. Simone et Iuda.

Ad Magnificat.

In 1. Vesperis.

Antiphonae.

1. O mater ecclesia,
Iubilando lude,
Colens natalitia
Simonis et Iudae.

2. Duo isti pugiles
Domini virtute
Pugnaverunt stabiles
Mundi pro salute.

3. Dulcis quod es, Domine,
Isti gustaverunt,
Pro tuo se nomine
Ultro impenderunt.

4. Alabastrum frangitur
Ut in morte horum,
Vis unguenti spargitur
Usui multorum.

5. In caelesti patria
Nobis, Iesu, dona
Horum pro victoria
Regnum cum corona.

R. Regem Babyloniac
Sancti idolatriae
Trahunt ab errore
Salubri labore,
Quem baptismi gratia
Confirmat in latria
Et Dei amore;

V. Dico cum fervore
Quos fera gens obruit,
Horum rex mox construit
Templum in honore.

A. O Sion, tripudia,
Ornant natalitia
Quam apostolorum
Thaddaei et Simonis,
Qui calcarunt daemonis
Vires vi donorum,
Interventu quorum
Tuo lotos sanguine,
Sabbatum da, Domine,
Nobis sabbatorum.

Ad Matutinam.

Invitatorium.

Adoremus unum Deum
Psalmis, hymnis, latria,
Simonem qui et Thaddaeum
Beavit in gloria.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Dei narrant gloriam
Simon et Thaddaeus,
Ad caeli laetitiam
Quos vocavit Deus.

2. Multa tribulatio
Iustos flagellavit,
De qua miseratio
Dei hos salvavit.

3. Super terram principes
Eos statuisti,
Domine, municipes
Quos caeli fecisti

Responsoria.

1. Supernus agricola,
Terrae factus incola,
Vineam plantavit,

- In qua operarios
Hos tuos et alios
Plurimos locavit,
V. Quorum fructus prospere
Messium in opere
Se centuplicavit.
2. Per Mesopotamiam
Pontique provinciam
Iudas praedicavit,
Per Aegypti patriam
Verbi Dei gratiam
Simon promulgavit;
V. Uterque in Persidam,
Ritu adhuc perfidam
Gentili, meavit.
3. Botrum portant inclita
De terra pollicita
Duo viri isti,
Quo stupentes faciunt
Omnes et alliciunt
Ad amorem Christi;
V. Extra multa milia
Botrus hic electus,
Inter caeli lilia
Pascitur dilectus.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. Deo nostro psallite,
Psallite recenter,
Cum sanctis his psallite
Omnes sapienter.
2. Nobis esto, Domine
Deus, turris fortis
Istorum iuvamine
Contra ducem mortis.
3. Nuntiarunt opera
Pietatis Dei
Ducentes ad aethera
Multas gentes ei.

Responsoria.

1. Istae duae nobiles
Ex argento ductiles
Tubae sonuerunt,

- Suis salutaribus
Totum mundum vocibus
Recenter moverunt;
V. Excitant ad proelia
Cuncta contra vitia,
Quotquot crediderunt.
2. Thaddaeus cum Simone
Duos magos daemone
Plenos confuderunt,
Persidae de finibus
Signis et virtutibus
Illos propulerunt;
V. Vitae spreto fame
Erroris se sarcinae
Magi subdiderunt.
3. Isti duo procures
Zizanias veteres
Orbis eradicant,
Qui sicut sol micant,
Per agrum dominicum
Panem evangelicum
Parvis cum masticant,
V. Verbi Dei framea
Fidei ab area
Errores extricant.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Istorum sunt strenua
Virtute confracta
Peccatorum cornua
Et ad nil redacta.
2. Nuntiant iustitiam
Regis angelorum
Edocentes latrariam
Ritusque iustorum.
3. Dei testimonia
Hi custodierunt,
Hinc digne caelestia
Regna meruerunt.

Responsoria.

1. Ecce, luminaria
Duo hi egregia,
Simon cum Thaddaeo,
Orbem de caligine
Culpae solvunt, lumine
Ditant iubilaeo,
V. Plura bestialia
Per virtutum studia
Reddunt corda Deo.

2. De cuiusdam filia
Ducis de luxuria
Proles generatur,
Levita castissimae
Vitae ob hoc pessime
Innocens damnatur;
V. Excusant apostoli,
Tabescunt malevoli.
Levita salvatur.

3. Quadraginta milia
Spreta idolatria
Deo crediderunt,
Suis fractis statu
Relictisque vacuis
Daemones fugerunt,
V. Templorum pontifices,
Canini carnifices,
Sanctos mactaverunt.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Sanctos istos Dominus
Induit decore,
Quorum nihilominus
Laus est in honore.
2. In conspectum Domini
Cum istis intremus
Ipsiusque nomini
Laudes iubilemus.
3. Iniqua loquentium
Ora obstruxerunt
Et sic caeli civium
Chorum intraverunt.

4. Deo benedicite,
Spiritus iustorum,
Ora laudi solvite
Sic apostolorum.
5. Cordibus et vocibus
Cum istis praecelsis
Attollamus laudibus
Deum in excelsis.

Ad Benedictus.

- A. Benedictus oriens,
Verae lucis sator,
Cruce nobis moriens,
Aevae vitae dator,
Virtutis amator,
His intercedentibus
Sis nobis precantibus
Dulcis consolator.

Per Horas.

Ad Primam.

- A. Devastantes vineas
Vulpes propulerunt,
Corrodentes tineas
Corda mactaverunt.

Ad Tertiam.

- A. Digne in memoriam
Hominum vertuntur,
Caeli digne patriam
Qui ingrediuntur.

Ad Sextam.

- A. Isti sicut lilia
Germina dederunt
Et in caeli curia
Fructus protulerunt.

Ad Nonam.

- A. Poli iuncti civibus
Apud regem caeli
Prece nobis omnibus
Succurrant fidei.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Sagenam dominicam
Mundo immerserunt,
Multam qui barbaricam
Gentem prendiderunt.
2. Conservis dominicum
Dignis et indignis
Erogarunt triticum
Et verbis et signis.
3. Erit in memoria
Laus horum aeterna,
Data enim gloria
Est eis superna.
4. Duo isti omnia
Domini mandata
Mundo per eloquia
Vulgaverunt grata.
B fol. 169 a sq.

5. Viriutum charismata
Plurima sparserunt,
Ad vera sic sabbata
Plures conduxerunt.

Ad Magnificat.

- A. Sacro cum ternario
Salubri binario
Dulcis est iunctura,
Sacra nobis trinitas
Sit et haec dualitas
Opem largitura,
Cuius in trifaria,
Immo quadrifaria
Orbis partitura
Felix fit memoria,
Laus, honor et gloria
Nunquam transitura.

15. De sancto Udalrico.

In 1. Vesperis.

Super Psalmos.

- A. Exsultet Alemannia,
Quam ornant natalitia
Udalrici clari,
Clara cuius praeconia
Clare promit ecclesia
Ad mare de mari.
- R. Mira claret caritate
Iste Dei famulus,
Et in tanta claritate
Omnis stupet oculus,
Quem digna sollemnitate
Omnis colit populus,
- V. Cuius prorsus inclita
Cum virtute merita
Laudis vulgat titulus.

Ad Magnificat.

- A. Flos Udalrice praesulum,
Speculator et speculum
Militantis ecclesiae,
Lux caelestis patriae,

Exora Dei filium,
Nos ut post hoc exsilium
In throno locet gloriae.

Ad Matutinam.

Invitorium.

Regem regem adorantes
Hymnis, psalmis et canticis
Agamus festum ovantes
Udalrici pontificis.

In 1. Nocturno.

Antiphonae.

1. Fructum salutiferum
Vir Dei beatus
Apprehendit veterum
Iter imitatus.
2. Voce viva praedicat
Domini praeceptum,
In quo fore indicat
Se Deo acceptum.

3. Iesu, dulcis Domine,
Quid multiplicantur,
Qui erroris fulmine
Hunc calumniantur?

Responsoria.

1. Isaac eximia
Nato surgunt gaudia,
Laetantur amici;
Amici ecclesiae
Gaudent ortu hodie
Sancti Udalrici,
V. Cuius quidem inclitis
Conteruntur meritis
Omnes inimici.
2. Udalricus dulcibus
Theoriae fructibus
Se totum replebat,
Amoris dum passibus
Scalam Iacob partibus
In summis tangebat;
V. Donis pro caelestibus
Omnia pauperibus
Sua porrigebat.
3. Rachelis amplexibus
Iste dulcioribus
Cupiens potiri,
Liae se laboribus
Saepe gravioribus
Sensit impediri.
V. In die fidelibus
Cum Martha laborat,
Cum Maria noctibus
Legit, psallit, orat.

In 2. Nocturno.

Antiphonae.

1. In spe singulariter
Iste constitutus
In bono stat firmiter
A Deo adiutus.
2. Verba huius percipis,
O Deus deorum,
Ipsum quando suscipis
In sortem sanctorum.

3. Honore et gloria
Eum coronavit,
Plurima quem gratia
Dominus ditavit.

Responsoria.

1. Christum quasi sapiens
Architectus iaciens
Sibi fundamentum,
Super quo fideliter
Fundat gemmas pariter,
Aurum et argentum;
V. Udalrico iugiter
Fuit et feliciter
Christus alimentum.
2. Mare rubrum libere
Siccato itinere
Transeunt Hebraei,
Udalricus fluidam
Aquam ceu per aridam
Transit ductu Dei;
V. Iubet, haec ut visio
Claudatur silentio,
Pater magnae spei.
3. Hic fugit et conditur
Ut Iesus, cum quaeritur
A turbis ad regem,
Ne surgat in praesulem,
Fugam rapit exsulem
Iesu sequens legem;
V. Udalricus humilis
Dammae miti similis
Christi ornat gregem.

In 3. Nocturno.

Antiphonae.

1. Domine, quis habitat
In tua taberna?
Iste, quem nobilitat
Caritas fraterna.
2. Cordis desiderium
Tributum est ei
De munificentia
Misericordiae Dei.

3. Accepit a Domino
Benedictionem
Intrans sine termino
Caeli mansionem.

Responsoria.

1. Non in terrae gremio
Texit nec sudario
Creditum talentum,
Sed hoc sparsit largiter,
Domino utiliter
Lucra ferens centum;

V. Sic Euge dominicum
Audiuit et caelicum
Intravit conventum.

2. Praesulis officium,
Curarum negotium
Extra peragebat,
Non tamen claustralium
Devotorum studium
Intus deserebat,

V. Sed pro Dei populi
Causa curae saeculi
Totum impendebat.

3. Ad cubandi requiem
Non plumae mollitiem
Antistes quaerebat
Et concupiscentiam
Carnis per duritiam

Sagorum frangebat,
V. Ut Helias sobriam
Semper alimoniam
Praesul requirebat.

In Laudibus.

Antiphonae.

1. Udalricus omnia
Sprevit mundo grata,
Cui nunc in gloria
Sedes est parata.

2. In conspectu Domini
Gaudens introivit,
Eius quia nomini
Laetanter servivit.

3. Sanctus praesul vigilat
De luce ad Deum,
Satanas cum sibilat
Callidus in eum.

4. Sacerdos hic Domini
Deo benedixit,
Strenue temptamini
Quia contradixit.

5. Laudavit in tympano
Pontifex fidelis
Et chordis et organo
Dominum de caelis.

Ad Benedictus.

A. In mortis caligine
Visitasti, Domine,
Nos per mortem crucis,
O Iesu, fons lucis,
Udalrici inclitis
Precibus et meritis
Omne contra noxium
Vivax patrocinium
Dans nobis caducis.

Per Horas.

Ad Primam.

A. Primum iste quaesit
Praesul regnum Dei,
Laetus ergo subiit
Regnum requiei.

Ad Tertiam.

A. Hora datus tertia
Spiritus in igne
Honore et gloria
Replet istum digne.

Ad Sextam.

A. Pro misericordiae
Studiis amicus
Fit auctoris gratiae
Praesul Udalricus.

Ad Nonam.

- A. Iste quia floruit
In bonis, ad nonum
Sublimari meruit
Angelorum thronum.

In 2. Vesperis.

Antiphonae.

1. Sedeat hic pontifex
Ut ad dextram Dei,
Omnis boni artifex,
Deus dedit ei.

2. Populo dominico
Domini virtutem
Verbo evangelico
Pandit ad salutem.

3. Beatus hic meruit
Dominantem caeli,

B fol. 166 a sq.

Cuius iussis paruit
Opere fideli.

4. Hostiam sacrificat
Udalricus laudis,
Quem faex non vilificat
Sataninae fraudis.

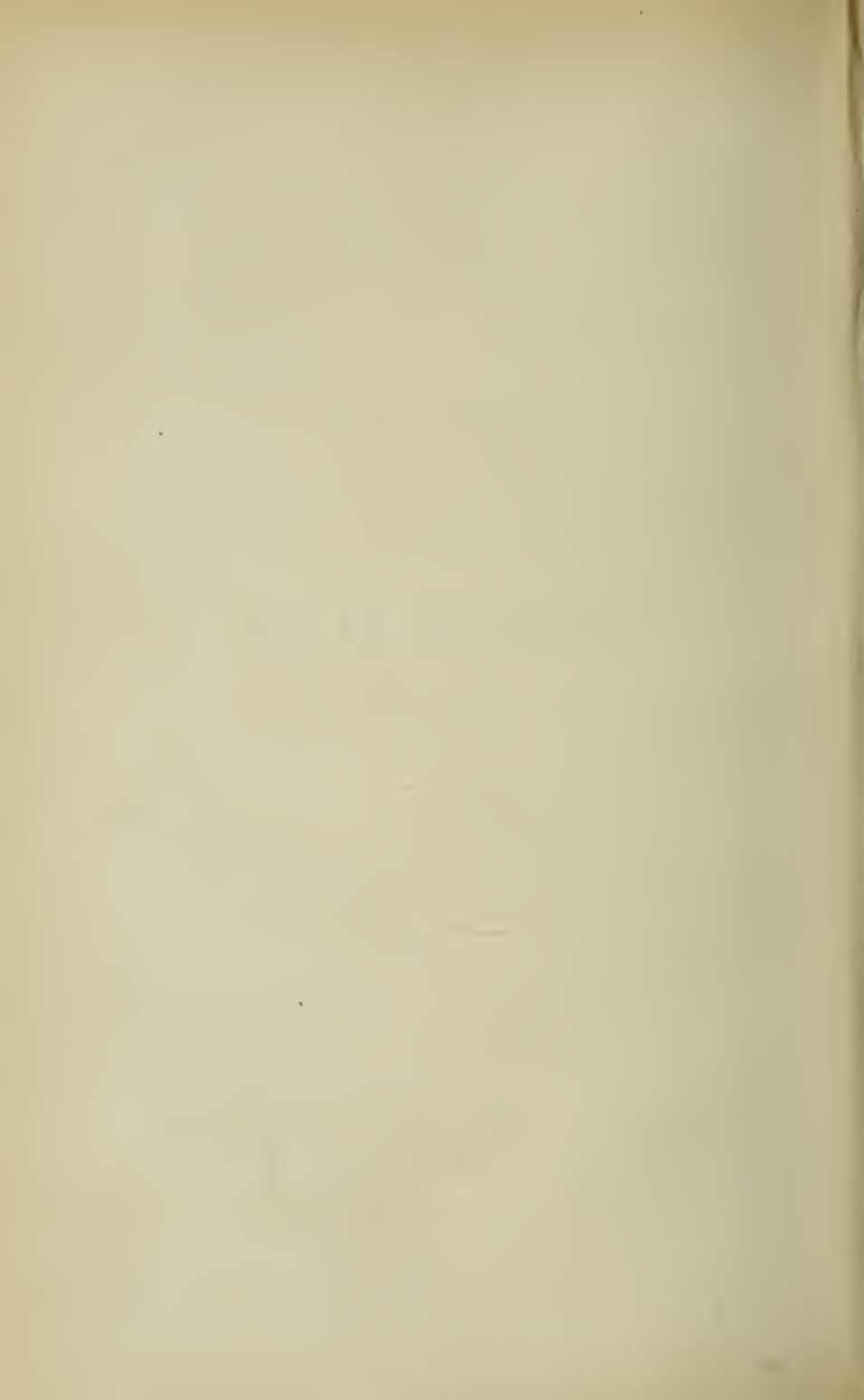
5. Sacerdotem induit
Istum salutari
Deus, qui nos voluit
Per hunc exemplari.

Ad Magnificat.

- A. O decus ecclesiae,
O pastor egregie,
O Dei amice,
Felix Udalrice,
Cuncta cordis impia
Nostri tua expia
Prece subventrice.
-

III.

SEQUENTIAE.

1. De sancta Agnete.

1 a. Gaude, Sion, laetabunda,
Virgo felix et fecunda,
O mater ecclesia,	1 b. Gaude, caelum, terra plaude,
Festum, ecce, plenum laude
De Agnae victoria.
2 a. Gaude ergo, mente cana,
Vultu decens, fide sana,
Agni filia.	2 b. Gaude, dulcis sponsa Christi,
Mundi faces quae vicisti,
Felici industria.
3 a. Gaude, dum de scholis redis,
Nuptiis assensum foedis
Ut des, fit instantia.	3 b. Gaude, tu praefecti natum
Contemnis suumque datum
Salubri constantia.
4 a. Gaude, proiecto mortali
Sponso nubis immortalis,
Damnas transitoria.	4 b. Gaude, veste denudata
Spernens deos es ornata
Plus crinis decencia.
5 a. Gaude, dum prostibularis,
Non foedaris tactu maris
Nec carnis miseria.	5 b. Gaude, stola candes tota,
Domus turpis fit devota
Angeli praesentia.
6 a. Gaude, quem libido caecat,
Sponsum tuum fallax necat
Daemonis nequitia.	6 b. Gaude, per te vitae datur
Tuus sponsus et testatur
Dei mirabilia.
7 a. Gaude, in flammam proiecta
Laudas Deum, stans erecta,
Nec sentis incendia.	7 b. Gaude, dum transgutturaris,
Agni, agno complantaris
Inter caeli lilia.
8 a. Gaude, sic perdendo mortem
Transis in vivorum sortem
De mundi malitia.	8 b. Gaude, felix et beata,
Nos duc ad diu optata
Caelorum palatia.

B fol. 165a sq. — „Sequentia“. Unmittelbar vorher der Tropus: „Alleluia“. V. Candidior es nive, nitidior es lacte, rubicundior es ebore antiquo, es pulchrior sapphiro, Agnes, agni gloria“. — Alle Schlufszeilen der Halbstrophen reimen in ia.

2. De sancto Altmanno.

1 a. Gaude, caeli ierarchia,
Mundi gaude monarchia
De Altmanni gloria,	1 b. Omne discedat molestum,
Ad sacrum Altmanni festum
Nulla desint gaudia.
2 a. Altmanne sacer et clare,
Caelum clamat, terra, mare
Te dignum antistitem;	2 b. Dei gregis tu dux aequus,
Mundi lampas, caeli decus,
Vitae tenes tramitem.
3 a. Mira clares caritate,
Et in tanta claritate
Omnis stupet oculus,	3 b. Admirandum sanctitate
Digna te sollemnitate
Laudis vulgat titulus.
4 a. Sapiens ut architectus
Tibi Christum spe profectus
Fundamentum dedicas,	4 b. Gemmas, aurum et argentum
Tale super fundamentum
Prudenter aedificas.
5 a. Summis scalam Iacob horis
Ascensu tangis amoris
Theoriae fructibus	5 b. Nec ex ipsis captas laudes,
Belial nam fallis fraudes
Aequitatis passibus.
6 a. Die cum Martha laboras,
Nocte cum Maria oras
Uniens te superis,	6 b. Dulci Rachelis amplexu
Frui volens Liae nexu
Praepediris operis.
7 a. Sic de lacrimarum valle
Gratiarum scandis calle
Ad caeli fastigia,	7 b. Ubi plus quam verni flores
Aeterno cum fructu flores
Inter vitae lilia.
8 a. Eia, Iesu Christe, tibi
Libro vitae da conscribi
Nos Altmanni precibus	8 b. Tuae sortis coheredes,
Tecum ut carparamus sedes
Cum electis omnibus.

B fol. 168b sq. — Vgl. die Sequenz auf Leonhard, Nr. 10. — Vorher geht als Tropus zum Alleluia:

Pennis volas gratiae
Hac de valle misera,
Pontifex egregie,
Altmanne, ad aethera,
Pia prece hodie
Nostra dele scelera.

3. De sancta Anna.

1 a. Gaude, admirabilis,
Gaude, venerabilis
Anna, Dei gratia.	1 b. Moribus tractabilis,
Genere spectabilis,
Stirpe nata regia.
2 a. Gaude, austro purior,
Luce solis clarior,
Candes plus quam lilia,	2 b. Viola floridior,
Balsamo praestantior
Virtutum fragrantia.

3 a. Gaude, data nuptui
Legis pares ritui
Salubri frequentia,	3 b. Tali apta statui
Vitae instas fructui
Felici constantia.
4 a. Gaude tu, quae talibus
Et plus miris floribus
Vires ab infantia,	4 b. Piis solve precibus
A culpis nos omnibus
Et omni angustia.
5 a. Gaude, quae miseriam
Post hanc petis patriam
Et polorum gaudia,	5 b. Nobis da victoriam,
Ut post hanc militiam
Laetemur in gloria.

B fol. 166 a. — „Sequentia“. — Mel.: Veni sancte Spiritus.
Voraus geht der Tropus zum Alleluia:

Annam, vitem gratiae,
Rex supernae patriae
Transplantavit hodie
In vineam gloriae.

4. De sancto Bartholomaeo.

1 a. Bartholomaeus sacratus,
Mundo carus, Deo gratus,
Vexillo crucis armatus
Indiam ingreditur,	1 b. Ubi magnis et minutis
Doctrinam sparsit salutis
Viam edocens virtutis,
Error omnis solvitur.
2 a. Praedicantis quidem more
Divino perfusus rore
Exemplis, ope et ore
Dei laudes loquitur.	2 b. Hortatur, ut Christo regi
Iungantur suoque gregi;
Statim parent eius legi,
Satanas obruitur.
3 a. Ob hoc sanctus fustigatur
Et vivus excoriatur,
Dire cruci conclavatur
Capiteque plectitur.	3 b. Huius prece ut, benigne
Iesu, salves nos ab igne
Orci, vere tibi digne
Laus novella promitur.

B fol. 171 b. — Mel.: Verbum bonum. — Als Tropus super
Alleluia geht voraus:

Felix o Bartholomae,
Bestiae ne nos leteae
Orci tradant ignibus,
Nostris sed culpis deletis
Iungamur, exora, laetis
Ut supernis coetibus.

5. De sancta Caecilia.

1 a. Gaudent ecclesia,
Tua natalitia
Celebrantur hodie, | 1 b. Felix o Caecilia,
Virtute egregia
Sponsa regis gloriae. |
|---|--|

2 a. Ieiunabas biduo
Pariter et triduo
Vitae tuae tempore,	2 b. Devotum per studium
Christi evangelium
Gerebas in pectore.
3 a. Diebus ac noctibus
Non cessas ab actibus
Divini colloquii,	3 b. Corpus tuum pluribus
Tu asperitatibus
Domasti cilicii.
4 a. Fidei consortio
Iungis cum Tiburtio
Tuum sponsum libere,	4 b. Iudicem Almachium
Dolosum et impium
Superasti prospere.
5 a. Cum palma martyrii
Caeli fores atrii
Laetanter ingrederis,	5 b. Tuis ubi dulcibus
In aevum precatibus
Uniamur superis.

B fol. 169 b. — Mel.: Veni sancte Spiritus. — Tropus super Alleluia:

Thronus cum eburneus
Tu sis Salomonis,
Nescis, quid sit aureus
Calix Babylonis
O clara Caecilia.

6. De sancto Colomanno.

1 a. Laetabundus
Fidelis in caelis coetus
Iucundetur,	1 b. Totus mundus
Volenter decenter laetus
Moduletur
2 a. Cholomanni variam
Pugnam et victoriam
Gaudiosam.	2 b. Qui relinquens Scotiam
Casu venit Austriam
Fructuosam.
3 a. Explorator creditur,
Flagris diris caeditur
Christi miles,	3 b. Serram addunt cruribus
Cum tormentis pluribus
Hostes viles.
4 a. Suffocatus resteo
Cholomannus laqueo,
Viret restis.	4 b. Nullo nocens vitio
Finitur suspensio
Dei testis.
5 a. Multandus obticuit,
Innocens occubuit,
Suum non aperuit
Os ut agnus.	5 b. Coherens constantiae
Non cedit iniuriae,
Domum subit gloriae
Martyr magnus.
6 a. Princeps pacis, Iesu,
Libera ab esu
Infernalis
nos tyranni,	6 b. Et ad sabbatorum
Sabbatum polorum
Prece perduc
Cholomanni.

B fol. 168a. — Auch in: Miss. ms. Mellicense saec. 14. Cod. Mellicen.
1057. — Missale Pataviense imp. Viennae 1503. — Mel.: Laetabundus.
Als Tropus super Alleluia geht in B voraus:

Nostra dele vitia
Precibus benignis,
Cholomanne, gratia,
O martyr insignis,
Regnemus in gloria
Ut cum Deo dignis.

7. De sancta Dorothea.

1 a. Stetit, Iesu, pro te, bone,
Dorothea in agone,
Spe mercedis et coronae
Ad mortem oboediens.	1 b. Vomit in hanc praeses dirus
Durarum minarum virus,
Risus ipsam comit mirus
Illum plus deiciens.
2 a. Sponsum suum, suae mentis
Lumen, Iesum in tormentis
Laudum colit incrementis
Sitiens martyrium.	2 b. Mortis ridet in tortura,
Caelos ardet mente pura,
Nulla mundi sibi cura,
Horrens hoc exsilium.
3 a. Dorothea, decollata
Ad polorum migrans prata
Lilia cum rosis grata
Colligis cum gaudio.	3 b. Nos ad tantum duc solamen
Tuum felix per iuvamen,
Tecum ut psallamus Amen
Cordis cum tripudio.

B fol. 172b. — Mel.: Verbum bonum. — Voraus geht als Tropus
super Alleluia:

Fulgens in ecclesia
Meritis et signis,
Dorothea, gratia
Felix et insignis,
Nostra dele vitia
Precibus benignis.

8. De sancto Erasmo.

1 a. Caelum, gaude,
Erasmi novella laude
Cane festa,	1 b. Pari laude,
O terra tenella, plaude,
Cedant maesta.
2 a. Erasmus industria
Subiit silentia
Eremorum;	2 b. Ibidem caelestium
Meruit colloquium
Angelorum.
3 a. Tandem flagris caeditur
Dei pugil, sistitur
Tribunali;	3 b. Respondet intrepide
Vir sanctus et lepide
Expers mali.

4 a. Verbis iussus subdolis,
Offerat ut idolis,
Est beatus.	4 b. Cum sprevisset idola,
Pravis fit parabola
Fustigatus.
5 a. Carceri intruditur,
Multo ferro premitur,
Carcer, ferrum solvitur
In favillam.	5 b. Flammea induitur
Toga, spata caeditur,
Gaudens sic ingreditur
Vitae villam.
6 a. Erasmi nos prece
Cunctorum a faece,
Iesu solve
peccatorum;	6 b. Duc virtute plenos
Menteque serenos
Ad gaudia
gaudiorum.

B fol. 172a. — Mel.: Laetabundus. — Aus anderer Quelle Anal. IX, 149. — Als Tropus super Alleluia geht vorher:

Caritate vulneratus
Cruoreque rubricatus,
Ense duro coronatus,
Martyr Erasmus beatus,
Lucis intrat patriam.

9. De sancto Georgio.

1 a. Caelum, terra, mare, gaude,
Arbor, herba, gemma, plaude,
Spirans omne, vaca laude
Salubri tripudio.	1 b. In Georgii natali
Omni spreto fonte mali
Glorianter spiritali
Iucundemur gaudio.
2 a. Annis quidem iuventutis
Moribus vernans virtutis
Volat ad fora salutis
Voce, corde, opere.	2 b. Corde tandem iubila eo
Fuso sanguine pro Deo
Regnat et vivit cum eo
Nunc et omni tempore.
3 a. Dacianum expugnavit
Satanamque fide stravit,
Contra cuncta triumphavit,
Dignus vitae gloria.	3 b. Sanctum ergo veneremur
Tantum omnes et miremur,
Actus eius imitemur
Felici constantia.

B fol. 173b. — Mel.: Verbum bonum. — Vorher geht als Tropus super Alleluia:

Tuus, Iesu, hic athleta
Suo fuso sanguine
Rubra mundi transit freta
Tuo fulgens nomine,
Georgius.

10. De sancto Leonhardo.

1 a. Glorietur orbis totus,
Leonardus, Deo notus,
Iam regnat in gloria. | 1 b. Omne discedat molestum
Et ad Leonardi festum
Nulla desint gaudia. |
|---|--|

2 a. Leonarde, te, o clare,
Caelum clamat, terra, mare
Christi dignum militem.	2 b. Dei plebis tu dux aëquus,
Mundi lampas, caeli decus,
Vitae tenens tramitem.
3 a. Mira clares caritate
Et in tanta claritate
Omnis stupet oculus.	3 b. Admirandum sanctitate
Digna te sollemnitate
Laudis vulgat titulus.
4 a. Sapiens ut architectus
Tibi Christum spe profectus
Fundamentum dedicas.	4 b. Gemmas, aurum et argentum
Tale super fundamentum
Prudenter aedificas.
5 a. Summis sealam Iacob horis
Ascensu tangis amoris
Theoriae fructibus.	5 b. Nec ab ipsis captas laudes,
Belial nam fallis fraudes
Aequitatis passibus.
6 a. Die cum Martha laboras,
Nocte cum Maria oras
Uniens te superis.	6 b. Dulci Rachelis amplexu
Frui volens Liae nexu
Praepediris operis.
7 a. Sic de lacrimarum valle
Gratiarum scandis calle
Ad caeli fastigia,	7 b. Ubi plus quam verni flores
Aeterno cum fructu flores
Inter vitae lilia.
8 a. Eia nos, o Christe, tibi
Libro vitae da conscribi
Leonardi precibus,	8 b. Tuae sortis coheredes
Tecum ut carpamus sedes
Cum electis omnibus.

B fol. 163a. — 1b. 3 Nullum desit gaudium, gegen den Reim. — Zum Teile identisch mit der Sequenz auf Altmann Nr. 2, Gaude caeli ierarchia. — Vorauf geht der Tropus zum Alleluia:

Liberator captivorum,
Dissipator catenarum,
Leonarde, spes victorum,
Nostrarum dele culparum
Tua prece vesaniam.

II. De sancta Martha.

1 a. In caelesti ierarchia
Mulcens pangit symphonia
Marthae natalitium,	1 b. Labentis mundi nos horis
Fibris et suum canoris
Promamus praeconium.
2 a. Martha, dulcis et beata,
Regia de tribu nata,
Omni laude dignior,	2 b. Vultu clares, lingua flores,
Sponsi curris post odores
Aquilis velocior.
3 a. Paradoxe per decorem
Mentis tuum ad amorem
Trahis Deum dulciter.	3 b. Extendis et non in vanum
Largam universis manum
Pie et feliciter.

4 a. O quam felix et insignis,
Quae tam miris fulges signis,
Insignit ut ratio;	4 b. Iesum, mundi salvatorem,
Tuum quidem dilectorem,
Colligis hospitio.
5 a. Paganismi nexu captos
Legi Christi reddis aptos
Verbi Dei pabulo;	5 b. Lazarus quatriduanus,
Ut vis, suscitatur sanus,
Mortis ab ergastulo.
6 a. Saevum exsufflas draconem
Crucis sanctae per mucronem
Gaudium dans omnibus;	6 b. Animam tuae sororis
De loco vides maeroris
Caeli iungi civibus.
7 a. Iuvenem mersum de nece
Pia suscitasti prece
Virtute inolita.	7 b. Ferum Clodoveum regem
Fidei ducis ad legem
Sospitate reddita.
8 a. Laudes, Iesu, damus tibi,
Prece Marthae iube scribi
Nos in vitae pagina,	8 b. Vitatis ut poenis mortis
Canamus Sion in portis
Angelorum carmina.

B fol. 170 b. — Als Tropus super Alleluia geht voraus:

O vera meridies,
O sincera requies,
Iesu, omne bonum,
Colloca supplicibus
Marthae nos precatibus
Ad caelestem thronum.

12. De sancta Petronella.

1 a. Ave, Sion filia,
Agni tympanistria,
Virgo tota vivida,	1 b. Dei promptuarium,
Spiritus sacrarium,
Petronella florida.
2 a. Vitae sequens tramitem
Altum vitas gurgitem
Mundanac fallaciae,	2 b. Flaccum spernis comitem,
Omnem vincis fomitem
Carnalis lasciviae.
3 a. Holofernis dexteram
In caput non perperam
Extendisti prospere;	3 b. Manum nobis porrige
Et ad vitam dirige,
Virgo, veni propere.
4 a. Nostra corda sordida
Lavans sana morbida,
Sustenta debilia.	4 b. Omne malum remove,
Omne bonum promove
Salubri industria.
5 a. Tua per precamina
Demum sic ad culmina
Ducamur caelestia,	5 b. Ubi tecum iugiter
Fruamur feliciter
Vultus Dei gloria.

B fol. 164 a. — Mel.: Veni sancte spiritus. — Als Tropus super Alleluia geht voraus:

Hanc rosam ecclesiae
Rex, Deus deorum,
Transplantavit hodie
In caelo caelorum.

13. De ss. Simone et Iuda.

1 a. Plausu cordis iubila eo
Iubilemus omnes Deo,
Simoni qui et Thaddaeo
Stolas dedit gloriae.	1 b. Ad gentem qui contumacem
Missi divam ferunt pacem,
Collustrantes hanc per facem
Scintillantis gratiae.
2 a. Mentis harum bestiales
Ritusque mutant brutales,
Plures Christi iugo tales
Subdendo feliciter.	2 b. Tanta post praecelsa mira
Fera saevae gentis ira
Sanctos nece finit dira
Saeviens atrociter.
3 a. Duces tales et pastores
Nostros sua prece mores
Corrigant et nos ad fores
Caeli vehant curiae,	3 b. Ut in caeli ierarchia
Cum turma sanctorum dia
Voce concinamus pia
Carmina laetitiae.

B fol. 169b. — Mel.: Verbum bonum. — Als Tropus super Alleluia:

Plenum cordis gaudium,
Iesu, salus omnium,
Nostri miserere,
Contra vires daemonis
Thaddaei et Simonis
Prece nos tuere.

14. De sancto Udalrico.

1 a. Gaude, caeli curia,
Recolens sollemnia
Udalrici praesulis,	1 b. Gaude, orbis orbita,
Sole tanto praedita
Lucem dante populis.
2 a. Gaude, gaudens gaudio
Tam claro de filio,
O mater ecclesia.	2 b. Gaude libens promere
Corde, ore, opere
Tam sancti praeconia.
3 a. Gaude, sacer inclitis
Udalrice meritis
Florens ab infantia,	3 b. Gaude, qui ieiuniis
Instas et vigiliis
Flocci pendens noxia.
4 a. Gaude, verbi framea
Facis, Dei vinea
Ne sit hortus olerum.	4 b. Gaude, lingua aurea
Fidei ab area
Vepres vellis scelerum.

5 a. Gaude, plenus gratia,
Mentis nostrae spuria
Tua prece expia.

5 b. Gaude, dives gloria,
Nos Deo consocia
In caelesti patria.

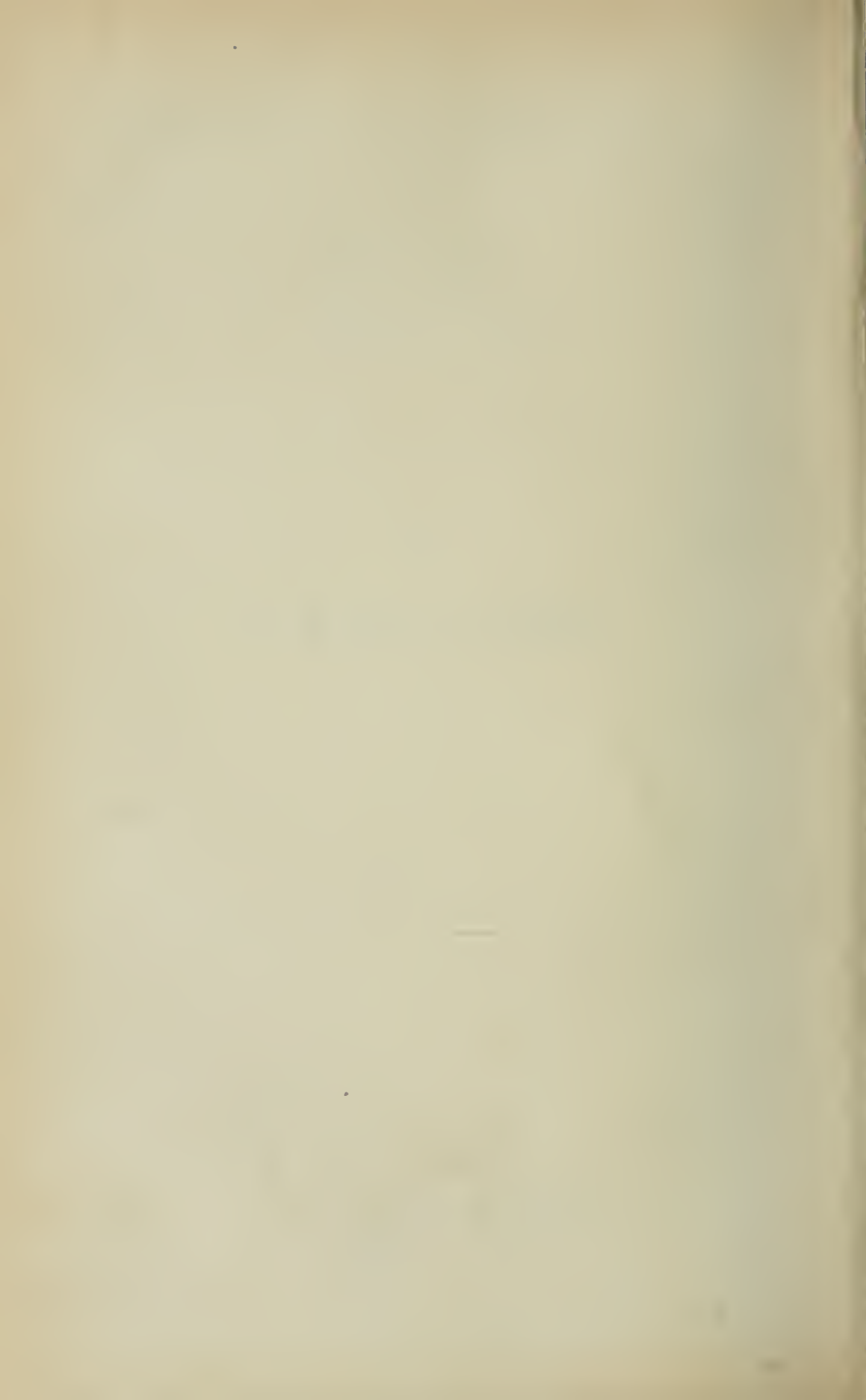
B fol. 169 a. — Mel.: Veni sancte spiritus. — Als Tropus super
Alleluia geht vorher:

Devota per dramata
Dulcibusque modulis
Exempla et dogmata
Udalrici praesulis
Vulgantur per climata
Mundi cunctis populis.

IV.

RHYTHM I.

1. De sanctissima Trinitate.

1. Ave, pater omnium
Rerum causatarum,
Fontale principium
Et finis ipsarum,
Tu mearum sordium
Et miseriarum
Mundator, da dulcium
Fontem lacrimarum.	3. Ave, sancte spiritus,
Omnis boni dator.
Imploro medullitus
Te ego peccator,
Ne me inkompositus
Voret mortis lator,
Veni mihi caelitus,
Pius consolator.
2. Ave, plenum gratia
Verbum incarnatum,
In mea memoria
Iugiter sis gratum,
A me fuga otia
Et omne peccatum,
Me tecum in gloria
Gaudeam locatum.	4. Ave, felix unitas
In tribus personis,
Desit mihi foeditas
Per te Babylonis,
Abscedat severitas
Dira aquilonis
Me det laetum bonitas
Veri Salomonis.
5. Ave, sancta trinitas,
Unus tamen Deus,
Fugiat me pravitas,
Tu sis amor meus,
Assit mihi puritas,
Ne sim ultra reus,
Sim semper, o trinitas,
In te iubilaeus.	

A fol. 1 b. — Aus anderen Quellen bereits Anal. III, 172.

2. De Patre.

1. Ave, pater omnium
Causa causatorum,
Tu, cum promptuarium
Sis universorum,
Morum mihi studium
Confer honestorum,
Ne constringar hostium
Loris funestorum. | 2. Ave, pater caelica
Spargens cunctis dona,
Tu quidem mirifica
Iustis es corona,
Me ergo fortifica
Omnia ad bona
Sic, ut non ad toxica
Sit mens mea prona. |
|--|--|

3. Ave, pater luminum,
O Deus deorum,
Te testatur Dominum
Suum vox cunctorum,
Exaudi precaminum
Clamore meorum,
Ut fiam solaminum
Particeps tuorum.

4. Ave, pater, cordium
Pax iucundativa,
Es ad te clamantium
Totus salus viva,
Mihi patrocinium
De caelis deriva,
Ut tela laedentium
Me spernam nociva.

5. Ave, pater, gaudia
Qui das gaudiorum
Super mella dulcia
In regno caelorum,
Fugans a me noxia
Omnium malorum
Concivem in gloria
Me fac angelorum.

A fol. 2a.

3. De Filio.

1. Ave, Iesu, lux exorta,
Dele mala iam suborta,
In me plana, quae sunt torta,
Mortis procul absit porta.

3. Ave, Iesu, flos honoris,
Decor omnis tu decoris,
Quem circumdat vis doloris,
Me foveo cunctis horis.

2. Ave, Iesu, robur meum,
Protectorem solum Deum
Te adoro, salva reum,
Ne devincat hostis cum.

4. Ave, salus, quam tenemus,
Aufer mala, quae timemus,
Ut te, Iesu, fac, amemus
In aeternum et laudemus.

5. Ave, Iesu ac dignare
Me bellantem adiuvare,
Hostem possim ut fugare
Eius gressus supplantare.

Anal. III, 171 sq. — Dies Lied fehlt in den Lilienfelder Handschriften; die Abfassung desselben durch Christianus wird indes durch diesen Umstand nicht ausgeschlossen, da die absolute Vollständigkeit von A unerweisbar ist.

4. De Filio.

1. Iesu, ave, fax amoris,
Dulcis recordatio,
Melos auris, favus oris,
Cordis iubilatio,
Solamen mei maeroris,
Mea exsultatio,
Humani merces laboris
Tu, ad te confugio.

2. Eia, Iesu, nomen gratum,
Finis et principium,
Nomen sanctum et beatum,
Complens desiderium.
Medicamen delicatum
Dans salutis gaudium,
Finem bonum et optatum,
Palmae praesta bravium.

<p>3. Salus mundi, praedo mortis.
 Via, vita, veritas,
 Princeps pacis, Deus fortis,
 Iesu, mentis sanitas,
 Inferni ne claudar portis,
 Mihi desit foeditas,
 Tuae consors ut sim sortis,
 Omnis assit puritas.</p> | <p>4. Vita mea, amor meus,
 Dulcis et dulcissime,
 Iesu, fili Dei, Deus,
 Frater amantissime,
 Ad te clamo ego reus,
 Subveni citissime,
 Ne me vincat lebusaeus
 Impugnans nequissime.</p> |
|--|---|
5. Salvans amor, Iesu care.
 Dei sapientia,
 Non permittas degustare
 Mortis me supplicia,
 Veni et noli tardare,
 Mea spes et gloria,
 Deduc me trans mundi mare
 Ad caeli palatia.

A fol. 78 a. — Vergl. Anal. III, 172.

5. De Spiritu sancto.

<p>1. Ave, sancte spiritus.
Omnium creator,
Mundo missus caelitus
Boni inspirator.
Mihi sis paraclitus,
Hoc est consolator.
Ne causam interitus
Mihi det temptator.</p>	<p>3. Ave, qui apostolis
In lingua donaris.
Nam benignos incolis
Hisque delectaris,
Angelis ne subdolis
Iungar et avaris,
Me iunge caelicolis,
Quibus conversaris.</p>
<p>2. Ave, qui visibili
Datus es figura
Virtute mirabili
Dona praestans plura,
A me miserabili
Fuga nocitura,
Culpas insolubili
Ne solvam usura.</p>	<p>4. Ave, nubes lucidae
Qui geris figuram,
Aestuantem cupidae
Mentis fuga curam,
In me carnis luridae
Exstingue usuram,
Caritatis fervidae
Mihi dans culturam.</p>
5. Ave, qui discipulis
 Appares ut ignis
 Sedendo in singulis
 Eorum te dignis.
 Ne me liget vinculis
 Satan as malignis,
 Me caelorum populis
 Admisce benignis.

A fol. 1 a. — Aufschrift: „Salutatio in Pentecoste.“ — Vergl. Anal. III, 172 sq.

6. In Nativitate Domini.

1. Ave, verbum eructatum
De corde altissimi,
Verbum Dei Deo natum,
Fontis occultissimi,
De caelo venisti, datum
Muneris largissimi,
Mei absterge peccatum
Cordis iniquissimi.	3. Ave, verbum incarnatum
Ex Maria virgine,
Non de carnis iure natum
Sed sancto spiramine,
Intuere me gravatum
Reatus ligamine,
A quo redde liberatum
Me in tuo nomine.
2. Ave, verbum, quod prophetae
Voce pangunt varia,
Advenisti mihi laete,
Praesta beneficia,
Non me peccatorum rete
Circumdēt miseria,
Sed da mihi laudare te
Cum cordis laetitia.	4. Ave, verbum arto multum
Conclusum praesaepio,
Pauperum non regum cultum
Cur ibi conspicio?
Hoc totum propter me stultum
Esse factum sentio,
Praebe ergo tuum vultum
Mihi, qui hunc sitio.
5. Ave, verbum revelatum
Devotis pastoribus,
Nam sermone delicatum
Faris cum simplicibus,
Ne contemnas vulneratum
Me multis criminibus,
Sed locum mihi beatum
Confer cum caelestibus.	

A fol. 0 b.

7. In Epiphania Domini.

1. Ave, Iesu, gentium
Currunt ad te reges,
Nam salus es omnium
Et nullius eges,
Per te mihi dulcium
Morum detur seges
Et tutum praesidium
Contra mortis leges.	3. Ave, Iesu Domine,
Ex Maria natus,
In Iordanis flumine
Qui es baptizatus,
Cunctis pro peccamine
Cunctorum es datus.
Tuo sim iuvamine
De culpis mundatus.
2. Ave, Iesu parvule,
Cunctorum corona,
Cui Tharsis et insulae
Reges ferunt dona,
Ut nullae me maculae
Culpaē foedent, dona,
Nec ad crimen crapulae
Mea mens sit prona.	4. Ave, Iesu, nuptias
Accedens vocatus,
Supplere inopias
Es ibi dignatus,
Dele negligentias
Meas et reatus,
Da virtutum copias
Mei miseratus.

5. Ave, Iesu efficis,
Qui de aqua vinum,
Per posse hoc sufficis
Facere divinum;
Eia, si me reficis,
Tuum intra sinum
Da laudis multiplicis
Ut intrem caminum.

A fol. 0 b.

8. De Passione Domini.

1. Ave, Iesu fili Dei,
Te quaero, quem pharisei
Morti tradunt causa mei
Et blasphemantes Iudaei
Et morti turpissimae;
Oculis non carnis quaero,
Da, corde quaeram sincero.
Te iuvante Deo vero
Mihi fiat hoc, quod spero,
O spes flentis animae.
O Iesu virtutis mirae
Ne contingat me perire
Gratanter mihi largire,
Ut te possim invenire,
Obstans omne reprime.
O inconstans cor et stultum,
Incultum et inconsultum,
Te nunc apta ad singultum
Et pro Iesu plangens multum
Nullam horam exime.	O cor durum, iam non sterte,
Ad Iesu crucem te verte;
Iesu, te ad me converte,
Ut cor meum velox certe
Totum in te transeat.
Saguine me tuo lava
Cuncta mea delens prava,
Cruci tuae me conclava,
Ut non Satanina clava
Tuus labor pereat.
2. Ave, Iesu, te praesentem
Scio, sed mihi absentem,
Punge ergo impudentem
Meam tua cruce mentem,
Ut sic ad te redeat.
Manuum, pedum fixura
Laterisque apertura,
Capitis tui punctura
Frangatur mens mea dura.
Ne iam ultra torpeat.	3. Ave, Iesu mi dilecte,
Qui in crucis pendes vecte,
Cordi meo sic te necte,
Ut iungatur tibi recte
Per aeterna saecula.
Eia, Iesu, alme Deus,
Dolor tuus, dolor meus,
Cur te mactat sic Iudaeus?
Non tu, sed ego sum reus,
Omni plenus macula.
En, dolor te totum angit,
Cuncta membra tua frangit,
Sed adhuc, heu, me non tangit,
Hinc nec te mens mea plangit
Carnis ardens facula.
O cor saevum, iam non plora,
Lacrimas ut imbres rora,
Curre ad salutis fora,
Plange lugens omni hora
Nulla pausans morula.

4. Ave, Iesu, mea vita,
O maiestas infinita,
Quare pro me peris ita
Per tormenta inaudita
Nec tolerabilia?
Ecce, in cruce expiras
Poenas mortis luens diras,
Virtutes demonstras miras,
Nam non moveris ad iras,
Quando suffers talia.
O dolor et o dolores!
Vere tui vultus flores
Rosis rubicundiores,
Heu, mutantur in pallores
Mortis vehementia.
O mors, cur in Iesum fremis,
Ipsi vitam quare demis,
Cum me minus quam hunc tremis,
Cur me potius non premis
Mutata sententia? | 5. Ave, Iesu, fons vitalis,
Non sis mihi partialis,
Sed sis mea spes totalis,
A cunctis me solvens malis
In mente et corpore.
Praesta, ut vilescat iste
Mihi mundus, Iesu Christe,
Mihi in morte assiste,
Ut nihil me laedat triste
Tuo fretum robore.
Tunc, o Iesu, lux vivorum,
Spes et salus mortuorum,
Me ad gaudia caelorum
Duc ornatum meritorum
Numeroso foenore.
O cor meum, obstupesce,
Motus iniquos compesce
Nec iam ultra insolesce,
In plagis Iesu quiesce
Nunc et omni tempore. |
|---|--|

A fol. 14 a. — Aufschritt: „Salutatio animae contritae ad passionem Domini Iesu Christi.“ — Vergl. Anal. III. 173 sq.

9. De Cruce Domini.

1. Ave, admirabilis
O crux benedicta,
Tua vis est nobilis
Semper et invicta,
Per te turba fragilis
Daemonum est victa,
Palma mihi stabilis
Sis contra delicta.	3. Ave, restitutio
O crux sanitatis,
Quae evacutio
Es infirmitatis,
A me sit remotio
Per te vanitatis
Atque restauratio
Omnis sanctitatis.
2. Ave, semper florida
O crux pretiosa,
Tua virtus vivida
Atque gratiosa
Mea sanet morbida
Membra et virosa.
Ne sint ultra foetida
Deo et exosa.	4. Ave, meum gaudium,
O crux dulce lignum,
Ornata per filium
Virginis benignum,
Sis contra daemonium
Mihi iuge signum,
Ne per iter devium
Imiter malignum.

5. Ave, mea gloria,
 O crux, laus cunctorum,
 Ad se traxit omnia
 Per te rex caelorum,
 A me fuga noxia
 Cuncta vitiorum
 Et me sic ad gaudia
 Conduc gaudiorum.

A fol. 1b. — Vergl. Anal. III. 174 sq.

10. In Resurrectione Domini.

1. Ave, Iesu, qui potenter
Portas frangis inferi
Resurgensque das prudenter
Cunctis, ut sint liberi,
Te precor, ut sis volenter
Memor mei miseri,
Nam ab hoste fraudulentem
Expavesco conteri.	3. Ave, Iesu, qui ut leo
Surgis die tertio
Suscitante patre Deo
Te de terrae gremio,
Ergo tibi, sicut queo,
Supplico propitio,
Ut miserearis reo
Mihi in iudicio.
2. Ave, Iesu, cum decore
Qui surgis feliciter,
Gloria simul honore
Fultus mirabiliter,
Da, ut surgam de foetore
Peccati finaliter
Velox currens in odore
Tuo post te dulciter.	4. Ave, Iesu, resurgendo
Qui tuos laetificas
Et, ut fiant te sequendo
Veloces, fortificas,
Da, ut velox abstergendo
Sim culpas tabificas
Nec sim piger acquirendo
Virtutes mirificas.

5. Ave, Iesu, qui de morte
 Surgis immortaliter,
 Multa stipatus cohorte
 Sanctorum nobiliter,
 Da, ut sint apertae portae
 Mihi caeli iugiter,
 Ubi in sanctorum sorte
 Gaudeam perenniter.

A fol. 1a.

11. In Ascensione Domini.

1. Ave, Iesu, gloriae
Summae dominator,
Qui ascendis hodie
Caelos triumphator,
Da, scandam ad veniae
Spem ego peccator,
Nam in me cotidie
Triumphat temptator. | 2. Ave, Iesu propria
Vi qui caelos scandis,
Torpenti desidia
Mundo iter pandis,
Dona, ne me vitia
Copulent nefandis,
Sed ad caeli gaudia
Scandam cum salvandis. |
|---|--|

3. Ave, Iesu manibus
 Iunctis scandens caelum,
 Post te ascendentibus
 Ignitum das zelum,
 De meis erratibus
 Medicinae velum,
 Ut cum te sequentibus
 Mortis vitem prelum.

4. Ave, Iesu, culmina
 Qui scandis polorum,
 Te sequuntur agmina
 Plura beatorum.
 Ut evadens fulmina,
 Confer, infernorum
 Apprehendam limina
 Ianuae caelorum.

5. Ave, Iesu dextera
 Qui nunc patris sedes,
 Tenens super aethera
 Potiores sedes,
 Lege salutifera
 Meos regens pedes,
 Leva super sidera
 Me ad caeli aedes.

A fol. 1 a.

12. De sanctissimo Sacramento.

1. Ave, manna angelorum,
 Iesu vivens hostia,
 Fons et arrha gaudiorum
 Cuncta delens tristia,
 Morum confer honestorum
 Mihi exercitia,
 Universa vitiorum
 Fugans a me noxia.

3. Ave, corpus Christi natum
 Ex Maria virgine,
 Dirae cruci conclavatum
 Meo pro peccamine,
 Misero mihi collatum
 Empto tuo sanguine,
 Munda, quaeso, me fuscum
 Peccati fuligine.

2. Ave, panis mulcens gustum,
 Qui cibus es grandium,
 Tibi me grandem et iustum
 Per pium fac studium,
 Meum cor totum exustum
 Per culpae incendium
 Virtutum flore venustum
 Fac, o cordis gaudium.

4. Ave, animae dulcedo,
 Salutaris victima,
 In te devota, ut credo,
 Vegetatur anima,
 Tibi, Iesu, totum me do,
 O mea pars optima,
 A me longe sit salsedo
 Culpae amarissima.

5. Ave, virtus infinita,
 Iesu, mea gloria,
 In te spes, salus et vita,
 Omnis boni copia,
 Per te me ad te invita
 Singulari gratia,
 Sempiterna pace dita
 In caeli me patria.

A fol. 14 a. — Aufschrift: „Ad elevationem eucharistiae sacrosanctae.“ —
 Cfr. Anal. III, 175.

13. In Conceptione BMV:

1. Ave, virgo, regia
De stirpe concepta,
Plura es praeconia
Prae cunctis adepta,
Fac, ut Dei omnia
Explicam praecepta
Et ipsi obsequia
Mea sint accepta.	3. Ave, Sion filia,
O gemma pudoris,
Es concepta, gaudia
Ut gignas honoris,
Elongans flagitia
Vilis a me moris
Confer exercitia
Vitae sanctioris.
2. Ave, sine vitio
O virgo beata,
Nam tua conceptio
Omnibus est grata.
Ora, ut temptatio
Carnis in me nata
Tuo patrocínio
Quiescat sedata.	4. Ave, florens lilium,
Rosa sine spina,
Concepta es, omnium
Ut sis medicina,
Mibi in auxilium,
O dulcis, festina,
Aufer culpaе lolium
Dans virtutum vina.
5. Ave, quae conciperis
Mundo ad solamen,
Nullum quia praeteris
Habentem gravamen,
Conregnem ut superis,
Mibi da iuvamen
Et Deo, quo frueris,
Tecum fruar. Amen.

A fol. 2 a.

14. In Nativitate BMV.

1. Ave, Sion filia,
Diu exoptata,
Prophetarum praevia
Voce nuntiata,
Mibi da subsidia
Vincendi peccata,
Cuncta cedant vitia
Longius fugata.	3. Ave, nata saeculo
Quae es ad salutem,
Praebens omni populo
Viam ad virtutem,
Da, ne culpaе pabulo
Me a Deo mutem,
Sed cum suo poculo
Satanam confutem.
2. Ave, quae progredieris
Fulgens ut aurora,
Toti mundo nasceris
Clara et decora,
Dele mei pauperis
Culpas absque mora,
Ut coniungar superis,
Pro me supplex ora.	4. Ave, virgo regia
De tribu exorta,
Quae es vitae nuntia
Et salutis porta,
Ne per facta spuria
Vincar, me supporta,
Propter natalitia
Tua me conforta.

5. Ave, Dei civitas,
Virgo generosa,
Tua est nativitas
Mundo fructuosa,
Omnis per te vanitas
Mihī sit exosa,
Induat me claritas
Caeli gaudiosa.

A fol. 0 b.

15. In Annuntiatione BMV.

1. Ave, quae praeordinata
Eras ante saecula,
In multis praefigurata,
Virgo sine macula,
Ora, ne mea peccata
Gignant in me iacula,
Sed haec prece dele grata,
Clemens o iuencula.	3. Ave, virgo dulcis, pia.
O felix concipiens,
Sola mea spes, Maria,
Fovens et reficiens,
Non te vertas a me, quia
Ad te clamo sitiens,
Ne lapsus iacens in via
Peream deficiens.
2. Ave, virgo, tibi pridem
Missum verbum suscipe;
Quid moraris? praebe fidem,
Dei natum concipe
Et reforma me eidem
Pacis unctum adipe
Pauperemque tuam quidem
Sub tutelam recipe.	4. Ave, quae es Deo digna
Fieri hospitium,
Placa mihi, o benigna.
Dulcem tuum filium,
Angelo bono consigna
Me, o vallis lilium,
Ne subvertat me maligna
Fraus meorum hostium.

5. Ave, virgo, mater Christi,
Quae divino opere
Pia fide concepisti
Iesum sine Venere,
In morte me iuva tristi
Tuae precis munere,
Da fructum, quem genuisti,
Me in caelis capere.

A fol. 0 b.

16. In Purificatione BMV.

1. Ave, Iesse virgula,
Fulgens stella maris,
Quae es sine macula,
Cur purificaris?
Ob te a me facula
Cedat lupanaris,
Et fecundent oscula
Vitae salutaris. | 2. Ave, Iesu, manibus
Datus Simeonis
A familiaribus
Templo Salomonis,
Reple me virtutibus
Ceterisque bonis
Locum cum felicibus
In caeli dans thronis. |
|---|--|

<p>3. Ave, virgo, liberas
 Bina ave natum,
 Quem gignens conceperas
 Nullum per peccatum,
 Preces per fructiferas
 Ipsi fac me gratum,
 Libera per miseras
 Culpas me ligatum.</p> | <p>4. Ave, Iesu, gerulum
 Senem quia geris,
 Qui tulit te parvulum
 Brachiis sinceris,
 Salva tuum servulum
 Me a larvis feris,
 Nec me mortis vinculum
 Saavis claudat seris.</p> |
|--|--|

5. Ave, Iesu, filia
 Anna Phanuelis,
 En, tua praeconia
 Decantat fidelis;
 Me non vincat bestia
 Inferni crudelis,
 Sed te cum victoria
 Collaudem in caelis.

A fol. 1 a.

17. In Assumptione BMV.

<p>1. Ave, o christifera
Florens virga Iesse,
Quae ascendis sidera
Ad aeternum esse,
Cum siut ad fructifera
Meae manus fessae,
Asta mihi prospera
In finali messe.</p>	<p>3. Ave, virgo humilis,
Quae sic scandis sursum
Super caelos agilis
Tuum tendens cursum,
Memor, o amabilis,
Esto mei rursus,
Veni, nam sum labilis,
Mihi in succursum.</p>
<p>2. Ave, mundi domina,
Cunctorum regina,
Scandens super culmina
Astrorum festina,
Sis contra peccamina
Mihi medicina,
Ne peccati sarcina
Sit mihi ruina.</p>	<p>4. Ave, virgo virginum,
Quae transis dersertum
Super caelos terminum
Ponens tibi certum,
Da mihi, qui ominum
Ducor per incertum,
Locum apud Dominum
Et virtutis sertum.</p>

5. Ave, virgo, proxima
 Quae es tuae proli,
 Sessio haec optima
 Datur tibi soli;
 Ergo, o dulcissima,
 Spernere me noli,
 Mea tecum anima
 Sit in arce poli.

A fol. 1 a.

18. De beata Maria V.

<p>1. Mater pia, mater dia,
 Rei via, o Maria,
 Ave, plena gratia,
 O tenella Dei cella,
 Interpella pro me, mella
 Da de caeli curia;
 Vitae porta, mundo orta,
 Me conforta, ne distorta
 Me collidant otia,
 Decus morum, vas honorum
 Fons hortorum, lux polorum
 Mihi sis propitia.</p> <p>2. Ara Dei, salus rei,
 Robur spei cordis mei,
 O dulce praesidium,
 Expers maris stella maris
 Praedicaris, stella paris
 Solem, regem omnium.
 Omni laude digna, plaude,
 Semper gaude meque claude
 Tuum intra gremium;
 Mihi maesto nunc adesto,
 Nam cor praesto semper gesto
 Tuum in obsequium.</p> <p>5. Ave, rosa speciosa,
 Veternosa et exosa
 A me fuga odia,
 Spes reorum, pes claudorum,
 Lux caecorum, os mutorum,
 Da, ut spernam noxia.
 Honor regis, amor legis,
 Si me regis, vivi gregis
 Me duc ad convivia,
 Pio ductu sine luctu
 Tuo fructu me iam duc tu,
 Ut fruar in patria.</p> | <p>3. Reparatrix, imperatrix,
 Mediatrix, consolatrix,
 Ave, virgo regia,
 Generose, gratiose,
 Gaudiose, virtuose
 Confer beneficia.
 Urbs regalis, flos vernalis,
 Fons vitalis, me a malis
 Solve et miseria,
 O optata advocata,
 Mihi nata, mihi data,
 Per te vincam omnia.</p> <p>4. Imple bonis meum donis,
 Quae in thronis Salomonis
 Regnas, desiderium,
 Rupta mora pacem rora,
 Solve lora firmiora,
 Quae trahunt ad vitium.
 Culpae faecem, mentis necem
 Ut per precem tuam secem,
 Mihi da auxilium,
 Virgo clara, Deo cara,
 Mihi para nunc in ara
 Caeli aevum gaudium.</p> |
|---|--|

A. fol. 0 b. — Collect. ms. Campoliliense saec. 14. in. Cod. Campolilien.
 40. E. — 4, 5 firma ora E. — Vergl. Anal. III, 176.

19. De beata Maria V.

Super Ave Maria.

<p>1. Ave, o puerpera,
 Flos virginitatis,
 Praedulcis christifera,
 Fons iucunditatis,</p> | <p>In succursum propera
 Nobis tribulatis,
 Pacis offer munera,
 Solve a peccatis.</p> |
|---|--|

2. Maria, quae domina
Es universorum,
Placa per precamina
Regem supernorum,
Dele, terge crimina
Tuorum servorum,
Scribe nostra nomina
In caelo caelorum.
3. Gratia sufficiens,
Caeli ierarchia,
Miseros reficiens,
Dulcis, lenis, pia,
Te vocat deficiens,
Dum cadit in via,
Ad te clamat sitiens,
O dulcis Maria.
4. Plena donis gloriae,
Gratiae, naturae
Es, ut dicunt varie
Leges et scripturae,
Fer humanae sauciae
Opem creaturae,
Ut sit heres patriae
Nunquam transiturae.
5. Dominus te vestibus
Induit decoris
Et varietatibus
Vitae purioris,
Da, ut ipsum passibus
Sequamur amoris,
Salva a laboribus
Aeterni doloris.
6. Tecum regum dominus,
O felix puella,
Cur nos fugis eminus,
Quos collidunt bella?
Veni, veni comminus,
Stilla pacis mella,
Salva nihilominus
Mortis a procella.
7. Benedicta, lilium
Quae es castitatis,
Veni in auxilium
Nobis tuis natis,
Vince tuum filium
Prece pietatis,
Ut post hoc exsilium
Simus cum beatis.
8. Tu in mulieribus
Sola expers paris,
Clarior sideribus
Stella solem paris,
Quae prae sanctis omnibus
Plus auxiliaris,
Iunge caeli civibus
Nos, o stella maris.
9. Benedictus filius
Tuus, o sacrata,
Nostra ob te mitius
Detergat peccata,
Conculcetur fortius
Passio innata,
Dentur nobis ocus
Gaudia beata.
10. Fructus tuus, regia
Virgo et decora,
Veniat de regia
Poli absque mora,
Dona det cum venia
Nobis gratiora
Tua per suffragia,
Rutilans aurora.
11. Ventris tui solium
Christus cum subivit,
Reis in refugium
Se caeni univit,
Contra nos daemonium
Saeuens contrivit
Et contra exitium
Nos per te munivit.

12. Tui nati gratia,
 Stella matutina,
 Nos vinctos per omnia
 Fraude Satanina
 Fulci, tolle vitia,
 Virtutes propina,
 Tibi laus et gloria.
 O caeli regina.

A fol. 78 a. — C fol. 28 a. — 6, 7 Solve A. — 8, 2 expers maris C. —
 Cfr. Anal. III, 177 sq.

20. De VII^g Gaudiis BMV.

<p>1. Gaude, virgo, laus cunctorum,
Super decus angelorum
Tua fulget gloria;
Gaude, dies ut ornatur
Sole, ita iucundatur
Caeli in te curia.</p>	<p>3. Gaude, tibi obsequentes
Terrae et caeli gaudentes
Sumunt per te praemia;
Gaude, angelis praelata,
Trinitati proximata
Singularem gratia.</p>
<p>2. Gaude, te adorant caeli
Cives affectu fideli
Et oboedientia;
Gaude, tuae voluntati
Affectus est trinitati
Favere per omnia.</p>	<p>4. Gaude, honor tuus crescit
Semper, quia finem nescit
Nec hic nec in patria;
Gaude, virgo, mater Dei,
Nos duc reformatos ei
Ad festa caelestia.</p>

A fol. 78 a. — C fol. 248 a. — Cfr. Anal. III, 178. — „Beata virgo apparuit cuidam devoto sibi monacho et ait: Cur tantum delectaris in gaudiis meis praeteritis, scilicet annuntiationis etc. et non potius in praesentibus, in quibus multum delector? Et sunt haec“: A. — Diese Legende wird von Thomas Becket erzählt. — In C ist diesem Liede eine deutsche Übertragung beigelegt, die aller Wahrscheinlichkeit nach ebenfalls von Christian herrührt und daher hier einen Platz verdient.

<p>1. Vrev dich, muter guadenrich,
Himel lobt dich vnd ertrich,
Dein zcier vnd dein schön ist ganz
Gar ob aller engel glanz.</p>	<p>5. Vrev dich, fwer hie dienet dir,
Dem wirt lon nach seiner gir,
Gnad wirt im vil hie [gegeben]
Vnd zehiml das ewich lebn.</p>
<p>2. Vrev dich, als dem tag diu funn
Bringet vrevde vil vnd vunn,
So ervrevt dein liechter shein
Alle, die zehimel fein.</p>	<p>6. Vrev dich, ob der engil fhar
Bis du got gefellet gar
Vnde der drivaltichait
Mit befvnder wirdichait.</p>
<p>3. Vrev dich, das als himlish her
Dir erpivt lob vnde er
In ganzer durnechtichait
Mit gehorsams vleifichait.</p>	<p>7. Vrev dich, das dv sichcher bist,
Das dein erev ewig ist
Vnde mert sich ewichlich
In himel vnd in ertrich.</p>
<p>4. Vrev dich, das dir ist birait
Div gotlich drivaltichait,
Das dv heift genzlich gewert'
Ellcs, des dein herze gert.</p>	<p>8. Vrev dich, guaden vinderin,
Marei, vnser trofterin,
Gib vns den himlishen hort,
Deinen fvn, hie vnde dort.</p>

21. De Omnibus Sanctis.

<p>1. Ave, summa trinitas,
Omnis per te sanctitas
Mihi largiatur;
Virgo ave virginum,
A me per te criminum
Culpa deleatur.
Virtus mihi, Michael,
Gabriel et Raphael,
Per vos dirigatur.
Per vos cunctos spiritus
Divos mihi caelitus
Salus augeatur.</p>	<p>Per vestra martyria
Mater est ecclesia
Pulchre purpurata,
Pro vestra victoria
Nobis dentur gaudia
In caelis optata.</p>
<p>2. Ave, apostolica
Cohors et prophetica
Et patriarcharum,
Assit quoque modicus
Chorus et theoricus
Evangelistarum;
Assint et discipuli,
Contemptores saeculi
Et rerum cunctarum;
Omnes pro me fundite
Preces et me cingite
Donis gratiarum.</p>	<p>4. Ave, o pontificum
Cohors et mirificum
Agmen monachorum,
Assint eremicolae
Et omnes deicolae,
Legis confessorum,
Adcurrant et virgines,
Viduarum ordines
Et coniugatorum;
Omnes me attendite,
Pro me preces edite
Principi caelorum.</p>
<p>3. Ave, innocentium
Turba morientium
Pro Christo beata,
Turba, ave, niveo
Candore et rubeo
Martyrum ornata;</p>	<p>5. Ave, turba omnium
Civium caelestium,
Quae regnat cum Deo,
Propter mea vitia
Ad vestra suffragia
Supplex ego fleo;
Pro me intercedite
Placatumque reddite
Deum mihi reo,
Sim in caeli solio
Vobiscum cum gaudio
Et cum Iesu meo.</p>

A fol. 1b. — Cfr. Anal. III, 175 sq.

22. De sancto Achatio.

<p>1. Ave, miles Christi fortis,
 Ahati fortissime,
 Pugil venerandae sortis
 Stirpisque clarissimae,
 Decem milium cohortis
 O dux invictissime,
 Qui vicerunt tecum mortis
 Poenam iucundissime.</p> | <p>2. Ave, o virtus invicta
 Et spes mea vivida,
 Tuis precibus delicta
 Mea dele livida,
 Mea mens Deo non ficta
 Recta sit et pavida
 Et libido a me victa
 Iam abscedat lurida.</p> |
|--|--|

<p>3. Ave, martyr pretiose,
 Forma patientiae,
 Triumphavit gloriose
 Princeps in te gloriae,
 Da, ut obstem nebulosae
 Daemonum nequitiae,
 Iesu Christi gaudiosae
 Coniungar militiae.</p> | <p>4. Ave, tot candidatorum
 Martyrum vexillifer,
 Qui virtutum atque morum
 Cunctis es odorifer,
 Tu meorum peccatorum
 Veniae sis signifer,
 Et procul mihi malorum
 Sit exactor letifer.</p> |
|--|---|

5. Ave, qui cum delicato
 Tuo contubernio
 Gaudens in caelesti prato
 Frueris convivio,
 Interventu iunge grato
 Tali me solacio,
 Ut conviva cum beato
 Regnem Dei filio.

— A fol. 79b. — Cfr. Anal. III, 187 sq.

23. De sancto Aegidio.

<p>1. Ave, qui de regibus
Es, Aegidi, natus,
Litteris et moribus
Sacris exornatus,
Meos tuis precibus
Absterge reatus,
Ut sit cum felicibus
Felix meus status.</p>	<p>3. Ave, qui magnifica
Fulges claritate,
Aegrum data tunica
Curas sospitate,
Solve de malefica
Me perversitate
Ornans me deifica
Christi caritate.</p>
<p>2. Ave, mundi toxicum
Qui fugis vitando,
Ordinem monasticum
Devote sectando,
Peccatum tabificum
Fuga de me dando,
Ut ascendam caelicum
Thronum iubilando.</p>	<p>4. Ave, qui per filium
Ducis suscitatum
Ipsi duci gaudium
Exhibes optatum,
A me prece spurium
Demove peccatum
Sortium caelestium
Locum praebens gratum.</p>

5. Ave, qui ad sidera
 Volas festinanter,
 Tua tende viscera
 Super me gratanter,
 Fac, ut mundi prospera
 Contemnam constanter
 Et tecum ad aethera
 Conscondam laetanter.

A fol. 13b.

24. De sancta Agatha.

<p>1. Ave, tu Siciliae
Agatha patrona,
Multiformis gratiae
Rident in te dona,
Adcurris miseriae
Paganorum prona,
Qui misericordiae
Tuae laudant dona.</p>	<p>3. Ave, vallis liliū,
Siculorum stella,
Virtutis hospitium
Et honoris cella,
Pro me Dei filium,
Precor, interpella,
Elonget ut vitium
A me et flagella.</p>
<p>2. Ave, o egregia
Virgo, sponsa Christi,
Tu pro cuius gloria
Sanguinem fudisti,
Cum mundi fallacia
Satanam vicisti,
Ingredi caelestia
Regna meruisti.</p>	<p>4. Ave, pro peccamine
Meo, precor, ora
Tuoque precamine
Veniam implora,
Mecum in examine
Sis in necis hora,
Pio sub velamine
Mortis rumpe lora.</p>
5. Ave, surge, filia
Sion generosa,
Non ad desideria
Mea sis morosa,
Sed ab hac miseria
Mundi turbidosa
Me ad caeli gaudia
Duc, o gloriosa.

A fol. 80b. — C fol. 248a. — 1a sq. lauten in C: Agatha Siciliae Ave o patrona; die Lesart von A ist spätere Korrektur des Verfassers. — Cfr. Anal. III, 192.

25. De sancta Agnete.

<p>1. Ave, veris primula,
 Paradisi rosula,
 Aga, Deo grata,
 Honoris triclinium,
 Lilium convallium,
 O candidulata;
 Omnis neglegentiae
 Meae et stultitiae
 Detergens peccata
 Gratiae charismata,
 Virtutum aromata
 Confer, o sacrata.</p> | <p>2. Ave, dulcis cithara,
 Dulcior quam zuchara,
 Aga, nux dulcoris,
 Oliva fructifera,
 Nardus odorifera,
 O lampas decoris;
 Festina velocius,
 Fugans a me ocus
 Languorem maeroris,
 Veni, veni, propere,
 Salva me a Venere,
 O gemma pudoris.</p> |
|---|--|

3. Ave, meum gaudium,
 Meum patrocinium,
 Agna, lux aestatis.
 Dulcis mea viola,
 Nunquam in me viola
 Fidem caritatis;
 A malo me erue,
 Faeces omnes ablue
 Meae pravitatis,
 Omne malum remove,
 Omne bonum promove
 In me sanctitatis.

4. Ave, austro purior.
 Plus sole fulgidior,
 Agna o praeclara,
 Balsamo praestantior,
 Stellis scintillantior,
 Sponsa Christo cara;

Sine paenitentia
 Ne mortis angustia
 Me claudat amara,
 Pietatis oculo
 Respice me sedulo,
 O caelestis ara.

5. Ave, melle dulcior,
 Ebore candidior,
 Agna generosa,
 Turture simplicior
 Et auro nobilior,
 Rubens plus quam rosa;
 Tua per precamina
 Ad caelorum limina
 Ducar gaudiosa,
 Ubi tecum dulciter
 Perfruar perenniter
 Vita gloriosa.

A fol. 80a. — 4, 1 Lies auro? vgl. aber 5, 5.

26. De sancta Agnete.

1. Ave, Agna, natu clara,
 Vultu decens, actu gnara,
 Audi me ad te clamantem
 Et exaudi suspirantem.

2. Ave, felix et beata
 Agna, Christo consecrata,
 Aurem ad me huc inclina,
 Tolle moras et festina.

3. Ave, Agna, tota munda,
 Me totum immundum munda,
 Vulnus mentis meae sana,
 Fuga cuncta a me vana.

4. Ave, sponsa Deo digna,
 Martyr dulcis et benigna,
 Solve ad finalem punctum
 Regnans in me malum cunctum.

5. Ave, Agna, flos vernalis,
 Lava me a cunctis malis,
 Transfer impolluto calle
 Me ex mundi huius valle.

6. Ave, innocens columba,
 Me duc ex peccati tumba,
 Mihi confer cor contritum,
 Omni bono redimitum.

7. Ave, o bellatrix fortis,
 Salva me de portis mortis,
 Aufer a me pravos motus
 Per te mundus fiam totus.

8. Ave, Agna, lux novella,
 Fulgens cordis mei stella,
 Me reforma plene Deo,
 Dulci redemptori meo.

9. Ave, Agna, tua dextra
 Sana me intus et extra,
 Tua me tutela fove
 Et sic ad virtutes move.

10. Ave, Agna, virgo casta,
 Hora mortis mihi asta,
 Ne quidquam mihi molesti
 Irrigent hostes funesti.

11. Ave, Agna, vas virtutum.
Contra Satan te da scutum.
Tuta me ab Orci valva
A secunda morte salva.

12. Ave, Agna, meum lumen,
Duc ad caeli me cacumen,
Ubi per tuum precamen
Deum semper laudem. Amen.

Anal. III. 192 sq. — Dieses Lied fehlt in den Lilienfelder Hss. Dennoch ist dasselbe augenscheinlich eine Dichtung Christans, und deshalb überall Agna statt Agnes gesetzt worden. Auf den Grund ist schon Anal. III. 193 in der Anm. aufmerksam gemacht. Eine Christans eigentümliche Phrase ist „te da scutum“ u. ähnl. Sie kommt in diesen Reingebeten wieder und wieder vor; von St. Benedikt heisst es: Clipeum te pro me pone; von Clara: Pio da iuvamine Sentum pro me tu te; von Silvester: Pro me sentum da te; von Erasmus: Scutum pro me da te; von Georg: Scutum mihi da te; von Iacobus Maior: Te pro me in morte sentum | Da contra daemonia; von Katharina: Te fer mi sentum; von Lucia: Cunetis oppugnantibus | Me te offer sentum; von Paneratus: Pro salute animae | Mea scutum da te. Da nun einerseits durch nichts bewiesen ist, dass die Lilienfelder Hss. noch alle Lieder Christans enthalten, andererseits dies Lied in Monacen. 19824 in einer Reihe von Liedern Christans steht, werden wir wohl, wenn wir Str. 11. 1 sq. lesen:

Ave, Agna, vas virtutum
Contra Satan te da scutum

an die Autorschaft Christans auch für dies Lied glauben müssen.

27. De sancta Agnete.

1. Gaude, sponsa Christi, Agna,
Quae mundi transisti stagna
Dulci cum constantia;
Gaude, quod. cum nudabaris,
Crine magis tegebaris
Quam amictus gloria.

3. Gaude, quod flammam urentem
Vicisti, te non nocentem,
Salvatoris gratia;
Gaude quod transgutturata
Et cruore laureata
Mercaris caelestia.

2. Gaude, quod in lupanari
Te non permisit foedari
Angeli custodia;
Gaude, per te suscitatur
Tuus sponsus, qui necatur
Satanæ nequitia.

4. Gaude, quod perdendo mortem
Invenisti vitae sortem
Felici victoria;
Gaude, Christo sociata,
Duc nostra delens peccata
Nos ad caeli gaudia.

Anal. III, 193. — Auch dies Lied fehlt in den Lilienfelder Handschriften, steht aber unter Christans Dichtungen in Monacen. 19824 und 4423. Es hat gleiches Versmafs und gleiche Strophenzahl mit Nr. 20, zeigt die von Christan fast ausschliesslich gebrauchte, sonst dem MA. ungeläufige Namensform Agna statt Agnes, sowie das Wort transgutturare; vgl. oben S. 11.

28. De sancto Ambrosio.

1. Ave, praesul optime,
Felix o Ambrosi,
Pastor beatissime
Gregis numerosi,
Actus mihi pessimae
Carnis sint exosi,
Placeant potissime
Actus virtuosii.

2. Ave, stella fulgida,
Lucens toti mundo,
Verba spargens florida
Sermone facundo,
Opera per lurida
Quia me venumdo,
Da, ut spernam morbida
Facta corde mundo.

<p>3. Ave, qui haereticis
Sectis adversaris,
Contra quas catholicis
Doctrinis armaris,
Non subdar fanaticis
Actibus amaris,
Sed coniungar caelicis
Civibus praeclaris.</p> | <p>4. Ave, qui ecclesiae
Multos prodīs fructus,
Ad hoc dono gratiae
A Deo conductus,
Satanae nequitiae
Fraude sum seductus,
Contra hunc laetitiae
Fac ut fundam luctus.</p> |
|--|---|

5. Ave, cleri gloria,
Salus laicorum,
Te laudat ecclesia
Carminē sanctorum,
Da, ut spernam noxia
Cuncta vitiorum
Et gaudens ad gaudia
Vadam gaudiorum.

A fol. 2b.

29. De sancto Andrea.

<p>1. Ave, o sancte Andrea,
Mca tu fiducia,
Crucifixum ab Aegea
Te laudat Achaia,
Assiste mihi, letea
Ut evadam otia,
Et flagret semper mens mea
Ad devota studia.</p>	<p>3. Ave, qui vadis festine
Ad crucis supplicia,
Praesta gratiae divinae
Mihi beneficia,
Stem volenter sine fine
In Christi militia,
Nulla fraudis Sataninae
Me laedat malitia.</p>
<p>2. Ave, qui ex corde crucis
Optasti suspendium,
Filius ut fiam lucis,
Praebe adiutorium,
Vincam tua prece ducis
Tenebrarum gladium,
Tutus ero, si conducis
Me ad palmae bravium.</p>	<p>4. Ave, crucis sine mora,
Qui scandis patibulum,
In quo biduana hora
Docuisti populum,
Me duc ad salutis fora
Per murrae fasciculum,
Ut detur a Deo, ora,
Vitae mihi epulum.</p>

5. Ave, qui crucis tropaeo
lungeris caelestibus,
Peccatori mihi reo
Tuis assis precibus,
Asta praesto fini meo
Cum supernis civibus,
Post mortem regnem cum Deo
Aeternis temporibus.

A fol. 78b. — Cfr. Anal. III, 181.

30. De sancta Anna.

1. Ave, Anna, regia
Quae de stirpe flores,
Morum spargens lilia
Virtutumque flores,
Pia mihi studia,
Deprecor, ut rores,
Ne perdam per vitia
Caelicos honores.	3. Ave, sanctae virginis
Anna dulcis mater,
Ad hoc veri luminis
Elegit te pater,
Da, ut Dei nominis
In laude dilater,
Assis, ne me criminis
Fallat auctor ater.
2. Ave, tu quae concipis,
Anna, tres Marias,
Cunctis per hoc proficis,
His ut salus fias,
Inclinor, si despicias
Me, ad mortis vias,
Hinc funde, nam sufficis,
Preces pro me pias.	4. Ave, quae in habitu
Florebas legali,
Fruens sine strepitu
Serto coniugali,
Precibus me spiritu
Firma principali,
Ut nihil in obitu
Me contristet mali.
5. Ave, quae pauperibus,
Anna, res partiris
Tuas indigentibus
Feminis et viris,
Mihi maius omnibus
Munus tu largiris,
Conregnem caelestibus,
Si Deum requiris.	

A fol. 13 a.

31. De sancto Augustino.

1. Ave, apostolice
O vir, Augustine,
Succurrens catholicae
Fidei ruinae,
Fraudi diabolicae
Non me subdi sine,
Sed iungar angelicae
Vitae sine fine.	3. Ave, Hipponensium
Qui antistes factus
Es pontificalium
Iura digne nactus,
Ad nihil per vitium
Qui sum, heu, redactus,
Duc ad vitae bravium
Me per pios actus.
2. Ave, evangelicam
Praedicans doctrinam,
Per ipsam angelicam
Restauras ruinam,
Ergo mihi caelicam
Confer medicinam,
Intrem diabolicam
Ne quando coquinam.	4. Ave, fulgens lilium
Vitae sanctitate,
Exemplar humilium
Dulci paupertate,
Praebe patrocinium,
Ne disiungar a te,
Sed te sequar praeivium
Morum gravitate.

5. Ave, qui feliciter
Volas ad superna,
Me colat memoriter
Tua mens paterna;
Tuere perenniter,
Ne petam inferna,
Consequar sed dulciter
Gaudia superna.

A fol. 13 a. — Cfr. Anal. III, 188 sq.

32. De sancto Barnaba.

1. Ave, o apostole
Barnaba benigne,
Te laudant christicolae
Laudis per insigne.
Servi tui recole
Mei, pater digne,
Ne fallant me dyscolae
Larvae et malignae.	3. Ave, qui incredulum
De mortis ruina
Eruisti populum
Verbi medicina,
Tuum me duc servulum
Culpa de sentina,
Ut contemnam saeculum
Sectando divina.
2. Ave, qui ieiuniis
Corpus affixisti
Longisque vigiliis
Prorsus elisisti,
Ab Averni stygiis
Tuta, quae fugisti,
Precis iungens muniis
Me, quem dilexisti.	4. Ave, qui ad ardua
Morum gravitate
Surgis et ad strenua
Vitae puritate,
Confer, ut ingenua
Vivam sanctitate
Nec vertar ad fatua
Vili levitate.

5. Ave, qui martyrio
Laetaris exustus,
Ignis nam incendio
Probat es iustus,
Fac, ne hic in medio
Sim culpae onustus,
Sed in caeli solio
Floream venustus.

A fol. 12 b.

33. De sancto Bartholomaeo.

1. Ave, o Bartholomae,
Felix lumen Indiae,
Aures praebe voci meae.
O doctor egregie,
Opem confer menti reae
Meae et nefariae,
Ne derideant leteae
Me inferni bestiae. | 2. Ave, qui humilitate
Et sub veste nitida
Flores et exilitate,
Mente gaudes vivida,
Praesta, mens ne vilitate
Fiat mea livida,
Sed sit sub frugalitate
Et virens et florida. |
|--|--|

3. Ave, cruci conclavatus
 A viris malitiae,
 Tua prece liberatus
 A culpis nequitiae,
 Christo iungar connodatus
 Clavo paenitentiae,
 Iam non laedat incolatus
 Me mundi miseriae.

4. Ave, cum nudaris pelle,
 Fulges patientia,
 A me vetera propelle
 Longius flagitia
 Et festine me compelle
 Ad cuncta felicia,
 De caelesti petrae melle
 Me cibando satia.

5. Ave, capite truncatus
 Qui caelos ingrederis,
 Stola vitae decoratus,
 Da, nam dare poteris,
 Ut a pelle renovatus
 Per te vitae veteris
 Tibi vivam sociatus
 In pace, qua frueris.

A fol. 79a. — Vgl. Anal. III, 184.

34. De sancto Benedicto.

1. Ave, pastor et patrone,
 Monachorum gloria,
 Benedicte, pater bone,
 Omni florens gratia,
 Clipeum te pro me pone
 Cuncta contra vitia
 Mibi astans in agone,
 Per te vincam omnia.

2. Ave, qui fallentis mundi
 Conculcasti dulcia,
 Non me mundi furibundi
 Superet malitia,
 Nec permittas me confundi
 Satanae versutia,
 Sed, ut fiam cordis mundi,
 Precum da instantia.

3. Ave, carnis blandimenta
 Qui vicisti noxia,
 Carnis iuva temptamenta
 Vincere me spuria,
 Tuae iam mihi praesenta
 Virtutis auxilia,
 Ut per tua fulcimenta
 Vigeam in latria.

4. Ave, quia boni moris
 In te ridet copia,
 Vitae mihi purioris
 Offer beneficia,
 Fugere da cunctis horis
 Omnis culpa devia,
 Praesta, vas ut sim honoris
 In caelesti patria.

5. Ave, quia vanitatis
 Contempsisti otia,
 Per te virtus pietatis
 Mihi fiat socia,
 Duc de faece foeditatis
 Ad vitae negotia,
 Tua prece cum beatis
 Me Christo consocia.

A fol. 79b. sq. — Cfr. Anal. III, 190.

35. De sancto Bernardo.

<p>1. Ave, pater monachorum,
Speculum et regula,
Virtutum vas et honorum,
Omni carens macula,
O Bernarde, decus morum,
Qui ardes ut facula,
Te iuvante peccatorum
Non me stringant vincula.</p>	<p>3. Ave, qui illecebrosa
Horruisti crimina,
Ergo caeli gaudiosa
Conscondisti culmina,
Fac, ut carnis vitiosa
Superem certamina,
Mea mens sit virtuosa
Tua per precamina.</p>
<p>2. Ave, o pater beate,
Mea spes et brachium,
Dulcis et desiderate,
Corona et gaudium,
Passionis in me natae
Exstinguens incendium
Benedictionis gratae
Stilla stillicidium.</p>	<p>4. Ave, sidus ut solare
Qui fulges prae ceteris,
Meum veni expurgare
Cor a sorde sceleris
Et in bonum commutare
Mores vitae veteris,
Vitaeque participare
Concede, qua frueris.</p>

5. Ave, qui iam iucundaris
 Cum sanctorum milibus,
 Subveni, ne mundi maris
 Obruar in fluctibus
 Et ne concludar amaris
 Inferni doloribus,
 Sed coniunge me praeclaris
 Angelorum coetibus.

A fol. 80a. — Ferner: Hymn. et Sequent. ms. Einmeramense saec. 15. Clm. Monacen. 14667. E. — Orat. ms. Lehninense anni 1518. Cod. Bero-
 linen. IV° 29. F. — Orat. ms. Trudonense saec. 16. in. Cod. Leodien. 395.
 G. — Orat. ms. Carthus. Hildeshem. saec. 15. Cod. Capit. Treviren. 116.
 H. — 1, 2 Speculum et gloria E. — 1, 5 O Benedicte decus E. — 1, 5—2, 5
 lauten in G:

Ave, Bernarde inclite, dulcis et amabilis,
 Pincerna regis gloriae potum daus pacificis,
 Cuius oris eloquia favus mellis populis,
 Et vita angelica exemplum dat famulis.

2, 1 pater o beate FG. — 2, 5 mihi in natae F. — 3, 1 illecebra E. —
 5, 6 Inferni fehlt E. — Vgl. Anal. III, 190 sq.

36. De sancto Blasio.

<p>1. Ave, victor maxime,
 Blasi, praesul bone,
 Pugnans vincis optime,
 Martyr, in agone,
 Meae salus animae
 Sis subventionē,
 Consors ut sanctissima
 Tuae sim coronae.</p> | <p>2. Ave, qui egregia
 Fulsisti doctrina,
 Quae multis eximia
 Fuit medicina,
 Propter mea vitia
 Non a me declina,
 Sed ob te me gratia
 Foveat divina.</p> |
|--|---|

3. Ave, qui in carceris
 Artaris horrore,
 Ubi plura pateris
 Pro Dei amore,
 Salvum fac a veteris
 Culpae me foetore
 Me exornans operis
 Boni dulci more.

4. Ave, qui in flumine
 Mergendus iactaris
 Et pro Christi nomine
 Capite multaris,
 Solve me de crimine
 Precibus praeclaris,
 Ut in caeli lumine
 Sim cum Dei caris.

5. Ave, qui sideream
 Intras regionem
 Augens caeli auream
 Congregationem,
 Evadam tartaream,
 Fac, ut passionem
 Et tecum sideream
 Sumam mansionem.

A fol. 13b.

37. De sancta Caecilia.

1. Ave, o Caecilia,
 Tota speciosa,
 Candes, ut si lilia
 Sint iuncta cum rosa,
 Contemnis sublimia
 Et imperiosa,
 Eligis humilia
 Magis, gratiosa.

3. Ave, decens viola,
 Flos humilitatis,
 In me nunquam viola
 Fidem caritatis,
 Dele facta frivola
 Meae pravitatis,
 Ne damnatae incola
 Fiam civitatis.

2. Ave, quae ab impiis
 Nimis aversaris,
 Nam obscaenis nuptiis
 Tu non delectaris,
 Sed piis in studiis
 Tota conversaris,
 Hinc caeli deliciis
 Digne satiaris.

4. Ave, sponsa sedula
 Almi redemptoris,
 Tua prece iacula
 Vincam temptatoris,
 Non me fuscet macula
 Ultra pravi moris,
 Succende me facula
 Divini amoris.

5. Ave, in hoc saeculo
 Rosa sine spina,
 In mortis articulo
 Accurre festina,
 Mihi tuo famulo
 Assistens vicina,
 Et in Iesu lectulo
 Me tecum reclina.

A fol. 80b. — Cfr. Anal. III, 193 sq.

38. De sancta Christina.

1. Ave, Sion filia,
Sacra o Christina,
Orta de barbaria
Ut rosa de spina,
Spreta idolatria
De mundi sentina
Surgis, horres omnia,
Volas ad divina.	3. Ave, meos corrige
Sensus, o sacrata,
Ad Deum me dirige
O desiderata,
Ad virtutes erige
Tua prece grata,
Cum salute porriges
Gaudia beata.
2. Ave, me fac vincere,
Quae tu superasti,
Fluxum carnis tenerae,
Quem tu exsiccasti,
Mundum da contemnere,
Quem tu conculcasti,
Satanam confundere
Da, quem exsufflasti.	4. Ave, virgo propere
Veni, o decora,
Veni, veni prospere,
Rupta veni mora,
Veni et, a scelere
Ut absolvar, ora,
Custodi summopere
Me in mortis hora.
5. Ave, infernalialia
Mala me vitare
Et tormenta alia
Iuva declinare,
Ad caelorum gaudia
Statim evolare
Me fac et in gloria
Cum Christo regnare.	

A fol. 80 b. — Vgl. Anal. III, 194.

39. De sancto Colomanno.

1. Ave, Dei gratia,
Colomanne care,
Exsulas de Scotia,
Transeas ut mare,
Precatus instantia
Dignare iuvare
Me, ut mundi maria
Possim transmeare.	3. Ave, qui opprobria
Fers et verba dura,
Vulnera et iurgia
Tormentaue plura,
Cum perseverantia
Semper duratura
Mihi fer praesidia
Contra culpa iura.
2. Ave, malignantibus
Es qui praeda factus,
Innocenter ictibus
Virgarum confractus,
In multis erroribus,
Heu, cum sim distractus,
Sanctis tuis precibus
Revocer adactus.	4. Ave, qui patibulum
Dirae subis crucis,
Faucibus ut epulum
Fias corvi trucidis,
Adiuvam, ne pabulum
Fiam mortis ducis,
Sed per omne saeculum
Sim in regno lucis.

5. Ave, qui perimeris
 Cum illusione,
 Hinc dignus efficeris
 Caelestis coronae.
 Fac, ne mergar inferis
 Cum confusione,
 Sed vivam ut superis
 Tecum, martyr bone.

A fol. 11b.

40. De sancto Dionysio.

<p>1. Ave, sacer Dionysi,
Qui flores scientia,
Nunc laetaris paradisi
Vera sapientia,
Amant sensus mei nisi
Carnis stulte vitia,
Ideo trahor, mihi si
Desis, ad supplicia.</p>	<p>3. Ave, antistes, probatus
Qui es per incendia,
Ignitae fornaci datus
Fulges patientia,
Tua prece confortatus
Sumpta patientia
Gaudeam, ne desperatus
Incidam supplicia.</p>
<p>2. Ave, pater, qui flagella
Diri suffers verberis,
Delitescis et in cella
Duri clausus carceris,
A me prece tua fella
Rade mei sceleris,
Anima mea asella
Ne sit hostis veteris.</p>	<p>4. Ave, fatigatus igne
Bestiis obiceris,
Dei cum sis vas iusigne,
Non ab ipsis laederis,
Larvae fugient malignae
Me, si me protexeris,
Ergo succurre benigne
Mihi, sicut poteris.</p>

5. Ave, post mortem truncatum
 Caput sumptum manibus
 Defers angelo ducatum
 Dante tuis gressibus,
 A me detrunca peccatum
 Tuis sanctis precibus
 Dans in caelis locum gratum
 Mihi cum caelestibus.

A fol. 2b.

41. De sancta Elisabeth.

<p>1. Ave, regis filia,
 Elisabeth dia,
 Quae post Marthae studia
 Facta es Maria,
 Huius mundi dubia
 Ne fallar in via,
 Me duc ad caelestia
 Tua prece pia.</p> | <p>2. Ave, quae ad pauperes
 Eras liberalis,
 Es facta, ut vinceret
 Mundum, pauper talis,
 Ne sequar degeneres,
 Sed sim spiritalis,
 Mihi fructus uberes
 Da Christi sub alis.</p> |
|---|--|

3. Ave, quae saturitas
Dei es vocata,
In te lucet puritas
Vitae, o beata,
Fugiat me vanitas
Tua prece grata,
Per te mihi sanctitas
Praestetur optata.

4. Ave, dulce speculum
Morum honestorum,
Christi tabernaculum,
Mater egenorum,
Ora, ne prostibulum
Sim iam vitiorum,
Sed sim receptaculum
Omnium honorum.

5. Ave, quae virtutibus
Florebas et signis
Obvians spiritibus
Virtute malignis,
Da, sanctis ut moribus
Ardeam ut ignis,
Post haec in caelestibus
Iungar Deo dignis.

A fol. 13a.

42. De sancto Erasmo.

1. Ave, venerabilis
Erasme beate,
Praesul admirabilis,
Martyr honorate,
Heu, cum sim culpabilis,
Scutum pro me da te,
Aemuler te stabilis
Cursu vitae gratae.

3. Ave tu, qui sanguine
Tuo laurearis,
Nam pro Christi nomine
Gladio mactaris,
Fausto sublevamine
Precibusque claris
Illustra me lumine
Dei, quo laetaris.

2. Ave, qui gentilium
Confundis errorem
Collaudando omnium
Iesum redemptorem,
Meae mentis vitium
Et culpaе foetorem
Tuum per suffragium
Fuga et favorem.

4. Ave tu, qui fungeris
Meritis et signis,
Dei verba aperis
Dignis et indignis,
Adiuva, ne inferis
Societ malignis,
Sed convivam superis
In caelo benignis.

5. Ave, qui sideream
Intras regionem
Augens poli auream
Congregationem,
Evadam tartaream,
Fac, ut passionem
Et tecum aetheream
Intrem mansionem.

A fol. 11b.

43. De sancto Georgio.

<p>1. Ave, Cappadociae
Princeps trabeate
Georgi egregie,
Verna Dei grate,
Felici custodiae
Scutum mihi da te,
Ut totus in gratiae
Sim felicitate.</p>	<p>3. Ave, Athanasium
Magum, cum bibisti
Datum virus, devium
Fidei dedisti,
Me vagum et ebrium
Mundi cursu tristi
Pia prece sobrium
Redde scholae Christi.</p>
<p>2. Ave, nam aethereum
Te ducis profani
Levat in eculeum
Furor Daciani,
Fac, ne me erroneum
Ritus foedent vani,
Sed regnum sidereum
Mores dent urbani.</p>	<p>4. Ave, rota ensibus
Quando fabricatur,
Totum tuum talibus
Corpus ut scindatur,
Dei rupta nutibus
Prorsus dissipatur;
Tuis sic precatibus
Satan conteratur.</p>
<p>5. Ave, qui sartagine
Ignita cremaris,
Tibi Iesu nomine
Caelos sic mercaris,
Tu in caeli limine,
Ubi principaris,
Me tuo precamine
Christi iunge caris.</p>	

A fol. 12b.

44. De sancto Gregorio.

<p>1. Ave, gemma praesulum,
Gregori beate,
Exemplar et speculum
Vitae illibatae,
Cordis mei vasculum
Reple castitate,
Non per carnis vinculum
Liger voluptate.</p>	<p>3. Ave, sancti spiritus
Organum iucundum,
Verbo tibi caelitus
Dato ditas mundum,
Rogo te medullitus,
Ut me infecundum
Deo reddas penitus
A peccatis mundum.</p>
<p>2. Ave, caeli fistula,
O doctor Anglorum,
Caritatis facula,
Decens norma morum,
Ne me necet macula
Criminum meorum,
Placa per oracula
Principem polorum.</p>	<p>4. Ave, summe pontifex,
Qui Dei servorum
Servus es et opifex
Operum piorum,
Non me mille-artifex
Fraudet, dux malorum,
Sed sim verus sacrific
In coetu iustorum.</p>

5. Ave, fulgens saeculo
Stella matutina,
Omni datus populo
Hora vespertina,
Levans me de stabulo
Et culpae sentina
Caeli habitaculo
Angelis combina.

A fol. 13a. — Cfr. Anal. III, 188.

45. De sancto Hieronymo.

1. Ave, o Ieronyme,
Presbyter beate,
Exornatus optime
Omni sanctitate,
Meae faeces animae
De me fuga late,
Mala mea dirime
Cum velocitate.	3. Ave, qui viriliter
Haereses contundis
Et eas salubriter
Ubique confundis,
Peccatis velociter
Me duc de profundis,
Curram post te dulciter
Actibus iucundis.
2. Ave, qui mysterium
Prodis scripturarum
Sacrarum ingenium
Per tuum praeclarum,
Finem et principium
Mearum culparum
Precum per subsidium
Praescinde tuarum.	4. Ave, quia corrigis
Ambo testamenta,
Universis porrigis
Mentis alimenta,
Vincō, si me erigis,
Daemonis commenta
Quaerendo, quae diligis,
Vitae nutrimenta.

5. Ave, cum victoria
Qui locum beatum
Possides in gloria
A Deo paratum,
Tua prece varia
Doce me ditatum,
Caeli claudat patria
Tibi sociatum.

A fol. 2b.

46. De sancto Hippolyto.

1. Ave, o Hippolyte,
Qui mundum vicisti
Martyrumque inclite
Palnam meruisti,
De peccati fomite
Liberans me tristi
Exorna me divite
Stola Iesu Christi. | 2. Ave, qui gentilium
Fugisti errorem
Imitando omnium
Christum salvatorem,
Mentis meae vitium
Et culpae horrorem
Dele per suffragium
Tuum et favorem. |
|---|--|

3. Ave, cruciamina
 Qui fers propter Deum
 Et multa discrimina
 Imitando eum,
 Ora, ne me sarcina
 Culpa tradat reum,
 Sed sumant me culmina
 Caeli iubilaeum.

4. Ave, qui viriliter
 Mortis suffers ictus,
 Sic martyr salubriter
 Factus es invictus,
 Per culpas hostiliter
 Cum sim, heu, devictus,
 Non gemam flebiliter
 A te derelictus.

5. Ave, cum martyribus
 Qui es laetabundus,
 Iam cum sanctis omnibus
 Honorat te mundus,
 Piis praesta precibus,
 Ne sim iam immundus,
 Sed cum caeli civibus
 Semper sim iucundus.

A fol. 13b.

47. De s. iacobo Maiore.

1. Ave, qui maior vocaris
 Iacobe, apostole,
 Te terrarum atque maris
 Venerantur incolae,
 Ut mihi miserearis,
 Servo tuo, recole
 Virtutisque salutaris
 In me fructus excole.

3. Ave, salus animarum,
 Flos divini germinis,
 Vere sidus tu praeclarum
 Inexhausti luminis,
 Mearum velox culparum
 Dele labem criminis,
 Fluat mihi gratiarum
 Per te vena fluminis.

2. Ave, sator verbi Dei,
 Per terras Hispaniae,
 Te honorant iubilaei
 Incolae Galatiae,
 Tibi iusti atque rei
 Dant laudes laetitiae,
 Miserere ergo mei,
 O lampas ecclesiae.

4. Ave, gemma claritatis,
 O fili tonitruum,
 In te meae sanctitatis
 Spem totam deposui,
 Me ex lacu vanitatis
 Duc, in quo evanui,
 Pro meis ora peccatis,
 Quibus miser tabui.

5. Ave, speculum virtutum,
 Mea spes et gloria,
 Iter para mihi tutum
 In Dei militia,
 Te pro me in morte scutum
 Da contra daemonia,
 Virtute loca indutum
 Me in caeli curia.

A fol. 78b. — Cfr. Anal. III, 181.

48. De s. Iacobo Maiore.

1. Ave, o benevole
Iacobe apostole,
Qui maior vocaris,
Collaudant deicolae
Fideles et incolae
Te terrae et maris,
Tui vernae recole
Mei meque excole
Moribus praeclaris,
Me ne fallant subdole
Barathri bestiolae,
Semper tuearis.	Salva prece mellea
De culpa me fellea
Plures ceu salvasti,
Purpurando laurea
Chlamydeque trabea
Funguntur qua fasti.
2. Ave, qui per floridum
Tuum opus luridum
Satanam vicisti,
Cursum mundi fluidum
Velut mare turbidum
Virtute transisti,
In malis me timidum,
Ad bona improvidum
In hoc orbe tristi,
Ad virtutes vividum,
Ad devota fervidum,
Scholae iunge Christi.	4. Ave, qui periculis
Inclusos et vinculis
Donas libertati,
Orbatosque oculis,
Leprae foedos maculis
Reddis sospitati,
Datum me piaculis
Dyonisque faculis,
Culpaе vilitati,
Iunge Dei famulis
Ereptum de stabulis
Mortis et peccati.
3. Ave, verbi framea
Qui multos ab alea
Mundi segregasti,
Fidei quos area,
Dei sint ut vinea,
Digne transplantasti,	5. Ave, spes fragilium,
Lapsorum refugium,
O mundi lucerna,
Herodis per gladium
Consummans martyrium
Volas ad superna;
Opis praebe brachium,
Vitae confer bravium,
Vitem ut inferna
Et post hoc exsilium
Poli petam solium
Cum vita aeterna.

A fol. 11b.

49. De s. Iacobo Minore.

1. Ave, Ierosolymae
Digne praesularis,
Iacobe sanctissime,
Qui minor vocaris,
Te collaudant animae,
Quas Deo lucraris,
Mihi, precor intime,
Ut miserearis. | 2. Ave, mundi omnia
Qui spernis gaudenter,
Precis tuae gratia
Adesto volenter
Mihi contra vitia,
Ut surgam recenter,
Nulla me ludibria
Laedant violenter. |
|---|--|

<p>3. Ave, fugans zabulum
Factis caritatis,
Solve prece vinculum
Meae pravitatis,
Nequaquam sim stabulum
Ultra vanitatis,
Sed sim receptaculum
Omnis sanctitatis.</p> | <p>4. Ave, carnis gloriam
Frangens abstinenter
Da, ut abstinentiam
Diligam frequenter,
Ne per castrimargiam
Consumar fallenter,
Ut non ignominiam
Sufferam nocenter.</p> |
|---|--|

5. Ave, qui martyrio
Te tulisti primum,
Da sine fastidio
Vitae sanctae donum
Et sine supplicio
Omne mihi bonum,
Spreto mundi gaudio
Caeli scandam thronum.

A fol. 78b. — Vergl. Anal. III, 188.

50. De s. Iohanne Baptista.

<p>1. Ave, Iohannes praeclare,
Qui baptizas Dominum,
Orare pro me dignare
Deum, patrem luminum,
Sordes meorum mundare
Ut dignetur criminum
Et sanctis coadunare
Me post vitae terminum.</p>	<p>3. Ave, ardens sanctitatis
Lucerna et lucida,
Praeco merae veritatis
In doctrina fulgida.
Da, ut meae vilitatis
Plangam mala foetida
Et per viam caritatis
Curram mente avida.</p>
<p>2. Ave, qui virginitate
Angelis es similis,
Nulla carnis foeditate
Maculatus fragilis,
Da, ut sim in castitate
Vitae semper stabilis
Et in omni sanctitate
Deo acceptabilis.</p>	<p>4. Ave, o plus quam propheta
Domini sanctissime,
Mihi assiste, athleta
Christi invictissime,
Non me pungat ardor, veta,
Culpa iniquissimae,
Sed sit mens ad bonum laeta
Mea frequentissime.</p>

5. Ave, qui vicisti mortem
Sub Herode impio,
Cum ad salutaris sortem
Finitus es gladio,
Tyrannum inferni fortem
Tuo vincam brachio,
Sanctorumque me consortem
Fac in caeli gaudio.

A fol. 78a. — Cfr. Anal. III, 179.

51. De s. Iohanne Evangelista.

1. Ave, sidus caelicum,
Iohannes sacrate,
Lumen evangelicum
Morum gravitate,
Cor geris angelicum
In virginitate,
Spiritus paraclitum
Da, ne spernar a te.	3. Ave, qui restituis
Vitam Drusianae
Iuvenemque imbuis,
Mentis ut sit sanae,
Factis frui strenuis
Da nec vivam vane,
Ne damner cum nocuis
Poenis inhumane.
2. Ave, generatio
Laudat redemptoris
Te, mihi protectio
Omnibus in horis
Sis et relevatio
A peccati loris,
Mihi consolatio
Sis intus et foris.	4. Ave, ad convivium
Qui vocaris caeli,
Meum prece vitium
Deterge fideli,
Largire initium
Boni mihi zeli,
Ne sim per flagitium
Peior infideli.

5. Ave, pudicitiae
Gemma singularis,
Qui a dono gratiae
Gratia vocaris,
Pro me regi gloriae,
Precor, ut loquaris,
Ut caelestis curiae
Collocares in aris.

A fol. 78 b. — Cfr. Anal. III, 182.

52. De sancta Katharina.

1. Ave, o eximia
Virgo Katherina,
Exorta de Graecia
Martyr et regina,
De tua praesentia
Mons exultat Sina,
In omni angustia
Mihi sis vicina.	3. Ave, quae in gloria
Locum tenes gratum,
Vide in miseria
Me in culpa natum,
Currentem per devia
Adhuc per peccatum,
Nam sperno felicia
Et finem beatum.
2. Ave, quae Maxentium
Caesarem sprevisi
Et ad Christum gentium
Rhetores duxisti,
Rotarum supplicium
Prece confregisti,
Iucunda per gladium
Caelos introisti.	4. Ave, virgo, propera
Mihi in solamen,
Exsurgam ad prospera
Per tuum levamen
Da, ut spernam scelera,
Mihi respiramen,
Scandam super sidera
Tuum per ducamen.

5. Ave, mea gloria,
 Ave, vas virtutum,
 In mortis angustia
 Te fer mihi scutum,
 Me fac a fallacia
 Satanae solutum,
 Da in caeli patria
 Me cum Christo tutum.

A fol. 80a. — Cfr. Anal. III, 195.

53. De sancta Kunegunde.

1. Ave, virgo regia,
Dulcis sponsa Christi,
Cunigundis vitia
Quae gaudens vicisti,
Tu delectabilia
Mundi abiecisti,
Cum dulci fiducia
Christum induisti.	3. Ave, candens lilium,
O dulcis regina,
Honoris triclinium,
Rosa sine spina,
Mihi in subsidium
Gaudenter festina
Et a malignantium
Custodi ruina.
2. Ave, Sion filia,
Te Christus salvavit
Carnis ab infamia,
Qua te maculavit
Daemonis nequitia,
Sed eum prostravit
Tua innocentia
Atque superavit.	4. Ave, virgo, dulcior
Quae es favo mellis
Cordi meo, clarior
Universis stellis.
Tu mihi es gratior
Prae sanctis puellis,
Salva me, nam morior
Mundi in procellis.

5. Ave, gaudes titulo
 Quae virginitatis,
 Intuere oculo
 Me nunc pietatis,
 Solvar adminiculo
 Tuo a peccatis,
 Victo mortis vinculo
 Conregnem beatis.

A fol. 80b. — C fol. 248a. — Cfr. Anal. III, 194 sq.

54. De sancto Lamberto.

1. Ave, claro genere
Florens o Lamberte,
Clarior in opere
Sancto eras certe,
Tuae precis munere
Fiam felix per te,
Conantem me laedere
Satanam subverte. | 2. Ave, sanctimoniae
Cum sumis profectus,
Dono regis gloriae
Praesul es electus,
Mihi praesta variae
Virtutis effectus,
Aeternae miseriae
Ne laedat defectus. |
|---|--|

<p>3. Ave, pro invidia
 Qui de cathedrali
 Pulsus es ecclesia
 Causa carens mali,
 A me pelle vitia
 Cuncta pulsu tali,
 Ne pellar a gratia
 Motu aliquali.</p> | <p>4. Ave, qui coenobio
 Iunctus monachorum
 In Dei servitio
 Corda firmas horum,
 Exsicca, quem sitio,
 Fontem vitiorum,
 Sit mihi refectio
 Iesus, fons hortorum.</p> |
|---|---|

5. Ave, qui perimeris
 In oratione,
 Dignus hinc efficeris
 Caelestis coronae,
 Da, ne iungar inferis
 Cum confusione,
 Sed regnem cum superis
 Tecum, praesul bone.

A fol. 2b.

55. De sancto Laurentio.

<p>1. Ave, Laurenti beate,
Assabaris dum in crate,
Tyranno sic insultasti,
Dicens: Ede, quod assasti.</p>	<p>3. Ave, qui pro poenis ignis
Praemiis ditaris dignis,
A me peccati habenas
Infernique fuga poenas.</p>
<p>2. Ave, qui assatus gaudes,
Dignas agens Deo laudes,
Pro me funde preces ei,
Ut misereatur mei.</p>	<p>4. Ave, qui turbac egenae
Das Christi thesauros plene,
Peccatorem me egenum
Gratia Dei fac plenum.</p>

5. Ave, qui vincis in igne,
 Sequi te da mihi digne
 Ad sanctorum claritatem
 Et caelestem civitatem.

A fol. 79b. — Cfr. Anal. III, 187.

56. De sancto Leonhardo.

<p>1. Ave, felicissime
 Leonarde grate,
 Clares qui clarissime
 Clara claritate,
 Tuae potentissimae
 Precis potestate
 Corporis et animae
 Laeter sospitate.</p> | <p>2. Ave, qui silentia
 Diligis deserti,
 Tua beneficia
 Plures sunt experti,
 Ultra non ad vitia
 Me sinas converti,
 Sed ad vitae stadia
 Duc ductu sollerti.</p> |
|---|--|

3. Ave, qui puerperae
Succurris reginae
Opem salutiferæ
Praestans medicinae,
Ne succumbam misere
Reatus ruinae,
Me virtutis munere
Muni sine fine.

4. Ave, qui dolentibus
Et captis salutem
Das et te petentibus
Miram per virtutem,
Fac, ne pravitatibus
A bono me mutem,
Sed cum sanctis actibus
Satanam confutem.

5. Ave, qui iam gaudia
Tenes gaudiorum
Super cuncta dulcia
In regno caelorum,
Tua per suffragia
Coetui sanctorum
Per saecula me socia
Tecum saeculorum.

A fol. 11 b.

57. De sancto Luca.

1. Ave, evangelii
Sator, felix Luca,
Contra vires vitii
Fortior cambuca,
Da, ne mundi noxii
Fallant me caduca,
Nec rodat supplicii
Aeterni eruca.

3. Ave, qui imagine
Bovis es signatus,
Pro exempli lumine
Toti mundo datus,
Meos Christi nomine
Si deles reatus,
Fit tuo iuvamine
Felix meus status.

2. Ave, multa gratia
Dei spargens verba,
Cunctis das remedia
Sermone et herba,
Fac, ne me malitia
Daemonis superba
Tangat nec miseria
Barathri acerba.

4. Ave, qui virgineam
Vestem custodisti,
Corruptelae tineam
Quando contrivisti,
Flammam nunquam subeam,
Quam tu extinxisti,
Intrem Dei vineam,
Quam iam possedisti.

5. Ave, qui spiramine
Sancto replebaris,
Cum in mundi turbine
Adhuc versabaris,
De vana voragine
Me duc mundi maris
Et in caeli limine
Sim cum Deo caris.

A fol. 2 a.

58. De sancta Lucia.

1. Ave, virgo nobilis
O Syracusana,
Lucia, immobilis
Quae stas fide sana,
Praesidis ignobilis
Dicta spernis vana,
Vulnus poenae labilis
Mente suffers plana.	3. Ave, de mortalibus
Me solve peccatis
Et de venialibus
Saepe iteratis
Per te primis motibus
In me temperatis
Sic, ut sim in actibus
Dehinc pietatis.
2. Ave, ecce, nimium
Gravor sub peccato,
Opis praebe brachium
Mili desolato,
Contra omne vitium
Me nunc confortato,
Placa regem omnium
Interventu grato.	4. Ave, me hic vivere
Da sine querela,
Modum, quo proficere
Valeam, revela,
Viam vitae pandere
Dignanter anhela,
Nam vult post te currere
Mea mens anhela.
5. Ave, de virtutibus
Ad montem virtutum
Me duc, ab obstantibus
Iter praesta tutum,
Cunctis impugnantibus
Me te offer scutum,
Iunge me caelestibus
Gloria indutum.	

A fol. 80a sq. — Cfr. Anal. III, 196. — 3, 7 de criminalibus.

59. De sancto Marco.

1. Ave, veri luminis
O evangelista,
Marce, sacri numinis
Fidelis sacrista,
Praesta, ne me criminis
Confundat artista,
Sed divini carminis
Fiam citharista.	3. Ave, qui prodigiis
Clarescis et signis,
Inter gentes variis
Mirandis insignis,
Tua prece sociis
Iungar Deo dignis,
Ne me in suppliciis
Voret mortis ignis.
2. Ave, evangelii
Qui scribis doctrinam,
Salutaris gaudii
Dantis medicinam,
Da, ne exterminii
Labar in latrinam,
Omnis per te vitii
Evadam ruinam.	4. Ave, Alexandriam
Virtute signorum
Qui vocas ad gratiam
Regis angelorum,
Dele insolentiam
Scelerum meorum
Actuum frequentiam
Conferens bonorum.

5. Ave, Christo moleris
 Qui quasi frumentum,
 Tractus enim moreris
 Veluti iumentum,
 A me culpa veteris
 Tolle nocumentum,
 Ut intrem, quo frueris,
 Divinum conventum.

A fol. 2a.

60. De sancta Margareta.

<p>1. Ave, o ingenua
Dulcis Margareta,
Vana et felliflua
Mundi transis freta,
Satanae tu cornua
Calcas inquieta,
Pro me flecte genua
Deo mente laeta.</p>	<p>3. Ave, nunc confugio
Ad te cum pavore,
Ut sim sub refugio
Tuo tutiore,
Namque culpa vitio
Pro sordidiore
Scio Dei filio
Me ingratum fore.</p>
<p>2. Ave, in me tabuit
Lumen rationis,
Et fructus, heu, marcuit
Bonae rationis.
Torpor me absorbit
Indurationis,
Proh pudor, praevaluit
Faex confusionis.</p>	<p>4. Ave, aures precibus
Imple salvatoris
Pro cunctis reatibus
Mei peccatoris,
Ut solvar ab actibus
Vitae vilioris,
Ne involvar ignibus
Aeterni doloris.</p>

5. Ave, tua gratia
 Gaudeam sanatus,
 Ab omni miseria
 Culpa serenatus,
 Sim in conscientia
 In Christo fundatus,
 Conregnem in gloria
 Ipsi sociatus.

A fol. 80 b. — C fol. 248 a. — Str. 1—3 fehlen infolge von Beschädigung
 C. — 4, 8 furoris C. — Cfr. Anal. III, 196 sq.

61. De s. Maria Aegyptiaca.

<p>1. Ave, Aegyptiaca
 O dulcis Maria,
 Immundi ecliptica
 Quae nutabas via,
 De culpa me toxica
 Sana prece pia,
 Mea sors ut caelica
 Fiat ierarchia.</p> | <p>2. Ave, quae de faecibus
 Surgis voluptatis,
 Te varietatibus
 Ornans puritatis,
 Ora, ut a gravibus
 Abluar peccatis
 Et dehinc in actibus
 Vivam Deo gratis.</p> |
|---|---|

<p>3. Ave, paenitentiae
 Cum sumis lamenta,
 Cunctis ad spem veniae,
 Das incitamenta,
 Tua prece gratiae
 Confer fulcimenta,
 Nam ad sortem gloriae
 Mea mens est lenta.</p> | <p>4. Ave, quae angelicam
 Vitam fers in mundo,
 Vitam eremiticam
 Dum fers corde mundo,
 Ad te tam magnificam
 Preces pias fundo,
 Ad vitam me caelicam
 Duc de culpae fundo.</p> |
|---|--|
5. Ave, quae ad gaudia
 Festinas sanctorum,
 Nam ad contubernia
 Digne transis horum,
 Tua per suffragia
 In regno caelorum
 Sabbato me socia
 Tecum sabbatorum.

A fol. 13b.

62. De s. Maria Magdalena.

<p>1. Ave, clari generis
 Dulcis Magdalena,
 Universi sceleris
 Quae fuisti plena,
 Illustravit sideris
 Te caelestis vena,
 Fructum vitae foederis
 Degustas amoena.</p> | <p>3. Ave, te clementiae
 Dei mundat norma,
 Quae es paenitentiae
 Speculum et forma,
 Me oboedientiae
 Divinae reforma
 Et benevolentiae
 Ipsius conforma.</p> |
|---|---|
<p>2. Ave, quae convivia
 Felix introisti,
 Ubi Iesum copia
 Balsami unxisti,
 Pedes abundantia
 Lacrimae lavisti,
 Quos crinis decentia
 Osculans tersisti.</p> | <p>4. Ave, quae iam pabulo
 Vitae regionis
 Frueris, a poculo
 Me nunc Babylonis
 Salva et a vinculo
 Educ Pharaonis,
 Ne plectar venabulo
 Dirae ultionis.</p> |
|--|---|
5. Ave, o discipula
 Christi redemptoris,
 Funda propugnacula
 Boni in me moris
 Et ad fontem stimula
 Me Dei amoris,
 Ut vivam per saecula
 In regno decoris.

A fol. 248a. — Cfr. Anal. III, 197 sq.

63. De s. Maria Magdalena.

<p>1. Ave, quae de noxiis
 Maria deliciis
 Fugis Magdalena,
 Surgis de facinore
 Et mente et corpore
 Puritate plena;
 Tali modo fugere
 Me fac et evadere
 Vitorum frena,
 Nec iam mihi placeant,
 Sed prorsus displiceant
 Sceleris venena.</p> <p>2. Ave, quae non deseris
 Dominum, quem sequeris,
 Quaerens lamentaris;
 Ergo prima hominum
 Tu videre Dominum
 Privilegiaris;
 Dei praebe filium
 Mei cordis gaudium,
 Oculis ut claris
 Hunc videre valeam
 Et sic tecum gaudeam
 Et cum Dei caris.</p> <p>3. Ave tu, quae spuria
 Huius mundi gaudia
 Felix horruisti,
 Supernorum avida
 Eremum intimida
 Constans introisti,</p> | <p>Ubi a caelestibus
 Consolari civibus
 Saepe meruisti;
 Sic mihi solacia
 Defer singularia
 In hoc mundo tristi.</p> <p>4. Ave tu, quae caelicis
 Cibis et angelicis
 Es cibari digna,
 Dei te clementia
 Tanta pavit gratia
 Dulcis et benigna;
 Alimentis talibus
 Tuis sanctis precibus
 Me dignum consigna
 Sic, ut nulla crapula
 Me vel carnis macula
 Polluat maligna.</p> <p>5. Ave, quae ad gaudia
 Vera et felicia
 Festinas sanctorum,
 Nam ad sodalicia
 Pura et perennia
 Digne transis horum;
 Tuae precis gratia
 Cuncta dele noxia
 Scelerum meorum,
 Superorum socia,
 Me tecum consocia
 Choris angelorum.</p> |
|--|--|

A fol. 80a. — B fol. 248a. — 1, 7 Tali fehlt B. — 2, 8 Cordis mei A. — 3, 2 Mundi huius A. — In A und B späterer Nachtrag von der Hand des Verfassers, in B über der ausradierten Nr. 62.

64. De sancta Martha.

<p>1. Ave, Martha inclita,
 Decens et formosa,
 Salvatoris hospita,
 Tota gratiosa,
 Per virtutis merita
 Tuae gloriosa
 Cuncta solve debita
 Mea scelerosa.</p> | <p>2. Ave, fame tenerum
 Corpus quae fregisti
 Submersumque puerum
 Vitae reddidisti,
 Me de morte scelerum
 Sorti redde Christi
 Addens cursum prosperum
 Hoc in mundo tristi.</p> |
|--|---|

3. Ave, tuis manibus
Quae ligas draconem
Praestans pereuntibus
Exsultationem,
Fer de culpis omnibus
Absolutionem
Mibi et cum coetibus
Caeli mansionem.	4. Ave, regem Franciae
Mulcens Chlodovaeum
Sospitati gratiae
Cura reddens eum,
De peste nequitiae
Sanum me fac reum,
Precibus clementiae
Mihi placans Deum.
5. Ave, florens floribus
Hospitalitatis,
Necesse habentibus
Offers tua gratis,
Vivis me virtutibus
Ditans caritatis
Poli tecum civibus
Socia beatis.	

A fol. 14 a.

65. De sancto Martino.

1. Ave, Dei pontifex
Et virtutum opifex
Martine beate,
Genetrix Panonia,
Tua te Italia
Nutrix laudant grate.
Manus tuas commoda
Ad meae incommoda
Mentis sceleratae,
Sana me interius,
Exorna exterius
Morum gravitate.	3. Ave, spernens saeculum
Militumque cingulum,
Gaudia stultorum,
Ad baptismi lavacra
Volas et simulacra
Deicis deorum;
Da mihi, ut omnia
Mundi spernam gaudia
Cum melle eorum,
Et me fac proficere
In virtutum munere
More beatorum.
2. Ave, qui cooperis
Nuditatem pauperis
Chlamyde partita,
Tua per suffragia
Nulla per contraria
Vincas in hac vita.
Mea mens per misera
Non laedatur, prospera
Virtute vestita,
Tuis sic auxiliis
Atque beneficiis
Spe fruar cupita,	4. Ave, qui restituis
Tribus vitam mortuis
Tua prece pura,
Animae restitue
Meae sensum mortuae
Medela segura;
Post odorem currere
Tuum fac et capere
Me regna mansura,
Nullum me illicitum
Trahat vel prohibitum
Ad mala futura.

5. Ave, cuncta saecula
Per multa miracula
Qui illustras late,
Et sic intras gaudia
Iucunde caelestia
Plenus sanctitate,

Me sequi velociter
Te fac et feliciter,
Non disiungar a te;
Iunctus sanctis omnibus
Vivam in caelestibus
Cum iucunditate.

A fol. 79 b. — Cfr. Anal. III, 189 sq.

66. De sancto Matthaeo.

1. Ave, beate Matthaeae,
Lucerna fidelium,
Qui genti primum Iudaeae
Scribis evangelium,
Audi vocem precis meae,
Mihi sis praesidium,
Turbae iungens iubilaeae
Me post hoc exsilium.

3. Ave, spargis verbum Dei
Qui in Aethiopia,
Cum sis virtus meae spei,
Corona et gloria,
Quaeso, memor esto mei
In mea miseria,
Ut vincam iure tropaei
Cuncta mundi noxia.

2. Ave, qui ex publicano
Vas es factus gratiae,
Me a cogitatu vano
Solve omnifarie
Et me ab actu mundano
Trahe et lasciviae,
Serviam ut christiano
More regi gloriae.

4. Ave, patent Orci portae
Tuum ad imperium,
Quando suscitasti a morte
Saeva regis filium,
Ut sim bona, da, sub sorte,
Ferens opis brachium,
Et tuere me, ne forte
Tradar ad exitium.

5. Ave, digne laurearis
Qui cruore proprio
Et tibi vitam mercaris
Percussoris gladio,
A flammis solvas amaris
Tuo me subsidio,
Ut vivam cum Dei caris
In caelesti solio.

A fol. 79 a. — Cfr. Anal. III, 184 sq.

67. De sancto Mathia.

1. Ave, stirpis nobilis
O sancte Mathia,
Pro Iuda laudabilis
Surgis sorte pia,
Prece da, ut stabilis
Sim in vitae via,
Et mihi placabilis
Vera sit sophia.

2. Ave, sacra semina
Spargens in Iudaea,
Deterge peccamina
Apud Deum mea,
Fugiant temptamina
Per Christi tropaea,
Mea mens ad carmina
Surgat iubilaea.

3. Ave, qui gratifica
 Caecos sospitate
 Curans a tabifica
 Sanas caecitate,
 Succurrens mirifica
 Tua pietate
 Ab omni salvifica
 Me iniquitate.

4. Ave, vitam mortuis
 Pluribus modesta
 Qui virtute tribuis,
 Me duc ad honesta,
 Non mala cum fatuis
 Subeam funesta,
 Cum sanctis praecipuis
 Dei agam festa.

5. Ave, morti subderis
 Quando transiturae,
 Christo statim iungeris
 Conregnans secure,
 Tibi, sicut poteris,
 Iungere sit curae
 Me vitae, qua frueris,
 Semper permansurae.

A fol. 79 a. — Cfr. Anal. III, 186.

68. De sancto Mauritio.

1. Ave, dux sanctissime,
 Mauriti, Thebaeae
 Legionis maximae
 Et caeli choreae,
 Da virtutes animae
 Tua prece meae,
 Ut non fiam bestiae
 Socius leteae.

3. Ave tu, qui mitteris
 Ad opem pagano,
 Parcere remitteris
 Illi corde sano,
 Solve, quia poteris,
 Me de mundo vano,
 Ut vitam, qua frueris,
 Cursu carpam plano.

2. Ave cum exercitu
 Tu qui baptizaris
 Tuo et in spiritu
 Sancto renovarís,
 Ne mergar in transitu
 Huius mundi maris,
 Caelesti me habitu
 Orna, quo ornaris.

4. Ave, cum consortibus
 Qui collum extendis
 Et pro permanentibus
 Transitura vendis,
 Me ab infernalibus
 Eripe emendis
 Emundans ab omnibus
 Peccatorum mendis.

5. Ave, qui ad sidera
 Conscendis polorum
 Cum turba innumera
 Comitum tuorum,
 Ad gustum me propera
 Ferre gaudiorum
 Sic, ut sim in libera
 Sorte beatorum.

A fol. 13 b. — 1, 7 der unreine Reim bestiae ist ganz vereinzelt bei Christianus.

69. De s. Michaelis et Angelis.

<p>1. Ave, Michael beate,
Qui es Dei nuntius,
Mihi cum benignitate
Subveni propitius,
Labem mentis inquinatae
Meae dele mitius,
Formam vitae Deo gratae
Da mihi velocius.</p>	<p>3. Ave, Dei medicina,
Raphael amabilis,
Eleva me de sentina
Mundi miserabilis,
Non me torreat coquina
Inferni horribilis,
In loco pacis reclina
Me interminabilis.</p>
<p>2. Ave, Dei fortitudo,
Gabriel sanctissime,
Omnis per te turpitudine
Sit a me longissime,
Et sit mihi claritudo
Famae decentissimae
Atque boni plenitudo
Sufficientissimae.</p>	<p>4. Ave, angele, donatus
Mihi singulariter,
Vivam per te confortatus
In bono feliciter,
A nefandis separatus
Omnibus finaliter
In caelisque meus status
Sit felix perenniter.</p>
5. Ave, omnis beatorum
 O turba spirituum,
 Favete mihi vestrorum
 Subventu precatum,
 Particeps vitiosorum
 Ne fiam reatum,
 Sed vobiscum supernorum
 Sim conviva fructuum.

A fol. 1 b. — Cfr. Anal. III, 178 sq.

70. De sancto Nicolao.

<p>1. Ave, admirabilis
 Myrae o humilis
 Praesul civitatis,
 Nicolae, Patera
 Te gignit, urbs libera
 Multae honestatis;
 Deiecta infantia
 Proficis in gratia
 Magnae sanctitatis,
 Ergo sanctis meritis
 Tuis de praeteritis
 Me solve peccatis.</p> | <p>2. Ave, qui puellulis
 Tribus, ne prostibulis
 Dentur, subvenisti;
 Tres solvis de carcere,
 Duces studes solvere
 Tres de morte tristi;
 Hinc me duc de crimine
 Et de consuetudine
 Mala dono Christi;
 Ut mea possessio
 Christus sit et portio,
 Da, quem possedisti.</p> |
|--|--|

3. Ave, te vocantibus
Et periclitantibus
Qui ades volenter,
Tua ne provincia
Pereat inedia,
Panem das prudenter;
A peccati vinculis
Cunctisque periculis
Salva me recenter,
Non Satan me terreat
Neque malum sorbeat
Ultra violenter.

4. Ave tu, qui fatuas
Zelo Dei statuas
Frangis idolorum,
Mortuum resuscitas
Et in fundo visitas
Mersum fluviorum;

A fol. 79b. — 2, 12 quem iam vicisti. — Cfr. Anal. III. 191.

Cordis mei frivola
Tuorum vi idola
Frangere meritorem,
Me de culpa suscita
Et in lacu visita
Malorum meorum.

5. Ave, nam de tumultu
Tuo fluunt sedulo
Olei liquores
Sanantes hydropicos
Atque epilepticos
Cunctosque dolores;
Sana ergo omnia
Mentis meae vitia
Et carnis languores,
Mihi mundi spernere
Da et caeli carpere
Fructus gratiores.

71. De sancto Paneratio.

1. Ave, o dulcissime
Pancrati sacrate,
Odorem gratissimae
Vitae spargens late,
Pro salute animae
Meae scutum da te,
Mihi mores imprime
Vitae caelibatae.

2. Ave, pueritiae
Qui transscendens iura,
Subdens sub militiae
Fidei te cura,
Ab omnis malitiae
Me servans ustura,
Ut regnem in requie
Cum Christo ventura.

3. Ave, spernis idola
Qui surda et muta,
In quibus fraus subdola
Latet et versuta,
Pro me preces immola
Hostesque confuta,
Acta mea frivola
In bonum commuta.

4. Ave, tu qui sanguine
Tuo coronaris,
Nam pro Christi nomine
Capite privaris,
Devoto iuvamine
Precibusque claris
Illustra me lumine
Dei, quo laetaris.

5. Ave tu, martyrio
Qui es consummatus
Et in contubernio
Sanctorum locatus,
Praesta, pio studio
Ut tui precatus
In poli sim solio
Tibi sociatus.

A fol. 13b.

72. De sancto Paulo.

1. Ave, vas electionis,
Paule, doctor gentium,
Propelle abusionis
Omnis a me vitium,
Nullius confusionis
Turbet me flagitium,
Sed in me devotionis
Vivat desiderium.	3. Ave, qui mori cupisti,
Ut vivas feliciter,
Mortem pro vita dedisti,
Nam vivis perenniter,
Moriar ut mundo isti,
Largire velociter,
Non ultra peccato tristi
Vivam ignobiliter.
2. Ave, qui pro Christo plura
Tulisti martyria,
Auferri a me procura
Satanæ incendia
Nefandaque carnis iura
Atque desideria,
In vita per te futura
Sim sine miseria.	4. Ave, meae robur spei,
O tutum refugium,
Ecce sic, ut timent rei,
Timeo supplicium.
Hostis ergo per te mei
Evadam opprobrium,
Mihi tuo, serve Dei,
Dulce sis praesidium.
5. Ave, possedisti thronum
Qui iam duodecimum,
Ad verum me deduc bonum,
Bonum felicissimum,
Da caeleste mihi donum.
Datum doni optimum,
Ut in caelis psallam tonum
Cum sanctis dulcissimum.	

A fol. 78b. — Cfr. Anal. III, 180.

73. De sancto Petro.

1. Ave, Petre o beate,
Princeps apostolice,
Columna inviolatae
Fidei catholicae.
Dulcis praedicator datae
Legis evangelicae,
Fac participem me gratae
Gratiae dominicae.	3. Ave, qui aegrotos sanas
Umbra tui corporis,
Cogitationes vanas
Mei fuga pectoris
Actionesque insanas
Virosi facinoris,
Virtutes mihi da sanas
Dono tui roboris.
2. Ave, qui centurionem
Convertis Cornelium.
Stultam a me passionem
Pelle, fer auxilium
Mihi per orationem
Tuam, Dei filium
Placans caeli mansionem
Da post hoc exsilium.	4. Ave, qui Thabitam mortis
Suscitas de carcere,
Contra nefas ut sim fortis,
Pio confer munere,
Mortis festina de portis
Me cito eripere,
Da in paradisi hortis
Deo laudes promere.

5. Ave, qui mortis maerorem
Vicisti praepropere
Spernens Caesarem Neronem
Sermone et opere,
Da vim, inferni draconem
Ut possim devincere,
Me tribus Iudae leonem
Fac in caelis cernere.

A fol. 78b. — Cfr. Anal. III, 179 sq.

74. De sancto Philippo.

1. Ave, verbum praedicas
Philippe qui Dei,
Corpus tuum dedicas
Vitae sanctae spei,
Lucrum tibi vendicas
Dulcis requiei,
Dum cum Christo iudicas,
Esto memor mei.	3. Ave, qui melliflua
Doces voce gentem,
Collustras luciflua
Face quarum mentem,
Appetam ne fatua,
Adiuva me fientem,
Sed sequar per ardua
Caeli te scandentem.
2. Ave, qui os diceris
Recte lampadarum,
Mei faeces sceleris
Et miseriarum
Terge, lumen ceteris
Dei das viarum,
Vae mihi, si praeteris
Me, lux animarum.	4. Ave, qui in Scythia
Es affixus cruci,
Tua per suffragia
Superorum luci
Iungar, non per vitia
Inferorum duci,
Sed ad vera gaudia
Me precor induci.

5. Ave, qui lapidibus
Exsultas necatus,
Iungeris caelestibus
Digne laureatus,
Tuis fiat precibus
Felix meus status,
Ut cum sanctis omnibus
Gratuler salvatus.

A fol. 79 a. — Cfr. Anal. III, 183 sq.

75. De sancto Quirino.

1. Ave, qui baptisate
Gaudes Deo natus,
Quirine, charismate
Sancto confortatus,
Sancto per te pneumate
Gaudeam novatus
Atque diademate
Virtutis ornatus. | 2. Ave, qui errantibus
Es risus effectus
Linguamque vellentibus
Amator perfectus,
Heu, cum sim erroribus
Nimiis infectus,
Tuis sana precibus
Iam meos defectus. |
|---|--|

3. Ave, dux, qui manibus
 Pro Christo privaris,
 Digne cum martyribus
 Sanctis laurearis,
 Ne submergar sordibus
 Huius mundi maris,
 Salva me de manibus
 Daemonum avaris.

4. Ave, quia pedibus
 Gaudebas truncatis
 Dans exemplar omnibus
 Forte Deo gratis,
 Absolve me precibus
 Cunctis a peccatis
 Virtutumque floribus
 Exorna beatiss.

5. Ave, qui per gladium,
 Quem sustinuisti,
 Complesti martyrium
 Sicut voluisti,
 Omne de me noxium
 Fuga, quod vicisti,
 Ducens in palatium
 Regni Iesu Christi.

A fol. 11 b.

76. De sancto Silvestro.

1. Ave, admirabilis
 Silvester beate,
 Lumen venerabilis
 Vitae spargens late,
 Cum sim, heu, culpabilis,
 Pro me scutum da te,
 Post te curram stabilis
 Cursu famae gratae.

3. Ave, qui mirifice
 Constantinum ducem
 Conducis catholicae
 Fidei ad lucem,
 Me reum ad publicae
 Poenae liga crucem.
 Ut meum magnifice
 Vincam hostem truce.

2. Ave, papa, viduam
 Fovens et pupillum,
 Famam fers mellifluam
 Et laudis vexillum,
 Da post culpam fatuam
 Mihi cor tranquillum,
 Ut omnino destruam
 Peccati sigillum.

4. Ave, qui legaliter
 Convincis Iudaeum
 Ad fidem salubriter
 Convertendo eum,
 Peto, cor velociter,
 Mihi redde meum,
 Per quod multiformiter
 Irritavi Deum.

5. Ave, qui ad solium
 Festinas polorum
 Et ad sodalium
 Praedulce sanctorum,
 Mihi nunc consortium
 Procurans bonorum,
 Me duc ad convivium
 Tecum angelorum.

A fol. 2 b.

77. De sancto Simeone.

<p>1. Ave, Simon venerande,
Flos oboedientiae,
Qui viam vitae amandae
Doces verbo gratiae,
Super me sinum expande
Divinae clementiae,
Ne subsannent me nefandae
Infernales furiae.</p>	<p>3. Ave, verbum salutare
Proponens Aegyptiis,
Multos abrenuntiare
Multis doces vitiis;
Cor meum iam fac cessare
A concupiscentiis,
Ut se possit adaptare
Divinis solaciis.</p>
<p>2. Ave, qui ad nationes
Es profectus efferas,
Ut his consolationes
Verae vitae conferas,
Precor, ut confusiones
Mei cordis auferas
Et ad caeli mansiones
Me post mortem deferas.</p>	<p>4. Ave, pangens duci pacem
Regis Babyloniae,
A me averte fugacem
Mundanae laetitiae
Spem et hostem pervicacem
Divinae militiae,
Hunc ut vincam contumacem,
Da, zelo iustitiae.</p>

5. Ave, quia absolutus
Carnis ab ergastulo
Ad caelos festinas tutus
Sine offendiculo,
Per te, precor, ut adiutus
Cum caelesti populo
Vivam virtute indutus
In futuro saeculo.

A fol. 79 a. — Cfr. Anal. III, 185.

78. De sancto Stephano.

<p>1. Ave, qui verbo et vita
Flores, Stephane levita,
Martyr primus legis novae,
Pia me virtute fove.</p>	<p>3. Ave, qui Christum vidisti,
Cum ad caelum respexisti;
Christum in caelis videre
Da mihi et congaudere.</p>
<p>2. Ave, qui vincis Iudaeos,
Hostes per te vincam meos,
Carnem saevam, stultum mundum
Atque Satanam immundum.</p>	<p>4. Ave, qui oras pro hoste,
Ad tale me trahe post te,
Dulci semper fruar pace
Cum stulto et contumace.</p>

5. Ave, saxis qui finiris,
A culpis me solve diris
Et deduc post vitae mortem
Tecum ad caelestem sortem.

A fol. 79 b. — Cfr. Anal. III, 187.

79. De sancto Thaddaeo.

<p>1. Ave, huius saeculi,
Thaddae, lucerna,
Qui cor duri populi
Mollis ad superna,
Memor tui famuli
Mente sis paterna,
Mei cernant oculi
Gaudia aeterna.</p>	<p>3. Ave, qui operibus
Te piis das gratum,
Tuis sanans precibus
Lepra vulneratum,
Sana facinoribus
Dire me gravatum
Et a culpis omnibus
Redde liberatum.</p>
<p>2. Ave, vitam mortuo
Qui reddis decenter,
Precatu continuo
Me iuva volenter,
Ut ab actu fatuo
Resurgam recenter
Et non cadam denuo
Ad malum nocenter.</p>	<p>4. Ave, qui praepropere
Ad astra festinas,
Mentis meae miserae
Repara ruinas.
Caeli mihi mittere
Stude medicinas,
Digne queam promere
Laudes ut divinas.</p>
<p>5. Ave, qui martyrium
Sustines prudenter,
Hinc caeli palatium
Subintrās prudenter,
Tuum mihi brachium
Succurrat valenter,
Ut ascendam solium
Caelorum gaudenter.</p>	

A fol. 79 b. — Cfr. Anal. III, 185 sq.

80. De s. Thoma Apostolo.

<p>1. Ave, Thoma Didyme,
Lucerna Indorum,
Conformans aptissime
Christo mores horum,
Eripe, dulcissime,
Me reum reorum,
Ne submergar pessime
Lacu vitiorum.</p>	<p>3. Ave, cedis dubio,
Quando tangis Deum,
Rogatu propitio
Mihi placa eum,
Pro vili flagitio
Ne me perdat reum,
Sed in caeli gaudio
Locet iubilaeum.</p>
<p>2. Ave, cum in credulo
Corde substitisti,
Cordis mei oculo
Visum reddidisti,
Ora, ne iam poculo
Mundi fruar tristi,
Qui amoris osculo
Perfrui novisti.</p>	<p>4. Ave, vincens libere
Accensam fornacem,
Da in flamma miserae
Carnis mihi pacem,
Poenam praesta fugere
Inferni minacem
Salutemque capere
In caelo vivacem.</p>

5. Ave, qui a lancea
Saeva perforatus
Corona nunc rosea
Gaudes coronatus,
Gaudeam siderea
In sede locatus,
Veste cultus nivea
Christo sociatus.

A fol. 78 b. — Cfr. Anal. III, 182 sq.

81. De s. Thoma Cantuariensi.

1. Ave, cancellario,
Thoma, cum honore
Functus es officio
In Dei timore,
Cordi meo saucio
Peccati foetore
Succurre remedio
Cum praestantiore.	3. Ave, qui cilicio
Carnis domas iura
Fugans hoc negotio
Tibi nocitura,
Ut solvar a vitio,
Precibus procura,
Gaudia, quae sitio,
Concedens futura.
2. Ave, archipraesulis
Sumpta potestate
Ornatus sub infulis
Gaudes paupertate,
Carnis tactum iaculis,
Culpaе vilitate,
Me fac sanum pabulis
Plenis caritate.	4. Ave, qui extolleris
Meritis et signis,
Manum largam aperis
Dignis et indignis,
Prece fac, ne inferis
Societ malignis,
Sed vivam cum superis
In caelis benignis.
5. Ave, qui per gladium,
Quem sustinuisti,
Finisti martyrium,
Sicut concupisti,
Omne de me noxium
Tolle, quod vicisti,
Et duc in palatium
Regni Iesu Christi.	

A fol. 2 a sq.

82. De sancto Udalrico.

1. Ave, o egregie
Udalrice pater,
Qui natos ecclesiae
Pavisti ceu mater,
In bono cotidie.
Confer, ut dilater
Incumbendo latrīae
Pauper ego frater. | 2. Ave, mundi gaudia
Calcans dulciora,
Dei beneficia
Gustans potiora,
De caelis solacia
Meo cordi rora
Super mella dulcia,
Mihi gratiora. |
|---|--|

<p>3. Ave, qui per fluidam
 Aquam ductu Dei
 Transis ceu per aridam,
 Pater meae spei,
 Meam mentem morbidam
 Sorde malae rei
 Prece redde floridam
 Miserendo mei.</p> | <p>4. Ave, florens lilium
 Verbi veritate,
 Exemplar humilium
 Vitae claritate,
 Porrige subsidium
 Precis sanctitate,
 Sequar ut te praeivium
 Morum gravitate.</p> |
|---|--|
5. Ave, terrae gremio
 Non celans talentum,
 Sed devoto studio
 Lucra portans centum,
 Tuo patrocinio
 Mundi vincens ventum
 Subeam cum gaudio
 Caelicum conventum.

A fol. 11 b.

83. De sancta Ursula.

<p>1. Ave, virgo Ursula
Generis regalis,
Non te carnis macula
Fuscatur aliquis,
In te tabernacula
Princeps illocalis
Fixit praebens oscula
Sponsi spiritalis.</p>	<p>3. Ave, mundi dulcia
Quae aspernabaris,
Iuste tympanistria
Agni nuncuparis,
Christo multa milia
Martyrum lucraris,
Cum quibus in curia
Caeli gloriaris.</p>
<p>2. Ave, primiceria,
Victoriosarum
Te undena milia
Ornant puellarum,
Tibi per martyria
Tot quidem sanctarum
Frequentatur gloria
Per orbem terrarum.</p>	<p>4. Ave, ecce, sceleris
Me laedit ligamen,
Cuius quoque ponderis
Opprimat gravamen,
Praecurre prae ceteris
Ad meum iuvamen,
Contra tela veteris
Hostis sis tutamen.</p>

5. Ave, his temporibus
 Quae surgis ut stella,
 Occidentis partibus
 Patrona novella,
 Tuis piis precibus
 Mortis fuga fella,
 Me iunge caelestibus,
 O dulcis puella.

A fol. 80 b. — C fol. 248 a. — Cfr. Anal. III, 197. — 5, 1—4 bezieht sich vielleicht auf die Tatsache, daß im 13. Jahrhundert die Sorbonne Ursula zur Patronin erwählte.

84. De sancto Vincentio.

1. Ave, invictissime
Martyr et levita,
Vincenti sanctissime
Doctrina et vita,
Per te mens sit optime
Mea redimita
Et omni firmissime
Bono stabilita.	3. Ave, qui eculeo,
Uncis cruentatus,
Praesidi vipereo
Ad vincendum datus,
Cruentum me video
Per multos reatus,
Assis velox ideo
Mei miseratus.
2. Ave, vincis omnia,
Dum vincis insanum
Per tormenta varia
Ducem Dacianum;
Meum per inania
Cor effectum vanum
Effice per studia
Tua cito sanum.	4. Ave, invicibilem
Qui vicisti Deum
Per affectum nobilem
Imitando eum,
Ad virtutem stabilem
Dirige cor meum,
Ut non per ignobilem
Fallar Iebusaeum.
5. Ave, qui stridentibus
Ignibus iniectus
Speculum es omnibus
Virtutis effectus,
Hinc cum militantibus
Sit meus affectus,
Ut cum triumphantibus
Gaudeam electus.	

A fol. 2 a.

85. De sancto Vito.

1. Ave, puer floride,
Vite, martyr clare,
Qui transisti provide
Huius mundi mare,
Menti meae morbidae
Adesse dignare,
Possim carnis luridae
Motus ut fugare.	3. Ave, flos laetitiae,
Florens mundo flores,
Qui multos ecclesiae
Conducis ad fores,
Tua prece veniae
Mihi funde rores,
Ne unquam nequitiae
Sorbeam foetores.
2. Ave, cum industria
Agens iuventutem,
Mundi fugis dulcia
Currrens ad virtutem,
Precibus flagitia,
Confer, ut refutem,
Ad aeternam socia
Me tibi salutem.	4. Ave, qui victoria
Es ut leo fortis,
Vincis in Sicilia
Quando ducem mortis,
Ora, ne me vitia
Dent inferni portis,
Sed vivam in gloria
Comes tui sortis.

5. Ave, mea gloria,
Sancte puer Vite,
Qui vicisti omnia
Mala huius vitae.
Mea dele vitia,
Tota rogo vi te,
Dans, bibam in patria
Ut de vera vite.

A fol. 13a. — 4, 1 victoriam.

86. De sancto Wilhelmo.

1. Ave, o aetheree
Wilhelme, dux mitis,
Non tumultus terreae
Superat te litis,
Ora, ne tartareae
Me fax urat sitis,
Sed caelestis vineae
Me fecundet vitis.	3. Ave, qui malitiam
Proicis mundanam,
Probans esse gloriam
Ipsius insanam,
Da, ne culpam noxiam
Sequar neque vanam,
Ita conscientiam
Habeam ut sanam.
2. Ave, qui feliciter
Commutas terrena,
Ut fruaris dulciter
Pro his caeli cena,
Pete, ne me turpiter
Culpa voret poena,
Sed sit meo iugiter
Cordi pax serena.	4. Ave, qui monasticos
Comitaris flores
Exempli salvificos
Pii rorans flores,
Ut non diabolicos
Sequar deceptores,
Mihi da angelicos
Tua prece mores.

5. Ave, qui ad gaudium
Transis gaudiorum,
Permutans consortium
Pro mundo sanctorum,
Confer, ut solacium
Fugiam pravorum,
Et sit mihi praemium
Dator praemiorum.

A fol. 13b.

87. De ss. Scholastica, Dorothea, aliis.

1. Ave, o Scholastica,
Virgo grata Deo,
Cane pro me cantica
Plausu iubilaeo,
Desit diabolica
Poena mihi reo,
Claudant regna caelica
Me cum Iesu meo. | 2. Ave, Dei filia,
Virgo Dorothea,
Scandis ad caelestia
Per Christi tropaea,
Inter caeli lilia
Fulges quasi dea,
Sis mihi propitia,
Dulcis sponsa mea. |
|---|---|

3. Ave, o Eugenia,
Sponsa Christi cara,
Virtute in patria
Caeli flores clara,
Deo reconcilia
Me, dulcis et gnara,
Evadam supplicia
Inferni amara.

4. Ave, Dei Brigida
Sponsa praelecta,
Da, ne mea frigida
Mens sit et abiecta,
Sed fac tua vivida
Prece, ut sit recta
Deoque per florida
Opera dilecta.

5. Ave, caeli liliū,
Gerdrudis regalis,
Tu Christi sacrarium,
Angelis aequalis,
Meis Dei filium
Precare pro malis,
Ut post hoc exsilium
Eius sim sub alis.

6. Ave, lucis facula,
Virgo Petronilla,
Omni carens macula,
Magna et pusilla,
Vitae mihi pocula
Dulci prece stilla,
Sit per cuncta saecula
Mea mens tranquilla.

7. Ave, dei filio
Thecla desponsata,
Castitatis lilio
Tota decorata,
Me a carnis vitio
Libera, o grata,
Et conduc cum gaudio
Ad regna optata.

8. Ave, Afra, linea
Emendationis,
Quae fuisti framea
Prius Babylonis,
Ob te me non lancea
Laedat ultionis,
Sed laetum det vinea
Retributionis.

9. Ave, virgo rosea,
O Anastasia,
Fulta vitae trabea
In hac mundi via,
Mea ne sit carnea
Mens, fac prece pia,
Sed sim in siderea
Tecum monarchia.

10. Ave, o Ottilia,
Tota gratiosa,
Dei vivi filia,
Paradisi rosa,
Tua prece omnia
Spernam vitiosa
Et tecum in gloria
Vivam gaudiosa.

11. Ave, digna laudibus,
Sancta Radegundis,
Nam spretis regalibus
Satanam confundis,
Piis leva precibus
Culpaē de profundis
Me et caeli coetibus
Socia iucundis.

12. Ave, Clara nomine,
Clarior virtute,
In Francisci ordine
Claro degens tute,
Pio da iuvamine
Scutum pro me tu te,
Ut in poli lumine
Regnem cum salute.

13. Ave, stirpis regiae
Dulcis Magdalena,
Illustravit gratiae
Te divinae vena.
Ora, ne nequitiae
Me liget habena,
Sed da caeli curiae
Gaudia amoena.

A fol. 1b. — Diese 13 Strophen, die hier unter einer Nr. zusammengefaßt sind, erscheinen in der Hs. als ebensovielle Lieder mit der Rubrik „Ad sanctam Scholasticam“ etc.

88. Threnus.

1. Cor, maeroris nubilo,
Dic, cur obumbraris?
Gaudii cur iubilo
Nullo delectaris?
Proh dolor, in nihilo
Iam nunc consolaris,
Sed frigans ut aquilo,
Heu, heu, desolaris.	5. Tartur vitat noxium
Avium conventum,
Pauper ita gladium
Regis violentum,
David Saulis odium
Fugit virulentum,
Ergo pungant impium
Poenae mille centum.
2. Risus cur me fugerit,
Si quis cupit scire,
Ex moderno poterit
Hoc statu sentire;
Agnus lupum peperit
Conantem saevire,
Omne bonum praeterit,
Malum furit dire.	6. Ardor castrimargiae
A cunctis amatur,
Omnis homo varie
Iam per hanc hamatur,
Omnes crassi, macie
Nullus gloriatur,
Nam laus parcimoniae
Nusquam praedicatur.
3. Ius cessit, lex corrui,
Heu, ad quid sum natus?
Pios tantum obruit
Fallax mundi status,
Saul Neroni congruit
Et Iudae Pilatus,
Pietas defloruit,
Floret, proh, reatus.	7. Nullum fornicatio,
Proh nefas, excludit,
Rex, plebs, omnis natio
Studens in hac ludit,
Et sacra religio
Per hanc se confudit,
Heu, quae nescit, ratio
Plurima concludit.
4. Supra mundi doleo
Statum tam virosum,
In quo patri video
Filium exosum,
Exemplar hic habeo
Herodem dolosum,
Vivere fit ideo
Iustis onerosum.	8. Ueritatis praemium
Iam nullus advertit,
Omnis ad mendacium
Homo se convertit,
Sed qui per hoc vitium
Se a Deo vertit,
Huius ad supplicium
Poena nunquam stertit.

9. Salus mea, Domine
Iesu, rex cunctorum,
Habitans in lumine
Caeli secretorum,
Absolve a crimine
Omnium malorum
Confirmans in agmine
Me tecum sanctorum.

A fol. 3a. — B fol. 213b. — D fol. 196b. — 2, 2 Si cupit quis AB. — „Planctus infelicis status moderni temporis“ A; „Planctus periculosi status moderni temporis“ B; „Threnus“ D. — „Compone literas capitales huius rhythmici et invenies nomen editoris“ A; „Compone literas rubras rhythmici huius et invenies nomen editoris.“ B.

V.

APPENDIX.

METRA.

1. De Natura Dei.

Versus catenati simpliciter.

- Virga datur Iesse cum flore decentior esse;
Natus flos esse legitur, sed virgula Iesse
Virgo prudens esse, quae natum parturit esse.
Ille manens esse, qui nunquam desinit esse,
5. Hoc Deus est esse, sumens, quod erat, Deus esse
Atque manens esse, quod erat, sic prosequor esse,
Quique creans esse sine principio datur esse.
Taliter hoc esse vetus atque novum reor esse.
Est triplex esse, quod ad unum respicit esse.
10. Unum sic esse simplex bene creditur esse,
Ut nihil est esse, quod quiverit hoc prius esse,
Sic nihil est esse, post ipsum quod queat esse.
Omnis ab hoc esse coepit res et capit esse.
Omne, quod est, esse subsistit ab hoc simul esse,
15. Stans tamen hoc esse per se fixum tenet esse,
Hoc tamen ens esse de se proprium tenet esse.
Convenit huic esse, quia, quod nullum tenet esse,
Credat sic esse, qui tendere vult ad id esse
Vel superest esse, ne nobis possit obesse
20. Praesens post esse, cum nos contingat abesse,
Corporis at esse terris de more subesse.
Omnis ad hoc esse, quod eat, reor esse necesse.
Cunctipotens esse nobis dignetur adesse,
Ut sic nos esse, benedictio sit patris esse.

B fol. 159. —

2. De beata Maria V.

Versus catenati simpliciter.

Clara poli stella, divina Maria puella,
Vatis fiscella, tu legis glosa novella,
Foederis arcella, miseris epulosa patella,
Stillant, femella, tua mel cum lacte labella.

5. Monadis es cella, simpli primique capella,
Aurea portella, non suta Dei tunicella,
Verbi capsella, tu verbigenae domicella.
Tu crepitans mella, deitatis in aure vigella,
Roras mumella charismatis ac hydromella,
10. Caumatis umbella, Salomonis eburnea sella,
Solis nubella, surgens aurora rubella,
Quadra columnella, sphaerae teretata rotella,
Caeli fiscella phoebe rutilique casella.
Christi cistella, martis sopito duella
15. Nosque fave bella tecum gaudere rosella,
Ut te buccella collaudet nostra misella,
Conde sub ascella nos artos in parallella.
Natum compella nobis, bonitatis apella,
Ut zeli mella pluat hac in valle gemella,
20. Firmiter appella pro nobis, virgo tenella.
Tu nos cancella, stet et ut tranquilla procella,
Frangere, columbella, nostrae culpa terebrella,
Nè cui fabella simus, fac, dulcis avella.
Morum formella, temptantis rumpe flagella,
25. Nostram debella carnem, ne plus sit asella.
Caelica pratella praestans sceleris tere fella.
Panis es urnella caeli, quam dulcis ofella,
Vitae pagella, Moysi nos scribe tabella,
Erige castella fidei Satanaeque rebella,
30. Hostes post bella nobis fac esse scabella.

A fol. 11a. — B fol. 213b. — 12 sperae AB. — 19 mella fluat A. —
27 panis et A. — Zu 25 carnem, ne plus sit asella vgl. S. 129. Amina
mea asella Nr. 40, Str. 2, 7.

3. De beata Maria V.

Versus catenati simpliciter.

- Virgo Maria, rosa, species caeli speciosa,
Formula formosa, restaurans crimine rosa,
In mala spinosa spem spirans, imperiosa,
Vinea vinosa, virtus vitans vitiosa,
5. Vitis botrosa, longe iaciens acinosa.
Tu frons frondosa, nux mellea, lux radiosa,
Cannaque succosa mellis, cedrus spatiosa,
Pectora ventosa nutantia das animosa.
Argumentosa doctrix, autentica glosa,
 10. Legis leprosa sanans et contagiosa,
Nulla venenosa refugis nec flagitiosa,
Sub cruce poenosa gustas anima gladiosa.
Nunquam corrosa per culpae damna lutosa,
Vallis odorosa, nardus nimium pretiosa,

15. Lampas famosa, cunctis astas studiosa,
Agnaque fetosa non prole cares rosulosa,
Pectora frontosa faciens pietate iocosa,
Ne sint petrosa, sed numinis ambitiosa.
Mater amorosa, dissolvito litigiosa,
20. Uni displosa, confirma religiosa,
Nostra ruinosa repara, virgo generosa.
Sponsa decorosa, nequaquam sit nebulosa,
Sed bene morosa caro culpīs nostra morosa;
Non sit rugosa mens nostra nec acidiosa,
25. Non lucra nummosa quaerens, verum veniosa,
Vitet probrosa spernendo spurcitiosa.
Tu dulcorosa virtute nites, iubilosa,
Aula pudorosa, fla nostra procul scelerosa.
A nece damnosa, de valle leva lacrimosa
30. Tu, iubilosa prosa, nos ad loca deliciosa.

A fol. 11a. — B fol. 213a. — 7 succusa A. — 10 sanas B. — 16 carens A. — 24 nostra sed actidiosa B. — 27 nites decorosa A; beide Lesarten Korrektur.

4. Planctus animae contritae et compatientis.

Versibus paractericis.

- Flere volo, me flere iuvat, volo nil nisi flere,
Absque modo flere gestio, flere volo.
Flere volo, largos, oculi, rivos lacrimarum
Ut pluvias subitas fundite, flere volo.
5. Flere volo, quia te, Deus, irritō vitiis, te,
Proxime, vulnero, me strangulo, flere volo.
Flere volo, vitium vitio iungo cumulando,
Proh pudor, ad crimen crimina, flere volo.
Flere volo, nimis insipiens mala cogito semper
 10. Et loquor et facio pessima, flere volo.
Flere volo, quia non doleo iam criminis usum
Confusum, quid adhuc sordeo? flere volo.
- Flere volo, Iesum cruciant sputum, flagra, spina
Clavus, lancea, fel, crux, probra, flere volo.
15. Flere volo, Iesu passo quia compatiuntur
Sol, petra, luna, solum, tartara, flere volo.
Flere volo, fleo flens, fleo flebile, flebo dolenter
Pro Iesu passo, nil nisi flere volo.
Flere volo, fleat omne, quod est in me quod et extra,
 20. Plangite membra mea singula, flere volo.
Flere volo, maria, valles, nascentia, montes,
Spirans omne, Iesum plangite, flere volo.

- Flere volo, flentem me cuncti plangite, mortem
Hanc quia mors sequitur altera, flere volo.
25. Flere volo, nihil est, in quo moriaris et a quo,
O mala mors, peior, pessima, flere volo.
Flere volo, tibi non parcit mors, aegra senecta,
Teque, iuventa, rapit florida, flere volo.
Flere volo, forma totus perit Absalom, ecce;
30. Quid prodest formae gratia? flere volo.
Flere volo, robur cur diligo, cum tua, Samson,
Desierit virtus vivida? flere volo.
Flere volo, coniunxerunt mortis quia dira
Augusto Croesum vincula, flere volo.
35. Flere volo, Socratem sapientia nec Salomonem
Nec Flaccum salvant carmina, flere volo.
Flere volo, quod Aristotelem mors more sophistae
Monstrat habere duo cornua, flere volo.
Flere volo, quia non a morte tulit medicina,
40. O Galiene sagax, te tua, flere volo.
Flere volo, quoniam conclusit scibilis omnis
Doctori breviter mors fera, flere volo.
Flere volo, moritur popularis nobiliori
Iunctus; qua sorte? nescio; flere volo.
45. Flere volo, morimur omnes, nullusque superstes,
En, manet, aequat mors omnia, flere volo.
Flere volo, quid honor, quid gloria quidve potestas,
Quid prodest vita naufraga? flere volo.
Flere volo, reprobos sequitur conclusio duplex,
50. Corporis ac animae mors, ego flere volo.

B fol. 212a. — C fol. 204a. — Collect ms. Campoliliense saec. 14. in.
Cod. Campolilien. 40. E. — In E am Schlusse von anderer Hand beigelegt:

Det Deus, ut semper fleamus nostra flere volo,
Peccata, mortem Christi nos flere debemus.

5. Apostropha animae plangentis ad carnem.

Versibus ludentibus.

- Christo decrescis, crescis Satanae, caro crassa,
Assa gemes lacrimis, imis dicabere; nosti?
Hosti subderis, eris et cibus, hercule, tristi.
Isti cur pares? ares captiva barathri
5. Atri, pestifera fera, quid ludis, caro, mortis
Hortis? servilis, vilis fera, proh, sine messe
Esse tibi pangis, angis te, nescio, quare.
A re tam fatua tua sit fuga, gratis oberras,
Erras, quid maestus aestus tibi? te nisi punit,

10. Unit non laeto leto, ferus est tibi tortor.
Hortor, ut haec penses, enses Satanae tere parma,
Arma virtute tu te, vis vivere tute.

A fol. 12a. — B fol. 212a. — C fol. 204b. — 2 gemens A. — A hat die Aufschrift „Item“; vorhergeht in A Nr. 6.

6. Apostropha animae indignantis ad carnem.

Versibus ludentibus.

- O caro cur gaudes? audes gaudere morosa?
Rosa cades; plaudis? audis tibicina theatri
Atri? quid saltus altus? quo? quo, caro saeva,
Eva secunda, fluis? luis hac cute, gaza sepulcri
5. Pulchri? non; moreris, eris ut faex squalida putris
Utris, nam fumus, humus es; vae, cur ita marces?
Arces quid miseram seram dape, nectare? lauro
Auro te? nescis, escis satiabere porci?
Orci tartarea rea tu dea, tu, maledicta,
10. Icta cadis leviter, iter est tibi sons in abyssum;
Byssum dedisces, disces ibi tristia, fletum;
Letum sic reperis, peris in luis hoccine cultro
Ultro; quam fatua tua spes! Caro mortua, surge,
Urge te studiis diis, tua crimina plange,
15. Ange cor obscura cura, te vindice punge,
Unge Deum nudis udis lacrimis, mala vita.
Vita caduca brevis, aegis poenis data claudi.
Audi dementem mentem, rogo te, bone Paule,
Aulae claustralis alis ego veler aperte
20. Per te, nam versus versus te concino versus.

A fol. 12a. — B fol. 207. — C fol. 204a. — 11 tristia letum A. — 15 obscuris curis A. — „Anima contra carnem versibus ludentibus“ A. — 18. Der hier genannte Paulus dürfte der zweite Lilienfelder Abt dieses Namens sein. „Er wird unter Albero cellarius genannt und wurde nach dem 12. Mai 1302 dessen Nachfolger in der äbtlichen Würde. Er starb am 9. Juli 1316.“ Tobner, Das Cistercienserstift Lilienfeld. Lilienfeld 1891. S. 6. Das Nekrologium des Stiftes erwähnt seiner zu obigem Datum mit den Worten: „Pie memorie Paulus, abbas huius domus.“ Zeissberg, Das Totenbuch des Cistercienserstiftes Lilienfeld. Wien 1879. S. 111.

7. Animae indignatio contra carnem.

Versus differentiales.

Marcet ut imbre rosa crebro, mea sic caro rosa
Per sordes putres fera, tabida, morbida putres.
Germina cuncta solum iam pingunt florida solum,
Me miseram vestis oneroso pondere vestis.

5. Heu, leprosa caro, privas me munere caro,
Optato caelo, non hoc igitur tibi celo,
Si sub sorde manes, sociae Satanae tibi manes.
Ad lavacrum vitae currens, peto. dirige vi te,
In quo te munda lacrima, iugi prece munda.
10. Ecce, Deus praesto dicit: veniam tibi praesto,
Percutiam, sano facinus medicamine sano.
Hinc geme, flens ora, lania, tere te, petit hora,
Saxigenum cor ara, fidei te circinet ara.
Haec, caro, fac, letor, nec tu nec ego nece laetor.
15. Ad nonnum versus Chaloum scriptito versus
Octo bis; de me scelus, oro, pater, prece deme.

A fol. 12b. — B fol. 212b. — C fol. 204a. — 5 privans C. — 16. Der hier genannte Mönch Chalous, auch Chalochus geschrieben, war 1288 Kämmerer des Stiftes Lilienfeld. Wahrscheinlich hat er „im selben Jahre noch sein Amt mit dem des Infirmarius vertauscht, da noch 1288 ein anderer Camerarius erwähnt wird, während der Infirmarius Chalochus noch unter Abt Albero (1294—1302) als solcher genannt wird“. Tobner l. c. p. 5. Im Nekrologe von Lilienfeld wird auch, u. z. von einer Hand des 14. Jahrh. eingetragen, ein Abt dieses Namens erwähnt, der vielleicht mit dem gedachten Mönche identisch ist: „4. Octob. Pie memorie Chalochus, abbas huius domus.“ Zeisberg l. c. p. 154. — Bei Grillenberger, Die ältesten Totenbücher des Cistercienserstiftes Wilhering, Graz 1896, kommt S. 67 zum 21. März der Name Chalous in der Schreibung unserer Handschriften vor.

8. Verba animae indignantis contra vitam carnalem.

Versibus differentialibus.

- Crimen olens vita, rea, lubrica, squalida vita,
Per sordes foedas te foedam, sordida, foedas,
Per viles sordes salebre, faex putrida, sordes.
Iam tibi ceu flores violae, rosa, lilia, flores,
5. Cras cades, haud laeto, rea, consociabere leto;
Cur laetaris aede? putus in phlegmatis aede.
Haec, quia sunt cassa, fera, marcida, morbida, cassa,
In melius muta te, solvito labia muta.
Dic: duc trans maria scelorum me, virgo Maria.
 10. Narraris funda David, in me. quae bona, funda,
Me vitiis munda, spes, dux, nux, lux mea munda.
Psalterii chorda suavis, purga mea corda,
Si me non amicis, Satanae, prob, subdor amicis.
Absit. Stella nitens, me sordibus ablue, nitens
 15. Ad veniam, porta Christi, me caelica porta,
Dic: hac in planta vili, fili, bona planta,
Hoc olidum plasma, fili, redolens tibi plasma.
Sic pete morosum, reddet me sponte morosum,
Sic faciet mundum dabit et me spernere mundum

20. Cum carnis sorde Satan et soli tibi sorde.
 Caeli sponsa ducis, cano te, mihi spem quia ducis,
 Tu dulcor mellis, mala pellis, tristia mellis,
 O dulcis vitis, referens nato sua vi tis.
 Grates do Christo veniam danti mihi christo,
 25. Dat pacem latam poscenti de patre latam.
 Haec patribus fata Christus perimit fera fata.
 Christe, reos salva, pax detur eis tua salva
 Inque tua palma vigeant, vireant quasi palma.
 Rugerum versus ter denos dirigo versus,
 30. Oro, pater, pro me Domino pia carmina prome.

B fol. 212 a. — C fol. 203 b. — 5 cadis C. — Überschrift aus C. —
 29. Im Nekrolog von Lilienfeld findet sich zum 17. August von einer Hand
 des 14. Jahrh. eingetragen: „Rugerus. sacerdos et monachus in Campolyli.“
 Zeisberg, S. 129. Dies mag die hier erwähnte Persönlichkeit sein.

9. Quod gratiosior est correptio quam adulatio.

Versibus Leoninis.

- Fraetne stimulans assit mihi, cedat adulans.
 Non mel adulantis volo malens verber amantis.
 Cedat adulator, me pungat fidus amator.
 Non simulans ungat, sed amicus me, volo, pungat.
 5. Laudet adulator alios, me caedat amator.
 Dilector sealpet, simulator me neque palpet.
 Nescio laudantem, sed amicum verbera dantem.
 Absit adulator, feriat me verus amator.
 Non palpas lactet, sed amans me verberare mactet.
 10. Quam verbis ungi per amicum plus volo pungi.
 Palpantis mella fugiens amo fida flagella.
 Munus adulantis spernens volo vulnus amantis.
 Verbera fida volo, palpantia basia nolo.
 Fallit adulator, reprehendens munit amator.
 15. Non credam blando, sed qui me terret amando.
 Plus dape palpantis me virga serenat amantis.
 Verberibus pungi malo quam laudibus ungi.
 Firmat amans stimulans, me ridens laedit adulans.
 Non palpet blesus, per amicum plus amo caesus.
 20. Cedat adulantis mel, fel delectat amantis.

A fol. 12 b.

10. Monita ad Filium.

Versibus ludentibus.

Fili, mandata data quae sunt, congrua laudi,
 Audi, virtute tu te rege, vim documenti
 Menti commenda, menda careas animum.

- Morum crede scholae, cole doctos, iunctus honesto
 5. Esto, petas comites mites nec cum parasito
 Ito nec ad scurras curras nec crimine plenas
 Lenas serviles, viles nec Thaida quaere
 Aere, nec assuescas escas cum divite Baccho,
 A quo devictus ictus mentis patiare.
 10. A re tam fatua tua sit fuga, nec pete lusus
 Usus taxillis, illis damnum fit abunde,
 Unde lucrum quaeris, eris ex hoc perditor aeris.

B fol. 19b. — Bemerkenswert ist der Reim 8 sq.: Baccho — a quo.

II. De Morte.

Versibus Leoninis.

- Quod fuit, est et erit, finem mortem sibi quaerit.
 Ad nihilum vadit, quidquid natura creavit.
 Debilis et fortis tendunt ad taedia mortis.
 Ad mortis fines tendit cum paupere dives.
 5. Nullius est sortis vitare pericula mortis.
 Per nullam sortem vitare potest homo mortem.
 Interitus fata comitantur cuncta creata.
 Ad mortis fata festinant omnia nata.
 Quod natura dedit, feritati mortis obedit.
 10. Quod dat natura, mortis subdant sibi iura.
 Quod natura dedit, mortis iuri cito cedit.
 Omne, quod est natum, totum necis intrat hiatum.
 Omne, quod est factum, nihilatur per necis actum.
 Omnia damnantur per mortem, quae generantur.
 15. Omne, quod est ortum, mortis scio carpere portum.
 Omnia causata per mortem sunt vitiata.
 Naturae donum ruit ad mortis mala pronum.
 Donum naturae morti paret ruiturae.
 Omnis factura mortis subit impia iura.
 20. Omne, quod est genitum, mortis poscit sibi ritum.
 Ortum quidquid habet, in mortis tempore tabet.
 Totum mors rodit, quidquid generatio prodit.
 In mortis messe perit omne, quod incipit esse.
 In vitae fine subduntur cuncta ruinae.
 25. Tendunt ad mortem vitae retinentia sortem.
 Omnis homo vivus fluit ad mortem quasi rivus.
 Plasmatum cunctum ruit ad mortis cito punctum.
 Cunctum mortale mortis supponitur alae.
 Quidquid formatur, mortis pede mortificatur.
 30. Ad mortis metas omnis devolvitur aetas.

In mortis dentes omnes scio currere gentes.
In mortis nexus omnis cadit undique sexus.
Mors capit omne, quod est; quid nobis vivere prodest?
Quod sit quisque cinis, probat hoc hominis bene finis.

A fol. 3a.

12. Exempla de sancto apostolo Iacobo maiore

collecta ex diversis libris.

1. Si Iacobi laudes maioris pingere gaudes
Metro, Christane, dabit hic pretium tibi plane.
2. Metri pango lira tua plurima, Iacobe, mira,
Quae scriptis reperi bona sperans plura mereri.
3. Hermogenem laetum Iacobus dedit atque Philetum,
Veri sermone Christo victos ratione.
4. Sanat contractum, cum ducitur ad necis actum,
Iacobus, hoc venias poscit cernendo Iosias.
5. Iosias credit, erroribus illico cedit,
Cum Iacobo moritur, gladiis et uterque feritur.
6. Ad terrae portus Lupae sine remige corpus
Trans freta portatur Iacobi nec sic tumultatur.
7. Suscipit hoc funus instar tumbae lapis unus,
Corpus tam iusti, cui Lupa negat loca busti.
8. Iacobus enervat, quos rex in carcere servat,
Discipulos, et ita dat eis rex quaeque petita.
9. Tauri Silvani cito fiunt pectore sani,
Dat loca pro tumba Iacobo Lupa facta columba.
10. Colligit exempla Iacobi per plurima templa
Calixtus, clausit libro, quae sedulus hausit.
11. Codex de miris Iacobi signis bene miris
Ridet in adversis adversis in bona versis.
12. Carcere clauduntur viginti, cum capiuntur,
Laudes promuntur Iacobo, per quem redimuntur.
13. De turri saltum, qui captus erat, facit altum,
Ad sua regreditur, Zebedides laude potitur.
14. Gaudens abscessit, quem procul solvere nescit,
De Iacobo sacro terso sceleris simulacro.

15. Hi, socio frangunt socii qui foedera, pangunt,
Hunc, cui fracta fides, sepelire iubet Zebedides.
16. Vir perimit cultro se suasu daemonis ultro,
Sancte, pio rite quem reddis, Iacobe, vitae.
17. Flens abiit nato pater in cruce fune ligato,
Reperiens gratum regressus vivere natum.
18. Ren defalcavit exsul seseque necavit,
Cui Satan insistit, valide Iacobusque restitit.
19. Uxor cui moritur, re Franci caupo potitur,
Res sibi redduntur, laudes Iacobo referuntur.
20. Turre reclinata captivo fit fuga grata,
Confractis loris hymnus Iacobo fit honoris.
21. Tiro iacet mutus triduo Iacoboque solutus,
Effatur mira, Satanae cum vincitur ira.
22. Vir reperit panem, ventrem quo replet inanem,
Quo per quindenam saturam fecit sibi cenam.
23. Non sacra ad stulta dives petiit prece multa,
Poenis multatur, Iacobi pietate beatur.
24. Fruges tutoris stultus cremat igne furoris,
Damnatur digne, Iacobus quem solvit ab igne.
25. Me Iacobum vi tis rape, Carole, de Moabitis;
Desolatur ita mox per Carolum Moabita.
26. Ad sanctum bini pergunt Iacobum peregrini,
Perdidit aes unus, furans comes est cito funus.
27. Virgo stupratur, Iacobus clamore vocatur,
Stuprans privatur oculo, sed et exanimatur.
28. Cantor cognatum rapuit Iacobo monachatum,
Abbas conqueritur, praecentor morte feritur.
29. De libro nomen, fallacis qui gerit omen,
Rade, Deus fatur, quod per Iacobum revocatur.
30. Reddis per scutum fugientem, Iacobe, tutum,
Quem tibi promisit, ereptus equum cito misit.
31. Quod miles Christi sim, Stephane, non bene scisti,
Clavibus his valvas resero christis male clausas.
32. Qui reseras portas templi sine clave retortas,
Gaudia divinis das, Iacobe, tis peregrinis.

33. Prenditur a comite miles victus cito lite,
Ne nece perdatur, Iacobi virtute iuvatur.
34. Do libras quinque, moriens ait, haud modo linque,
Iacobe, me; totidem Iacobus mox reddit eidem.
35. Rainberto miles plagas dat denique biles,
Ir cui seccatur, quod per Iacobum reparatur.
36. Ad iactum fundae, praesul, ducunt maris undae
Te, salvat iuste, vocitasti quem, Iacobus te.
37. Militis inflatur guttur, sed non reparatur,
Sanus per Iacobum fit, non cura medicorum.
38. Lite minus cauta Frisorius in mare nauta
Corruit, hunc navi reddit Iacobus propria vi.
39. Iacobe, paganum contra christos malesanum
Arguis et fugere cogisque pericla timere.
40. Non ferians festa Iacobi, fac balnea maesta,
Pelle ruente riges, statim subita nece strides.
41. Qui triticum festo Iacobi vexit, sibi praesto
Ultio donatur, bos cum curru cineratur.
42. Plaustrum portatur tritici, Iacobi violatur
Festum, divina vis caecat bruta bovina.
43. Quidam non colere festum Iacobi voluere,
In cineres horum castrum ruit igne virorum.
44. Sanguis de pane manat, quem rustica sane
Fecerat in festo Iacobi, sed fine molesto.
45. Quae Satanae cura possedit corpora plura,
Eripit a Satana Iacobus reddens ea sana.
46. Plures leprosi, qui corpore sunt vitiosi;
Iacobe, salvantur per te mundique probantur.
47. Multis orbatis oculis, visu viduatis
Per divum numen Iacobus dedit illico lumen.
48. Quendam mors dira prostravit acredine mira,
Reddit praeteritae Iacobus quem denuo vitae.

A fol. 211a. — B fol. 10b. — „Hic nota exempla de sancto Iacobo
Maiore.“ A.

Inhalts-Übersicht.

Real-Index.

	Seite		Seite
De ss. Trinitate	103	De s. Elisabeth.	129
De Personis divinis	103—105	De s. Erasmo.	31; 62; 95; 130
In Nativitate Domini	106	De s. Georgio.	66; 96; 131
In Epiphania Domini	106	De s. Gertrude	69
De Passione Domini	107	De s. Gregorio	131
De Cruce Domini.	108	De s. Hieronymo	132
In Resurrectione D.	109	De s. Hippolyto	132
In Ascensione D.	109	De s. Iacobo Maiore	133; 171
De Corpore Christi	37; 110	De s. Iacobo Minore	134
In Conceptione B.M.V.	110	De s. Iohanne Baptista	135
In Nativitate B.M.V.	111	De s. Iohanne Evangelista.	136
In Annuntiatione B.M.V.	112	De s. Katharina	136
In Assumptione B.M.V.	113	De s. Kunegunde	137
De beata Maria V.	114; 163; 164	De s. Lamberto	137
De VII Gaudiis B.M.V.	116	De s. Laurentio	138
De Omnibus Sanctis	117	De s. Leonhardo	32; 72; 96; 138
De s. Achatio.	27; 40; 117	De s. Luca	139
De s. Aegido.	118	De s. Lucia	140
De s. Agatha.	119	De s. Marco.	140
De s. Agnete	91; 119—121	De s. Margaretha.	141
De s. Altmanno	27; 44; 92	De s. Maria Aegyptiaca	141
De s. Ambrosio	121	De s. Martha	33; 75; 97; 143
De s. Andrea.	122	De s. Martino	144
De s. Anna	28; 48; 92; 123	De s. Matthaeo.	145
De s. Augustino	123	De s. Matthia	145
De s. Barnaba	124	De s. Mauritio	146
De s. Bartholomaeo	28; 51; 93; 124	De s. Michaele et Angelis	147
De s. Benedicto	125	De s. Nicolao	147
De s. Bernardo	126	De s. Pancratio.	148
De s. Blasio	126	De s. Paulo	149
De s. Caecilia	93; 127	De s. Petro	149
De s. Christina	128	De s. Petronella	33; 79; 98
De s. Colomanno	29; 55; 94; 128	De s. Philippo	150
De s. Dionysio	129	De s. Quirino	150
De s. Dorothea	31; 59; 95	De s. Scholastica etc.	158

	Seite		Seite
De s. Silvestro	151	De s. Ursula	155
De s. Simone . . . 33; 82; 99; 152		De s. Vincentio	156
De s. Thaddaeo . . . 33; 82; 99; 153		De s. Vito	157
De s. Thoma Apostolo	153	De s. Wilhelmo	158
De s. Thoma Cantuarien.	154	Moralia	159; 165—170
De s. Udalrico . . . 34; 85; 99; 154			

Verbal-Index.

	Seite		Seite
Amator dulcis hominum	27	Ave o dulcissime	148
Annua sollemnia	69	Ave o egregie	155
Ave admirabilis Myrae	148	Ave o eximia	137
Ave admirabilis o crux	108	Ave o Hippolyte	132
Ave admirabilis Silvester	151	Ave o Ieronyme	132
Ave Aegyptiaca	142	Ave o ingenua	141
Ave Agna natu clara	192	Ave o puerpera	114
Ave Anna regia	123	Ave o sancte Andrea	122
Ave apostolice	124	Ave o Scholastica	157
Ave beate Matthaeae	145	Ave o veris primula	59
Ave cancellario	154	Ave pastor et patrone	125
Ave Cappadociae	131	Ave pater monachorum	126
Ave clari generis	142	Ave pater omnium Causa	104
Ave claro genere	137	Ave pater omnium Rerum	103
Ave Dei gratia	129	Ave Petre o beate	150
Ave Dei pontifex	144	Ave praesul optime	121
Ave dux sanctissime	146	Ave puer floride	156
Ave evangelii	139	Ave quae de noxiis	143
Ave felicissime	138	Ave quae praeordinata	112
Ave gemma praesulum	131	Ave qui baptisinate	151
Ave huius saeculi	153	Ave qui de regibus	118
Ave Ierosolmyae	134	Ave qui maior vocaris	133
Ave Iesse virgula	115	Ave qui verbo et vita	152
Ave Iesu fili Dei	115	Ave regis filia	130
Ave Iesu gentium	106	Ave sacer Dionysi	129
Ave Iesu gloriae	109	Ave sancte Spiritus	105
Ave Iesu lux exorta	171	Ave sidus caelicum	136
Ave Iesu qui potenter	109	Ave Simon venerande	152
Ave invictissime	156	Ave Sion filia Agni	98
Ave Iohannes praeclare	135	Ave Sion filia Dei	111
Ave Laurenti beate	138	Ave Sion filia Sacra	128
Ave manna angelorum	110	Ave stirpis nobilis	146
Ave Martha inclita	143	Ave summa trinitas	117
Ave Michael beate	147	Ave vas electionis	149
Ave miles Christi fortis	117	Ave venerabilis	130
Ave o aetheree	157	Ave verbum eructatum	106
Ave o apostole	124	Ave verbum praedicas	150
Ave o Bartholomaeae	124	Ave veri luminis	140
Ave o benevole	134	Ave veris primula	119
Ave o Caecilia	127	Ave victor maxime	126
Ave o christifera	113	Ave virgo nobilis	140

	Seite		Seite
Ave virgo regia De stirpe	111	Gaude Sion laetabunda	91
Ave virgo regia Dulcis	137	Gaude sponsa Christi Agna	121
Ave virgo Ursula	155	Gaude virgo laus cunctorum	116
Ave Thoma Didyme	154	Glorietur orbis totus	96
Ave tu Siciliae	119	Hodie ecclesia Collaudans	40
Bartholomaei inclitis	28	Hodie ecclesia Colomanni	35
Bartholomaeus sacratus	93	Hodie recolitur	37
Caelestis patria	31	Humi de tribulis	32
Caelum gaude	95	Iesu ave fax amoris	105
Caelum terra mare plaude	96	In caelesti ierarchia	97
Christo decrescis	166	Laetabundus Fidelis in	95
Clara poli stella	163	Marcet ut imbre rosa	167
Colomanni da precibus	30	Marthae sacris sollemniis	33
Cor maeroris nubilo	159	Mater pia mater dia	114
Crimen olens vita	168	Nostra dele vitia	95
De mundi sentibus	27	Novelli sideris	29
Devote per dramata	100	Novi ut ortu sideris	28
Erasmi de victoria	32	O caro cur gaudes	167
Exsultet Alemannia	85	O mater ecclesia Felix	44
Felix o Bartholomae	93	O mater ecclesia Gaude	79
Fili mandata data	169	O mater ecclesia Iubilando	82
Firmamentum ecclesiae	33	O Sion eximia	62
Flere volo me flere iuvat	165	O vera meridies	98
Fraterne stimulans	169	Pennis volas gratiae	92
Gaude admirabilis	92	Petronellam caelestibus	33
Gaudeat ecclesia Annae	48	Plausu cordis iubilaes	99
Gaudeat ecclesia Tna	93	Quod fuit est et erit	170
Gaude caeli curia	99	Si Iacobi laudes maioris	171
Gaude caeli ierarchia	92	Solarem radium luce	34
Gaude Cappadocia	66	Stetit Iesu pro te bone	95
Gaude mater ecclesia	51	Universi iubilans	75
Gaude natalitia	72	Virga datur Iesse	163
Gaude o felix Austria	30	Virgo Maria rosa	164

ANALECTA HYMNICA

MEDII AEVI.

Herausgegeben

von

Clemens Blume und Guido M. Dreves.

XLI b.

BONCORE DE SANCTA VICTORIA.

Boncore's di Santa Vittoria

Novus Liber

Hymnorum ac Orationum.

Leipzig.

O. R. Re i s l a n d.

1903.

BONCORE DE SANCTA VICTORIA.

Boncore's di Santa Vittoria

Novus Liber

Hymnorum ac Orationum.

Nach einer Handschrift

des Kapitel-Archivs von St. Peter in Rom

herausgegeben

von

Guido Maria Dreves

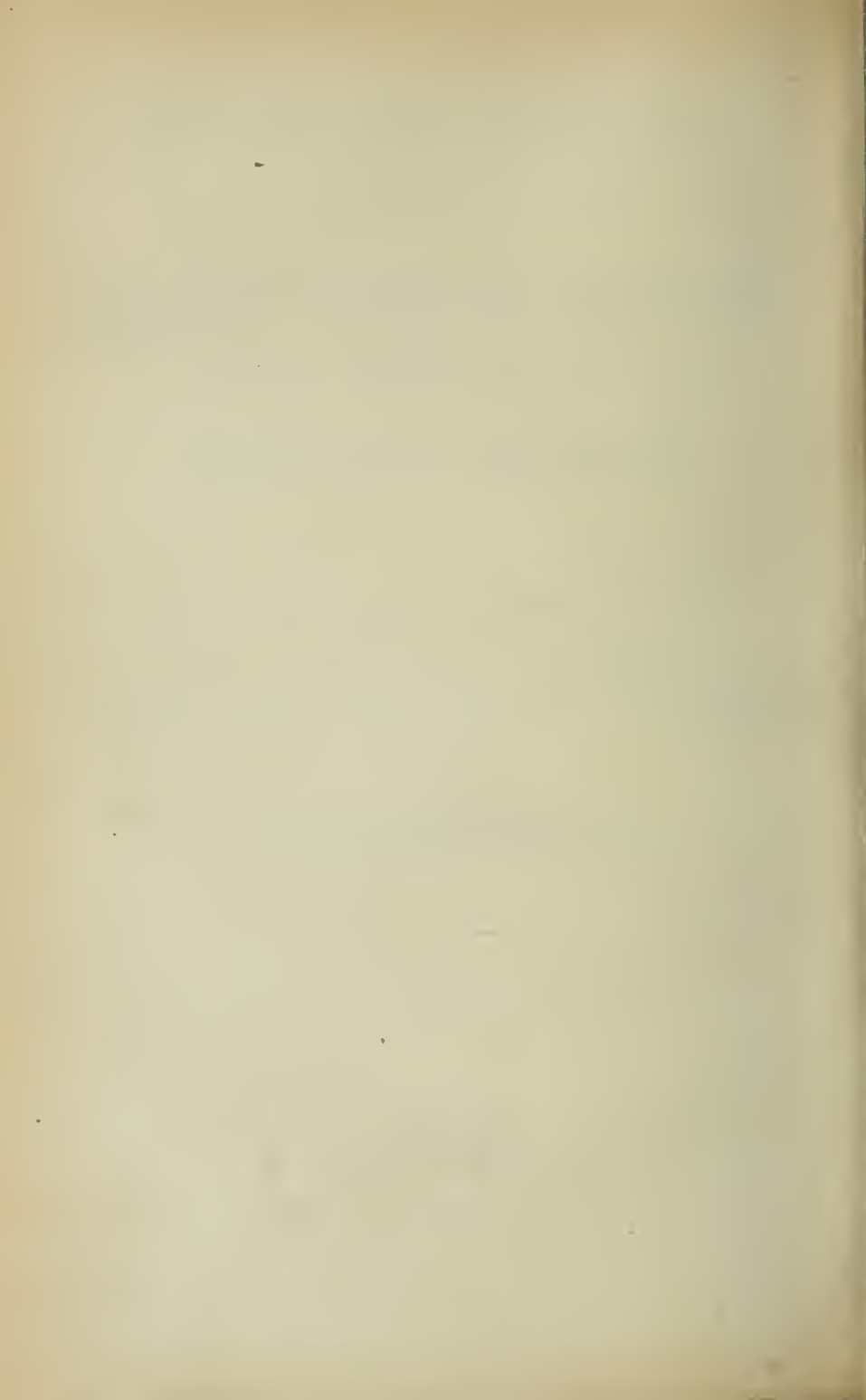
S. J.

Leipzig.

O. R. Re i s l a n d.

1903.

VORWORT.

Der hier mitgeteilte Liber hymnorum, der aber dieses Titels unerachtet sich als eine Reihe von Reimgebeten darstellt, ist uns in der Handschrift G 57 des Kapitelsarchivs von St. Peter in Rom überliefert. Es ist diese ein Pergamenus von 36 Bll. zu mm. 270 \times 174, der, in Doppelkolumnen geschrieben, die 36 Lieder in der Anordnung und mit den Aufschriften enthält, wie solche im folgenden Abdrucke beibehalten wurden. Die Handschrift beginnt mit der Einleitung: „Incipit novus liber hymnorum ac orationum“ und schließt mit einem Explicit, das uns über den Namen des Verfassers und die Entstehungszeit seines Werkes aufklärt. Es lautet:

Explicit libellus hymnorum CXXX, compositus seu compilatus per me Boncore de Sancta Victoria, minimum in virtute et maximum in peccato, sub anno Domini MCCCXL, indictione VIII., tempore sanctissimi Patris et Domini, Domini Benedicti papae XII., mense Martii, tempore quadragesimae et mortalitatis et caristiae in partibus Italiae. Quem libellum paratum me offero aut theologia aut decretalibus aut legibus aut philosopho aut intellectu puri et veri iudicii roborare. Deo gratias et beatae Mariae. Amen.

Mehr über die Persönlichkeit des Verfassers in Erfahrung zu bringen, war mir leider nicht möglich. Nur so viel scheint aus dem doppelten Umstande, daß die einzige Handschrift des Hymnars im Archiv von St. Peter niedergelegt ward, und daß der Verfasser am Schlusse seiner Arbeit diese gerade dem hl. Petrus in einem Endhymnus widmet, mit Wahrscheinlichkeit hervorzugehen, daß derselbe dem Klerus der Vatikanischen Basilika angehörte.

Das poetische und literarische Verdienst dieser Hymnendichtungen ist allerdings verschwindend klein, das Interesse, das sie erregen, ein ausschließlich kulturhistorisches. Sie zeigen auch auf ihrem Gebiete, was auf anderem Felde niemandem ein Geheimnis ist, wie wenig das „spezifisch römische Mittelalter“ mit dem anderer Länder, ja auch nur dem des lombardischen Nordens oder des langobardisch-normannischen Südens der apenninischen Halbinsel den Vergleich aushält. Erwägungen dieser Art waren es, die mich der wenig erfreulichen Arbeit der Abschrift und Drucklegung dieses Libellums nicht aus dem Wege gehen ließen.

Wien, den 21. Juni 1902.

Guido Maria Dreves.

NOVUS LIBER HYMNORUM

AC

ORATIONUM.

Praefatio.

1. In Dei sancto nomine
Meos geram cunctos actus.
Custodias me, Domine,
Ne a daemone sim captus,
Progrediar in lumine,
Ne ad inferos sim tractus. | 2. Initium amabile
Fiat Dominoque decens,
Considero laudabile,
Dilectus sit omnipotens,
Sit cunctis acceptabile,
Nomen Dei benedicens. |
|--|---|

1. Hymnus primus de Deo patre.

1. Deus, Deus, sanctus, sanctus,
Solus dignus dominari,
Et sit ei maior mantus,
Totus dignus exaltari,
Fiat sibi semper cantus,
Solus Deus adorari.	5. Ipse magnus solus Deus
Et gubernator omnium,
Quidem est salvator meus
Et verus custos ovium,
Tristis omnis est Hebraeus
Abhorrens eius solium.
2. Gloria, honor ac laus
Semper nostro genitori,
Nulla fiat sibi fraus
Deo nostro redemptori,
Reverentiaque salus
Sibi, omnium pastori.	6. Ama Deum toto corde,
Time Deum ex amore,
Ei servi sine sorde,
Lauda eum in honore,
Ama fratrem, non tu morde,
Deum quaere in timore.
3. Est omnis sapientia
A Deo, summae virtutes,
Doctrinaque scientia,
Status, honorque salutes,
Pax omnis cum clementia,
Hoc credere tu[que] debes.	7. Deum ora et exalta,
Ipsum quaerens invocabis,
Deo psalle seu canta,
Sanctum Deum exspectabis,
Tua laudatio sit sancta,
Et in Deo iubilabis.
4. Unus Deus venerandus,
Solus Deus metuendus,
Unus Deus est amandus,
Solus Deus est timendus,
Unus Deus adorandus,
Solus Deus perquirendus.	8. Ante tuumque conspectum
Semper Deum tu praeponas,
Ex eo sanctum, perfectum,
Sine ipso non disponas,
Absque ipso imperfectum,
Cave, Deum non postponas.

<p>9. Care Deum confitere,
Debes eum venerari,
Deum debes sustinere
Et in ipso gloriari,
Cura eum retinere
Et in ipso te laetari.</p> <p>10. Et in Domino tu gaude
Et exsulta tu in Deo
Placens ei sine fraude,
Non nocebit tibi leo,
Ipsam ama corde valde,
Et spes tua sit in eo.</p> | <p>11. Tu in Deo glorieris
Despiciens praesentia,
Coram Deo non vereris,
Si manes in prudentia,
Apud Deum magnus eris,
Si servis in placentia.</p> <p>12. Debes gratias referre
Deo nostro atque laudes,
Deus caeli est et terrae,
Et ex eo certe gaudes,
Debes ei tu deferre,
Pellens dolos atque fraudes.</p> |
|---|---|
13. Magno Deo te submitte
Tuum votum reddens sibi,
Tu promissa serva stricte
Et considera tu tibi,
Legem serva tu non fecte,
Tu in caelo eris ibi.

4, 4 amandus. — 8, 3 sanctumque.

2. Hymnus de eodem.

<p>1. Quam laeta Dei facies,
Quam summum tuum gaudium!
Tu es sanctorum acies,
Quam sanctum tuum prandium!
Nos te videre facies.
Tu plenus certe laudum.</p> <p>2. Tu magnusque terribilis,
Aeternus, potentissimus,
Tu mitis atque humilis,
Tu sanctusque iustissimus,
Tu das salutem populis,
Tu clemensque piissimus.</p> <p>3. Esto Dei imitator
Manens in dilectione,
Dei nostri sis amator
Cordis cum affectione,
Erit Deus tibi dator
Vitae cum protectione.</p> <p>4. Elongantes se a Deo
Ruent ipsique peribunt,
Hos offendit malus leo,
Te tueri non valebunt,
Adhaerentes Deo vero
Dei regnum introibunt.</p> | <p>5. Non sic a Deo devians
Deo subiecte pareas,
Tu non sis fratrum iudicans,
Deumque fratrem diligas,
Non sis in iure claudicans,
Tu Deo preces dirigas.</p> <p>6. Tu cura Deum quaerere,
Ama fratrem caritate,
Velis honeste vivere,
Redde ius in claritate,
Tu fratrem noli laedere,
Vias tuas in unitate.</p> <p>7. Sine Deo nil perfectum,
Offendis, si non diligis,
Si tu geris inhonestum
Et fratri ius non porrigis,
Non habebis tu effectum
Nec iter bonum dirigis.</p> <p>8. Non timebis inimicum
Et, si Deus est adiutor,
Non incedes per obliquum,
Tibi Deus erit tutor,
Quaere Deum in amicum,
Qui malorum est repulsor.</p> |
|---|---|

<p>9. Homo Dei est imago
Et factus ei similis,
Appellatur hic virago
In mundo magis nobilis,
Vae, si contra ipsum ago
Vel sum ad malum labilis.</p> | <p>10. Noster spiritus creatur
In caelo a summo Deo.
Ut in carnem infundatur,
Et ex eis fiat homo,
Hic ad Deum revertatur,
Cum recedit hic ab imo.</p> |
|---|--|

3. Hymnus alius ad laudem Dei.

<p>1. Nos te Deum adoramus,
Dominum te confitemur,
Deum nostrum te laudamus,
Nos te Deum veneremur,
Deum te glorificamus
Te Dominumque fatemur.</p>	<p>4. Deum sanctum nos quaeramus,
In te Deo commoremur,
Deo nostro exsultamus,
Tuis sanctis adgregemur,
In te Deo confidamus
A te nosque diligemur.</p>
<p>2. Deum nostrum te amamus
Et per te nos confortemus,
Deum te nos exaltamus,
Tibi nos humiliemus,
Ante te nos procidamus,
Tibi genua flectemus.</p>	<p>5. Tibi Deo serviamus
A te nosque muneremur,
In te Deo confidamus,
Tui semper memoremur,
In te Deo nos speramus
Et per te nos defendemur.</p>
<p>3. Deum semper videamus,
In te corde nos laetemur,
In te semper maneamus,
Tibi uos regratiemur,
Deum nostrum exspectamus,
Nos a malis liberemur.</p>	<p>6. Nos te Deum diligamus,
Per te certe nos mundemur,
Tibi Deo nos iungamus,
In te Deo contemplemur,
Nos te Deum inquiramus,
Per te Deum nos salvemur.</p>
7. Deum te benedicamus,
A te nos benedicemur,
Tibi gratias agamus,
Tibi omnes nos tenemur,
Ad te Deum redeamus,
A peccatis nos purgemur.

1, 6 Te Deumque.

4. Hymnus alius ad laudem Dei.

<p>1. Tu, Deus, es sanctissimus,
Tu facis mirabilia,
Tu solus es altissimus,
Tu facis durabilia,
Tu solus beatissimus,
Tu facis notabilia.</p> | <p>2. Tu solus clementissimus,
Tu facis amabilia,
Tu solus potentissimus,
Tu facis terribilia,
Tu solus es humillimus,
Tu respicis humilia.</p> |
|--|---|

3. Tu solus dilectissimus,
Tu facis placabilia,
Tu es virtuosissimus,
Tu manes in victoria,
Tu super omnes maximus
Tu facisque magnalia.	6. Tu solus prudentissimus,
Tu regis providentia,
Tu solus perfectissimus,
Tu facis sanabilia,
Tu es excellentissimus,
Tu retines caelestia.
4. Tu, Deus, nobilissimus,
Tu das aeterna gaudia,
Tu verus Deus, Dominus,
Tu solus potens omnia,
Tu solus es fortissimus,
Tu manes in constantia.	7. Tu es sapientissimus,
Tu plenus es scientia,
Tu laude es dignissimus,
Tu plenus omni gloria,
Tu manes lucentissimus,
Tu facis nigra splendida.
5. Tu solus es clarissimus,
Tu praebes luminaria,
Tu solus es gratissimus,
Tu muneras servitia,
Tu solus es latissimus,
Tu summa sapientia.	8. Tu es mansuetissimus,
Tu fortis patientia,
Tu fidus, fidelissimus
Tu mandasque fidelia,
Tu totus es purissimus
Tu facisque nobilia.
9. Tu summus, felicissimus,
Tu donasque felicia,
Tu nobis sis piissimus,
Tu lauda nos clementia,
Tu miserator omnibus,
Nos reple tua gratia.

5. Hymnus de Christo filio et de natione eius.

1. Annuntiante angelo
Carnem, Christe, suscepisti,
Ut salus esset populo,
Ad hoc quippe descendisti,
Sociaris (ab) archangelo,
Pauper esse voluisti.	4. Tu, Christus, admirabilis
Et purissime tu gerens,
Prae cunctis tu amabilis
Et sanctissima tu loquens,
Tu semper es durabilis
Et tu cuncta bona docens.
2. Orto sidere iam lucis
Ac stella in oriente
Christus gerit signum crucis
Ipso vitam referente
Nobis omnibus caducis,
Cunctis eo relucente.	5. Virtutum es primordium,
Tu ferens omnem gratiam,
Tu lux et lumen cordium,
Tributa tibi faciam,
Tu es repulsor sordium,
Fac, ut in bono iaceam.
3. In virginali utero
Iesus Christus tu conceptus,
In ventre beatissimo
Tu sanctissimus perfectus,
Ut vita esset populo,
Tu prae cunctis es electus.	6. Inclinamur tuae laudi
Nos tuaeque potentiae,
Cantamus tibi [de] grandi,
Maiori sapientiae,
Tu es auctor nos sanandi
Et plenus fons clementiae.

<p>7. Christum omnes adoremus,
Ante Christum procidamus,
Cantum novum nos cantemus
Et pro rege teneamus,
Tibi Christo exsultemus,
Ei soli serviamus.</p> <p>8. Natus mundi est salvator,
Qui lucens servos redimet,
Ipse orbis luminator
Et inimicum deprimet,
Hic cunctorum est curator,
Nos salvos omnes faciet.</p> <p>9. Est ortum lumen lucidum,
Nostros oculos illustrans,
Dat Christus natus fulgidum,
Hic lites nostras terminans,
Lucescit ipse turbidum,
Hic nos informans, resanans.</p> | <p>10. Sol ortus est iustitiae,
Splendens de caelo veniens,
Totius est potentiae,
Lucemque vitam conferens,
Hic radix est clementiae,
Nos ab inferno redimens.</p> <p>11. Haec est illa sancta dies,
In qua corde nos laetemur,
Exaltatur nostra fides,
Salvatorem confitemur,
Est illata nobis quies,
Christum sanctum veneremur.</p> <p>12. Stella iam ab oriente
Apparuit pastoribus,
Ea stella praelucente
Iam magis oratoribus,
Eos certe conducente
Ad Christum cum muneribus.</p> |
|---|--|

8, 5 His cunctorum. — 9, 2 illuminans. — 9, 4 His lites. — 9, 6 His nos. — 10, 5 His radix. — 11, 5 Et illata.

6. Hymnus alius de Nativitate Domini.

<p>1. Mirabilis nativitas
Factaque Christi natio,
Quem paruit virginitas,
Nullaque fuit actio,
Haec obtulit divinitas,
Nulla in partu passio.</p> <p>2. Est ipsa vitam reparans
Lucemque lumen tribuens
Ipsaque gentem sublevans,
Erat ad mortem corruens,
Ipsaque gentem liberans,
Nobis salutem proferens.</p> <p>3. Ipsa nos mundat vitiis,
Nobis virtutes tribuit,
Ipsa succurrit deviis
Nosque prostratos erigit,
Ipsa nos ditat praemiis,
Aemulos nostros deprimit.</p> | <p>4. Fert ipsa nobis gaudium,
Nos roborat laetitia,
Dat ipsa cenam, prandium,
Nos purgat a malitia,
Ipsa sit plena laudium,
In ea est munditia.</p> <p>5. Simus cantantes vigiles
Nos in ipsa dignitate,
Sibi cantemus supplices,
Stemus in sollemnitate,
Sibi flectamur humiles,
Miro in humanitate.</p> <p>6. Sonis cantemus cithara,
Omnisque vivens vigilet,
Quem terra, mundus, aethera
Content, in ipsa iubilent
Sibique reddant munera,
Deo servire properent.</p> |
|---|--|

<p>7. Est ipsa digna laudibus
 Ipsaque corda lumnat
 Ipsaque confert cordibus,
 Nos ad salutem praeparat;
 Homo cum suis cantibus
 Sibi iam laudes referat.
 5, 6 Mirum.</p> | <p>8. Tu salus, virtus gentibus,
 Tu totum mundum redimens,
 Tu vitam, lumen omnibus,
 Tu lucem orbi proferens,
 Omnis laetetur animus,
 Sit Iesum Christum diligens.</p> |
|--|---|

7. Hymnus alius super eodem.

<p>1. Sanctissima natiuitas,
Summa tu praebes gaudia,
Tu lumen, fructus, caritas,
Cuncta repellis noxia,
Tu odorque suauitas,
Tu nos corona gloria.</p>	<p>4. Laudabilis natiuitas,
In te partus lumnosus,
Mirabilis festiuitas,
In te Christus gratiosus,
Tu maior es sollemnitas,
Vita, fructus pretiosus.</p>
<p>2. In te summus intellectus,
Tu summa sapientia,
Deus homo es effectus,
Diuina tu potentia,
Tu praeclarus es electus,
Tu pietas, clementia.</p>	<p>5. Sancta tu [es] diuinitas,
Tu es plena caritate,
Amoris es immeusitas,
Odor in humanitate,
Tu salus, virtus, veritas,
Donum, lux in claritate.</p>
<p>3. Iesu Christe, tu triumphans,
Tu excelsus supra thronum,
Tu super omnes militans
Tuque donas amplum donum,
Tu super cunctis imperas,
Tu largiris nobis bonum.</p>	<p>6. Es rosa, flos et lilium,
Nobis fructus salutaris,
Tu fauorque consilium,
Es firmata rebus claris,
Tu nobis es praesidium,
Es ornata rebus caris.</p>

3. Purissima natiuitas,
 Da nobis tu subsidium,
 Caelestis tu nobilitas,
 Da nobis tu auxilium,
 O summa tu felicitas,
 Sis nobis tu refugium.

8. Hymnus de Passione Christi.

<p>1. Cum Herodes hoc [re]scivit,
 Sanctos magos pertransire,
 Hic ab eis exquisiuit,
 Ad quem hi volebant ire;
 Iphis magis quidem dixit:
 Curate ad me redire.</p> | <p>2. Cum ad domum accesserunt,
 Ubi erat Christus puer,
 Ipsum corde adorauerunt,
 Qui moratur lux et pulcher,
 Sibi munera dederunt,
 Quae recepit hic magister.</p> |
|--|--|

<p>3. Nam sanabat hic Iudaeos
 His faciens miracula.
 Liberabat ipse reos
 Et auferens pericula
 Arguebat phariseos,
 Ne moverentur iacula</p> <p>4. Impiissimi Iudaei
 Se in loco convenerunt,
 Mali scribae, pharisei,
 Et consilium fecerunt,
 Erant inimici Dei,
 Iesum Christum hi ceperunt.</p> <p>5. Fuit Iesus Christus captus
 A malis cum insidiis,
 Fuit Christus hic ligatus
 Et a Iudaeis impiis,
 Fuit ipse verberatus
 Cum maximis tristitiis.</p> <p>6. Iam fuit Christus venditus
 Per Iudam certo pretio,
 Fuit Iudaeis traditus
 Atque Pilato Pontio,
 Fuit Iesus flagellatus
 Et traditus supplicio.</p> | <p>7. Virgo sancta, mater Christi,
 Cordialiter plorabat,
 Erat data poenae tristi,
 Quia filium perdebat;
 Deus quid me reliquisti,
 Iesus fortiter clamabat.</p> <p>8. Qui transitis, vos videte,
 Si est dolor, quantus meus;
 Passionem vos habete,
 Crucietur Christus Iesus,
 Una mecum vos dolete,
 Nam defecit mihi Deus.</p> <p>9. Sunt discipuli dispersi
 Fugientes prae timore,
 Iam Iudaei hi perversi
 Posuerunt in rumore,
 Sunt in fugam hi conversi
 Recedentes a doctore.</p> <p>10. Ille impius Pilatus
 Christum male iudicavit,
 Fuit hic Iudaeis datus,
 Quia turba exclamavit,
 Fuit cruce clavellatus,
 Latus eius perforavit.</p> <p>11. Fuit datus Christo potus,
 Cum Christus Iesus sitiit,
 Fuit hic turbatus totus.
 Cum potum ipsum sentiit,
 Fuit factus terrae motus,
 Cum ipse mortem tetigit.</p> |
|--|--|

1, 3 His ab. — 2, 6 his magister. — 3, 1 His Iudaeos. — 3, 6 mori-
 rentur. — 5, 3 his ligatus. — 10, 3 Fuit his. — 11, 3 Fuit his.

9. Hymnus de passione Christi.

<p>1. In nobis sit memoria
 Iam semper Cristi passio,
 Ut simus in victoria,
 Sit felix nostra natio,
 Manebimus in gloria,
 Nosque salvabit ratio.</p> | <p>2. Christi passio sanavit
 Quidem nos, humanum genus,
 Quod daemonium damnavit
 Propter magnum primum scelus,
 Christus nimis nos amavit,
 Fuit hic amore plenus.</p> |
|---|--|

<p>3. Nobis non fuisset salus
Sine Christi passione,
Nam sit Christo omnis laus,
Digno benedictione,
Nobis non sit ulla fraus,
Hac regamur lectione.</p>	<p>5. Christus passus nos redemit,
Nos ab inferno liberans;
O me, quantum ipse gemit,
Ut nos salvaret properans!
Nos hic sanguine redemit,
Qui sibi crucem baiulans.</p>
<p>4. Deo semper ero gratus,
Passionis ero memor;
Fuit ipse verberatus,
Fuit sibi dirus maeror,
Et ad mortem hic paratus,
Fuit hic amoris fervor.</p>	<p>6. Omnes debemus compati
Et flere nos ex animo
Et simus nos perterriti
De Christi tam patibulo,
Ut maneamus meriti
De tanto dono valido.</p>
7. Christi tu sancta passio,
Fuisti atrox nimia,
Peccati es remissio
Et delictorum venia,
Divina tu permissio
Pro nostra tu miseria.

2, 6 Fuit his. — 4, 5 his paratus. — 4, 6 Fuit his. — 5, 3 O mi. —
5, 5 Nos his.

10. Hymnus alius super eodem.

<p>1. Passionis memor eris,
Habebis patientiam,
Velis adhaerere veris,
Habebis magnam gratiam,
Sine ipsa forte peris,
Habere cura veniam.</p>	<p>4. Nam passio clarificat
Praebens bonum intellectum
Et hominem fortificat,
Facit hominem electum
Eundemque iustificat
Facit hominemque rectum.</p>
<p>2. Iam non sumus nos trementes,
Sed incedimus securi,
Si de Christo sumus flentes
Et non certe corde duri,
Doleamus omnes gentes
De morte Christi [tam] puri.</p>	<p>5. Ingratus nemo maneat
De tanto beneficio,
Sed Christo iam retribuatur,
Qui nos mundavit vitio,
De passione defeat,
Quam Christus passus Pontio.</p>
<p>3. Christi passio defendit
Quem in mente deferentem,
Inimicum non offendit,
Si quem viderit dolentem,
Nam ad bonum finem tendit,
Si quis facit se deflentem.</p>	<p>6. Consolabitur, gaudebit
Passionem Christi luens,
Ille requiem habebit,
Qui et in corde deferens,
Iesum Christumque videbit,
Qui bonum est retribuens.</p>

II. Hymnus de Morte et Resurrectione Christi.

1. Sanctorum multa corpora
Christi morte surrexerunt,
(Ut) scirentur eius opera,
Scissae petraeque fuerunt,
Mortis Christi quidem hora
Muri templi se moverunt.	5. Lavasti nos in sanguine
Tuo pretiosissimo,
Nos dilexisti, Domine.
Ut laetaremur gaudio.
Nos luminasti lumine,
Eramus nos in inferno.
2. Cum in cruce pependisti
Tu pro fideli populo,
Nobis vitam tradidisti
In aspero patibulo,
Mundo lucem tu dedisti,
Qui erat sine oculo.	6. Fuit turbata vox superna
Atque omnis dulcis cantus,
Et commota cuncta regna,
Dolens corde omnis sanctus,
Ac in vita sempiterna
Fuit dirus dolor, planctus.
3. Sanguis sanctus, qui manavit
Ex sacro tuo corpore,
Nos infirmos resanavit
Suae virtutis opere,
Nostram vitam reparavit
Confirmans nos in robore.	7. In sepulcro hic sepultus
Surrexit die tertia,
Sicut sol est eius vultus
Et ut nix eius spolia,
Ac Iudaeis timor multus
Cum maxima tristitia.
4. Tu pius et misericors
Mortem pati voluisti,
O quam atrox, dira, ferox
Fuit ipsa, cum sensisti,
Fuitque facta dies nox,
Cum [tu] mortem incurristi.	8. Descendit hic ad inferos
Et infernum hic pugnavit,
Extraxit hic mortiferos,
Quos daemon [ex]cruciavit,
Hos faciens laetiferos
Et a morte liberavit.
9. Fuit huius interitus
Nostra quidem redemptio,
Fuit caelestis gemitus,
Cum fuit in patibulo,
Fuit supernus canticus
Sancta eius ascensio.	

7, 1 his. — 8, 1 his. — 8, 2 his. — 8, 3 his. — 9, 1 his interitus.

12. Hymnus alius de Resurrectione Christi.

1. Tu, Christi resurrectio,
Fuisti die tertia,
Divina tu promissio
Tu Deique potentia,
Tu gentium tuitio,
Tu pietas, clementia. | 2. Tu nobis es in gaudium,
Tu nobis in laetiam,
Tu eicis daemonium
Tu pellisque tristitiam,
Tu es redemptor omnium,
Tu cunctis donas veniam. |
|--|---|

<p>3. Tu es, Christus, triumphator
Tuque damnatos liberans,
Tu es victor, expugnator,
Tu nos prostratos sublevans,
Tu es inferni pugnator,
Tu fideles certe salvans.</p>	<p>5. Cunctis purgemur vitiis,
Utamur nos virtutibus,
Epulemur (nos) in acimis,
Sinceri simus cordibus,
Ut stemus nos in praemiis,
Utamur sanctis moribus.</p>
<p>4. Ista die nos laetemur
Et in ipsa gaudeamus
[Et] hanc diem veneremur,
Nos in Christo maneamus,
Iesum Christum nos hortemur
Ac in Christo quiescamus.</p>	<p>6. Pellamus mala vetera,
Christi arma nos sumamus,
Malorum cuncta genera
Iam a nobis repellamus,
Sumentes Christi onera
Nos contriti maneamus.</p>
7. In hoc paschali gaudio
 Simus cantantes humiles,
 (In) hoc epulemur prandio
 Nos lacrimantes iubiles,
 Christus, triumphas proelio,
 Tu nos corona supplices.

13. Hymnus alius super eodem.

<p>1. Istud paschale gaudium
Nos, ut decet, capiamus,
Istud paschale prandium
Nos in Christo comedamus,
Istud sit plenum laudibus,
Nos timentes diligamus.</p>	<p>3. In Pascha venerabili
Intremus [ad] mensam loti,
In cantu peramabili
Veneremur Deum toti
In voceque cantabili
Deo simus nos devoti.</p>
<p>2. Nam per te salvatur orbis,
Nos videmus paradisiū,
Liberamur nos a morbis,
Perderamus certe visum;
Reddidisti vitam nobis,
Qua videmus lucis risum.</p>	<p>4. Non in veteri fermento
Valeamus epulari,
Sed nova sit conspersio;
Nos debemus expurgari,
Haec sancta resurrectio
Quidem facit nos salvari.</p>
5. Divina Christi natio,
 Concepti sancto spiritu,
 Christoque dira passio,
 Mors atrox in interitu,
 Lux Christi resurrectio,
 Recessimus a gemitu.

14. Hymnus de Ascensione Christi.

<p>1. In caelum hic ascendidit,
Christus, victor omnis pestis,
Hic lucem mundo reddidit
Et in caelo est a dextris,
Omnis vox superna cecinit:
Laude dignus hic caelestis.</p>	<p>3. A malis nos praesentibus
Deus liberaque morte
(A) futurisque absentibus
Et ab omni mala sorte
Et a dolosis gentibus,
Non sint tuae clausae portae.</p>
<p>2. Gaudet hic cum sancto patre
In caelo et cum angelis,
Manet (hic) a dextro latere,
Laudatur ab archangelis,
Dignetur nobis cedere
Aeternam vitam parvulis.</p>	<p>4. Tu servos tuos conspice
Et ne avertas faciem,
Tu oculis nos respice
Et salva nostram aciem,
Salutem nostram prospice
Abhorrensque perniciem.</p>

1, 1 his. — 1, 3 his. — 2, 1 his. — 2, 3 his.

15. Hymnus de Spiritu Sancto.

<p>1. Veni tu, sancte spiritus,
A patre tu sanctissimo
Nos visita divinitus,
Veni a Christo filio,
In nobis sis paraclitus
Nosque corona praemio.</p>	<p>5. Tu amor delectabilis
Tuque viarum claritas,
Tu lux desiderabilis,
Tu lumen, vera caritas,
Tu cibus es amabilis,
Tu virtus, omnis sanitas.</p>
<p>2. Tu digneris nos purgare
Repellens cuncta vitia,
Nos digneris transformare
Purgemur a malitia,
Nos digneris reformare,
Ut simus in munditia.</p>	<p>6. Tu praebes luminaria,
Tu pellis cunctas tenebras,
Tu regis nos prudentia,
Tu salvas mares, feminas,
Tu das aeterna gaudia
Tuque virtutem praeparas.</p>
<p>3. Infunde nobis gratias
Nosque virtute roboras,
Semper nobiscum maneat,
Intra sis nostra pectora
Nosque salvari facias,
Nostra tu dele scelera.</p>	<p>7. Tu es illuminatio,
Tu salusque refugium,
Tu nostra dominatio,
Tu nostrum es solacium,
Tu nostra es defensio,
Tu salubre consilium.</p>
<p>4. Tu Dei patris nuntius,
Noster defensor permanes
Et te transmittit filius,
Nostras tu munda facies,
Converte nos in melius,
Tuas custodi acies.</p>	<p>8. Tu consolator relevans,
Tu caritatem proferens
Tuque salutem resonans,
Tu sancte nos custodiens
Tuque peccatis obvians,
Tu vitam lucis porrigens.</p>

16. Hymnus alius super eodem.

<p>1. Tu es vere, recte sanctus,
Puram docens veritatem,
Tu suavis Dei cantus,
Praebes tu iucunditatem,
Tu spiritus paraclitus
Lucis ferens claritatem.</p>	<p>5. Tu piusque misericors,
Tu miserator[que] clemens
Et tu vero sancta cohors,
Tu veni, sis nos protegens,
Tu facito nos liberos,
Veni, protector diligens.</p>
<p>2. Tu munda nos tristitia
A praesentique futura,
Iucunda nos laetitia,
Quae sit semper duratura,
Moremur in munditia,
Anima sit laetatura.</p>	<p>6. Tu confortator pauperum,
Tu nos reducas devios,
Tu es sanator vulnerum,
Tu fidos salvas populos,
Tu luminator cordium,
Tu redde nos benevolos.</p>
<p>3. Tu hominem illuminas,
Ipsam reddis reformatam
Tuque hominem transformas,
Facis eum ordinatum,
Pro virtutibus expugnas,
Facis hominem laetatum.</p>	<p>7. Quem facit sanctus spiritus
Ad amorem inflammare
Et facit quem divinitus
Ad virtutem reformare,
Confortat quem in melius
Et quem facit regulare.</p>
<p>4. Iam cessat quis a vitiis,
Cum est in sancto spiritu,
Et, si est in eius viis,
Iam caret quis interitu,
Quod non adhaeret impiis,
Iam non gravatur gemitu.</p>	<p>8. Tu homines pacificas
Et exstinguis certe lites,
Tu homines vivificas,
Facis humilesque mites,
Tu homines glorificas
Et [his] reddis bonos fines.</p>
<p>9. Tu pellis cuncta odia,
Nutris amorem proximi,
Tu repleas fidos gratia,
Es virtus tu sanctissimi,
Tu nos corona gloria
In regno potentissimi.</p>	

2, 6 sic. — 9, 3 fides.

17. Hymnus brevis de Trinitate.

<p>1. In trinitate unitas
Et unaque essentia,
In trinitate veritas
Et unaque substantia,
In trinitate bonitas
Et summaque potentia.</p> | <p>2. In ipsa una deitas,
Maestasque clementia,
In ea est identitas
Et summa sapientia,
In ipsa coaequalitas
Communis, individua.</p> |
|---|---|

<p>3. In eaque immensitas
Ab ipsaque redemptio,
Per eam summa caritas
Bonorumque largitio,
In ipsa compar sanctitas
Dans cuncta salutifera.</p> | <p>4. Ex eaque iucunditas,
Credentibus laetitia,
Constantiaque firmitas,
Iustitiaque venia,
Ipsa nos iuvet trinitas,
Nos ducat ad caelestia.</p> |
|---|--|

18. Hymnus ad laudem Christi.

<p>1. Salve, sancta caro Dei,
Quae in cruce pependisti,
Fiunt salvi per te rei,
Nos a morte redemisti,
Fuit salus data gregi,
Cum tu mori voluisti.</p>	<p>5. Tu super omnes nobilis,
Semper es in largitate,
Tu summus es laudabilis,
Semper es in caritate,
Tu lucem cunctis porrigis,
Semper es in claritate.</p>
<p>2. Tu es Deus ad lavandum
Peccatores a delictis,
Tu nos pius ad mundandum
Ab excessibus praedictis,
Esto liber ad sanandum,
Ne laedamur casu litis.</p>	<p>6. Tu rex aeternae gloriae,
Iustum ferens tu vexillum,
Tu dominus victoriae,
Stringis cuncta per pugillum,
Tu sanctus es in opere,
Tuum aequum est sigillum.</p>
<p>3. Deus pacis et amator
Et tu auctor veritatis,
Tu nostrorum gubernator
In virtute claritatis,
Tu pro nobis triumphator
Et redemptor potestatis.</p>	<p>7. Tu es pius miserator
Et plenus tu clementia,
Tu cunctorum es creator,
Tu summus in potentia,
Tu nostrorum es amator.
Tu vera sapientia.</p>
<p>4. Tu quantum es mirabilis!
Tu habes sapientiam;
Tu quantum es amabilis!
Tu seminas clementiam;
Tu quantum pius, humilis!
Tu mitigas miseriam.</p>	<p>8. In Deo, nostro salutari,
Faciamus, quod iucundum,
Forte hi, qui sunt avari,
Iam descendant in profundum,
Sinus Deo servi cari,
Nostrum dicat os rotundum.</p>

Amen.

19. Hymnus alius super eodem.

<p>1. Tu donum, amor, pietas,
Amasti tuum populum,
Tu, maior liberalitas,
Dedisti te in pabulum,
Salutis es integritas,
Dedisti te in peculum.</p> | <p>2. Tu, pastor bonus, optimus,
Tuam animam dedisti,
Pro tuis servis, ovibus
Iam tu mori voluisti,
Ut esset vita gentibus,
Nostram carnem assumpsisti.</p> |
|--|---|

<p>3. Iniquitates deleas,
Dimitte tu peccata,
Tu dic mihi: gaudeas,
Pulchra dabo tibi prata,
Ut tu in eis sedeas,
Quae dignis sunt parata.</p>	<p>6. Tu homines vivificas
Et das escam omni carni,
Tu hominem mortificas,
Finis eum hora anni,
Tu hominem humilias
Et quasi ad modum agni.</p>
<p>4. Descendisti tu de caelo
Pro salute populorum,
Factus homo sine zelo,
Et te genus Iudaeorum
Crucifixit ferri telo;
Fuit lumen captivorum.</p>	<p>7. Tu nostrorum mediator
Pro salute peccatorum,
Tu pro nobis es pugnator
Pro salute captivorum,
Tu nostrorum confortator
Pro salute miserorum.</p>
<p>5. Tu virtutum es thesaurus,
Sapientiae fons plenus,
Tu in omnibus es clarus,
Omne luminans tu genus,
Nostri sis amator carus,
Pater dulcis es aeternus.</p>	<p>8. Ab omnibus periculis
Digneris nos defendere,
Ab omnibus insidiis
Digneris nos protegere,
Nos salvi, si nos dirigis,
Tu noli nos descrere.</p>

9. Tu auferas caristiam,
Haec cessetque mortalitas,
Concedas abundantiam,
Haec cessetque sterilitas,
Reducas nos ad gratiam,
Sit rerumque fertilitas.

3, 2 und 3, 3 fehlt je eine Silbe. — 6. 3 homines.

20. Hymnus de sacramento seu corpore et sanguine Christi.

<p>1. O Deus tu sanctissime,
Tu totus amor, caritas,
O potens, potentissime,
Tu verus, vera veritas,
O clemens, clementissime,
Tu pius, summa pietas,
O clareque clarissime;
Tu lumen, luxque claritas,
O liberator optime,
Tu es medela, sanitas,
O largeque largissime,
Tu liberalis largitas,
O Deus nobilissime,
Amoris es immensitas.</p> | <p>2. Misisti tuum filium,
Nam de caelo qui descendit,
Radicem, fructum, lilium,
Carnem nostram hic suscepit;
Absumpsit ipse proelium,
Se quidem morti praebuit
Iam pro salute omnium
Nosque sanguine redemit,
Reduxit nos ad praemium,
A quo daemon nos deiecit,
Paravit hic convivium,
In quo sancte nos refecit,
Id nobis salutiferum,
Quod perfectum Deus fecit.</p> |
|--|--|

3. Passionem cum speravit
 Ac tempus amarissimum,
 Servos suos convocavit
 Ad cenam seu prandium,
 Pedes horum hic lavavit
 Dans illis pacis osculum
 Ac in cibum se donavit
 Et sanguinem in poculum,
 Nostram vitam reparavit
 Per hoc sacratissimum,
 Iesus Christusque mandavit
 Memoriam per saeculum;
 Hic nos certe luminavit,
 [Quem] videmus per speculum.

2, 4 his. — 2, 11 his.

21. Hymnus de eodem.

1. Sacramentum veneremur
Hoc summum nos amantes,
Sibi omnes subiugemur,
Illud digni nos gustantes
Nos ab eo disgregemur,
Illud simus nos sectantes,
Eius semper memoremur,
Simus corde prosequentes,
In hoc cuncti delectemur,
Simul mixtim lacrimantes
Ac in Christo recreemur,
Mentem nostram reformantes,
Ut per ipsum gubernemur,
Nos virtutes confortantes. | 2. Ex eo sacratissimo
Lacrimantes exsultemus,
Ex ipso clementissimo
Nos dolendo iubilemus
In eoque dulcissimo
Nos digne [nos] recreemus,
Nam sit commemoratio,
Esse memores debemus,
In nobis sit confessio,
Nos contriti adoremus;
Cunctorum est defensio,
Nos per ipsum obtinemus,
Peccatorum est remissio,
Nam in caelo nos vivemus. |
|---|--|

3. Hunc cibum [is] qui manducat
 Digne sanguinemque bibit,
 Actus est, ut quem reducat
 Hic ad locum, unde venit,
 Datus est, ut nos conducat
 Hic ad vitam, quam concedit,
 Constans manet, semper durat,
 Sacramentum nunquam perit,
 Nos confortat seu curat,
 Cuncta malaque delevit;
 Tristis homo, qui periurat
 Contra ipsum vel recedit,
 Quod non quaerit, se obscurat,
 Credat, se quod iam defecit.

1, 2 fehlt eine Silbe; lies Hocque? — 1, 9 In eo. — 1, 10 mistim. —
 2, 6 recreemur. — 2, 9 confexio. — 3, 4 his. — 3, 6 his.

22. Hymnus de eodem.

1. O divinum sacramentum
Et convivium mirandum,
Tu novum [es] testamentum
Et a cunctis venerandum,
Tu in fide firmamentum
Et ab omnibus tenendum,
Tu quod donas nutrimentum
Datur cunctis ad vivendum,
Tu es summum alimentum
Et in nobis recensendum,
Tu caeleste argumentum
Ad fideles recreandum,
Tu defunctis monumentum
Donas sanctumque sepulcrum. | 2. Panis vivus, qui descendit,
Sanctus de caelo cernitur,
Nam ab eo vita venit,
Hic gratiose geritur,
Hunc sanctus pater prae-
buit, Hominibus compatitur,
Ex eo lumen claruit
Lumenque mundo funditur,
Deus saluti annuit,
Cum ad virtutem sentitur,
Nam rationi congruit,
Si digne certe sumitur,
Hic paradisum aperit,
Per idem caelum scanditur. |
|---|---|

2, 4 His gratiose. — 2, 13 His paradisum.

23. Hymnus super eodem.

1. Ut intres, non sum dignus
Iam tu sub meum tectum,
Sum malusque malignus,
Me cognosco imperfectum,
Esto piusque benignus,
Tu reducas me desertum.	2. Me mortuum vivifica,
Tu vitae me restitue,
[Tu] me perditum instaura,
Tu me conforta, dirige,
Me tristem tu laetifica,
In bonis me constitue.
3. Per te anima purgatur,
Tu pellisque insaniam,
Per te anima sanatur,
Reducitur ad gratiam,
Per te anima salvatur,
Conducitur ad gloriam.	

1, 1—3 incl. fehlt je eine Silbe am Verse.

24. Hymnus de Domino nostro Iesu Christo.

Ave, sancte Iesu Christe,
Tu Dei patris filius,
Ave, tu ex summo patre,
Tu eius unigenitus,
5. Fuisti ante saecula
Ex summo patre [tu] natus,
Tu lumen es de lumine | Et de Deo Deus verus.
Ave, sancte, incarnate
10. Virtute sancti spiritus,
Tu ex Maria virgine
Homo verus quidem factus,
Tu pro humano genere
Verberatus, crucifixus |
|---|---|

15. Tu pro communi munere,
Nam tu passusque sepultus.
Tu pretioso sanguine
Mundasti nostrum scelus,
Tu quidem die tertia	Stabit omnis homo malus.
In iusto tu examine
Eris cuncta discussurus
In veroque libramine
20. Iam surrexisti splendidus,
In patris sedes dextera.
Eris iterum venturus
In dexteroque latere
Stabit omnis homo bonus,	30. Eris nos iudicaturus,
Regnum tuum sine fine
Et tu semper regnaturus.
Gaudebit bonus gloria,
Malus semper puniturus,
25. Sed in sinistro latere	35. Nam bonus in memoria,
Malus nunquam relaturus.

19 fehlt eine Silbe am Verse; lies: Emundasti?

25. Hymnus de corpore et sanguine Christi.

Divinum id convivium
Quidem sacrum, admirandum,
Et hoc excellentissimum
Sacramentum venerandum,	Hoc ipsum potentissimum
5. Hoc summum, nobilissimum,
Est a cunctis adorandum,
Est hoc pretiosissimum,
Id prae cunctis exaltandum.
Hoc sanctum sacramentum	20. Ad infirmos resanandum,
Amabile, purissimum,
Timendumque laudandum,
Lumen id clarissimum,
Datum nobis ad salvandum,
10. Diligendum et amandum,
Hoc et suavissimum
Nimisque glorificandum,
Est hoc et sollennissimum,
Toto corde honorandum,	25. Memoriale maximum
Nobis digne recensendum,
A Deo salutificum
Ad nos datum contemplandum,
Caelesteque altissimum,
15. Suave, dilectissimum
Sancte nos ad recreandum,
Delectansque dulcissimum
Nos fideles confortandum.	30. Prosequendum id, colendum,
Id salubre, munificum,
Cuncti sint ad celebrandum,
Prae omnibus magnificum,
Nullo modo dubitandum,
	35. Est id virtuosissimum,
Nobis datum ad laetandum.

9 fehlt eine Silbe; lies Hoc est? — 11 ebenso; lies Hoc atque? —
22 ebenso; lies Timendum atque? — 23 ebenso; lies id est?

26. Hymnus de eodem.

Hic sanctus panis sumitur
Digne hieque manducatur,
Quidem hic non transmittitur
Neque ipse transmutatur,	Et dulcedo degustatur,
Memoria consequitur,
5. Si a digno (hic) recipitur,
Hic receptor confortatur,
Suffragium assequitur	10. Quis in bono confortatur,
A malo quis retrahitur.
In honore reformatur,
Ex eo sanctus cernitur,
Ne peccatis confundatur,

15. Ex eo mors repellitur,
Nostra vita reparatur,
Ex ipso quis reficitur,
In virtute impinguatur,
Per ipsum caelum scanditur,

20. Paradisusque paratur,
Qui sine ipso, perditur,
Nunquam ipse coronatur,
Ex eo sanctum geritur,
Et per ipsum quis salvatur,

3 Quidem ipse non.

25. Per eum malum pellitur,
[Et] per ipsum quis laetatur,
Ex eo vita dabitur,
Quis in caelo collocatur,
Per ipsum cantus psallitur

30. Ac ex eo iucundatur,
Per ipsum virtus agitur,
Malum esse refutatur,
Per eum vita sequitur,
Inimicusque prostratur.

27. Hymnus de eodem sacramento.

In sacramento deitas
Et omnis sapientia,
In eo sancta trinitas
Divinaque essentia,

5. In ipsoque humanitas,
Corporea materia,
In eo summa caritas,
Pax omnisque clementia,
In eo tota veritas

10. Prae cunctis profundissima,
In ipso efficacitas
Salutisque remedia
In eoque iucunditas
Cum gaudio, laetitia,

4 Firmaque essentia.

15. In ipso virtus, sanctitas
Cunctorumque potentia
In ipsoque benignitas
Et omnis indulgentia.
In eo nimis pietas,

20. Haec vera est sententia,
In ipsoque sublimitas
Et maior excellentia,
In eo lumen, claritas,
Qua gradimur caelestia.

25. Huiusmodi festivitas
In nostra sit memoria,
Sollennis eius dignitas
Nos coronabit gloria.

28. Hymnus de Cruce.

1. Iam in cruce mundi salus
Et pendit iam salvator,
Cui honoris omnis laus,
Ipse fuit triumphator;
O quam dirus fuit clavus,
Carnis Christi perforator!

2. Iam fuit Christus venditus
Ab illo Iuda pessimo,
Per Iudam fuit traditus
Hic populo Iudaico,
Iudex Pilatus Pontius
Quem tradidit supplicio.

3. Fel, acetum et arundo
Spinique, clavi, lancea
Minaeque vulnus Domino,
Passiones [et] verbera,
Mors sub Pilato Pontio,
Iniuriarum verbera.

4. In cruce Christi caritas
Et populi redemptio,
Mors, vita, via, veritas
Nimisque dira passio,
In cruce summa sanctitas
Salutisque largitio.

<p>5. Tu es, crux, sanctificata
Sanctissimis vestigiis,
Tu es, crux, clarificata
Sanctissimis prodigiis,
Tu es, crux, magnificata
Sanctissimis suffragiis.</p>	<p>10. Divina crux inventio,
Erat ipsa res celata,
In ipsaque afflictio,
Fuit vita reparata,
In eaque redemptio,
Est humanitas sanata.</p>
<p>6. Tu atrocis passionis
Salutis es remedium,
Tu es crux redemptionis
Tu prostrasque daemonium,
Tu es crux salvationis,
In te videmus gaudium.</p>	<p>11. Signum crucis quem defendit,
Eum facitque securum,
Inimicus non offendit,
Facit hominemque purum,
Cessat daemonque recedit,
Tollit malumque venturum.</p>
<p>7. Nam fuit in te proclium,
Pugna, certamen, passio,
Mors, vita, virtus, praemium
Salusque, lux, salvatio;
Christus redemit populum
Ex sanguine sanctissimo.</p>	<p>12. Hoc signum est defensio,
Beatus vir, qui sequitur,
Ibi nulla confusio,
Si hoc praemisso geritur,
Cum eo quis in gaudium.
Omnisquis confunditur.</p>
<p>8. Haec omnia nos satient,
Portemus in memoria,
Nos dulciter inebrient,
Nobis concedant praemia,
Virtutibus nos repleant,
Ut simus digni gloria.</p>	<p>13. Quis incedit quasi caecus
Sine signo sanctae crucis,
Sed cum eo vadit laetus,
Sibi lucet lumen lucis,
Inde cessat omnis metus,
Deum enim tu conducis.</p>
<p>9. Praemittatur[que] hoc signum
In omnibus, quae gerimus,
Hoc sequamur nos vexillum,
Beati nos, qui quaerimus
Istud sacrum certe lignum,
Amenus corde protinus.</p>	<p>14. Crucis sanctae potens signum
Nos fulciatur, societ,
Nobis cunctis sit benignum
Nosque virtute roboret
Pellat omneque malignum
Nobisque bona praeparet.</p>

1, 1 Nam in. — 4, 4 diris. — 10, 6 Et humanitas. — 12, 3 confessio. — 13, 6 Deus enim.

29. Hymnus de Deo loquente ad hominem.

<p>1. Te creavi bonitate,
Ut esses mihi similis,
Te ornavi dignitate,
Ut esses satis nobilis,
Te perfecit caritate,
Ut esses mihi habilis.</p> | <p>2. Fuisti a me formatus
Ad meam iam imaginem.
Tu honore coronatus,
Concessi sanctitudinem,
Tu dilectus et amatus,
A me sumpsisti regimen.</p> |
|--|--|

3. Tibi dedi rationem,
Ut haberes intellectum,
Tibi dedi notionem,
Ut haberes sensum rectum,
Tibi dedi portionem,
Ut haberes tu effectum.
4. Exam dedi tibi carni,
Vitam saeculi futuri;
Quid resistis mihi grandi?
Meruisti tu pressuram;
Quid tu iram Dei magni
Incitas in te venturam?
5. Te virtute decoravi
Iam nimis te magnificans,
Tibi mundum interrogavi,
Ut esses tu praemeditans,
Et effectus cordis pravi
Non bene tu di iudicans.
6. Te super mea opera
Iam feci, quae constitui,
Tu negas mihi munera,
Nam hoc a te non merui,
Tu pellis mea onera;
Quid cupis vane corripere?
7. Iam pro melle tu venenum
Nam mihi reddis, tribuis,
Non suave nec amoenum,
Cum mihi Deo porrigis,
Te virtute feci plenum,
Considera, quod deficiis.
8. Quid [tu] permanes ingratus,
Quid fers ingratitudinem?
Sis tu mihi Deo gratus
Et vide magnitudinem,
Audi, sis humiliatus
Et ama rectitudinem.
9. Ad Deum leva oculos
Et roga me, sum Dominus,
Caelestes pensa circulos
Et vide, sum altissimus,
Dispergo meos aemulos
Et mitis sum humilibus.
10. Quis potest se abscondere,
Quem non cognoscam, videam?
Quis potest se defendere,
Ne vendicem iniuriam?
Quis potest caelum scandere,
Si non meretur veniam?
11. Ad Deum tuum redeas,
Tu cogita, considera,
Praecepta mea impleas,
Me lauda corde, cithara,
Tua peccata defleas,
Si vis vitare vulnera.
12. Si Deum me non sequeris,
Videris contra pergere,
Si mecum non tu colligis,
Videris tu dispergere,
Nam si me times, diligis,
Tu cupis longe vivere.
13. Si me Deum invocabis,
Pro certo te non deseram,
Si ad portam tu pulsabis,
Non claudam, sed aperiā,
Si me Deum tu rogabis,
A malo te eripiam.
14. Lucem donoque virtutem
Et obsecundo salvare,
Vitam donoque quietem,
Non impono quidquam grave,
Iugum meum do suave
Cunctis donoque salutem.

30. Dicit Deus homini.

1. Quid derides caelestia
Pro vanis temporalibus,
Quid pellis durabilia
Pro vanisque labilibus?
Tu quaeras summa gaudia
Recedens a terrestribus.
2. Quid fundas in praesentibus,
Cur in homine confidis?
Nam vana in hominibus
Omnis homo lutum, cinis,
Adhaereas caelestibus,
Ubi felix tuus finis.

3. Te voco meum filium,
Meum servum et amicum,
Nam te dilexi nimium,
Ego prostrans inimicum,
Ama meque meum ritum,
Iam te plantavi liberum.
 4. Terribilis, mirabilis
Montesque valles video,
Sum fortis, pius, humilis,
Ego peccantes arguo,
Nam sum in throno nobilis,
Vivifico, mortifico.
 5. Tu peccasti, primus homo,
Iam praevaricans mandatum,
Comedisti tu de pomo,
Quo fecisti te damnatum,
Eras tu in mea domo,
Feci te glorificatum.
 6. Habebas meam faciem
In terrisque dominium,
Gerebas meam speciem
Tenebasque arbitrium,
Ruisti in perniciem
Ac (in) vanum desiderium.
 7. Amisisti tu honorem,
Quia non intellexisti,
Perdidisti tu valorem,
Statum bonum reliquisti,
Amisisti tu amorem
Dei tui, Iesu Christi.
 8. Tu rebellis creatori
Offendisti maiestatem,
Submisisti te labori,
Perdidisti potestatem,
Subiugasti te furori,
Perdidisti dignitatem.
 9. Ego Deus cuncta creo,
Vivificans, mortificans,
Ego in throno sedeo,
Considerans, iustificans,
Ubique cuncta video
Salvans, condemnans, mitigans.
 10. Ego iam passus moriens,
Sepultus, surgens, suscitans,
Te ego Christus redimens
Et ab inferno liberans,
Fui ad caelum rediens
Sumque a dextris iudicans.
 11. Nam sum medela, sanitas
Et efficax tuitio,
Sum donum atque largitas
Et salubris subventio,
Sum fides, spesque caritas
Et hominum defensio.
 12. Tu, fili, sis me diligens
Et ama fratrem proximum,
Sis tu confessus, paenitens,
Nulli concedens noxium,
Sis tu contritus rediens,
Non claudam tibi gremium.
 13. Cuius magnus est excessus,
Sit magna paenitentia,
Sit contritusque confessus,
Purgetur conscientia,
Non est laesus sed defensus
Nec erit in sententia.
 14. Si me in ira concitas,
Nam fortiter te arguam,
Tu contra me non facias,
Sed petas a me veniam,
A te repelle tenebras,
Tibi iam lumen conferam.
- 2, 1 fundis. — 7, 1 Admisisti. — 7, 5 Admisisti. — 14, 2 Lies Iam fortiter?

31. Dicit Deus homini.

1. Ego iudex, actor, testis,
Cum venerit iudicium,
Nam in throno sum a dextris,
Qui faciam officium,
Dies irae, dies pestis,
Cum dabitur supplicium.
2. Non claudio tibi gremium,
Iam si cupis tu redire,
Tibi certe do praemium,
Si tu cupis oboedire,
Nam te reducam devium,
Si non amas te perire.

3. Tu [nam] mea es imago
Et factus mihi similis,
Appellaris tu virago,
In mundo agis nobilis,
Ego te baccis molabo,
Sis mihi tu amabilis.
4. Mei Dei tu memento,
A me factus nam fuisti,
Et te salvo in momento,
Si te ipsum correxisti,
Te artabo monumento,
Si ad me non rediisti.
5. Ego quaero cor contritum
Et cor humile non sperno,
Si peccasses infinitum,
Liberabo ab inferno
Paenitentia munitum,
Quem salvari dico, cerno.
6. Mea misericordia
Manet maior quam natura,
Est maior mea venia
Quam humana creatura,
Si sunt contrita cordia,
Iam non erunt in pressura.
7. Nam laetor, nimis gaudeo,
Cum filius reducitur,
Nam eius vocem audio,
Cum hic per me conducitur,
Exsulto cantu nimio,
Cum homo mihi redditur.
8. Fulciaris sacramentis
Mea deferens tu arma,
Sis ornatus vestimentis,
Acceptaberis cum palma,
Sis in albis paramentis,
Dicas Sanctus et Hosanna.
2, 3 certe dabo. — 4, 5 molavo. — 14, 4 fehlt eine Silbe.
9. Sum vita, via, veritas,
Hominibus compatiens,
Sum fides, spesque caritas,
Sum gentibusque miserens,
Sol, luna, stella, claritas,
Dispono, tollo tribuens.
10. Sum omnia prospiciens
Et sum intelligentia,
Sum in excelsis sapiens,
Sum maxima potentia,
Sum lumen indeficiens,
Sum virtus, patientia.
11. Qui noscere te negligis,
Feci te de terrae limo;
Quid tu servire desinis
Creatori mihi primo?
Si te non certe corrigis,
Tu artaberis sub fimo.
12. Sine me tu non fuisses,
Sine me tu nunquam vivis,
Sine me tu non regnasses,
Sine me tu male finis,
Sine me non salvus esses,
Sine me tu pulvis, cinis.
13. Me invocabis, annum,
Sum te clamantem diligens;
Tu quaeras me, te audiam,
Quod petis, sum iam tribuens;
Si tu peccabis, arguam,
Te sis confestim corrigens.
14. In te ipso si confidis,
Despiciens consilium,
Si de aliis diffidis,
Spernens tu praesidium,
Tu non regnas, sed tu ruis
In damnumque periculum.

32. Homo dicit Deo Domino.

1. Recognosco creatorem,
Te Deum, verum Dominum,
Te cognosco redemptorem,
Rectorem sanctum hominum,
Te cognosco salvatorem
Et protectorem omnium.
2. Me inclino tuae laudi
Et maximae potentiae,
Me submitto tibi grandi
Et tuae sapientiae,
Tu es auctor nos sanandi
Et Dominus clementiae.

3. Te laudoque confiteor,
Glorifico, magnifico,
Benedico, te(que) veneror,
Adoro teque diligo,
Te rogo, precor, deprecor
Et tibi semper supplico.
4. In te laetor[que] gaudeo
Cantumque vocem intonans,
In te confido, maneo,
Ad te clamabo vigilans,
In te cantabo iubilo,
Tu miserator iudicans.
5. In te confido, Domine,
Tu fides, amor, caritas,
Tu virtus es in homine
Salusque, vita, veritas,
Tu semper es in lumine,
Quo mihi fulget claritas.
6. In te gloriorque spero,
Dico tibi semper *Sanctus*,
Ego cuncta in te gero,
Fiat tibi semper cantus,
Te in cunctis Deum quaero,
Regnas super omnes sanctus.
7. Nam ago tibi gratias,
Sum tibi grates referens,
Tu aufers cunctas tenebras,
Es lumen vitam porrigens,
Tu me salvari facias,
Tu summus es, omnipotens.
8. Exspecto te, sustineo,
In te totum me firmavi,
Nam sine te iam pereor,
Ego sum in poena gravi,
In te nam vivo, gaudeo,
Ad te clamoque clamavi.
9. Nam spiritusque animae
Te laudent Deum Dominum,
Sit virtus haec in homine
In cordibusque hominum
Ad teque mares, feminae
Clament auctorem omnium.
10. Ad te clamabo, vigilo
Et sum ad te vociferans,
Te Deum quaero, invoco
Et sum ad portam incitans,
Te precor Deum, rogito,
Tu es praeceptor imperans.

33. Homo dicit Deo Domino.

1. O mi Deus, miserere,
Recognosco, sum peccator,
Pie parce, miserere,
Tu es pius miserator,
Miseriae miserere,
Deus meus, es salvator.
2. Te summum credo principem,
Habentem te imperium,
Me facias participem
Ad bonum tuum praemium,
Tu me recepta debilem,
Ne claudas mihi gremium.
3. Tuum iugum est suave,
Manet onus tuum leve,
Dico semper tibi *Ave*,
Me custodi, manu tene,
Tu non mandas quidquam grave,
Tu exactor raro poenae.
4. Iam tua miseratio
Mihi veniat peccanti,
Sit salva mihi portio,
Nam contrito confitenti
Tu mihi sis protectio,
Miserere paenitenti.
5. Exspecto te, sustineo,
In te firmavi ancora,
Mea peccata defleo
Et tibi canto cithara,
In te speravi, gaudeo,
Tu me corona gloria.
6. Divina miseratio
Me comitetur, societ,
Sit humilis oratio
Deoque cantet, iubilet,
Sanctaque Christi passio
Confortet nosque roboret.

<p>7. Summus Deus diligendus,
Adorandus, venerandus,
Gloriosus es, colendus,
Tu laudandus, exaltandus,
Es excelsus, metuendus,
Tu quaerendus, expectandus.</p>	<p>9. Ego tua sum imago
Et tua sum praescriptio,
Ego loquor in te, ago,
Nam est in te perfectio,
Ego sum in tuo agro,
Sis mei tu defensio.</p>
<p>8. Te omnes mares, feminae
Adorent, colant, praedicent,
Spiritusque animae
Tibi exsultent, iubilent,
Te discordante nemine
Deum timentes diligant.</p>	<p>10. In ira non me arguas,
Mihi parce peccatori,
Mea peccata deleas,
Tibi honor redemptori,
Sed mihi tu indulgeas
Et non tradas me furori.</p>

11. Ego hymnum tibi canto
In timore serviendo,
Ego hymnum tibi psallo
In timore exultando,
Tibi gratias nam ago
In amore te timendo.

8, 3 fehlt eine Silbe; lies: Spiritus atque animae?

34. Homines dicunt Deo Domino.

<p>1. Cuncti nosque spiritus
Te Dominum laudamus,
Tibique divinitus
Nos Domino cantamus,
Puro corde protinus,
Nos tibi iubilamus.</p>	<p>5. Flectimus nos genua
Nam tibi salutari,
Venit a te venia,
Tu facis nos mundari,
Summa tu clementia,
Qua facis nos salvari.</p>
<p>2. Te Deum veneramur,
Te Deum nos timentes
Et nos humiliamur
Te Deum diligentes,
Te Deum deprecamur,
Te Deum expectantes.</p>	<p>6. Tu summus ac immensus,
(Tu) super omnes imperas,
Tu es a me offensus,
Non sis tu me iudicans,
Sed sum a te defensus,
Sum contritus, lacrimans.</p>
<p>3. Te Deum adoramus,
Te nos benedicimus,
Te nos glorificamus,
Colimus te, quaerimus,
Te Deum honoramus,
Vitam a te petimus.</p>	<p>7. Tu super omnes magnus,
Pater es omnipotens,
Tu mansuetus agnus,
Fortis tu nos redimens,
Tu lumen, luxque salus,
(Tu) vitam nobis conferens.</p>
<p>4. Habes tu dominium
Et habes potestatem,
Dominus es omnium,
Tu tenes maiestatem,
Tu defensor omnium,
Tu praebes caritatem.</p>	<p>8. Nos tibi exsultamus
Et placato psallimus,
Te nos magnificamus
Et (nos) in corde gerimus,
In Deo nos speramus,
Gerimus (et) confidimus.</p>

9. Iudex tu terribilis,
Montes, valles conspicis,
Fortisque tu humilis,
Tu peccantes respicis,
Supra thronum nobilis,
Tu fideles reficis.

10. Tu nobis es lucerna
Et amor caritatis,
Tu salus, lux aeterna,
Tu auctor veritatis,
Potentia superna,
Qua nos salvamur gratis.

35. Dicunt homines Deo.

1. Tu medela, sanitas,
Efficax tuitio,
Tu es amor, caritas,
Salubris subventio,
Tu viarum claritas,
Populi redemptio.

2. Tu peccata abstulis
Pacem nobis conferens,
Escam cunctis tribuis,
Tu perfectos diligens,
Virtuosos dirigis
Vitam, lucem referens.

3. Nos tibi supplicamus
Humiliter petentes,
Te Deum exoramus
Devote nos precantes,
Te Deum nos rogamus,
Nos facias laetantes.

4. Dona nostris mentibus
Virtutem ac gratiam,
Dona nobis gentibus
Pacemque concordiam,
Pie parce omnibus,
Dona cunctis veniam.

5. Nos tibi referamus
Grates, laudes, gratias,
In te nos maneamus,
Nos reddentes decimas,
In te nos gaudeamus,
Nos fundentes lacrimas.

6. Nam tibi nos peccamus
Et peccata noscimus,
Nos tibi supplicamus
Et affectu petimus,
Te Deum videamus,
Quem in corde gerimus.

7. Dignissimus honore,
Cantu, laude, gloria,
Defende nos amore,
Dona nobis gaudia,
Non damnes nos furore,
Simus in clementia.

8. Deus nos intellegas,
Nos peccamus, Domine,
Habes omnes gratias,
Plenus es clementiae,
Nostras pelle tenebras,
Tu concessor veniae.

36. Dicunt homines Deo.

1. Verax Deus, Dominus,
Tenens tu dominium,
Rex tu, vita omnibus,
Rector, pastor ovium,
Diligat te populus,
Tuum est imperium.

2. Tu vita nobis, cantus
Suavisque dulcedo,
Tu odor nobis quantus,
Tu summa sanctitudo,
Tu tollis nobis planctus,
Tu virtus, pulchritudo.

3. Tu nobis luxque lumen
Nostrumque solacium,
Tu nostrum confortamen
Donans longum spatium,
Tu nostrum pellis crimen
Ferens nobis gaudium.

4. Tibi honor, gloria,
Cantus, iubilatio,
Laus [et] reverentia,
Salus, benedictio,
Preces, pax, victoria,
Odorque tributio.

5. Tu excelsum brachium,
Terris, regnis dominans,
Non extendis gladium,
Quia pius mitigans,
Da perenne gaudium
Corda nostra luminans.
6. Deus tu sanctissimus,
Facis mirabilia,
Solus tu sanctissimus,
(Qui) facis terribilia,
Solus clementissimus,
Facis amabilia.
7. Hymnum tibi canimus
Timore servientes,
Tibi cantum facimus
Tremore exsultantes,
Gratias nos agimus
Amore te timentes.
8. Creator tu cunctorum,
Omnes tu vivificans,
Nutritor es vivorum,
Homines mortificans,
(Tu) salvator mortuorum,
Ipsos tu vivificans,
9. Caeli, terrae iubilent,
Tibi cantus faciant,
Hi servire praeparent,
Tibi Deo pareant,
Hi subesse vigilant,
Te amore timeant.
10. Sono peramabili
Hymnum tibi canimus,
Voce incessabili
Tibi *Sanctus* dicimus
Tibique mirabili
Gratias nos agimus.
11. Serviamus principi
Tibi potentissimo,
Non valemus decipi,
Erimus in gaudio,
Qui non cupit proici,
Placeat altissimo.
12. Nos vocibus clamamus
Ad te devoti, Deus.
Ad portam nos pulsamus,
Nos audi, custos verus,
Videre te optamus,
Qui es amore plenus.
13. Summa tu nobilitas,
Tu actus ad parcendum,
Totus es benignitas,
Tu praebes ad gaudendum,
Tu donum ac largitas,
Tu confers ad vivendum.
14. Tu princeps, rex caelestis,
Tu cunctorum Dominus,
Tu pater, iudex, testis,
Cognitor de omnibus,
Tu creas, nutris, vestis,
Tu saturas panibus.
15. Tu pascis cunctas oves
Custodisque conducis,
Tu super omnes potes,
Tu salvasque reducis,
Tu terram [quo]que moves,
Tu es largitor lucis.
16. Deus, ne nos deseras,
Sed custodi, protege,
Nostras pelle tenebras,
Hostem nostrum comprime,
Nobis tu indulgeas,
Nos dispone veniae.

37. Hymnus ad laudem Dei.

1. Nos Deum diligamus
Nos ipsumque timentes,
Nos ipsos corrigamus
Et proximum amantes,
Nos pauperes pascamus
Iam nudos vestientes.
2. Elisos erigamus
Oppressos relevantes,
Gravatis succurramus
Devotos hospitantes,
Contriti maneamus
De malis paenitentes.

3. Nos Deum perquiramus
Nos fratri dimittentes,
Carceratos liberemus
Infirmos visitantes,
In Deo confidamus
In eo nos sperantes.

4. Nos Deo supplicamus,
Te supplices rogantes,
Te Deum exoramus,
Te corde deprecantes,
Ut te nos videamus,
Nos facias gaudentes.

38. De statu hominum.

1. Nostri anni quasi umbra
Labunturque praetereunt,
Nulla dies nobis pulchra,
Iam multa mala veniunt,
Raro vivit homo ultra
Quam terminum constituunt.

2. Homo iuvenis laetatur
Credens annos ascendere,
Homo senex iam turbatur
Cognoscens se descendere,
Unusquisque confortatur,
Ut possit longe pergere.

3. Cum manet homo iuvenis,
Et hic iucundus permanet,
Sit ipse corde nobilis,
Ut prudens hic consideret,
Sit fortis, pius, humilis,
Ut his peccatis obviet.

4. Iam senex non sit fatuus
Sed doctus, docens, corrigens,
Non gerat sicut parvulus
Consideretque moriens,
Exerceat, quod sanctius,
[Et] sit in cunctis diligens.

5. Sit virtus in iuvenibus
Et sit oboedientia,
Prudentia in senibus
Ac ordo, temperantia,
Sint hi experti moribus,
Regantur in iustitia.

6. Nam senex [si] se reducit,
Se cognoscens deliquisse,
De peccatis ipse luit
Dicens tempus perdidisse,
Saepe iuvenis excedit
Non discernens, quid fecisse.

7. Nam certe fui iunior
Me inclinans iuventuti
Et fui iam deterior
Et recalcitrans virtuti,
Nunc autem, qui sum senior,
Iam submitto me saluti.

8. Si iuvenis intellegit
A vitis se abstinens,
Si Deum corde diligit
Et fratri est compatiens,
Iam vivit hic non perimens,
Ad Deum erit gradiens.

9. Cum venit mors vel obitus
In humanam creaturam,
Quid clamor, ad quid gemitus,
Quid incurrimus pressuram?
Est enim ordo solitus,
Nam concessus per naturam.

2, 2 annos scandere. — 4, 1 senis. — 8, 5 Nam.

39. Hymnus de Conceptione B. M. V.

1. Tu concepta sanctitate
Es, virgo, sine vitio,
Puritate, caritate
Creat a principio,
Tu formata claritate
A Deo potentissimo.

2. Divinitus conceptio
Fuit Mariae virginis
Supernaque provisio,
Ut esset lumen luminis
Virtutisque perfectio
Iam ad salutem hominis.

3. Tu purissima concepta
Sine carnis voluptate,
Tu a Deo iam electa
Venisti a trinitate,
Tu prae cunctis es perfecta
Salus in humanitate.
 4. Nostrae iam redemptionis
Fuisti tu principium
Nostraeque salvationis
Fuisti tu indicium,
Causa es perfectionis,
Ut vitaremus vitium.
 5. Tu, virgo, fructum faciens,
Quo erimus in gaudio,
Tu, virgo, Deum pariens,
Quo erimus in lavacro,
Es inimicum deprimens,
Qui nos percussit gladio.
 6. Omnes cantemus iubiles
Conceptione virginis,
Cuncti psallamus vigiles,
Nam venit salus hominis,
Ipsam laudemus humiles,
Ipsa succurrit deviis.
 7. Fuit in te puritas,
Grataque sanctitudo,
Humilitas, virginitas,
Odor, lumen, pulchritudo,
Fuit in te caritas,
Castitasque claritudo.
 8. Tu fructum salutiferum
Concipiensque pariens,
Fugasti tu mortiferum.
Tu vitam nobis tribuens,
Tu mediatrix hominum,
Per te donatur requies.
 9. Laetemur hoc principio
Nos de Maria virgine,
Nam erimus in gaudio,
Et erit lux in homine,
Haec virginis conceptio
Dat vitam mari, feminae.
 10. Virgo pulchraque decora,
Tu filia Ierusalem,
Te laudabo omni hora,
Me iuva servum debilem,
Nullus homo sit in mora,
Sed te salutet humilem.
 11. Tu quasi summum balsamum
Infirmos cunctos liberans,
Tu salutare optimum
Nos in odore fumigans,
Tu argumentum validum
Nos mortuos vivificans.
 12. Tua mater sancta Anna
Nam te Mariam peperit,
Tu es gratiosa, magna,
Nam Deus tibi tribuit,
Tu suavitatis manna,
Et Ioachim te genuit.
- 7, 1 und 2 sowie 5 fehlt eine Silbe. — 12, 5 suavitatis magna.

40. Hymnus alius de Conceptione eiusdem virginis.

1. Firmata sapientia
Tu, virgo, ab initio,
Concepta tu clementia
Pro gentium remedio,
Ornata tu prudentia,
Ut esses salus populo.
2. Tu sancta Dei genetrix,
Tu es summa imperatrix,
Tu, virgo, virga virginis,
Tu es nostra mediatrix,
Pro Iesu Christi meritis
Tu sis nostra liberatrix.
3. Nam concepta tu virtute
A summo trino veniens,
Tu concepta pro salute
Tu nostras lites dirimens.
Creaturae sumus tutae,
Salvabit nos omnipotens.
4. Sine carnis iam pruritu
Tu creataque concepta,
Firmata sancto spiritu,
Sapienter es electa,
Cessamus nos a gemitu,
Virgo, iuva nos perfecta.

5. Tu concepta gloriosa
In Dei sanctitudine,
Tu es pulchraque formosa
Et sine tu libidine,
Tu venisti, virgo, rosa,
A summa celsitudine.
6. Salus per te credentibus
Et lumen est hominibus,
Favorque vita gentibus,
Tu virtus constans cordibus,
Illustrata (tu) caelestibus
Ornataque monilibus.
7. Ex hac stella oriens
Sol venit iam nos luminaus,
Qui nunquam erit occidens,
Sed semper nos clarificans,
Nos erit corde diligens
Et nos a morte liberans.
8. Tu es formaque figura,
Cuius causa nos salvemur,
Tu es clara, sancta, pura,
Tibi omnes contemplemur,
Tibi sit de nobis cura,
Ut peccatis non damnemur.
9. Haec virginis conceptio
Parabit nobis gaudium,
Cessabit iam afflictio,
Vocabimur ad prandium,
Est nobisque salvatio,
Reducat nos ad praemium.
10. Istud festum celebremus,
Quo salus est credentibus,
Nos cantemus, iubilemus
In vocibus sonantibus,
Sanctum festum nos colemus
Continuis temporibus.

11. Tuum festum celebrandum
In nostra sit memoria,
Sed colendum, venerandum,
Gaudebimus victoria,
Diligendum sit, amandum,
Nos erimus in gloria.

6, 6 Ornataque nobilibus. — 7, 1 fehlt eine Silbe am Vers; lies hacque?

41. Hymnus de beata et gloriosa Dei genetrice Maria.

1. Virgo, mater Christi, ave,
Tu plena sapientia,
Nobis cunctis bene fave,
Ut simus in clementia,
Caelum aperi cum clave,
Nam est in te potentia.
2. Tu es sancta, magna radix
Et angelorum domina,
Tu es super cunctas grandis,
Ad Deum preces semina,
Recondamur tuae laudis,
Cum Deo potes omnia.
3. Tu [es] virgo, mater Christi
Tu rosa, flos et lilium,
Portas inferi pandisti
Per tuum sanctum filium,
Carceratos extraxisti,
Divinum es auxilium.
4. Tu es honor angelorum
Atque corona virginum,
Tu es salus peccatorum
Et verum lumen luminum,
Tu es gloria sanctorum,
Nos iuva ante terminum.
5. Christi genetrix decora,
Ex qua mundi lux est orta,
Tuum filium exora,
Tu es lumen, caeli porta,
Nobis auxilium implora,
[Ut] mens nostra non sit torta.
6. Tu reverens, oboediens
Honestaque pudica,
Tu continens et abstinens,
Nostra armaque lorica,
Tu potens, magna faciens,
Tu fidelis es amica.

7. Singularis virgo, casta,
Sancta, gerens te honeste,
Tu fecisti sancta claustra,
Sunt per te virtutes gestae,
Tu regina super astra,
Liberasti nos a peste.
8. Tu es fida et fidelis
In altissimoque speras,
Tu es caritate felix,
Tu nos a malis relevas,
Luminaris tu candelis,
Tu lucis fructum germinans.
9. Tu prudens atque provida,
Tu modesta[que] temperans,
Tu clara, pura, splendida,
Tu cuncta sancta praeparans,
Tu lumen, rosa florida,
Tu veritati consonans.
10. Tu quasi sol es oriens,
Tu mundum totum luminans,
Tu lumen nunquam occidens,
Tu totum orbem temperans,
Tu certe nos es protegens,
Nos ad salutem praeparans.
11. Tu mundo lucem porrigis,
Tu es in caelo gaudium,
Tu es iuvatrix nobilis,
Tu salusque refugium,
Tu maribusque feminis
Es utile praesidium.

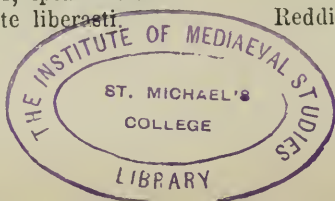
4, 2 Et corona. — 6, 2 Lies: Honesta atque?

42. Hymnus alius de eadem domina gloriosa.

1. Virgo nobilissima,
Tu es sanctificata,
Virgo tu sanctissima,
Tu es glorificata,
Virgo tu clarissima,
Tu [es] gratis lustrata.
2. Virgo tu purissima,
Tu es purificata,
Virgo dilectissima,
Tu es humiliata,
Tu sapientissima,
Doctrinis luminata.
3. Virgo tu dulcissima,
Tu sanctaque beata,
Virgo tu piissima,
Tu semper es laudata,
Virgo serenissima,
Tu manes illibata.
4. Virgo potentissima,
Tu es magnificata,
Virgo tu firmissima,
Tu es intemerata,
Virgo prudentissima,
Tu iusta, moderata.
5. Virgo tu pulcherrima,
Virtutibus ornata,
Virgo tu dignissima,
Tu ave salutata
Gratiis plenissima
Regina coronata.
6. Virgo honestissima,
Tu casta es formata,
Virgo perfectissima,
Pro nobis sis parata,
Virgo clementissima,
Sis nobis advocata.

43. Hymnus alius de eadem.

1. Evae literas revolvens
Nomen Evae tu mutasti,
In peccatum ipsa ruens,
Deus, ipsam tu damnasti,
Virgo mater, ipsam solvens
Nos a morte liberasti
2. Fuit Eva vitiosa,
Ipsa ruit in peccatum,
Fuit caeca, tenebrosa
Sprevit ipsaque mandatam,
Sed tu, virgo luminosa,
Reddis mundum luminatum.

<p>3. Fuit Eva causa mortis,
 Ut iam mundus damnaretur,
 Fuit ipsa causa noctis,
 Ut iam lumen perderetur,
 Sed tu, virgo, causa fortis,
 Ut hic mundus salvaretur.</p> | <p>4. Nam tibi sapientia,
 Divinitas, humilitas,
 In te oboedientia
 Et castitas, virginitas,
 Ac est in te clementia
 Et virtus, salus, caritas.</p> |
|---|---|

44. Hymnus alius de eadem.

<p>1. Tu, virgo, nobis gaudium
 Et tu nobis salutare,
 Tu nobis es solacium,
 Tu digneris nos salvare,
 Nos ducas ad palatium,
 Ut possimus id intrare.</p> <p>2. In te natum lignum vitae,
 Id omnia vivificans,
 In te humileque mite,
 Et tu perdita restaurans,
 In te manet virtus rite,
 Tu fideles Christi salvans.</p> <p>3. Beata tua viscera
 Portarunt Dei filium,
 Beata tua ubera
 Lactarunt ipsum lilium,
 Mundasti nostra scelera,
 Tu cunctis es auxilium.</p> <p>4. Tu mansueta, humilis,
 Et clemens pia[que] mitis,
 Tu fructuosa, nobilis
 Tuque virtutis [es] vitis,
 Et nulla tibi similis
 In potentia vel ditis.</p> <p>5. Populorum advocata
 Es pro nobis intercedens,
 Tu es memor atque grata
 Et benigna seu clemens,
 Tu fuisti salutata
 Sanctissime concipiens.</p> | <p>6. Tu es nostra mediatrix
 Et lux mundi luminosa,
 Tu prae cunctis es beatrix
 Et tu nimis gratiosa.
 Viam es secuta patris,
 Tu virtutum generosa.</p> <p>7. Si nobis tu deficeres,
 Haberemur diffidati,
 Si recto nos proiceres,
 Maneremur condemnati,
 Si nobis non assisteres,
 Nos essemus debellati.</p> <p>8. Tu pro nobis, virgo, ora
 Et pro nobis intercede,
 Christum sanctum tu exora
 Nobis gratiam concede,
 Ut in nostrae mortis hora
 Nos scribamur pro herede.</p> <p>9. Sanctam Mariam cogita
 In omnibus laetitiis,
 Sanctam Mariam invoca
 In omnibus molestiis,
 Sibi Mariae supplica,
 Ut iuvet te ab impiis.</p> <p>10. Ipsa petenti adnuens
 Iuvat, clamantes relevat,
 Ipsa fideles diligens
 Deum pro ipsis rogitat,
 Ipsa precantes audiens
 Semper, ut prosit, properat.</p> |
|---|---|
11. Geras semper tu in mente
 Sanctam Mariam virginem,
 Ipsam rogaque attente,
 Dat tibi valitudinem,
 Non laederis tu repente,
 Dat tibi fortitudinem.

45. Hymnus alius de beata M. V.

et de significatione quinque literarum, quibus
componitur hoc nomen Maria in fine huius hymni.

1. In omnibus tu nobilis,
Tu maior es nobilitas,
In sanctis es laudabilis,
Tu castitas, virginitas,
In cunctis es amabilis,
Tu virtus, virtuositas.	4. Tu es virga veritatis,
Tu es virga floris florum,
Digna tu virginitatis,
Virga tu virtutum morum,
Tu es virga caritatis,
Tu regina es caelorum.
2. De te quis haurit gratiam,
Donas vitam tu petenti,
Tu impetras clementiam
A patre omnipotenti,
Per te videmus gloriam,
Per te sumus nos contenti.	5. Virga Iesse [iam] floruit
Frondesque fructumgerminans,
Nostramque mortem abstulit
Vitam iam nostram reparans,
Pacemque vitam tribuit,
Nos claritate luminans.
3. Tu fons plenus gratiarum
Et pietatis veniae,
Hortus es deliciarum,
Amoris et clementiae,
Tu iuvatrix prophetarum,
Tu es regina gloriae.	6. Mater alma, tu regina,
Tu cunctorum es iuvatrix,
Tu caelestis, tu divina,
Tu nostrorum es amatrix,
Nobis aurem tu inclina,
Tu sis nostra mediatrix.

Nota: M id est mater, a id est alma, r id est regina, i id est iuvatrix,
a id est amatrix hominum.

46. Hymnus alius super eadem.

1. Fuisti ab initio
Sancta, virgo, tu creata,
Tu quidem sine vitio,
Semper tu sanctificata,
Cum simus in iudicio,
Ad defensam sis parata.	4. Gaude, virgo gloriosa,
In patre et in filio,
Tu prae cunctis fructuosa,
Sis nobis in auxilio,
Tu suavis, odorosa
In castitatis lilio.
2. Tu, virgo, sine macula,
Tu casta, prudens, sapiens,
Firmata ante saecula,
Tu fortis, dulcis, patiens,
Tu virtus et miracula,
Suavitatem hauriens.	5. Tu divinitus humana,
Super omnes gratiosa,
Tu medela nobis sana
Et oliva speciosa,
Quasi stella tramontana
Odoriferaque rosa.
3. Tu [es] virgo ante partum,
Tu parens sanctum filium,
Tu et virgo es post partum,
Tu castitatis liliū,
Tu dedisti nobis cantum
Solutisque consilium.	6. Tu peperisti filium,
Christum, sanctum, regem, ducem,
Floremque fructum, lilium
Et in mundo veram lucem,
Recepimus auxilium
Et, cum hic suscepit crucem.

7. Quasi cedrus exaltata
Cupressusque [es] in monte.
Ab initio firmata
Venisti a sacro fonte,
Es in Deo gloriata;
Haec et plura credo sponte.

47. Hymus alius super eadem.

1. Ave, virgo, Dei sponsa,
Ave, virgo, Christi templum,
Ave, virgo, tu es rosa,
Ave, virgo, tu exemplum,
Ave, virgo odorosa,
Tu ave reddens centuplum.	4. In te fructus salutaris
Nos reparans, reficiens,
Tu firmata donis caris
Tu salusque proficiens,
Tu lustrata rebus datis,
Tu lumen indeficiens.
2. Ave, salve, gloriosa,
Tu es nostra luminatrix.
Ave. salve, speciosa,
Tu es nostra mediatrix,
Ave, salve, virtuosa,
Tu es nostra liberatrix.	5. Virgo casta, tu serena,
Et (tu) odor florum omnium,
Tu es gratiarum plena,
Tu vita, salus hominum,
Tu suavis et amoena
Laetitiaque gaudium.
3. Tu salus, tu mirabilis,
Prae cunctis inter feminas,
Dilecta tu amabilis,
Tu habes omnes gratias,
Tu sancta, tu laudabilis,
Da lucem, tolle tenebras.	6. Tu virgo serenissima,
Tu regina es caelorum.
Tu casta, honestissima,
Tu es gloria sanctorum,
Tu domina dignissima,
Tu iuvatrix es cunctorum.

7. Tu virgini sanctissimae
Esto servus et devotus,
Ei supplica piissime,
Esto mundus atque lotus.
Ut impetret certissime,
Tu a se non sis remotus.

48. Hymnus ad beatam virginem Mariam.

1. Ave, virgo singularis,
Tu ave, stella oriens,
Ave, virgo, stella maris,
Tu ave, lux non occidens,
Ave, stella salutaris,
Tu ave, vitam porrigens.	3. Ave, virgo, in odore,
Tu ave, sacratissima,
Ave, virgo, in honore,
Tu ave, potentissima,
Ave, virgo, in amore,
Tu ave, splendidissima.
2. Ave tu, quae lucidaris,
Tu ave, nunquam moriens,
Ave tu, quae coronaris,
Nostra vincula dissolvens,
Ave, pie movearis,
Ut salvet nos omnipotens.	4. Ave, virgo, in favore
Tu aveque, dignissima,
Ave[que] tu in splendore
Tu aveque, clarissima,
Esto coram salvatore
Pro nobis tu piissima.

<p>5. Tu Christi habitaculum
Et tu Dominum portasti,
Tu vitaeque spiraculum
Et tu populum salvasti,
Tu facisque miraculum
Et nos luce coronasti.</p> | <p>6. Tu sanctum es cenaculum
Et tu vitam praeparasti,
Tu daemonis obstaculum
Et tu eum suffocasti,
Tu obtulisti baculum
Et nos (a) malo liberasti.</p> |
|--|---|

49. Hymnus alius de eadem.

<p>1. Ave, virgo tu beata,
Tu ave, mundo dominans,
Ave, tu glorificata,
Tu ave, mundum luminans,
Ave, tu sanctificata,
Tu ave, sanctos roborans.</p> <p>2. Ave, tu iam coronata,
Tu ave, fama resonans,
Aveque, tu exaltata,
Tu ave, fructum germinans,
Ave, tu nimis laudata,
Tu aveque vivificans,
Ave, sancta tu creata,
Tu ave, sis nos liberans.</p> <p>3. Virgo, hortus tu conclusus,
Ave, rosa caritatis,
In te mansit gloriosus,
(Tu) viola humilitatis,
In te fuit gratosus,
Lilium es castitatis,
In te Christus virtuosus,
Radix tu virginitatis.</p> | <p>4. In te partus luminosus,
Tu es semen veritatis,
In te Christus odorosus,
Tu es lignum sanctitatis,
In te sanctus, vigorosus,
Tu es radix honestatis,
In te actus religiosus,
Vos pro nobis assistatis.</p> <p>5. Iuva praegnantem feminas,
Ut non in partu pereant;
Eas clamantes audias,
Partum perfectum habeant,
Tu eas salvas facias,
Ut ad salutem veniant.</p> <p>6. Da portum navigantibus,
Eis aufer tempestates,
Succurre proclamantibus,
Eis tolle gravitates,
Sis salus infirmantibus,
Monstra tuas dignitates.</p> |
|--|---|

7. Defende nos a fulgore,
Non moriamur subito,
Non pereamus flumine,
Simus in statu inclito,
Nos tu iucunda lumine,
Stemus in tuo gaudio.

50. Hymnus de ecclesia sancta Dei,
quae est in figura beatae Mariae virginis, matris Christi.

<p>1. Ecclesia fidelium
Constat aula Dei sancta,
Est castitatis lilium
Et ministrans sacramenta,
Est alma mater omnium
Docens sancta documenta.</p> | <p>2. Est conditivum oleum
Praebensque medicamenta,
Est arbor fructus, folium,
Cuncta ferens alimenta,
Est haec in sede speculum
Praestans quidem firmamentum.</p> |
|---|--|

<p>3. Ovile sanctum ovium,
In quo Dei ornamenta,
Non claudit ipsa gremium,
Redi ipsam tuque canta,
Reducit ipsa devium,
Radix fideique planta.</p> | <p>4. Haec reddit lucis praemium
Odoris dans aromata
Dat nobisque consilium,
Ut vitemus nocumenta,
Fidelium consortium
Et dat fidis monumenta.</p> |
|--|--|

51. Hymnus alius de ecclesia sancta Dei.

<p>1. Ecclesia, fulgoribus
Es insignita luminis,
Es semper in odoribus
Ad salutem hominis
Lucescisque pastoribus,
Regentibusque dominis.</p> | <p>2. Ecclesia exuberans,
Tu servas aequitatem,
Tu es in orbe militans
Tenens recte veritatem,
Non es in iure claudicans,
Cunctis reddis claritatem.</p> |
|--|--|
3. Tu magistra, alma mater,
Tu in mundo militas,
Tu cunctorum locus sacer,
Fideles tu nobilitas
Ac in te quiescit pater,
Tu mundi maior dignitas.

1, 4 fehlt eine Silbe am Vers. — 1, 5 Lucescitque. — 2, 4 und 3, 2 fehlen je eine Silbe.

52. Hymnus de sancto papa, domino mundi huius.

<p>Est papa summus pontifex,
Pastor, paterque monarcha,
Summi Dei vices gerens,
Radix fideique arca.</p> | <p>Est in terra eius sedes
Pura, sanctaque intacta,</p> |
|--|---|
<p>5. Hic in terra nobis lucens,
Ipse summus patriarcha,
Hic dominus nos protegens,
Omnes sumus eius planta.
Hic est certe cuncta potens</p> | <p>15. Est in terra iusta solvens,
Sancte retinet retenta,
Fidem sanctam hic defendens,
Videaris quem in pascha,
Iam quilibet sit paenitens</p> |
|--|---|
- | | |
|--|--|
| <p>10. Clave non errante sancta,
Ipse rector nobis clemens
Remittendo hic peccata.</p> | <p>20. Ipse portus navis, barca
Ad salutem nos conducens;
Fides nostra non sit laxa;
Qui non credit, iam est demens,
Eius anima deiecta.</p> |
|--|--|

53. Hymnus alius de papa.

<p>1. O papa sancte, prospice,
Ne oves tuae pereant,
Tu, pater, rex, intellege,
Ne servi tui corruant,
Tu omni posse perface,
Ut infideles redeant,
Tu curaue catholice,
Ne servi tui doleant.</p> | <p>2. Tu memor sis Italiae,
In qua se fidi trucidant,
Tu lucem tuam porrige,
Virtutes tuae luceant,
Tu infideles comprime,
Ut tibi corde pareant,
Tuque superbos contere,
Ut non cervices erigant.</p> |
|--|--|

<p>3. Tu iam fideles respice
Et hos, qui se humiliant,
Per te pellantur tenebrae,
Lucemque omnes videant,
Videntur hi, quem laedere
Cum possunt, hic non liberant,
Videntur male gerere,
Qui bonum hic non properant.</p> | <p>4. Videntur Deum quaerere
Hi, qui malis obviant,
Intellegentur ruere,
Qui a virtute deviant,
Nobilitas ignoscere,
Sed vilitas, qui vendicant,
Creduntur caelum scandere,
Qui Deum hic glorificant.</p> |
|---|---|

3, 6 hi quem. — 3, 8 hi non. — 4, 2 fehlt eine Silbe. — 4, 8 Deum hi.

54. Hymnus de sancto Benedicto, praesente papa.

<p>1. Tu, sancte Benedicte,
Tu papa duodecimus,
Tuum posse totum mitte,
Ut crescat fides melius,
Tu promissa serva stricte,
Tu quaeras hoc attentius.</p> <p>2. Romae, ubi sedes sancta,
Digneris te reducere,
Ibi cunctis fidem canta,
Tu malos cura vertere,
Exstirpetur mala planta,
Qui cupit fidem laedere.</p> <p>3. Fides tua exaltetur,
Omnis vivens sit adiutor,
Infidelis conculcetur,
Et exurgat sanctus rigor,
Fides sancta dominetur,
Infidelis cesset vigor.</p> <p>4. Fides sancta, orthodoxa
In toto mundo fulgeat,
Via cesset tenebrosa,
Quae iam a Deo deviat,
Tua fides odorosa
Errores cunctos revocat.</p> <p>5. Qui non pugnat ad virtutes,
Hic incidit in vitium,
Qui reducit ad salutes,
Est optimum indicium,
Qui non delet posse lites,
Non gerit hic officium.</p> | <p>6. Qui obviare desinit
Illatis facinoribus,
Altissimi non meminit,
Non manet in honoribus,
Et hic, qui corde arguit,
Replebitur muneribus.</p> <p>7. Tu, sancte summus pontifex,
Tuque geris alba signa,
Tu super omnes locuplex,
In te virtus omnis digna,
Tu regni Dei particeps
Tuque caritas benigna.</p> <p>8. Mundus fide dealbetur
Clarescat[que] per speculum,
Per te fortiter pugnetur,
Ut regas totum saeculum,
Tua virtus dominetur,
Laudetur in perpetuum,
Tua sanctitas dignetur
Absolvere me servulum.</p> <p>9. Candida signa indicant,
Ut tempus sit victoriae,
Tui fideles incitant,
Ut tibi sit memoriae,
Ut infideles redeant
Ad regem summae gloriae.</p> <p>10. Cum tempus acceptabile
Dat Deus aut accidit,
Sumatur id amabile,
Beatus vir, qui accipit,
Nam tempus est mutabile,
Imprudens est, qui negligit.</p> |
|---|---|

1, 1 und 10, 2 fehlt eine Silbe am Verse; lies hier: Dominus oder sive?

55. Hymnus de apostolis.

1. Sal terrae sunt discipuli,
Ut cum eo saliretur,
Et apostoli lux mundi,
Orbis iam luminaretur,
In fide hi clarissimi,
Ut per eos crederetur.	4. Est apostolorum princeps
Nam a Deo Petrus sanctus,
Hic papa, summus pontifex,
Sibi primo maior mantus,
Paradisi tenet claves,
Ubi vita semper cantus.
2. Totum mundum circu[i]erunt
Sancto spiritu repleti,
Fidem hi praedicaverunt,
Inimici sunt deleti,
Infideles reduxerunt
Expugnantes corde laeti.	5. Lucent ipsorum opera,
Et patent haec hominibus,
Corde sumentes proelia
Habentur pro martyribus,
Morti ponentes corpora,
Ut salus esset gentibus,
Fuerunt hi candelabra
Praeposita luminibus.
3. Nam fuerunt hi constantes
Ac in fide corde fortes,
Iesum Christum praedicantes
Virtutum[que] hi consortes
Inimicosque prostrantes,
Non timentes mortis sortes.	6. Digni sunt, ut honorentur,
Et felix sit memoria,
Horum festa celebrentur,
Fuerunt in victoria,

Hi a cunctis venerentur
In fama, laude, gloria.

56. Hymnus de sacerdotibus.

1. Ordo iam sacerdotalis
Fuit his a Deo factus,
Haec dicit [lex] decretalis:
Tu sis dignus bene actus,
Deo sis spiritualis
Et non sis ad malum iactus.	4. Non valet quisquam regere,
Si eius vita spernitur,
Si solet saepe fallere,
Hic bonus non praesumitur,
Qui studet bene facere,
Doctrina eius capitur.
2. Te ipsum primo corrigas,
Da inde magisterium,
Sed cave, ne te negligas,
Incurris improprium,
Doctrinas apostolicas
Da servaque mysterium.	5. Quis positus, ut corrigat,
Si fallit, hic contemnitur,
Non relevat, si doceat,
Cum male certe geritur,
Doctrinam ille porrigat,
Qui bonus vere cernitur.
3. Tu vicarius es Christi,
Vices gerens tu in terris,
Serva tu, quod promisisti,
Sis honestusque fidelis,
Sanctus es, si tu fecisti,
Quae mandavit rex caelestis.	6. Tu sacrificas ad Deum
Et tu celebras divina,
Tu sanctificasque reum,
Tu geris[que] Dei signa,
Tua cura circa eum
Sit acceptaque benigna.

<p>7. Regimini praepositus
Debet populos docere,
Debet esse primo doctus
Postque alios monere,
Alias, si est indoctus,
Non debet hic [sic] manere.</p> | <p>8. Sit sacerdos bene lotus
(In) beata conscientia,
Vivat mundo corde totus,
In eo sit scientia,
Sit in bono certe notus,
Ut regat sapientia.</p> |
|--|---|

1, 2 his. — 6, 3 Deum. — 6, 5 euum. — 7, 6 fehlt eine Silbe.

57. Hymnus de martyre.

<p>1. Sunt sancti quidem martyres,
Qui passi sunt martyrium,
Sunt caelique participes
Per Iesum Christum filium,
Fuerunt corde bellices,
Sumentes iure proelium.</p>	<p>5. Non habet quis victoriam,
Si non pugnat hic constanter,
Nec habet ipse gloriam,
Si non vincit hic laetanter,
Non retinet memoriam,
Si iam perit hic instanter.</p>
<p>2. Fuit ipsis verus amor
Seu motus caritatis
Et in eis ignis ardor
Et defensor veritatis,
Nam cessavit mortis pavor
Disponentes cruciatis.</p>	<p>6. Nam primum est martyrium
Pro fide mortis passio,
Secundum est martyrium
Iniuriae remissio,
Sed tertium martyrium
Iam proximi compassio.</p>
<p>3. Sunt in caelo coronati,
Exsultant in laetitia,
Ibi manent honorati
Et sunt in Dei gratia,
Iubilantes, consolati
In nobili militia.</p>	<p>7. Vobis status militaris
Contra hostes proeliando,
Vobis ordo regularis
Corrigendo, praedicando,
Vobis amor parentalis,
Vos pro Deo moriendo.</p>
<p>4. Qui fidelis est pugnator
Pro iustitiaque iure,
Manet ipse triumphator,
Sed disponens bonae curae
Deus eius munerator,
Si iam gerit ipse pure.</p>	<p>8. Vos fuistis proeliati
Habentes vos victoriam,
Estis primo coronati
Habentes Dei gloriam,
Estis semper honorati
Per canticam memoriam.</p>

58. Hymnus de virgine et casto.

<p>1. (O) mirabilis virginitas,
Quam virtuosa cernitur,
Laudabilisque castitas,
Quam gratiosa redditur!
Honestaque iugalitas
Ex filiis diligitur.</p> | <p>2. Virgo aurum ut perfectum,
Ipsa quasi sol resplendet,
Argentum casta electum,
Ipsa quasi luna fulget,
Iugalitas [est] ut ferrum,
Quae prolem suam generet.</p> |
|---|---|

3. Hi quasi sunt angelici
In caelo cum deliciis,
In gloria domestici
Fuerunt absque vitiis,
In paradiso cantici
Cum maximis laetitiis.

4. Hi voce incessabili
Canuntque Deo iubilant,
In cantu peramabili
Ipsi Deum sanctum laudant
Virtuteque mirabili
Altissimum glorificant.

5. Quam nobilis virginitas,
Qua odorque munditia,
Quam virtuosa castitas,
Qua victor, qua victoria,
Quam commendanda paritas,
Qua venit continentia.

59. Hymnus de doctore.

1. Doctor iste veneretur
A cunctis in ecclesia,
Eius festum celebretur,
In nostra sit memoria,
A fidelibus ametur,
Hic dignus laude, gloria.

2. Doctus doctrinam docuit
Sacras scripturas luminans,
Ex eo fides claruit
Ipsamque sanctus reparans,
Quod ipse constans statuit,
Tenetur iure consonans.

3. Fuit hic in vita sanctus
Et totus hic catholicus
Ac dilectus eius cantus,
Fuit docendo validus,
Est in caelo eius mantus,
Et factus est angelicus.

60. Hymnus de confessore.

1. Sanctus iste confessor
Domini sacratus
Doctrinaeque professor,
Prudens, moderatus,
Sollemnis praedicator,
Satis Deo gratus.

3. Peccatores arguit
Malos increpando,
Ipse bonis adnuit
Malis obviando,
Deo patri paruit
Fidos relevando.

2. Hic devios reduxit,
Bonos confortavit,
Hic contritis indulsit,
Ipsos confirmavit,
Peccantibus iniunxit,
Vitam renovavit.

4. Namque Deum amavit
Ipsumque dilexit
Ac moribus ornavit,
Humilem respexit,
Honore coronavit,
Gloriam porrexerit.

61. Hymnus de regularibus et inprimis religiosis.

1. Vos, abbatesque priores,
Vos, monachique fratres,
Sitis pacis amatores
In unumque claustrales,
Sitis luce clariores,
Vos castae moniales.	7. Regulares ordinati
Sunt, ut regant alios,
Sint doctrina praedotati,
Ut reducant devios,
Submittant [se] sanctitati
Doceantque populos.
2. Dum iucundi permanetis
Estis vosque iuvenes,
Vos servire procuretis
Sustinentes inopes,
Viam rectam praeparetis,
Sitis corde nobiles.	8. Odibilis apostata
Et damnandus creditur
Laudabilisque regula,
Si honeste geritur,
In ea vox angelica,
Dei laus canitur.
3. Est nimis virtus iuvenum
Deo acceptabilis,
Magis quam virtus senum
Deo est amabilis,
Qui se reducit devium,
Satis est laudabilis.	9. Divina suavissima,
Terrena sunt amara,
Superna perfectissima
Mundanaque caduca,
Caelestia clarissima,
Praesentia non clara.
4. Servate vestram regulam
In sancta honestate,
Pellentes vanam gloriam
Ad Deum vos vacate,
Dat Deus vobis gratiam
In sancta caritate.	10. Vos Deo vota reddite
Velitis oboedire,
Divina vos diligite
Timentes casum irae,
Vos in amore gerite,
Nolite vos abire.
5. Terrena vos despiciat
Servateque promissa,
Non sitis vos apostatae,
Implete vos commissa,
Vos in divinis agite,
Ut sitis digni missa.	11. Nam si regulam servatis
Gerentes vos prudenter
Et si Deum vos amatis
Curantes diligenter,
Vosmetipsos honoratis
Manentes congaudentur.
6. Estis facti regulares
Vos Deo disponentes,
Praedicate populares,
Sint Deo servientes,
Sitis casti singulares
Honesteque gerentes.	12. Vos Dominum diligite,
Vos sectantes semitas,
In luce Dei pergit
Dimittentes tenebras,
A Domino vos petite,
(Qui) praebet vobis gratias.

62. Hymnus super eodem.

<p>1. Religio solacium
Animique requies,
Aedificans palatium,
Cuius pulchra species,
Confirmans longum spatium,
Ubi est meridies.</p>	<p>6. Stetis vos in caritate
Legeque altissimi,
Sitis vos in honestate,
Virtute purissimi,
Stetis vos in unitate,
In amore proximi.</p>
<p>2. Sitis Deo dedicati
Vos Deo disponentes
Et non sitis retro dati
Promissa dimittentes,
Oboedite vestro patri,
Vos eritis regnantes.</p>	<p>7. In personis quid fundamus,
Quae cito moriuntur?
Res mundanas quid amamus,
Quae cito disperguntur?
Res divinas nos quaeramus,
Quae nunquam dissolvuntur.</p>
<p>3. Cruciantur satis magis
In mundo saeculares,
Nulla vobis cura gravis,
Qui estis regulares,
Involuti cunctis pravis
Viventes populares.</p>	<p>8. Ista terrena transeunt
Quasi aqua fluminis,
Cito mundana pereunt,
Perit caro hominis;
Nunquam divina finiunt,
Sunt in caelo luminis.</p>
<p>4. Habebitis vos requiem,
Quietem vos habetis,
Vitate vos perniciem
Gerentes, ut debetis,
Videbitis vos faciem
Dei omnipotentis.</p>	<p>9. Quid in cordibus dolemus,
Si mortem praeparamus,
Quid mundanis nos gaudemus,
Terrena quid amamus?
Ea quidem nos perdemus,
Est mors, ut quiescamus.</p>
<p>5. Quasi vos religiosi
Angelici in terra,
Sitis digni, virtuosus,
Conclusi pacis serra,
Sitis luce luminosi,
Remoti vos a guerra.</p>	<p>10. Dierum longitudinem
Deus nos adimpleat,
In cunctis fortitudinem
Deus nobis tribuat,
Nos ad beatitudinem
Deus omnes dirigat.</p>

7, 2 Quia cito. — 7, 4 Quia cito. — 9, 3 Quod.

63. Hymnus de Sanctis.

<p>1. Salvete, cuncti sancti,
Qui vos Deo servivistis,
Estis vos in re constanti,
Vos mundana reliquistis,
Estis servi Dei tanti,
Regnum Dei perquisistis.</p> | <p>2. Deus laborum praemia
Det vobis laborantibus
Et det aeterna gaudia
Hic eum proclamantibus,
Superna Deus praedia
Hic tribuat amantibus.</p> |
|--|---|

3. Non erit sine praemio,
Hic qui corde Deo servit,
In Dei manet gremio,
Hic latenter qui proserpit,
Laetabitur in gaudio
Bonus, hic qui bene cernit.	5. Vos in vita sempiterna
Estis vere coronati,
Possidetis sancta regna
Et ad prandium vocati,
Vobis lucet lux aeterna,
Estis luce iucundati.
4. Homo, hic qui non laborat,
Dignus est, ut non manducet,
Et ad Deum qui non orat,
Nulla virtus sibi lucet,
Et qui Deum non implorat,
Eum Deus non conducet.	6. Habuistis intellectum,
Ut vos Deum amaretis,
Reliquistis vos desertum,
Ut terrena laxaretis,
Voluistis vos effectum,
Ut vos Deum videretis.
- 3, 6 his qui bene.

64. Hymnus de eisdem.

1. Quid faciamus (nos) miseri,
Nos terrenis involuti,
Et fecimus nos miseri
Inter res mundanas luti?
Nos comparamur anseri,
Vana sumus nos locuti.	4. Centuplum accipientes
Vos, sancti qui [hic] fuistis,
Regnum sanctum vos habetis
Et pro his, quae vos fecistis,
Et in caelo vos manetis,
Quia vana despexistis.
2. Quid prodest ergo homini
Si [hunc] mundum hic lucretur?
Si non est servus Domini,
Hic a Deo deseretur,
Salus tradatur semini,
Cui Deus hic dignetur.	5. Digni estis commendari
Et vos honorem consequi,
Digni estis munerari,
Non potest vos quis persequi,
Digni estis vos amari,
Nos vos debemus prosequi.
3. Per bona temporalia
Non aeterna dimittamus,
Quaeramus nos caelestia
Et terrena dispernamus,
Caduca sunt terrestria,
Nos in caelum ascendamus.	6. Lumen aeternum luceat,
Sit semper vobis requies,
Vobisque cunctis fulgeat
Christi resplendens facies,
Peccantibus indulgeat
Nostra salvetur acies.
7. Velitis intercedere
Et ad Deum exorare,
Dignetur nos dirigere
Et a malis nos mundare,
Possimus ad vos pergere
Et ad caelum remeare.

65. Hymnus de anima et spiritu.

1. Est a Deo creatura
Facta anima in caelis,
Gratiosa, sancta, pura
Ipsaque spiritualis,
Est in caelum reditura,
Ipsa manet immortalis.	3. Iam anima si permanet
Mundaque purificata,
Scientiam suscipiet,
Et si est sanctificata,
Nam ipsa bene faciet,
Si virtutibus ornata.
2. Sapientia non intrat
In animam malevolam,
Sed intellectus penetrat
Per animam benevolam,
Transire non desiderat
Per animam maliloquam.	4. Sit mundus tuus spiritus,
Hic a Deo inspiratur,
Nam venit ipse caelitus,
Ut ad Deum revertatur,
Fu[gi]at peccata penitus,
Ut a Deo diligatur.
5. Ad Dominum nos nascimur
Et ad eum redeamus,
Per Dominum salvabimur
Et in ipso quiescamus,
Si ad peccata labimur,
Nos a Deo separamus.

66. Hymnus alius de fide.

O fides, tu firmissima,
Tu totum mundum roboras,
O fides, tu altissima,
Nam tu homines exaltas.	O fides, tu iustissima,
Tu nos ad caelum dirigas,
5. O fides nobilissima,
Tu homines nobilitas,
O fides potentissima,
Tu homines iustificas.	15. O fides, tu latissima,
Nos virtuosos facias.
O fides, tu verissima,
Tu populos verificas,
O fides, tu sanctissima,
10. Tu totum orbem luminas,
O fides iucundissima,
Tu populos laetificas.	20. Tu nos fideles protegas.
O fides, tu gratissima,
Tu omnes salvos facias,
O fides perfectissima,
Nobiscum semper maneas.

67. Hymnus de contemplativis virtutibus.

1. Sunt fides spesque caritas,
Quibus Deo contemplamur,
In ipsis virtus, sanctitas,
Qua nos fidi coronamur,
In eis lumen, claritas.
Qua certe nos salva[bi]mur. | 2. Tu, fidelis, serva fidem,
Est in Deo fundamentum,
Firmam retine tu, idem
Tibi erit nutrimentum,
Recte prospice tu quidem,
Et in Deo firmamentum. |
|--|--|

3. Debes esse tu fidelis,
Fidem serva tu constanter,
Non salvatur infidelis
Et qui gerit inconstanter,
Non manebis tu crudelis,
Geras pieque laetanter.
4. Geramus nos fiduciam,
Quod Deus est misericors,
Pellamus nos versutiam,
Homo quilibet sit concors,
Quaeramus nos astutiam,
Sancta simus una cohors.
5. Nostra sit fides integra
Et non sit diminutio,
Fides sit nostra intima
Et non sit simulatio,
Sit nostra fides propria,
A corde sit dilectio.
6. In te, Domine, speravi
Non confundar in aeternum,
Quia semper te clamavi,
Me non trades in infernum,
Ad te oculos levavi,
Dabis bonum sempiternum.
7. Tu spera in altissimo,
Ipse est amicus solus,
In ipsoque firmissimo
Durat omnes dulcis bolus,
In homine brevissimo
Manet semper certe dolus.

68. Hymnus de caritate.

1. Est virtus summa caritas,
Ipsa manet summum bonum,
Virtutum vera claritas
Est ipsa [et] amplum donum,
Est gaudium, hilaritas,
Ipsa cantat Dei sonum.
2. Non aemulatur caritas
Et quid perperam non gerit,
In ipsaque fraternitas
Discordiamque [re]pellit,
In ea manet sanctitas
Ipsa neminemque laedit.
3. Deum semper contemplemur,
Ipsum semper nos timentes,
Dei semper memoremur,
De peccatis simus flentes,
Deo nos humiliemur
A peccatis recedentes.
4. Si nos fratrem condemnamus
Vel eius mala prodimus,
Nosmetipsos iudicamus
Et iudicari petimus,
Nam, si fratres nos amamus,
Metipsos nos diligimus.
5. Nobis iam remetietur
Mensura, qua nos dedimus,
Nobisque retribuetur,
Ut nostro fratri dedimus,
Dignum est, ut quis salvetur,
Si fuit amor proximus.
6. Caritatem serva, tene
Ad Deum[que] et ad fratres,
Tuae radices ac venae
Semper sint ad Dei laudes,
Non [est] sine metu poenae
Laedens filios vel patres.
7. Fertur caritas perfecta
Amor ad Deum ac fratrem,
Ipsa pura, simplex, recta,
Tenens quippe veritatem,
Est amabilis, directa
Et expellit vanitatem.
8. Qui non habet caritatem,
Hic videtur nil habere,
Iam non habet claritatem
Hic ad Deum comparere,
Ipsa parit veritatem
Quaerens Deum retinere

9. Caritas est [et] humilis,
Ipsa neminemque laedit,
Est dulcisque flectibilis
Haec nobiliterque gerit,
Est lataque amabilis,
Ea sanctitatem quaerit. | 10. In caritate permanens
Hic in Deo commoratur,
In ipso est omnipotens
Et in eo contemplatur,
Est ipsa virtus praevalens,
Sine qua nemo salvatur. |
|--|---|

69. Hymnus de caritate et elemosyna.

1. Quid valet cena, prandium,
Si non est ibi caritas,
Si non est amor pauperum
Et inopum benignitas?
Iam non est ibi gaudium.
Si non est illic largitas.	4. Tu pauperes ne cõteras
Vel miseros ne affligas,
Non sit robusta facies,
Eos placatus audias,
Per te sit eis requies,
Sibi largiri facias.
2. Carissime, quid sanctius,
Quam dare indigentibus,
Et quid in mundo amplius
Vestire nudum vestibus,
Quid pretiosum, carius,
Quam consolari flentibus?	5. In circuitu oculos
Iam leva tu, carissime,
Despicias tu populos,
Congemunt amarissime,
Tu ama Dei servulos
Et gere clementissime.
3. Dum tu consistis iuvenis
Et tu iucundus permanes,
Beatus es, si subvenis
Et sublevas tu inopes,
Sis semper mitis, humilis,
Tu ad salutem venies.	6. Quod temporale, perditur
Et quasi nubes vanuit,
Quod in divinis geritur,
Altissimo complacuit,
Beatus vir, qui sequitur
Supernaque non despicit.

4, 5 es requies. — 6, 1 Quid.

70. Hymnus alius super eodem.

1. Deum amore diligas,
Eius serva tu mandata,
Deum subiecte timeas,
Et sit anima mundata,
Tu fratrem non abicias,
Sed sit caritas beata.	3. Non eget, qui dat pauperi,
Qui seminat, recolligit,
Lucratur, qui dat inopi,
Beatus vir, qui subvenit,
Et hic adhaeret lumini,
Qui litem fratris dirimit.
2. Non iudices tu proximum
Nec eius mala detegas,
Sed ipsum ama nimium
Fratremque fide protegas,
Da sibi praeaidium,
Sicut te ipsum diligas.	4. Caritatem habeamus
Deum nostrum diligentes,
Deum sanctum timeamus,
Simus proximum amantes,
Nos ad Deum redeamus
Paenitentiam agentes.

5. Manet caritas perfecta
In corde ac in labiis,
Sit intentioque recta
In actu boni operis,
Sit dilectio dilecta
In proximi suffragiis.

6. In caelo est hilaritas,
Cantusque semper canitur,
In ipso, qui est claritas,
Caelum virtute scanditur,
In terris est adversitas,
Dolorque labor nascitur.

71. Hymnus super eodem.

1. Quid fundas in terrestribus,
Quid in homine confidis?
Iam vana in hominibus,
Omnis homo lutum, cinis;
Adhaereas caelestibus,
Ubi felix tuus sinus.

4. Tu gaude cum gaudentibus
Honestatem retinendo,
Et fleas tu cum flentibus
Tu virtutes prosequendo,
Servire cura gentibus
Semper Deum contemplando.

2. Non seminans non colligit,
Recolligit, qui seminat,
Non prudens est, qui negligit,
Sed prudens est, qui vigilat,
Non cautus est, qui desinit,
Astutus est, qui festinat.

5. Si bene quis intellegit,
De omnibus se praeparat,
Qui Deum timet, diligit,
Credo, quod nunquam corruat,
Ille virtutes meruit,
Qui non servire deviat.

3. Quam animi nobilitas
Fratrem fratri indulgere,
Quam nobilis est pietas
Fratrem fratri subvenire,
Quam gratiosa caritas
Ad virtutes quos docere!

6. Dum tu iucundus permanes
Et tu vivis laetabunde,
Cum tua laeta facies,
Geras inopi abunde,
Beatus es, si paries,
Deo nostro tu iucunde.

5, 2 Lies: se separat?

72. Hymnus de cogitatione et regimine.

1. Mortem nos imaginemur
Nostrum obitum putantes,
Semper Deum contemplemur
Ipsam corde nos amantes,
Nostri finis memoremur
Nos peccata relaxantes.

3. Nam qui se stare aestimat
Vel putat semper vivere,
In vanum ipse cogitat,
Nam potest mori, ruere,
Si ipsum quis intellegat
Et nolit se negligere.

2. Nam venit infortunium,
Et mors insultat subito,
Non recipit consilium;
O quam tremesco, dubito!
Quis ruit in iudicium
Bonum vel malum, nescio.

4. Nemo valet praevidere,
Quis casus sibi accidat,
Nemo potest continere,
Quod in delictum incidat,
Deum debet quis timere
Et proximum hic diligat.

<p>5. Est unica defensio,
 Ut nos Deum diligamus,
 Sit orisque confessio,
 A peccatis recedamus,
 Sit cordisque contritio.
 Et nos fratri dimittamus.</p> | <p>6. Ista corde nos gerentes,
 Deus nobis miseretur,
 Haec in corde affectantes,
 Nobis cunctis indulgetur,
 Sed si sumus omittentes,
 Nobis poena tribuetur.</p> |
|---|--|

2, 3 concilium. — 3, 1 extimat. — 4, 1 providere.

73. Hymnus de coniunctivis virtutibus.

<p>1. Humilitatem respicit
Supernus Deus maximus,
Hic humilesque diligit
Et amat, potentissimus
Superbos ipse deprimit,
Confundens hos sanctissimus.</p>	<p>5. Tu considera praelate
Et distribue tu fructus
Ac intellege tu late,
Non vis ruere tu subtus,
Et non vives delicate
Nec a daemone sis ductus.</p>
<p>2. Est humilitas magistra
Sapientiae, virtutis,
Hoc in corde tu registra,
Regnat humilisque mitis,
Lege saepe in psalmista,
Non manebis auctor litis.</p>	<p>6. Deo tuo redde votum
Et observa tu promissa,
Quod tu debes, redde totum
Cunctis horis et in missa,
Hoc est certum atque notum,
Quod tu cogeris ad ipsa.</p>
<p>3. Mansuetus est patiens
Ipse humilisque mentis,
Iniuriam non faciens
Manet immemor laedentis,
Est hic ad Deum rediens
Et amator bonae gentis.</p>	<p>7. Quam potens est humilitas,
Quae prostrat iam superbiam,
Quam honoranda puritas,
Quae pellit immunditiam,
Quam sancta est humanitas,
Quae proximo dat veniam!</p>
<p>4. Purus esto, non tu fictus
Et deferens munditiam,
Tu mendax non sis[nec] pictus,
Tu retine fiduciam,
Tu legaliter sis dictus
Et geres tu constantiam.</p>	<p>8. Ad Dominum nos nascimur
Et ad ipsum redeamus,
Per Dominum salvabimur
Et in eo quiescamus,
Si ad peccata labimur,
Nos a Deo separamus.</p>

9. Nam hominis humilitas
 Altissimo quem subicit,
 Et cordis mundi puritas
 Nam altissimo quem iungit,
 Ac ex amore caritas
 Nam altissimo quem unit.

4, 3 mendas.

74. Hymnus de timore Domini.

1. Dat vitam timor Domini
Et donat sapientiam,
Dat intellectum homini,
Illuminat scientiam,
Potentiam dat semini,
Dat pacemque clementiam.
2. Est timor Dei gaudium
In eoque iucunditas,
Dat ipse bonum prandium,
In ipsoque sobrietas
Ex eoque solacium,
Repellitur calamitas.
3. Timens Deum nunquam ruit
Ipse manetque constanter,
Non tristatur neque luit,
Namque gerit hic laetanter,
Ipse erit, est et fuit,
In statu [est] congaudenter.
4. Hic timor est humilitas,
In qua Deo serviamus,
Hic timor mundi puritas,
In qua Deo placeamus,
Mansuetudo, sanctitas,
In qua caelum ascendamus.
5. Hic timor et prudentia,
Ex qua nos consideramus,
Hic timor temperantia,
In qua nos contineamus,
Constantia, iustitia,
Per quam fratri ius reddamus.
6. Domus nostra subvertetur,
Si non sumus in timore,
Gressus noster dirigetur,
Si nos sumus in amore,
Actus noster diligetur,
Si nos sumus in labore.
7. Si deest timor Domini
Et nobis hic non permanet,
Non adhaeremus lumini,
Sed lumen nobis desinet,
Flectamur Dei nomini,
Defendet nos, custodiet.
8. Nam timentes Deum sanctum
Erunt sanctique beati,
Diligentes Dei cantum
Erunt hi glorificati,
Adhaerentes Deo tantum
Satis erunt hi laetati.
9. Dat Deus se timentibus
Omnem escamque virtutem,
Dat ipse diligentibus
Bonum statumque salutem
Largiturque petentibus,
Aufert illis servitutem.
10. Potens erit semen horum
Divitiisque gloria
Regnatque virtute morum
Ac erit in memoria,
Felix erit vita quorum,
Laetabitur per omnia.
11. Hic timor fugat vitium
Et repellit omne crimen
Est ipseque initium
Sapientiaeque limen,
Est ipseque indicium
Ad habendum bonum finem.
12. Nam, nisi te retineas
In altissimi timore
Et nisi Deum diligas
In corde et ex amore,
Necesse est, ut sentias
Te subverti pro dolore.
13. Homo non iustificatur
Nec potest salvus fieri,
Si non certe commoratur
Is in timore Domini;
Summus Deus timeatur,
Sit verus amor proximi.

75. Hymnus de pace et eius virtute.

1. Cuncti pacem inquiramus,
Eam simus nos sequentes
Ac in ipsa quiescamus,
Simus Deum imitantes,
Nostro fratri dimittamus
Ipsam corde diligentes.	4. Deus, gentium salvator,
Suam pacem nobis donat,
Deus pacis est amator,
Semper pacem ipse sonat,
Deus noster est curator,
Nos pacificos coronat.
2. In pace viget caritas
Discordiaque pellitur,
In ea summa caritas,
Et odium confunditur,
In ipsaque tranquillitas,
Quiesque fructus quaeritur.	5. Sunt pacifici beati,
Dei filii vocantur,
Sunt in gaudio locati
Ac in caelo coronantur,
Sunt ad prandium vocati
Ac in requie laetantur.
3. Ex pace est hilaritas
Et gaudium, laetitia,
Ex paceque securitas
Et rerum abundantia
Ex ipsaque fertilitas
Et hominum prudentia.	6. Sine pace non salvatur
Nec homo Deo complacet,
Nec in Deo gloriatur,
Qui non in pace permanet,
Sed qui vult, ut diligatur,
A pace iam non deviet.

7. Dei nostri verbum sanctum
Super pace semper fundat,
Pacis sonat suum cantum,
Ut guerrantes hic confundat,
Pax repellit omnem planctum,
Quaerit pacem, qui non pugnat.

7, 6 Quaeretit pacem.

76. Hymnus alius de pace.

1. Si non amamus Dominum
Et nos Deo non paremus,
Si non amamus proximum
Et amorem non habemus,
Incurrimus in odium
Et in scandalo manemus.	3. Da nobis pacem, Domine,
Amoremque concordiam,
Tu nos in pace protege
Et auferas discordiam,
Cunctorum pacem perforce
Da nobisque victoriam.
2. Si Dominum diligimus
Et nos proximum amamus,
In pace Dei erimus;
Opus est, ut quiescamus;
Dat Deus id, quod petimus,
Iustum est, ut attendamus.	4. Pax animi tranquillitas
Et caritatis vinculum,
Pax mentis est serenitas
Amorisque consortium,
Pax cordis est simplicitas
Et vera salus hominum.

5. In Dei viis ambulans
Hic habitat pacifice
Et est in pace militans,
Qui nititur iuridice,
Hic est in pace claudicans,
Qui loquitur sophistice.	7. Deus solet dissipare
Homines, qui bella volunt,
Deus solet allevare
Homines, qui pacem colunt,
Deus solet hic amare
Homines, qui verum ponunt.
6. Si pacem Dei volumus,
In eius viis ambulamus,
Si Deum nos diligimus,
Nos in pace quiescamus,
Exsultet pax in cordibus,
Nos in caelum ascendamus.	8. Si sumus nos pacifici,
Possidebimus nos terram,
Vocabimur angelici
Nos pellentes omnem guerram,
Laetamur prato cantici
Possidentes fructum, herbam.
9. Deus, nobis cursum mundi
In pace daque tribue;
Simus Deo nos iucundi
Et in amoris requie,
Sint praecincti nostri lumbi,
Custodi nos, sanctissime.

2, 6 ascendamus.

77. Hymnus de condizione humana.

1. Cum animaeque spiritus
Educiatur de corpore,
Ascendit hic superius,
Si est purgatus onere,
Sed dum consistit facinus
Hic non laetatur munere.	4. Cum hominis contritio
Apparetque paeniteat
Et oreque confessio
Peccata hicque defleat,
Nam bona est praesumptio,
Ut salutem videat.
2. Dei misericordia
Quidem maior est delictis,
Diffidat ne miseria,
Quia Deus nobis mitis,
Dei petatur venia,
Cuius Deus vena vitis.	5. Non artet se quis nimium,
Sed ante tempus praeparet,
Procuret hic hospitium
Prudenterque consideret,
Ne faciat se devium,
Intellegat, quod desinet.
3. Cum venerit discussio
Gestorum atque operum
Ac ira in officio
Dei reddentis praemium,
Tremisco seu timeo,
Ne damner poena vulnerum.	6. Mors crudelis nulli parcit,
Supervenit in momento,
Cunctos natos ipsa rapit,
Nemo fugit velamento,
Dies finis ipsa claudit,
Omnes artat monumento.

7. Cum solvitur iam spiritus
A vinculoque carcere,
Quiescit a laboribus
Et manet hic in requie,
Recedit ab oneribus
Et gaudet ipse munere.

4, 6 fehlt eine Silbe am Verse; lies: salutare oder salutem quis?

78. Hymnus de prudentia.

1. Quod potes bonum facere,
Operare tu instanter,
Non differas peragere,
Semper gere tu constanter,
Nam solet tempus fallere,
Gerit tristeque lætanter.	4. Repertus ubi fueris,
Iudicaberis pro certo,
In peccato non moreris,
Tu recedes in momento,
Tui finis memor eris,
Recluderis monumento.
2. Iamque differre tollitur
Et id saepe commutatur.
Quis humilis extollitur
Et superbus impugnatur,
Quiescit hic, qui moritur,
Vivensque labori datur.	5. Nescis diem neque horam,
Quando eris recessurus,
Tu damnosam cede moram,
Si peccato es mansurus,
Surge ante tu auroram,
Sis prudenter praevisurus.
3. Non speret quis in homine,
Postquam de mundo obiit,
Vivens se purget onere,
Beatus vir, qui meminit,
Dum manet quis in robore,
Consideret, quod desinit.	6. Dum vivis, bene semina,
Ut possis recolligere,
Tu quaere lucis limina,
Ut videns possis pergere,
Vitabis mala flumina,
Si non vis certe ruere.

7. Non speres tu post obitum,
Ut heres tibi conferat,
Non meminit se monitum
Id exsequi, quod dixerat,
Iam nomen est abolitum
Testantis, qui mandaverat.

1, 1 potens. — 6, 3 lumina.

79. Hymnus de activis virtutibus seu cardinalibus.

1. Esto providusque prudens
Commemorans praeterita
Et praesentia disponens,
Futura videns merita,
Sis vigilans, non dormiens,
Et non sit mens perterrita. | 2. Tu sapienter consulas,
Ne despice consilium,
Consilium tu porrigas,
Da proximo praesidium,
Quod quaeris, fratri facias,
Tu quaere, da subsidium. |
|--|--|

<p>3. Non geras quidquam subito,
Sed tu prudenter consule,
Tu rationem facito,
Moderate fac honeste,
Stes in amore placito,
Tu manebis sine peste.</p>	<p>6. Tu temperatus[que] mane,
Conservans tu modestiam,
Et non bibas tu de mane,
Conserva moderantiam,
Cura vivere tu sane
Repellensque insaniam.</p>
<p>4. Quid non praeparas te armis?
Procura tu hospitium,
Tu succumbes ut inermis
Relinquens praesens spatium,
Cura, ubi salvus eris,
In caelo est solacium.</p>	<p>7. Laudabilis sobrietas
Et commendandus sobrius,
O quam nobilis modestas,
Ut gerat quis honestius!
Ex ea certe sanitas
Et nihil ipsa sanius.</p>
<p>5. Tu bonus esto iuvenis,
Quippè redde senectuti,
Quid perdis, si tu subvenis
Tui proximi saluti?
Tu proximo sis humilis,
Audi tu de limo luti.</p>	<p>8. Quod tibi est applicitum
Usu, casu vel natura,
Id accipe tu licitum,
Mente patere tu pura,
Non geras tu ad libitum,
Sed considera tu iura.</p>

5, 3 Quod perdis. — 7, 5 Ex eo.

80. Hymnus super eodem.

<p>1. Iam homo victor permanet,
Si constans fortis patiens,
Qui patienter sustinet,
Est se felicem faciens,
Iam quis inconstans corruet,
Non regnat quis impatiens.</p>	<p>4. Patientia quem ditat
Et ipsa quem nobilitat,
Patientia quem cibit
Ipsumque magnificat,
Patientia quem firmat,
Vivificatque prosperat.</p>
<p>2. Esto patiensque fortis,
Et adversis non prostraris,
Casu malo miles fortis
Quidem non commovearis,
Cunctis venit casus mortis,
Quid ex ea tu turbaris?</p>	<p>5. Iustus esto iustitia,
Cunctis redde sua iura,
A te cesset avaritia,
Sit munda tua cura,
Stat iustus in laetitia
Et in sacra praelatura.</p>
<p>3. Patientia quis regnat,
Sine ipsa certe ruit,
Patienter quis se gerat,
Alioquin ipse luit,
Si adversa cuncta ferat,
Nobilibus se inunit.</p>	<p>6. Est iustus in victoria
In famaue laudabili
Felicique memoria
In locoque mirabili,
In sempiterna gloria
In voceque cantabili.</p>

<p>7. Iustus quasi sol fulgebit,
 Nam stetit in constantia,
 Sibi sancta lux lucebit,
 In Dei est praesentia,
 Ipse Dominum videbit
 In summa sapientia.</p> | <p>8. Tu facito iustitiam,
 Cura per legem pergere,
 Da bonis tu laetitiam,
 Cura peccantes regere,
 Tu despice malitiam,
 Puta tu sancte gerere,</p> |
|--|---|

9. Accrescit gens iustitia,
 Ipsa ditatur populus,
 Ea repellit vitia,
 Lucetque splendet gentibus,
 Fundatur in laetitia,
 Gaudet in ipsa Dominus.

1, 1 Nam. — 4, 4 fehlt eine Silbe; lies *Ipsum quoque*? — 5, 1 esto in iustitia. — 5, 3 eine Silbe zu viel; 5, 4 eine zu wenig. Lies: *Accesset . . . Et sit munda*?

81. Hymnus alius de prudentia.

<p>1. Tu primo Deum diligas,
Deinde ama proximum,
Tibique fratri facias,
Quod semper sit innoxium,
In cunctis Deum timeas,
Fac utile, non noxium.</p>	<p>3. In multis tene medium,
Sit tibi semper aequitas,
Vitabis fratris proelium,
Sit tibi sobrietas,
Non inferas tu taedium,
In te sit amor, caritas.</p>
<p>2. Non cures tu plus sapere
Vel ultra quam oporteat,
Tu noli plus cognoscere
Vel ultra quam expediat,
Tu velis quaedam fingere,
Id nosce, quod proficiat.</p>	<p>4. In ore sit confessio,
Sit actu paenitentia,
In corde sit contritio,
Quaeraturque clementia,
Re fiat satisfactio,
Haec summa est prudentia.</p>

82. De virtutibus et earum effectu aliquali.

<p>1. Per virtutes seu mores
Intremus nos palatium,
Per cantus atque odores
Quaeramus nos solacium,
Per laudes et honores
Firmemus longum spatium.</p>	<p>3. Adverte, ne tu odium
Ab inope vel paupere,
Sit amor atque osculum,
Et ipsum cura pascere;
Da cibum atque poculum,
Hoc posse stude facere.</p>
<p>2. Fateamur nos peccata
Paenitentiam agentes,
Non sint [et] inveterata,
Simus ea repellentes,
Et sit anima mundata,
Legem simus nos sequentes.</p>	<p>4. Te virtutes atque mores
Sequantur atque socient,
Hi sunt auro digniores
Et te salvari facient.
Ipsi conferunt honores
Et fructum bonum proferunt.</p>

<p>5. Cum in honore permanet
Et homo non intellegit,
Non durat, cito corruet,
Quod seminat, recolligit,
Iumento se assimilet,
Si rationem negliget.</p>	<p>7. Virtutum est discretio
Mater atque intellectus,
In eis est perfectio,
Cessat omnisque defectus,
In ipsis non defectio,
Omnis actus est perfectus.</p>
<p>6. Laus hominisque fama
Cantat praemium virtutis,
Eam semper quaerens ama,
Sis memor tuae salutis,
Deum semper voca, clama,
Fulciaris rebus tutis.</p>	<p>8. Est inpatiens infelix,
Indoctus cito corruens,
Patiens autem est felix
Divitiasque possidens,
Non regnabit quis crudelis,
Est victor omnis patiens.</p>

9. Sis, frater mi, pacificus,
Esto patiensque concors
Et non sis tu maledictus
Tu nec odiosus, discors,
Nec esto tu maledictus,
Et tu sis fidelis cohors,
Tu maneat angelicus
Et non esto durus, ferox.

3, 3 obsculum.

83. Hymnus contra vitia et peccata.

<p>1. Superbus ne tu maneat,
Vitabis tu superbiam,
Et alteri non noceas,
Ne ruas in infamiam,
Quod verum, ne tu taceas,
Repelles tu insaniam.</p>	<p>4. Noli abs re tu irasci,
Sed recede tu ab ira,
Nam ex ea solet nasci
Malum dissonante lyra,
Potes malo cibo pasci,
Tu per eam raro gyra.</p>
<p>2. Quid elatus superbio?
Iam sum comparatus luto;
Quid ad peccandum vigilo;
Iam sum comparatus bruto;
Quid Domino non servio,
Qui me vult in loco tuto?</p>	<p>5. Parum dormi, non sis piger,
Tu refuge pigritiam,
Nisi cesses, eris miser,
Repelle tu desidiam,
Non es albus, sed tu niger,
Si sequeris tristitiam.</p>
<p>3. Nequam invidere, quid doles,
Quid retines invidiam,
Si felix pater ac proles
Habens fortunam nimiam?
Tale vitium non coles,
Tu fugies accidiam.</p>	<p>6. Non manebis tu avarus,
Et nec in malis cupidus,
Remanebis Deo carus
Et in virtute validus,
Eius actus est amarus
Et hic ad malum callidus.</p>

7. Si quis ditari festinat,
Non manet ipse innocens,
Nec enim corde cogitat,
Quod erit ipse indigens;
Qui saepe iurat, deierat,
Hic est ad plagam veniens.

2, 1 elatus et superbus. — 7, 5 degerat.

84. Hymnus alius ad eadem.

1. Cave, non sis tu gulosus,
A gula te abstineas,
Homo hic perniciosus,
Sis abstinens, contineas,
Gula venit quis dolosus
Domos perdens ac vineas.	6. Quid redis tu ad vomitum
Iam reiterans peccatum?
Respicias tu exitum
Et reducas te purgatum,
Recupera te perditum
Et te reddas Deo gratum.
2. Non veneretur ebrius,
Si faceret miracula,
Et nec honoretur eius
In aliquo memoria,
Nam gerit ipse vilis,
Qui laeditur per pocula.	7. Si ad Deum tuum redis
Et te reducis devium,
Certus es, quod tu non peris,
Non claudit Deus gremium,
Sanctus es, si Deum quaeris,
Dat tibi bonum praemium.
3. Honeste cura vivere,
Virtutibus adhaereas,
Tu mala velis spernere
Deumque ama, timeas,
Tu fratrem noli laedere
Ipsumque corde diligas.	8. Nam qui adhaeret vitiis
Recedens a virtutibus,
Plorabit ex deliciis
Stans in obscuris nubibus,
Gravabitur tristitiis
In multis poenis gravibus.
4. Luxuriam tu fugito
Et non esto fornicator,
Hic confundetur subito
Revolvens se[se] peccator,
Hic corruet, non dubito,
Erit sui dissipator.	9. Cum peccata congeruntur
Fundantque ipsa radices,
Si non certe repelluntur,
Sunt peccantes infelices;
Ipsi autem corriguntur,
Erunt ipsi iam felices.
5. Quid prospicis, te allevas,
Quid laetaris tu mundanis?
Quid adversis te perturbas,
Quid tristaris rebus vanis?
Quid verum non tu cogitas,
Quid tu non adhaeres sanis.	10. Cave, (non) secundo ligeris,
Tu in Deum nec insurgas,
Non evades, punieris,
Si confestim non repurgas,
In peccato non moreris,
Sed ad Deum te reducas.

Nach 3, 6 folgt noch: Puta tu sancte gerere, Ut te! salvari valeas. —
9, 1 congrega [n]tur.

85. Hymnus sen communis oratio.

1. Pater noster, es in caelis
Ubique certe dominans,
Bona cuncta sancte geris,
Tu mundum luce luminans,
Tuum sanctum nomen felix
Sit quilibet sanctificans.	2. Regnum tuum videamus,
Panem da cottidianum,
Ut viventes maneamus,
Evitemus malum vanum,
Nostro fratri dimittamus,
Ut intremus locum sanum.
3. Temptationes auferas
Nec in eas nos inducas,
Nos cunctos salvos facias
Et in caelum introducas,
Fideles tu respicias,
Ad salutem nos perducas.	

86. Hymnus de aliquali cognitione hominum et rerum.

1. Signasti [tu] lumen vultus
Super nos sancti (tui), Domine,
Sanctus fiat de te cultus,
Hoc sit in omni homine,
Qui ommittit [hoc], est stultus
Stans in obscuro flumine.	5. Quid tu doles, si recedis
Iam de praesenti saeculo,
Corde tu laetari velis,
Recedis ab obsequio,
Datur tibi locus felix,
Laetaberis in gaudio.
2. Nam tu caveque memento
Et te scias quod es cinis,
Non evades velamento,
Tuus erit certe finis,
Sepeliris monumento
Et recedes tu a spinis.	6. Cuncta de terra veniunt
Et in terram revertuntur,
Mundana namque defluunt
Et in vanumque labuntur,
Caelestia non desinunt,
His beati qui reguntur.
3. Cum Deo qui non seminat
Cum Deoque non colligit,
Dispergit; hic intellegat,
Quod fecit, ipse perdidit,
Sciat, quod gessit, pereat,
Si Deo non adhaeserit.	7. Non satiatur spiritus
Neque anima terrenis,
Est enim his divinitus
Facta anima in caelis.
Ad caelum eius reditus,
In quo locus eius felix.
4. Suum finem nemo novit
Et vel sit dignus praemio,
Quod munus ipse meruit,
An erit hic in odio;
Beatus vir, qui meminit
Submittere se Domino.	8. Quis cogitans decipitur,
Eius fallit cogitatus,
Et occupatur, moritur,
Multis curis innodatus,
Per solum Deum noscitur,
Ubi erit collocatus.

9. Unusquisque sit paratus
Actans bene sua facta
Altissimo sit[que] gratus
Non per verba, sed per acta,
Ne, cum Deus sit iratus,
Ei anima sit rapta.

2, 2 est cinis. — 3, 2 qui non. — 3, 6 adhaeruit. — 8, 3 novitur. — 9, 5 sis.

87. Hymnus de cognitione et regimine.

1. A tempore, quo nascimur,
Sumus nos peregrinantes,
Viventes mala patimur
Et dum sumus ambulantes,
Sed, nos cum mundo morimur,
Nos efficimur laetantes.	5. Cum noster est interitus,
Nos occupamur vermibus,
Redit ad caelum spiritus
Fulcitus iam nobilibus,
Vitabitur iam gemitus,
Si nos purgamur sordibus.
2. Dum quis vivit, non quiescit,
Sed ad laborem properat,
Homo pugnatque litescit,
Donec ad Deum redeat,
Deus animam concessit
Et eam ad se revocat.	6. Est humana creatura
Mortalis seu debilis,
Ruit in peccata plura
Et est admodum labilis,
Saepe manet in pressura
Licet [sit] primo nobilis.
3. Nos homines, dum vivimus,
Gravamur nos laboribus,
Nos multas curas gerimus,
Affligimur doloribus,
Per horam non quiescimus
Pugnantes in operibus.	7. Currentibus in stadio
Nam bravium conceditur,
Certantibus in proelio
Victoria tribuitur,
Laboransque in praedio
Iam munere laetabitur.
4. Nos certe cum dissolvimur
Vel nos simus morientes,
Ad requiem nos gradimur
Et nos sumus quiescentes,
Iam nos in lucem labimur
A peccatis recedentes.	8. Antequam simus veteres,
Nos ad Deum redeamus,
Antequam simus debiles,
Deo nostro serviamus,
Simus contriti, humiles,
Semper Deum timeamus.

88. Hymnus alius de cognitione et regimine.

1. Nos nascimur et morimur
Et ad terram declinamus
Et subito nos rapimur,
Omni die nos peccamus,
Iam nos ad Deum gradimur,
Si timentes hunc amamus. | 2. Ex quatuor contrariis
Nos creamur elementis,
Discordibusque variis,
Non fundamur firmamentis,
Gravamur saepe scandalis,
Sumus semper in tormentis. |
|--|--|

<p>3. In praesenti civitate
Iam non sumus moraturi,
Omnes sine tarditate
Sumus certe morituri,
Stabimus in sanctitate
Nos in caelo laetaturi.</p> <p>4. Civitas non est hic manens,
Sed inquiremus futuram,
Nemo est in mundo gaudens,
Sed tristatur per pressuram,
Hoc est tempus praesens labens,
Rem videmus perituram.</p> <p>5. Laetemur, cum recedimus
Nos a praesenti saeculo,
Viventes mala gerimus,
Manemus nos in tribulo,
Beati nos, si petimus
Dissolvi nos a vinculo.</p> | <p>6. Quid nos homines turbamur,
Si redit noster spiritus?
Ex hoc enim non gravamur,
Cum venit noster obitus,
Naturaliter formamur,
Ut finis sitque reditus.</p> <p>7. Nos ista temporalia
Non capiant nec occupent,
Haec enim sunt mortalia,
Caelestia non praevalent,
Quaeramus durabilia
Superna, quae non desinunt.</p> <p>8. Laetemur, si dissolvimur,
Deo nos appropinquamus,
Cantemus, si nos morimur,
Ut nos Deum videamus,
Dum in mundanis volvimur,
Omnes nimis nos peccamus.</p> |
|--|---|

9. Mundanaeque praesentia
Non replent neque satiant,
Sunt vana temporalia,
Quae homines mortificant,
Quaeramus nos caelestia,
Quae homines vivificant.

89. Hymnus alius super eodem.

<p>1. Viam rectam praeparemus,
Ante tempus occurramus,
Mala cuncta nos vitemus,
In virtute maneamus,
Si altissimo paremus,
Dignum est, ut ascendamus.</p> <p>2. Nostrum sit paratum iter
Iam resectis spinis luto,
Locus talis non sit niger,
Recedamus nos a bruto,
Tristis homo, qui est piger,
Non adhaerens loco tuto.</p> <p>3. Est hominis discretio
Mater omnium virtutum,
Per ipsam fit electio,
Qua quid gerit, quod est intum,
Est enim indiscretio,
Qua quis gerit quasi brutum.</p> | <p>4. Quid in cordibus dolemus,
Si ad mortem properamus?
Quid mundanis nos gaudemus,
Quid terrena nos amamus?
Ipsa quidem nos perdemus,
Moriemur, ut vivamus.</p> <p>5. Quid adhaeremus vitiis,
Ut divina nos perdamus?
Quid laedimur deliciis?
Omni die nos peccamus,
Quid nos in curis variis?
Venit mors, ut quiescamus.</p> <p>6. Simus semper nos parati
Ad virtutes vigilantes,
Non ruamus occupati
Iam mundana nos sectantes,
Deo simus iucundati
Nostro Deo iubilantes.</p> |
|---|---|

7. Semper nobis sit augmentum,
 Augeamur in virtute,
 Praeparemus fundamentum,
 Ut nos simus in salute,
 Cogitemus nos eventum
 Providentes nos astute.

90. Hymnus alius super eodem.

<p>1. Morte nihil [est] certius,
Sed nos diem ignoramus,
In nobis nil prudentius,
Quam nos ipsos cognoscamus,
Nil nobis est utilius,
Quam parati maneamus.</p>	<p>6. Quis fallit in putamine,
Vano viget cogitatu.
Cruciat (hic) certamine,
Est [hic] absens ab optatu,
Putat laetari lumine,
Sed hic caret bono statu.</p>
<p>2. Ubicunque invenimur
Nos peccatis innodati,
Ibi poena iam punimur,
Si non simus nos mundati,
Sed, si bene nos lavamur,
Sumus Deo nimis grati.</p>	<p>7. Si adfluunt divitiae,
Nolite cor apponere,
Dant causam hae tristitiae,
Solent latrones rapere,
Dantur viro malitiae,
Videmus eas fallere.</p>
<p>3. Anni mei discurrerunt
Quasi umbra, labens flumen,
Dies mei abierunt
Incedentes per discrimen,
Actus mei perierunt
Non sequentes lucis lumen.</p>	<p>8. Quid tardas te reducere
Ad veram paenitentiam?
Quid protrahis convertere?
Relinque tu dementiam,
Procura Deum quaerere,
Ut videas clementiam.</p>
<p>4. Quid doleo, si morior
Et recedo a praesenti?
Nam meus status melior,
Manebo in re valenti,
Requiescamque laetabor
Loco sanctoque caelesti.</p>	<p>9. Redde partem iuventutis
Tuae sancto Deo nostro,
Ante tempus senectutis
Tu legaris in registro,
Memor esto tu salutis,
Haec [in] fide tibi monstro.</p>
<p>5. Non quiescit quis per horam,
Dum vivit, non est requies,
Dum in mundo trahit moram,
Peccat in die septies,
Est delictum semper coram
Ipsoque mali species.</p>	<p>10. Iucunda sit iuventus
Tua Deo nostro iusta,
Sit bona tua senectus,
Crede iam, non dico frustra,
Place Deo tu dilectus,
Mens in malum sit robusta.</p>

91. Hymnus de condicione senis et iuvenis.

1. Dum manet homo iuvenis,
Sit bonos mores prosequens,
Sit virtuosus, nobilis,
A vitiis se abstinens,
Hic antequam sit debilis,
Contritus sitque paenitens.
2. Homo senex vel infirmus,
Qui non potest iam peccare,
Hic exinde non est dignus,
Qui se possit iam salvare,
Sed, dum sanus, fortis, firmus,
Curet Deum hic amare.
3. Homo actus ad peccandum
Abstineat, contineat
Et sit constans ad amandum
Deumque ipsum timeat,
Illum puto iam salvandum,
Si Deus ipsum dirigat.
4. Senex iam puer nascitur
Purusque mundus, innocens,
Clarus ad Deum graditur,
Qui est in luce permanens,
Senex ut puer redditur,
Ut sit ad Deum rediens.
5. Cum est senex vitiosus
Se ad Deum non reducens,
Totus est perniciosus,
Dolens erit certe luens,
Sit reductus virtuosus,
Alioquin certe ruens.
6. Senex homo quid turbatur,
Si ad recessum praeparat?
Factus est, ut reducatur
Ad locum, unde venerat,
Prudens se si contemplatur,
Hic de recessu gaudeat.
7. Quid involvimur mundanis?
Sunt enim vana vanitas;
Quid decipimur nos vanis?
In eis est adversitas,
Est in caelo summus panis
Et hominum felicitas.
8. Quanto plus mundo vivamus,
Tanto magis nos peccamus,
Nos in peccata ruimus,
Mala malis cumulamur,
Laetemur, si recedimus,
Nos prudenter incedamus.
9. Cognoscamus nos peccasse
A peccatis recedentes,
Sunt offensae nostrae cassae,
Si nos sumus paenitentes,
Deus mandat salvos esse
Ad se cunctos redeunt.
10. Videamus, audiamus,
Non simus tardi, desides,
Nos ad Deum redeamus
Et simus semper vigiles,
Deo nostro serviamus,
Non simus nos immemores.

8, 1 Quando magis. — 9, 3 nostrae caxe.

92. Hymnus de eodem.

1. Vivens parum vetus eris,
Ante tempus te dispones,
Non durabis, morieris,
Perdes tu possessiones,
Coram Deo non vereris
Quaerens Dei mansiones.
2. Certe quasi nubes caeli
Et aqua labens fluminis,
Velut terrae nives geli
Sic vita brevis hominis,
Saepe finit ferro teli
Infelix semen seminis.

<p>3. Est humanum nos peccare,
Adam primum nos sequentes,
Sed est sanctum emendare
Non ad malum redeuntēs,
Est iniquum nos durare,
Nōs peccata iterantes.</p>	<p>7. Haec vanitati subiacent
Atque omnes creaturae,
Superna eas derident,
Hae nequaquam duraturae,
Constantiam non continent,
Nam in terram reversurae.</p>
<p>4. Decipimur putamine,
Noster fallit cogitatus,
In manus tuas, Domine,
Statum nostrum commendamus,
Nos teneas in lumine,
Ut te Deum videamus</p>	<p>8. Quid cupis longe vivere
Et tu multa possidere?
Quid cupis vana gerere
Et mundana retinere?
Oportet te deserere
Et ab eis remove.</p>
<p>5. In domum Dei ibimus
Ac in caelum ascendemus,
Si nos virtutes gerimus
Et nos Deo complacemus,
Si vitia nos pellimus
Et nos mundi permanemus.</p>	<p>9. Praesentium felicibus
Quis in altum exaltatur,
Revolvens se paludibus
Hic, quoniam suffocatur,
Delectans in caelestibus
Claritate iucundatur.</p>
<p>6. Mundanum, quod nos cupimus,
Temporale, quod optamus,
Et vanum, quod nos gerimus,
Perituum, quod amamus;
Hoc subito nos perdimus,
Et recedet, cum speramus.</p>	<p>10. Iam non vales tu servire
Duobus simul dominis,
Hoc est Deo oboedire
Simul atque diabolis,
Cura Deum tu adire
Omissis malis angelis.</p>

1, 1 Vives. — 3, 6 iterare. — 10, 4 et diabolis.

93. Hymnus alius de eodem.

<p>1. Dives certe vix intrabit
Iam in regnum Dei sanctum,
Nam terrenis exaltavit
Relinquendo Dei cantum,
Non se Deo exultavit,
His adhaesit vanis tantum.</p>	<p>3. Cum nos recte cogitamus
Vel forte bene gerimus,
Deo laudes referamus,
Per eum bene fecimus,
Nos in Deo maneamus,
Nil enim per nos possumus.</p>
<p>2. Coronabitur vir pauper,
Eius preces audientur,
Dulce comedet ut aper,
Ei bona conferentur,
Iuvat eum sancta mater,
Sibi regna concedentur.</p>	<p>4. Homo oritur de mane
Et finit ante vespas,
Homo putat certe vane
Non complens suas operas,
Parum vivit ipse sane;
Ne Deum tuum deseras.</p>

<p>5. Supra mortuum tu plora
Parum, non tu certe nimis,
Non quiescit vivens hora,
Iam laboris venit finis,
Est in pace eius mora,
Postquam factus pulvis, cinis.</p>	<p>7. Quid laetor, si sum nobilis,
Sive pulcher, magnus, ditis?
Quid gaudeo divitiis
Vel sum victor factus litis?
Quid fraudor in deliciis,
Ex quo brevis meus finis?</p>
<p>6. Nam dies mortis melior
Quam nationis creditur,
Dum vivit, poenis gravior
Magis peccare cernitur,
Paratur locus sanctior,
Cum homo mundo moritur.</p>	<p>8. Laetabor in caelestibus
Terrenaque despiciam,
Accedam a terrestribus
Mundanaque reiciam;
Quid ex mundanis vestibus
Nos gerimus laetitiam?</p>
- 4, 1 Quis oritur. — 7, 2 Vel pulcher.

94. Hymnus alius de cognitione et condicione humana.

<p>1. Mens hominisque anima,
Nam per horam non quiescit,
Turbatur erga plurima,
Ante tempus hic canescit,
Nam masculusque femina
Cito iuvenis senescit.</p>	<p>3. Terrena quam terrestria,
Quam dolus, occupatio!
Caelestis quam laetitia,
Quam cantus, iubilatio!
Superna quam delicia,
Quam dulcis delectatio!</p>
<p>2. In ipso raro gaudium,
Vivens non est in quiete,
Afflictioque redditur,
Hic turbatur certe saepe,
Hic mundus est martyrium,
Inconstanter est in sede.</p>	<p>4. Quid in sensibus erramus,
Quid vagamus nos in mente?
Nos in luce maneamus,
Ne ruamus nos repente.
Dei caelum perquiramus
Nostra anima laetante.</p>
- 4, 2 vanamus.

95. Hymnus de eodem.

<p>1. Quid peccasti, primus homo,
Tu praevaricans mandatum?
Comedisti tu de pomo,
Quo fecisti te damnatum,
Eras tu in Dei domo
Videns te glorificatum.</p>	<p>3. Nostra natura fragilis
Cito consumi properat,
Est ad peccata labilis,
Quae in delictum generat,
Ipsa gravatur scandalis,
Se ad recessum praeparat.</p>
<p>2. Habebas Dei faciem
In terrisque dominium,
Gerebas Dei speciem
Tenebasque arbitrium,
Ruisti in perniciem,
In vanum desiderium.</p>	<p>4. Amisisti tu honorem,
Quia non intellexisti,
Perdidisti tu valorem,
Statum bonum reliquisti,
Dimisisti tu honorem
Dei nostri Iesu Christi.</p>

<p>5. Tu vitia mortalia
Iam septem comisisti,
Confudit te superbia,
Cum plus scire voluisti,
Relinquens tu caelestia
Iit infernum descendisti.</p> <p>6. Tu rebellis creatori
Offendisti maiestatem,
Submisisti te labori,
Perdidisti potestatem,
Subingasti te furori,
Amisisti dignitatem.</p> <p>7. Adae omnes successores
Nos peccamus a natura,
Sumus cuncti peccatores,
Nos manemus in pressura,
Stamus nos inferiores,
Sumus nos in vana cura.</p> | <p>8. Nostra anima mundetur,
Purificata maneat,
Noster spiritus purgetur,
Purus ad Deum redeat,
Hic a Deo dirigetur,
Qui nobis illum miserat.</p> <p>9. Cum quis securus permanet
Et homo quis non cogitat,
Iam cursor mortis veniet,
Ut secum illum deferat;
Beatus vir, quem paenitet,
Beatus est, qui vigilat.</p> <p>10. Dei misericordia
Sola potest nos salvare,
Si nobis non est venia,
Deus potest nos damnare;
Ut simus nos in gloria,
Deus, velis nos mundare.</p> |
|---|--|

4, 1 Admisisti. — 5, 2 fehlt eine Silbe; lies septena? — 5, 3 confusit.

96. Hymnus brevis orationis.

<p>1. Deus, nostri miserere,
Iniquitates deleas,
Circa nos clementer gere,
A morte nos custodias,
Non consentias nos flere,
Sed gaudium tu porrigas.</p> <p>2. A peccatis nos tu munda,
Super nivem dealbemur,
Pietate nos inunda,
A delictis nos lavemur,
Inimicum tu profunda,
Per te Christum nos salvemur.</p> <p>3. Tibi Deo nos peccamus,
Peccata nostra noscimus,
Tibi corde supplicamus
Et nos affectu petimus,
Ut te Deum videamus,
Quem nos in corde gerimus.</p> | <p>4. Semper Deo referamus
Gratesque laudes, gratias,
Nos in Deo maneamus,
Sibi reddamus decimas,
Nos in Deo gaudeamus
Pias fundentes lacrimas.</p> <p>5. Hic homines vivificat
Escamque cunctis tribuit,
Mortificat, humiliat,
Exaltat, ipse deprimit,
Glorificat, iustificat,
Ditat, dimittit, recipit.</p> <p>6. Dei iugum est suave,
Est ipse Deus caritas,
Nihil est in ipso grave,
Sed totus amor, pietas,
Humiles dicamus <i>ave</i>,
In nobis erit sanctitas.</p> |
|---|---|

7. Tu dignissimus honore,
Cantuque laude, gloria,
Nos defendas in honore
Nos tenens in victoria,
Pius sis in peccatore,
Nostrorum sis memoria.

97. Hymnus seu oratio ad Deum.

1. Deus meus, auctor pacis
Et bonorum es largitor,
Fidos tu regnare facis,
Vivit tuusque servitor,
Es amator veritatis,
Esto mihi tu protector.	6. Tu misericorsque clemens
Tuque pius miserator,
Tu gratias retribuens,
Tu es mitis et amator,
Tu nobis es compatiens,
Tu nostrorum es salvator.
2. Deus, cum sum recessurus
De hoc praesenti saeculo,
Sis benigne recepturus
Et me tu salva denuo,
Non sis cuncta discussurus
De peccatore devio.	7. A te medela, sanitas,
Tu efficax defensio,
A teque amor, caritas,
Tu salubris subventio,
A te viarum claritas,
Tu gentium redemptio.
3. Iam peccavi tibi soli
Mala coram teque feci,
Me deserere tu noli,
In virtute quod defeci,
Fui omnis capax doli,
Me ne tradas poenae neci.	8. Non diffidas tu, peccator,
De peccatis et commissis,
Deus tui miserator,
Si contritus es in ipsis,
Est [hic] tuique salvator,
Si ipsum timens diligis.
4. Mihi redde salutaris
Laetitiamque gaudium,
Pio corde movearis,
Ostende tuum prandium,
Orna me tu rebus claris,
Non sim in nocte vallium.	9. Deus quaerit cor contritum
Et hic humile non spernit,
Si peccavit infinitum,
Legem Dei non discernit,
Paenitentia munitum,
Deus quem salvandum cernit.
5. Tu generis nobilitas
Tuque actus ad parcendum,
Tu solus es benignitas
Tuque praebes ad gaudendum,
Tu donum, summa largitas,
Tuque donas ad videndum.	10. Vos, peccatores, agite
Contriti paenitentiam,
Non fidem, spem dimittite,
Tenete confidentiam,
Vos alienum reddite
Et quaerite clementiam.
11. Deus tu creationis,
Me tu creans creaturam,
Deus tu dilectionis,
Me fac ipsam laetaturam,
Deus tu redemptionis,
Me fac eam salvaturam.

98. Hymnus de cognitione et regimine.

1. Ante tempus sit paratus
Homo paenitens, contritus,
Sit virtutibus ornatus
Sacramentisque munitus,
Ut cum fuerit vocatus,
Hic tractetur ut amicus.	4. Cum quis exspectat dominum
Vel amicum vel coniunctum,
Procuret hic hospitium
Et retineat cor mundum,
Provideat consilium,
Paret id, quod sit iucundum.
2. Iam non proderit clamare,
Cum venerit iudicium,
Homo nolit se artare
Ad tantum praeiudicium,
Non valebit procurare,
Ut vitet hic supplicium.	5. Satis Dominus turbatur
Videns domum tenebrosam,
Namque ipse contemplatur
Videns domum luminosam,
Satis ipse delectatur
Videns ipsam gratiosam.
3. Nam cum homo est inermis
Et non defert secum arma,
Ruit quasi vilis vermis,
Manet victus sine palma,
Non volabit quis cum pennis,
Habet ipse mala damna.	6. Piger semper mendicabit,
Gravabitur inopia,
Prudens homo vigilabit
Perficiens iam opera,
Deus illum coronabit,
Quem videt in vigilia.

7. Tu, Deus, non discutias
Quae feci mala opera,
Sed mihi tu indulgeas,
Non damnet me miseria,
Me non a te proicias,
Sed me corona gloria.

4, 4 retineat quo mundum. — 6, 1 medicabit. — 5, 3 contentatur.

99. Hymnus alius super eodem.

1. Quid faciam, cum moriar
Et venerit discussio,
Iam nescio, si puniar
Vel absolutus fuero;
Fac, Domine, ne affligar,
Sis mihi tu defensio.	3. Ostende tu potentiam,
Et iam erimus nos salvi,
Averte tu sententiam,
Tu es magnus et nos parvi,
Concede tu clementiam,
Tu es Dominus, nos servi.
2. Ne punias miseriam
Malaque peccata nostra,
Sed dona nobis veniam
Et benignitatem monstra,
Perducas nos ad gloriam,
Inimicis nostris obsta.	4. Peccata si respicitis
Nostra malaque excessus,
Nos cunctos forsan perditis,
Durat nosterque processus,
Sed si clementer geritis,
Salvus erit quis confessus

<p>5. In sancto tuo nomine
Me salvare tu digneris,
Virtute tua, Domine,
Tu me libera a poenis,
Sis pius in me homine,
Meum nomen sitque felix.</p> | <p>6. Fac tu, Deus, mihi notum
Meum obitumque finem,
Me facito praemonitum,
Me non laedat meum crimen,
Sit iter clarum cognitum,
Non offendant per discrimen.</p> |
|--|---|

7. O pater, o mi Domine,
Me servum ne despicias,
Cum moriar, recollige,
Me pravum ne reicias,
Tu mihi lucem porrige,
A me repelle tenebras.

100. Hymnus brevis orationis.

<p>O mi Deus, tu creator,
Ego autem creatura,
O mi Deus, gubernator,
De me sit tibi cura,</p>	<p>Fac, ut non sim in pressura,
O mi Deus, tu salvator,
Fac, ut non sim peritura,
O mi Deus, benefactor,</p>
5. O mi Deus, miserator,	10. Sim in caelo laetatura.

4 fehlt eine Silbe am Verse.

101. Hymnus communis orationis et humiliationis ad Deum,
qui dicitur esse in quolibet homine.

<p>1. Tu, Deus, nos intellegas,
Peccavimus nos, Domine,
Tu habes omnes gratias,
Et tu plenus (es) clementiae,
Nos gemimus fallacias
Nos plenique miseriae.</p>	<p>4. Tu salva nostras animas,
Laetemur tua specie,
Tu poenas nobis auferas,
Sit pietas laetitiae,
Vitemus vias pessimas,
Maneamus in virtute.</p>
<p>2. Nos a peccatis exuas
Tu reddens nos munditiae,
Ne, Domine, proicias
Tu nos a tua facie,
Tu gratiam ne auferas,
Sed laetitiam tu redde.</p>	<p>5. Tu semper nobis luceas,
Recedat a te tenebrae,
Agimus tibi gratias,
Laudamus te in robore,
In nobis sitque caritas,
Quae flammeat in amore.</p>
<p>3. Peccata tu indulgeas
Et iniquitates dele,
Excelsus ne respicias,
Sed tu nobis miserere,
Nos servos ne despicias,
In sancta simus acie.</p>	<p>6. O lux, beata trinitas,
Tu pone nos in requie,
Tu daemonis insidias,
Deus, longeque repelle,
A malis nos custodias,
Nos servos tuos protege.</p>

<p>7. Non nobis des divitias,
Necessaria concede,
Tu nostras mentes dirigas,
O clemensque piissime,
Nos inter salvos inseras,
Nos protege, sanctissime.</p> | <p>8. Nos miseros ne deseras,
Non simus in pernicie,
Tu nos contritos facias,
Non simus in duritie,
Precantes nos exaudias
Et auribus nos percipe.</p> |
|---|--|

9. A malis nos eripias,
Tu noli nos deserere,
Da nobis vires lucidas
Virtutisque custodiae,
Ad salutem nos perducas.
Tu rex aeternae gloriae.

102. Hymnus de virtute cognitionis et regiminis,
quae summa dicitur.

<p>1. Est summa sapientia
Se ipsum quem cognoscere,
Est summaque prudentia
Se ipsum bene regere,
Est magnaue dementia
Se ipsum quem neglegere.</p>	<p>4. Notificat quem dignitas,
Ex studiis quis cernitur,
Ostendit quem felicitas,
Quis opere cognoscitur,
Reducit quem adversitas,
Quis prosperis extollitur.</p>
<p>2. In Deo semper veritas
In homineque fallitur,
Arguitur acerbitas
Modestumque conceditur,
Pacifico tranquillitas,
Perversusque supprimitur.</p>	<p>5. Praecipua est aequitas
Colligiturque seritur,
Quis noscitur per semitas,
Ex opere praesumitur,
Iam crescit iure civitas,
Patet, quod intus geritur.</p>
<p>3. Est summa virtus caritas,
Per eam caelum scanditur,
Sit nobilis humanitas,
In lingua quis agnoscitur,
Quem pura salvat castitas,
Daemon ex ea vincitur.</p>	<p>6. Discordes parit novitas,
Tristatur hic, qui patitur,
Est animi nobilitas
Remittere, cum laeditur.
In homine sit pietas,
Dans inopi laetabitur.</p>

7. Desperat quem atrocitas,
Moderantia reducit,
Est in mundanis vanitas,
Ad mortem homo nascitur,
Mundanaque prosperitas
Offendere quem nititur.

Nach 3. 6 folgt noch: Ex more sit hilaritas | Quis vitio tristaditur | Offendit quem gulositas | Et abstinens quis regitur. — 5, 6 Quod patet intus. — 7, 2 Eine Silbe zu viel; Synicese?

103. Hymnus alius super eodem.

1. In homine calamitas,
Hic semper miser geritur,
In Deo omnis sanctitas,
Per eum virtus cernitur,
In Deo est sublimitas,
Per eum caelum scanditur.	4. In Deo sit iucunditas
Durabit, non conteritur,
Qui Deo solvit decimas,
Laudaturque diligitur,
In homine sobrietas
Satis laudanda creditur.
2. Altissimi benignitas
Est cunctis, quando petitur,
A Deo omnis puritas
Et omne sanctum quaeritur,
A Deoque nativitas
Et omnis vita sequitur.	5. In homine ebrietas
Ut vitiosa spernitur,
Placebit quidem largitas,
Si competens perficitur,
Quem occupat infirmitas,
Putamine decipitur.
3. Ab otio mendicitas,
Et, quod differtur, tollitur,
Puniturque temeritas,
Occultum quid detegitur,
Excusatque necessitas,
Quis natus certe moritur.	6. Exaltat quem humilitas,
Superbus quis deprimitur,
A deo est fertilitas,
Ex gratia conceditur,
Quandoque, vae, sterilitas
Propter peccata oritur.

7. In Deo est infinitas,
Dat ipse, quando petitur,
In homine mortalitas,
Et hic ad mortem nascitur,
In homine fragilitas,
In cinerem revertitur,
Est homini tranquillitas.
Si Deo hic convertitur.

1, 2 His. — 3, 1 medicitas. — 7, 7 hominum.

104. Hymnus alius de cognitione.

1. Quid noscere te neglegis
Tu, [qui] es de terrae limo?
Brevis erit tuus finis,
Tu mortalis iam es homo;
Quid gaudio deciperis?
Tu es plenus terrae fimo. | 2. Cur vitia non comprimis?
Tu succedis Adae primo,
Quod verum, non tu concipis;
Tu servias altissimo,
Nam quid te risu decipis?
Tu triste parvis ultimo. |
|---|--|

3. Et quid servire desinis
Tu Dominoque proximo?
Cum Deo totum perficis,
Tu si places omnimodo,
Nam si perfecte diligis,
Tu laetus eris commodo.

3, 6 eris quomodo.

105. Hymnus, quod quilibet se reducat ad Deum.

1. Deo simus nos confessi
De peccatis corde flentes,
Deo simus nos professi
Deo nostro dedicantes,
Deo simus nos conversi
Nos peccata dimittentes.	5. Si cessat quis a vitiis
Et recedit a peccatis,
Hic est in Dei gratiis
Et dilectus Dei satis,
Lactabitur in gaudiis
In virtute Dei patris.
2. Dimittamus nos mundana
Quaerentes nos caelestia,
Relinquamus cuncta vana
Spernentes temporalia,
Quaeramus[que] loca sana
Quaerentes nos caelestia.	6. Dei misericordia
Satis maior quam natura,
Nostra laetentur cordia,
Anima sit laetatura,
Vivamus in concordia
Recedentes a pressura.
3. Nam invenit hic, qui quaerit,
Aperitur, si quis pulsat,
Homo accipit, si petit,
Et ascendit, qui procurat;
Miser est, qui pigre gerit,
Dives est, qui iam laborat.	7. Reducamus nos ad iter
Et ad viam Dei patris,
Deus Dominus magister
Est benignus cunctis satis,
Actus noster non sit niger,
Sit in via claritatis.
4. In vitiis perseverans,
In delictis se revolvens
Est eius vita dissonans
Et erit quasi moriens,
Est ipse Deum provocans,
Ut puniat omnipotens.	8. In ore sit confessio,
Sit actu paenitentia,
In corde sit contritio
Quaeraturque clementia,
Re fiat satisfactio,
Haec summa est prudentia.

106. Hymnus alius de eodem.

1. Nos serviamus principi
Et tibi potentissimo,
Iam non valemus decipi,
Sed erimus in gaudio,
Qui cupit bene recipi,
Hic placeat altissimo.	3. Nos pigri quid [hic] dormimus,
Quid non semper vigilamus?
Nos infestat terrae limus,
Ut ad eum redeamus,
Cum de terra facti simus,
Nos ad mortem properamus.
2. Te laudent caeli desuper
Et tibi cuncti pareant,
Te laudent terrae desuper,
Omnes viventes timeant,
Te gentes ament pariter,
Te toto corde diligant.	4. Nam hora, qua non credimus,
Iam mortis cursor veniet,
Nos cunctis fide dicimus,
Ut quilibet se praeparet,
Non manemus, sed nos imus,
Ad Deum homo vigilet.

5. Nam spiritus revertitur
Ad Deumque caelestia,
Quod si mundatus cernitur,
Habebit ipse gaudia,
Sed caro iam conteritur
Se fundans ad terrestria. | 6. Qui amat Dei gloriam,
Cupit ipse bonum finem,
Qui seminat zizaniā,
Metet ipse malum semen,
Qui sequitur insaniam,
Ruet ipse per discrimen. |
|---|--|

7. Maneamus nos prudentes
Gerentes temperantiam,
Simus fortes, patientes,
Reddentes nos iustitiam,
Simus nos intellegentes,
Habentes sapientiam.

107. De contritione, confessione et paenitentia.

1. Saltem anno confitere
Tu presbytero peccata,
Corde velis paenitere,
Et sit anima contrita,
De commissis debes flere,
Ne sit anima damnata.	5. Dei regnum est apertum
Et dignis certe panditur,
Cor contritum sit correctum,
Et illi nunquam clauditur,
Homo sequens simplex rectum
Iam ad superna graditur.
2. Tu anno debes sumere
Dei sancta sacramenta,
Si non vis certe ruere
Ad inferni fundamenta,
Haec non vis tu deserere,
Si vis tu medicamenta.	6. Per contritionem cordis
Et dolorem atque planctum
Liberaberis a morbis
Et videbis Deum sanctum
Vitabis[que] casus mortis
Et habebis vitae mantum.
3. Salusque vita homini,
Si cordis est contritio,
Adhaeret ipse lumini,
Si geritur confessio,
Est illi timor Domini,
Si quaeritur correctio.	7. Si non erit quis contritus
Nec dolebit quis ex corde,
Vane erit certe nisus,
Ut purgetur hic a sorde,
Est salutis verus ritus
Exsistentem te concorde.
4. Quem peccatorum paenitet
Cognoscentem se peccasse,
Istud signum certe refert
Caritatem impetrasse,
Homo, qui peccata deflet,
Se videtur emendasse.	8. Certe per contritionem
Et veram paenitentiam
Atque per confessionem
Habebit quis clementiam
Et per Christi passionem
Vitabit quis sententiam.

9. Paenitentiam in vita
Curemus certe facere,
Corda nostra sint contrita,
Peccata sciant plangere,
Sacramentis sint munita,
Valemus caelum scandere.

9, 4 simus plangere.

108. Hymnus alius de eodem.

1. Si nascitur contritio
Paenitentiaque cordis,
Iam bona est praesumptio,
Ut remissio sit sordis,
A Deo est tuitio,
Ut quem liberet a morbis.	5. Non vereris tu redire
Ad Dominum, qui te fecit,
Cave, noli superbire,
Prospice, qui te perfecit,
Deo velis oboedire,
Qui a se non te proiecit.
2. Intra tu per istas portas,
Si [tu] cupis te salvari;
Quid te ipsis non confortas,
Quibus vales luminari?
Si vitabis vias tortas,
Tu non poteris damnari.	6. Iam maior est clementia
Quam natura peccatorum.
Non sit in diffidentia,
Qui commissor est malorum,
Est Deus patientia
Et remissor delictorum.
3. Tu bene sis considerans,
Quod tu Deum offendisti,
Constans sis in Deo sperans;
Quid tu Deum reliquisti?
Tu manebis mortem vitans,
Si emendam tu fecisti.	7. Iste modus observetur
Et canonis concilium:
Qui non servat, removetur
Ab usibus fidelium
Sepulturaque privetur
Hic more infidelium.
4. Tu considera futurum,
Quod accidet periculum,
Ruit peccans in obscurum
Et perdit sanctum saeculum,
Nisi redigat se purum
Et clarescat per speculum.	8. Quis in homine non speret
Postquam de mundo obiit?
Bene quis, dum vivit, geret,
Non heres eius meminit,
Heres hic molestum feret,
Memoria iam desinit.

9. Haec mortuo proficiunt,
Si est in purgatorio,
Si celebrari faciunt
Pro ipsisque oratio,
Si vivi satisfaciunt,
Et inopis largitio.

3, 1 bene scis. — 4, 2 accidit. — 5, 2 ad Deum.

109. Hymnus ad regulam aliqualem tenendam.

1. Accedas ad ecclesiam,
Sacra divina videas,
Quaere a matre gratiam,
Praedicatorem audias,
Opta supernam gloriam
Terrenaque despicias,
Vitabis tu versutiam. | 2. Virtutibus adhaereas,
Séquaris tu clementiam
Et Deum tuum timeas,
Scande supernam patriam
Et proximum tu diligas,
Pelle a te malitiam,
Munda de corde tenebras. |
|---|--|

110. De cura rei familiaris Hymnus, quod quilibet se cognoscat et regat.

1. Te cognoscas atque regas,
Et eris summus sapiens,
Id, cave, ne tu neglegas,
Nam esses tu insipiens,
Doctrinam fratri porrigas,
Tu proximo sis largiens. | 2. Qui noscere se neglegit
Et se regere non curat,
In vanum fratrem corrigit;
Quid ad docendum vigilat?
Sua doctrina perimit
Et semetipsum iudicat. |
|---|--|

3. Frater, rege tu prudenter
Et honeste semper gere,
Audieris tu libenter
Valens cunctos tu docere,
Nam, si geris neglegenter,
Tibi nolit quis parere.

111. De viro ad uxorem.

1. O viri, vos diligite
Iam uxores corde vestras,
Ipsis amorem reddite
Et non sitis vos tempestas,
Vos alienas fugite,
Ut sequatur vos honestas. | 2. Una caro vir et uxor,
Sunt in unum hi coniuncti,
Inter eos semper amor,
Non sint unquam hi disiuncti,
Sit hinc inde semper honor,
Non discordent hi compuncti. |
|---|--|

3. Nolite vos submittere
Uxorum regiminibus,
Debetis ipsas regere
Prudenter in luminibus,
Velitis plura fingere,
Cessetis a criminibus.

112. De uxoribus ad viros.

1. Uxores, sitis subditaе
Reverentes vestris viris,
Arbitrium relinquite,
Non sit vester sermo diris,
Humiliterque gerite,
Non utamini vos minis.	3. Vos legalesque constantes
Maneatis viris vestris,
Horum bona non fraudantes
Vos amabit rex caelestis,
Eos sitis vos amantes,
Nulla vobis erit pestis.
2. Vos, mulieres, regere
Nolite sed regamini,
Nolite viros spernere,
Geratis, ut amemini,
Velitis iustum petere,
Honeste vos ornemini.	4. Sit purum matrimonium,
Nulla fiat inde fraus,
Sit bonum testimonium,
Fama bona seu laus,
Non turbet vos daemonium,
Sint in vobis amor, salus.

113. Hymnus alius de uxore seu muliere.

1. Cur audes virum regere,
Regendi vis arbitrium?
Nam velis te submittere
Ad tui viri libitum,
Tu meruisti perdere
Iam paritatis meritum.
2. Perdidisti tu virtutem,
Iam primo cum [tu] peccasti,
Reliquisti tu salutem,
Nam cum tu praevaricasti,
Incurristi servitutem,
Te in poenis collocasti.
3. Non est in te perfectio,
Nec [tu] habes intellectum,
Nec est in te correctio,
Tu non habes sensum rectum,
Sed regimen in masculo,
Cui permanet concessum.
4. Tu regere non audeas,
Te subice regimini,
Humiliter subiaceas
Et pare tuo homini,
Ut te laudari facias,
Subicias te lumini.
5. Non repugnes tu cum viro,
Sed ipsum ama, timeas,
Non [tu] stes in verbo diro,
Tu mansueta pareas,
Non [tu], stes in actu nigro
In luce Dei peragas.
6. Tu succedis primae Evae,
Quae iam ruit in peccatum,
Ipsa fecit malum grave
Adam fecitque damnatum,
Sed per sanctum verbum *Ave*
Fuit regnum reparatum.
7. Cur tu molesta, taedium,
Cur viro tu recalcitrans?
Cur bellum tu continuum,
Cur virum es tu desperans?
Cur refers tu incendium,
Cur viro tu es obvians?
8. Sis mulier pacifica,
Iusta, casta, moderata,
Domesticos laetifica,
Sis in cunctis ordinata,
Quietaque angelica,
Prudens esto, mansueta.
9. Cave, non sis odiosa
Nec iracunda, garrula,
Cave, non sis otiosa
Nec impudica, querula,
Cave, non sis bellicosa,
Ut decet, nosce, simula.

114. De patribus ad filios.

1. Tu, pater, rege filios,
Instanter doce, corrige,
Dum vides illos parvulos,
Doctrinam illis porrige,
Ne perdas eos devios,
Non arguas acerrime.
2. Pater, non tu delicate
Iam tuos natos nutrias,
Geras semper moderate
Et medium tu teneas,
Sunt in eis colligatae
Stultitiae, quas refugas.
3. Si puer non instruitur
Iam, dum est in iuventute,
Hic prudens non efficitur,
Dum vigeat senectute,
Doctrina si porrigitur,
Iam lucebit hic virtute.
4. Qui corripitur non patitur
Et contemnit quem docentem,
In vitio hic capitur,
Regnoscet se deflentem,
A mala morte rapitur
Et videbit se ruentem.

5. Cur damnas tuam animam,
Ut dites tuos filios?
Quid ruis in infamiam
Et facis tibi aemulos?
Sequaris Dei gratiam
Et quaeras tu benevolam.

115. De filiis ad patres.

1. Tu patri sis oboediens,
Quod tibi fecit, facias,
In omnibus sis reverens
Et humilis subiaceas,
Retribue compatiens,
Habebis magnas gratias.	3. Venerabilis senectus,
Et est ei deferendum,
Sibi pareat iuventus,
Et est illi concedendum,
Senex creditur expertus,
Dat doctrinam ad vivendum.
2. Qui patri maledixerit
Aut matrem suam laedit,
Cum Deus illud senserit,
Ad vindictam hic procedit,
Quod nisi se correxerit
Ipse maledictus erit.	4. Tu senem non despicias,
Sed ipsum ama, patere,
Beatus es, si relevas,
Ac ipsum cura alere,
Tu circa eam peragas,
Quod velles pro te agere.

5. Iam fuit ipse iuvenis
Et fuit, quod tu permanes,
Tu eris senex humilis
Et ad senectam venies,
Senectus venerabilis,
Et sibi detur requies.

116. De dominis ad servos.

1. Tu qui tenes famulos,
Servos ad mercedem ducis,
Hos indue tu pannulos,
Redde, quod tu contradicis,
Non facias hos querulos,
Tu placebis Deo nimis. | 2. Laborant hi spe praemii,
Quod debes, illis tribuas,
Non sis retentor pretii,
Ne Deo tu displiceas,
Ne fiant ipsi devii,
Nulli mercedem auferas. |
|--|---|

1, 1 fehlt eine Silbe am Verse.

117. De servis ad dominos.

1. Vos, servi atque famuli,
Fideles sitis dominis,
Servire vos conamini
In fama boni nominis,
In actu peramabili
Videte diem luminis. | 2. Si laboratis cordibus
Gerentes vos fiduciam,
Gaudebitis laboribus,
Habebitis laetitiam,
Placebitis vos gentibus,
Dat Deus vobis gratiam. |
|--|--|

118. Hymnus seu oratio ad Deum.

<p>1. Deus, nostri miserere,
Iniquitates deleas,
Deus pie, in me gere,
A te non me proicias,
Noli me in poenis flere,
Sed dicas mihi: gaudeas.</p> | <p>2. A peccatis me tu munda,
Ab iniustia (me) lava,
Me clementia inunda,
Cessa me a gente prava,
Tu iudicium iucunda
Et me parum, sancte, grava.</p> |
|--|---|
3. Tuam sanctam maiestatem,
Salvator, fac, ut videam,
Tuam sanctam claritatem,
Largitor, fac, ut sentiam,
Tu ad sanctam trinitatem,
Conductor, fac, ut veniam.

119. Hymnus ac oratio brevis.

<p>1. Me deceptum recognosco
A mundo ac hominibus,
Laetus vanis et inhisco,
Adhaerui criminibus,
Ego luoque tremesco,
Ne puniar de omnibus.</p>	<p>3. Nam excessique peccavi,
Mea peccata simula,
Te, ut decet, non amavi,
Feci peccata singula,
Me non tradas poenae gravi,
Tu pius es ad omnia.</p>
<p>2. O mi Deus, pie, clemens,
Mihi parce peccatori,
Nam peccavi quasi demens
Tibi meo redemptori,
Sum contritus atque tremens,
Tu non tradas me furori.</p>	<p>4. Me foras non eicias,
Me miserum recollige,
Me non a te proicias,
Me peccatorem protege,
Me servum salvum facias,
Indulge tu piissime.</p>

5. Iudicium evadere
Iam ultionis valeam,
Possim ad caelum pergere,
Ne inter malos peream,
Digneris me non perdere
Reducas me ad gloriam.

120. [Hymnus sine inscriptione].

<p>1. Deus meus salutaris,
Ad te Deum me converte,
Nam peccator sum mortalis,
A me iram tu averte,
Iuva me a cunctis malis,
Ad te pergamque directe.</p> | <p>2. Tua gratia succurrat,
Ut merear evadere,
Et benignitas concurrat,
Ne possim infra ruere,
Tua sanctitas occurrat,
Lactificet me munere.</p> |
|--|--|

<p>3. Cum animaque spiritus
Egreditur de carcere,
Vos, angeli, divinitus
Dignemini succurrere,
Ut haec evadet penitus,
Possit ad Deum pergere.</p> <p>4. Mihi, Deus, sis protector,
Tu salubre consilium,
Meae vitae sis defensor,
Spes salusque, refugium,
Ego servus, tu es rector,
Non vergam in spendium.</p> | <p>5. In ira non me arguas,
Pie parce peccatori,
Iniquitates deleas,
Tibi honor redemptori,
Peccataque indulgeas,
Tu non tradas me languori.</p> <p>6. Miserere, miserere,
Recognosco, sum peccator.
Miserere, miserere,
Tu es pius miserator,
Dicam semper miserere,
Malus ego, tu salvator.</p> |
|---|---|

121. Hymnus de mundi finali iudicio.

<p>1. Hic altissimus iratus
Cum faciet iudicia,
Hic ostendet suum latas,
Suos pedes ac brachia
Et quod fuit verberatus
In impia tristitia.</p> <p>2. Iesu Christi passionem
Semper porta tu in mente,
Eius quaere lectionem,
Tu procura hoc attente,
Conculcabis tu draconem,
Qui offendit te repente.</p> <p>3. Deus magnus iudicabit
Per ignem praesens saeculum,
Multos idem conquassabit
Recte videns per speculum,
Adimplebit atque dabit
Ruinasque periculum.</p> <p>4. Sono tubae omnes surgent
Deo cunctique parebunt,
Ipsi rationem reddent,
Quam vitare non valebunt,
Peccatores forte lugent,
Iusti vero congaudebunt.</p> <p>5. Quando erit dies irae,
Ut hic mundus finiatur,
Tu debes [hoc] certe scire,
Ut hic igne comburatur,
Erit tempus mortis dirae,
Omnis caro dissolvatur.</p> | <p>6. Erunt quidem multa signa
Ante diem iudicii,
Decerpentur cuncta ligna
Et actus aedificii,
Creatura nulla digna
Contra impetum officii.</p> <p>7. Tremens erit omnis homo,
Cryptas quaerens et cavernas,
Non stabit[que] quis in domo,
Quis intrabit in cisternas;
Adam, quid peccasti pomo?
Deus, servos non tu spernas!</p> <p>8. Destruxisti moriendo
Tu[nam] certe nostram mortem,
Reparasti resurgendo
Nostram vitam atque sortem,
Tu peccata dimittendo
Atque nostram poenam fortem.</p> <p>9. Hic sedebit iudex sagax
Rationes auditurus,
Demonstrabit suas plagas
Passionem relaturus,
Hic discernet vias pravas
Nimis iuste cogniturus.</p> <p>10. Legentur cuncta opera
Per custodes [tunc] hominum,
Servitiaque onera
Scienturque per Dominum,
Retribuet hic munera,
Ut rationi consonum.</p> |
|--|--|

<p>11. Deus iudex, actor, testis
Hic erit in officio,
Cunctis erit magna pestis
In ultimo iudicio,
Reddetur ratio (de)gestis
Virtute seu vitio.</p> | <p>12. Non intres in iudicium
Cum servis tuis famulis,
Iucunda tu officium,
Dimitte nobis parvulis,
Per sanctum sacrificium
Nos simus intus ianuis.</p> |
|---|---|

13. Dicit: ite, benedicti,
Hic in vitam vos aeternam,
Et vos ite, maledicti,
In aeterni ignis gehennam;
Contra verbum supradicti
Non volabit quis per pennam.

1. 1 His. — 7, 2 Gricas quaerens. — 9, 5 discernet. — 10, 5 his. —
13, 1 Hic dicit. — 13, 2 Hic fehlt.

122. Hymnus, ut quis se praeparet ante tempus.

<p>1. Te ante tempus praepara,
Nimis cave noxeantes,
A vitiis te separa
Tu relinquens malas artes,
Te corrigeque verbera,
Tu caelestes vide partes.</p>	<p>3. Unusquisque se disponat,
Homo gerat se prudenter,
Certum casum hic proponat,
Omni die mors latenter,
Hic sarcinas[que] componat
Et recedat pacienter.</p>
<p>2. Nescis, quando recessurus
Tu dies mortis finies,
Hic non es [tu] permansurus,
Sed cito finem senties,
Sis [tu] prudens provisurus,
Te fulciaris, munies.</p>	<p>4. Non habemus civitatem
Hic nos firmam vel manentem,
Ascendamus veritatem,
Videamus quem potentem,
Dimittamus vanitatem,
Perquiramus rem valentem.</p>

5. Erit satis quis beatus,
Si repertus virtuosus,
Cum a iudice vocatus,
Qui est summus, gloriosus,
Stabit hic ad felix latus,
Non est hic pernitiosus.

123. Hymnus alius super eodem.

<p>1. Ante tempus occurramus,
Ut non casu vulneremur,
Deo nostro serviamus,
Sibi nos humiliemur,
Nostrum fratrem diligamus,
Ut ex istis nos salvemur.</p> | <p>2. Nos, ut decet, vigilemus,
Non stemus in pigritia,
Deo nostro nos cantemus
In debita laetitia,
Nos in caelum ascendemus,
Si sumus in munditia.</p> |
|---|---|

3. Nos laetanter recedamus,
Iam contenti morte simus,
Nos terrena disponamus,
Sunt in eis foetor, fimus,
Deum sanctum requiramus,
Qui creator noster primus.

4. Qualis erit meus finis,
Ubi vel quando, nescio,
Me cognosco, quod sum cinis,
Deo peccavi Domino,
Vivens pungor multis spinis,
Sum dignus parvo praemio.

5. Dum nos iuvenes manemus
Et sani nos consistimus,
Nos ad Deum vigilemus;
Beati, si diligimus,
Ad virtutes nos paremus
Pellentes omne facinus.

4, 7 pavor praemio

124. Hymnus alius de eodem.

1. Redeamus nos ad Deum
Nosmetipsos corrigentes,
Timeamus corde eum
Ipsum fide diligentes,
Habitantes nos per aevum
Non furorem expectantes.

3. Nos perdemus res mundanas
Et domos, campos, arbores,
Res praesentes dico vanas,
Quaeramus res durabiles,
Res caelestes dico sanas
Et nimis delectabiles.

2. Antequam ira veniat
Nam Dei potentissimi,
Ad Deum homo redeat,
Et sit amicus proximi,
Omnis homo [hic] timeat,
Vitemus portas inferi.

4. Iam terrenis quid superbo
Et mundanis quid elatus,
Ipsa ruit uno verbo,
Parum durat horum status,
Non sequamur ipsam ergo,
Nemo illis sit damnatus.

5. Ne furor ante veniat,
Nos ad Deum convertamur,
Hunc omnis homo timeat,
Deo nostro serviamus,
Nos Deus noster diligit,
Et cum eo gaudcamus.

125. Hymnus alius de die iudicii.

1. Ante nam tribunal Christi
Pro ratione stabimus,
Boni non cum malis misti
Secutis semper facinus,
Mali in parte sinistra,
Boni a dextris partibus.

2. Iam tremebunt certe cuncti,
Rubebit[que] omnis vultus,
Qui sunt artes male functi
Et in eis malus cultus,
Pharaoni stabunt iuncti,
Nam punietur quis stultus.

<p>3. Referrentur cogitatus,
Mala verba, otiosa,
Cuncta operaque actus
Bonaque pernitiōsa,
Non contritus non confessus
Infrat loca tenebrosa.</p>	<p>9. Iudex iustus ultionis,
Quaerens nos dedisti lapsus,
Donum fac remissionis,
Redemisti crucem passus,
Ante diem rationis
Sit processus noster cassus.</p>
<p>4. Quantus est futurus tremor,
Quando iudex est venturus,
Cunctis erit magnus terror,
Iudex stricte discussurus,
Contra malos eius fervor,
Nemo sibi absconsurus.</p>	<p>10. Preces meae non sunt dignae,
Sed tremesco tamquam reus,
Nam et geras tu benigne,
Nobis cunctis parce, Deus,
Tu defende nos ab igne,
Culpa rubet vultus meus.</p>
<p>5. Mirum tuba spargens sonum,
Quem totus mundus sentiet
Et sepulcra regionum,
Haec cuncta iam aperiet,
Ducet omnes ante thronum,
Omnis mortuus resurget.</p>	<p>11. Verbi, Domine, memento,
In quo mihi spem dedisti,
Tu me finis in momento
Et de luto me fecisti,
Cum recludar monumento,
Ergo salver, ut dixisti.</p>
<p>6. Libri scripti proferentur
Cuncta gesta referentes,
Viri sanctique laetentur,
Peccatores sint dolentes,
Acta publice legentur,
Erunt iusti congaudentes.</p>	<p>12. Tu scis bene, quod sum cinis,
Reduces me in pulverem,
Memor esto mei finis,
Convertam me in cinerem,
Iuva me a malis minis,
Tu facito me bilarem.</p>
<p>7. Iudex iustus cum sedebit
Declarans cuncta opera,
Quidquid latet apparebit,
Per cuncta quidem tempora,
Nil inultum remanebit,
Retribuet hic munera.</p>	<p>13. Si in lumine aeterno
Essem, nimis te laudarem,
Et si essem in inferno,
(Te)nonsic forte commendarem,
Dicas mihi: non te sperno.
Iam te feci, ut salvarem.</p>
<p>8. Rex tremendae maiestatis,
Recordare, Christe pie,
Quod salvandos salvas gratis,
Sumus causa tuae viae,
Tu fons vivus pietatis,
Nos salvemur illa die.</p>	<p>14. Te non mortui laudabunt,
Sed iam homines, qui vivent,
Qui in gaudium intrabunt
Et tuam lucem sentient,
Tibi laudes proclamabunt
Et tibi cantus facient.</p>

15. Tu Dominus iam es certus,
Naturalis sum peccator,
Iam a te non sim desertus,
Ego servus, tu creator,
Contra me non sim expertus.
Esto mihi miserator.

1, 5 Lies sinistri. — 4, 2 Cum iudex. — 15, 1 Tu Deus iam. — Der Hymnus ist interessant durch den fast in seiner Gänze eingewebten Text des Dies irae, zu dessen Textkritik er nicht ohne Wert ist. Vgl. z. B. 9, 2

126. Hymnus super eodem.

1. Summus Deus, diligendus,
Venerandus, adorandus,
Gloriosus tu, colendus,
Tu laudandus, exaltandus,
Tu excelsus, metuendus,
Tu quaerendus, expectandus.
2. Tuearis me, defende
Ab omnibus periculis,
Tu me audique intende,
Ut liberer ab impiis,
Tuam gratiam ostende,
Ne puniar ex vitiis.
3. Ne sis contra me iratus,
Deus humilisque mitis,
Fui contra te ingratus.
Sum peccator certe nimis,
Ego sum humiliatus,
Fac, ut salver ego cinis.
4. Tu mitis, pius, humilis,
Tu misericorsque clemens,
Tu miserator nobilis,
Benignus, iustus, patiens,
Tuque peccata abstulis,
Tu cunctos nos custodiens.
5. Tu pater es omnipotens,
Sedens in throno iudicans,
Tu in excelsis permanens,
Cunctos virtute roborans,
Tu gloriosus, diligens
Et homines iustificans.
6. Mirabilis, terribilis,
Montesque valles conspicias,
Amabilisque humilis,
Tu peccatores respicis,
Laudabilisque nobilis,
Tu laborantes reficis.
7. Me in virtute perfice,
Ut sim salutem consequens,
Tu me benigne recipe,
Ad te sim clarus veniens,
Tu auribus me percipe,
Me servum esto protegens.
8. Da mihi caeli gaudium,
Vitam aeternae gloriae,
Tu plenus certe laudium,
Iam tibi sim memoriae.
Ad tuam cenam, prandium
Me voca, potentissime.

127. Hymnus de eodem.

1. Honorque laus, gloria,
Sit tibi potentissimo,
Sit fortitudo, gratia,
Salusque virtus Domino,
Triumphusque victoria,
Gratesque benedictio.
2. Tuum excelsum brachium
Regitque terret dominans,
Raro extendis gladium,
Quia tu pius, mitigans,
Tu da perenne gaudium,
Tu nostra corde luminans.
3. Da mihi tu consilium
Et ostende salutare,
Favoremque auxilium,
Tu digneris me salvare,
Salutisque praesidium,
Ad te possim remcare.
4. Non perdas me in tenebris,
Tu perducas me ad lucem,
Sis mihi pius, humilis,
Salva me per tuam crucem,
Sis mihi largus, nobilis,
Precor te veracem lucem.
5. Si intras in iudicium
Mecum, certe non salvabor,
Si geris tu officium,
Ego malus condemnabor.
Dimitte maleficium,
A te Deo coronabor.
6. O quam tremesco, timeo,
Cum erit meus obitus,
Peccata mea defleo,
Ignoro finem penitus,
Contritus corde doleo,
Sit miserator Dominus.

<p>7. Tu creator es cunctorum,
Tu fons plenus caritatis,
Tu nutritor es vivorum,
Tu es donum largitatis,
Tu salvator mortuorum,
Tu largitor claritatis.</p>	<p>9. Caelique terrae iubilent
Tibique cantus faciant,
Tibi servire properent
Tibique Deo pareant,
Tibi subesse vigilant,
Te in amore timeant.</p>
<p>8. Tu confortator pauperum,
Tu reprehensor divitum,
Tu retributor munerum,
Tu miles summus militum,
Tu es sanator vulnerum,
Tu donas, tollis obitum.</p>	<p>10. Ego tua sum imago
Et tua superscriptio,
Sit in Deo, quidquid ago,
Non est in me perfectio,
Ego sum in tuo agro,
Sis mei tu defensio.</p>

128. Hymnus ad laudem Dei.

<p>1. Tu creator cuncta creans,
Tu Deus escam tribuens,
Tu imperator imperans,
Tu rex regum cuncta regens,
Tu Deus pater dominans,
Tu Dominus omnipotens.</p>	<p>4. Tu supra thronum iudicas,
Tu ligans, solvens, retinens,
Tu Deus es iustificans,
Tu super omnes sapiens,
Tu triumphator militans,
Tu vitam nobis porrigens.</p>
<p>2. Tu virtus, pax, pacificans,
Peccantibus es miserens,
Tu retributor munerans,
Tu es amator dirigens,
Tu es salvator liberans,
Tu es salutem proferens.</p>	<p>5. Unusquisque sit te amans
Et te sit timens, diligens,
Omnis homo sit te laudans
Et tibi sit oboediens,
Unusquisque sit te clamans,
Contritus ad te rediens.</p>
<p>3. Tu sol, stella illuminans,
Tu splendor indeficiens,
Tu virtuosus roborans,
Tu es virtutes conferens,
Tu es deponens, sublimans,
Tu es exaltans, deprimens.</p>	<p>6. Non sis peccata denotans,
Non sis peccantes puniens,
Non sis peccantes increpans,
Non sis peccantes feriens,
Sed nobis dona veniam,
Sis paradisum tribuens.</p>

129. Hymnus ad beatum Petrum.

<p>1. O beate pastor Petre,
 Princeps tu apostolorum,
 Super te fundantur petrae
 In ecclesiis sanctorum,
 Hominum piscator rete,
 Tenes claves tu caelorum.</p> | <p>2. Libellum tibi offero,
 Quem in fide compilavi,
 Inclinator tibi, supplico,
 Ut non damner poena gravi,
 Cum obitum iam sensero,
 Tene me sub tua clavi.</p> |
|--|---|

3. Paradisum non tu claudis
Peccatori confitenti,
Te clamantem certe audis
Parcis tuque paenitenti,
Tu amore Dei laudis
Pande portam redeunti.

4. Ad Deum qui convertitur
Se peccasse recognoscens,
Hic foras non eicitur,
Si est contritus paenitens,
Iam paradisus panditur,
Si se videtur corrigens.

5. Cum reducit se peccator,
Iam est in caelo gaudium,
Ipsam recipit salvator
Et pandit tibi gremium,
Deus noster confortator
Invitat hunc ad prandium.

Inhalts-Übersicht.

Real-Index.

Nr.		Seite
	Praefatio	185
1.	Hymnus primus de Deo patre	185
2.	Hymnus de eodem	186
3.	Hymnus alius ad laudem Dei	187
4.	Hymnus alius ad laudem Dei	187
5.	Hymnus de Christo filio et de natione eius	188
6.	Hymnus alius de Nativitate Domini	189
7.	Hymnus alius super eodem	190
8.	Hymnus de passione Christi	190
9.	Hymnus de passione Christi	191
10.	Hymnus alius super eodem	192
11.	Hymnus de Morte et Resurrectione Christi	193
12.	Hymnus alius de Resurrectione Christi	193
13.	Hymnus alius super eodem	194
14.	Hymnus de Ascensione Christi	195
15.	Hymnus de Spiritu Sancto	195
16.	Hymnus alius super eodem	196
17.	Hymnus brevis de Trinitate	196
18.	Hymnus ad laudem Christi	197
19.	Hymnus alius super eodem	197
20.	Hymnus de sacramento seu corpore et sanguine Christi	198
21.	Hymnus de eodem	199
22.	Hymnus de eodem	200
23.	Hymnus super eodem	200
24.	Hymnus de Domino nostro Iesu Christo.	200
25.	Hymnus de corpore et sanguine Christi	201
26.	Hymnus de eodem	201
27.	Hymnus de eodem sacramento	202
28.	Hymnus de Cruce	202
29.	Hymnus de Deo loquente ad hominem	203
30.	Dicit Deus homini	204
31.	Dicit Deus homini	205
32.	Homo dicit Deo Domino	206
33.	Homo dicit Deo Domino	207
34.	Homines dicunt Deo Domino	208

Nr.	Seite
35. Dicunt homines Deo	209
36. Dicunt homines Deo	209
37. Hymnus ad laudem Dei	210
38. De statu hominum	211
39. Hymnus de Conceptione B.M.V.	211
40. Hymnus alius de Conceptione eiusdem virginis	212
41. Hymnus de beata et gloriosa Dei genetrice Maria	213
42. Hymnus alius de eadem domina gloriosa	214
43. Hymnus alius de eadem	214
44. Hymnus alius de eadem	215
45. Hymnus alius de beata M.V. et de significatione quinque literarum quibus componitur hoc nomen Maria in fine huius hymni	216
46. Hymnus alius super eadem	216
47. Hymnus alius super eadem	217
48. Hymnus ad beatam virginem Mariam	217
49. Hymnus alius de eadem	218
50. Hymnus de ecclesia sancta Dei quae est in figura beatae Maria virginis matris Christi	218
51. Hymnus alius de ecclesia sancta Dei	219
52. Hymnus de sancto papa domino mundi huius	219
53. Hymnus alius de papa	219
54. Hymnus de sancto Benedicto praesente papa	220
55. Hymnus de apostolis	221
56. Hymnus de sacerdotibus	221
57. Hymnus de martyre	222
58. Hymnus de virgine et casto	222
59. Hymnus de doctore	223
60. Hymnus de confessore	223
61. Hymnus de regularibus et inprimis religiosiis	224
62. Hymnus super eodem	225
63. Hymnus de sanctis	225
64. Hymnus de eisdem	226
65. Hymnus de anima et spiritu	227
66. Hymnus alius de fide	227
67. Hymnus de contemplativis virtutibus	227
68. Hymnus de caritate	228
69. Hymnus de caritate et eleemosyna	229
70. Hymnus alius super eodem	229
71. Hymnus super eodem	230
72. Hymnus de cognitione et regimine	230
73. Hymnus de coniunctivis virtutibus	231
74. Hymnus de timore Domini	232
75. Hymnus de pace et eius virtute	233
76. Hymnus alius de pace	233
77. Hymnus de condicione humana	234
78. Hymnus de prudentia	235
79. Hymnus de activis virtutibus seu cardinalibus	235
80. Hymnus super eodem	236
81. Hymnus alius de prudentia	237
82. De virtutibus et earum effectu aliquali	238
83. Hymnus contra vitia et peccata	238

Nr.	Seite
84. Hymnus alius ad eadem	239
85. Hymnus seu communis oratio	240
86. Hymnus de aliquali cognitione hominum et rerum	240
87. Hymnus de cognitione et regimine	241
88. Hymnus alius de cognitione et regimine	241
89. Hymnus alius super eodem	242
90. Hymnus alius super eodem	243
91. Hymnus de condicione senis et iuvenis	244
92. Hymnus de eodem	244
93. Hymnus alius de eodem	245
94. Hymnus alius de cognitione et condicione humana	246
95. Hymnus de eodem	246
96. Hymnus brevis orationis	247
97. Hymnus seu oratio ad Deum	248
98. Hymnus de cognitione et regimine	249
99. Hymnus alius super eodem	249
100. Hymnus brevis orationis	250
101. Hymnus communis orationis et humiliationis ad Deum qui dicitur esse in quolibet homine	250
102. Hymnus de virtute cognitionis et regiminis quae summa dicitur	251
103. Hymnus alius super eodem	252
104. Hymnus alius de cognitione	252
105. Hymnus quod quilibet se reducat ad Deum	253
106. Hymnus alius de eodem	253
107. De contritione, confessione et paenitentia	254
108. Hymnus alius de eodem	255
109. Hymnus ad regulam aliqualem tenendam	255
110. De cura rei familiaris hymnus quod quilibet se cognoscat et regat	256
111. De viro ad uxorem	256
112. De uxoribus ad viros	256
113. Hymnus alius de uxore seu muliere	257
114. De patribus ad filios	257
115. De filiis ad patres	258
116. De dominis ad servos	258
117. De servis ad dominos	258
118. Hymnus seu oratio ad Deum	259
119. Hymnus ac oratio brevis	259
120. Hymnus [sine inscriptione]	259
121. Hymnus de mundi finali iudicio	260
122. Hymnus ut quis se praeparet ante tempus	261
123. Hymnus alius super eodem	261
124. Hymnus alius de eodem	262
125. Hymnus alius de die iudicii	262
126. Hymnus super eodem	264
127. Hymnus de eodem	264
128. Hymnus ad laudem Dei	265
129. Hymnus ad beatum Petrum	265

Verbal-Index.

	Seite
Accedas ad ecclesiam	255
Annuntiante angelo	188
Ante nam tribunal Christi	262
Ante tempus occurramus	261
Ante tempus sit paratus	249
A tempore quo nascimur	241
Ave sancte Iesu Christe	200
Ave virgo Dei sponsa	217
Ave virgo singularis	217
Ave virgo tu beata	218
Cave non sis tu gulosus	209
Cum animaue spiritus	234
Cum Herodes hoc rescivit	190
Cuncti nosque spiritus	208
Cuncti pacem inquirimus	233
Cur andes virum regere	257
Det vitam timor Domini	232
Deo simus nos confessi	253
Deum amore diligas	229
Deus Deus sanctus sanctus	185
Deus meus auctor pacis	248
Deus meus salutaris	259
Deus nostri miserere	247
Deus nostri miserere	259
Dives certe vix intrabit	245
Divinum id convivium	201
Doctor iste veneretur	223
Dum manet homo iuvenis	244
Ecclesia fidelium	218
Ecclesia fulgoribus	219
Ego iudex actor testis	205
Est a Deo creatura	227
Esto providusque purus	235
Est papa summus pontifex	219
Est summa sapientia	251
Est virtus summa caritas	228
Evae literas revolvens	214
Firmata sapientia	212
Fuisti ab initio	216
Hic altissimus iratus	260
Hic sanctus panis sumitur	201
Honorque laus gloria	264
Humilitatem respicit	231
Iam homo victor permanet	236
Iam in cruce mundi salus	202
In caelum hic ascendit	195
In Dei sancto nomine	185
In homine calamitas	252
In nobis sit memoria	191

	Seite
In omnibus tu nobilis	216
In sacramento deitas	202
In trinitate unitas	196
Istud paschale gaudium	194
Me deceptum recognosco	259
Mens hominisque anima	246
Mirabilis nativitas	189
Mortem nos imaginemur	230
Morte nihil est certius	243
Nos Deum diligamus	210
Nos nascimur et morimur	241
Nos serviamus principi	253
Nos te Deum adoramus	187
Nostri anni quasi umbra	211
O beate pastor Petre	265
O Deus tu sanctissime	198
O divinum sacramentum	200
O fides tu firmissima	227
O mi Deus miserere	207
O mi Deus tu creator	250
(O) mirabilis virginitas	222
O papa sancte prospice	219
Ordo iam sacerdotalis	221
O viri vos diligite	256
Passionis memor eris	192
Pater noster es in caelis	240
Per virtutes seu mores	237
Quam laeta Dei facies	186
Quid derides caelestia	204
Quid faciam cum moriar	249
Quid faciamus (nos) miseri	226
Quid fundas in terrestribus	230
Quid noscere te neglegis	252
Quid peccasti primus homo	246
Quid valet cena prandium	229
Quod potes bonum facere	235
Recognosce creatorem	206
Redeamus nos ad Deum	262
Religio solacium	225
Sacramentum veneremur	199
Saltem anno confitere	254
Sal terrae sunt discipuli	221
Salve sancta caro Dei	197
Salvetote cuncti sancti	225
Sanctissima nativitas	190
Sanctorum multa corpora	193
Sanctus iste confessor	223
Signasti tu lumen vultus	240
Si nascitur contritio	255

	Seite		Seite
Si non amamus Dominum . . .	233	Tu pater rege filios	257
Summus Deus diligendus . . .	264	Tu patri sis oboediens	258
Sunt fides atque caritas . . .	227	Tu primo Deum diligas	237
Sunt sancti quidem martyres . .	222	Tu qui tenes famulos	258
Superbus nec tu maneat . . .	238	Tu sancte Benedicte	220
Te ante tempus praepara . . .	260	Tu virgo nobis gaudium	215
Te cognoscas atque regas . . .	256	Ut intres non sum dignus . . .	200
Te creavi bonitate	203	Uxores sitis subditae	256
Tu Christi resurrectio	193	Veni tu sancte spiritus	195
Tu concepta sanctitate	211	Verax Deus Dominus	209
Tu creata cuncta creans	265	Viam rectam praeparemus . . .	242
Tu Deus es sanctissimus	187	Virgo mater Christi ave	213
Tu Deus nos intellegas	250	Virgo nobilissima	214
Tu donum amor pietas	197	Vivens parum vetus eris	244
Tu es vere recte sanctus	196	Vos abbatesque priores	224
Tu medela sanitatis	209	Vos servi atque famuli	258

Pferrersche Hofbuchdruckerei Stephan Geibel & Co. in Altenburg.

126

3-6-66

80
5253
.A5

Th

THE INSTITUTE OF MEDIAEVAL STUDIES
59 QUEEN'S PARK CRESCENT
TORONTO — 5, CANADA

10821

